Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

2008 10 ΧΡΟΝΙΑ 2018

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Κυριακή 3 Φεβρουαρίου 2019 • Ετος 11ο • Αρ. φύλλου 541* | Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy | €2,50

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Προτεραιότητα οι εκλογές και μετά διαδοχολογία

Προτεραιότητα έχουν οι ευρωεκλογές και δεν πρόκειται να δώσω τροφή στη σεναριολογία, αναφέρει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού, κληθείς να σχολιάσει αν έχει επανεξετάσει την απόφασή του να αποχωρήσει από τη γραμματεία του ΑΚΕΛ, όπως έλεγε παλαιότερα. Πρόσθεσε πως μετά τις ευρωεκλογές θα γίνει συνέδριο και «συλλογικά θα αποφασίσουμε». Έντονος είναι για το ΕΛΑΜ, σημειώνοντας πως ο ίδιος προειδοποιούσε από το 2010 για την άνοδο της Ακροδεξιάς στην Κύπρο, με κάποιους να τον κατηγορούν, όπως λέει, ότι βλέπει φαντάσματα. **Σελ. 6**

Deloitte.

Κύπρος
Φορολογικές Πληροφορίες 2019
Tax

Πληροφορίες στην Οικονομική, σελ. 3

Ο Κληρίδης ρίχνει το γάντι στον Πρόεδρο

Ο γενικός εισαγγελέας μιλάει για διορισμό ερευνητικής επιτροπής ή ποινική διερεύνηση, αλλά όχι από τον ίδιο

Πρέπει άμεσα να ληφθούν τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα, σε σχέση με τα όσα έχουν καταγγελθεί περί της σχέσεως δικαστών με δικηγορικό γραφείο, τονίζει ο γενικός εισαγγελέας. Ο κ. Κώστας Κληρίδης σε συνέντευξή του στην «Κ» αναφέρει ότι, ως προς το ενδεχόμενο λήψης οποιωνδήποτε άλλων μέτρων, όπως είναι διορισμός ερευνητικής επιτροπής ή ποινική διερεύνηση, ο ίδιος ως εμπλεκόμενος θεσμός, αλλά και ως φορέας του θεσμού, έχει ήδη αντιδράσει μεν, ξεκαθαρίζει δε, ότι ο ίδιος «δεν θα ήταν το κατάλληλο πρόσωπο να αποφασίσει λόγω της εμπλοκής του

Συνέντευξη του Κώστα Κληρίδη στην «Κ»

στα υπό εξέταση ή υπό έρευνα θέματα», παραπέμποντας αυτονόητα σε αρμοδιότητα πλέον του Υπουργικού Συμβουλίου. Στο ερώτημα αν πιστεύει πως υπάρχει ζήτημα συγκέντρωσης υπερβολικής επιρροής στη δικαιοσύνη κάποιων δικηγορικών γραφείων λόγω συγγενικών σχέσεων δικαστικών λειτουργών με εργαζόμενους σε δικηγορικά γραφεία, ο εισαγγελέας απαντάει καταφατικά: «Όπως επιβεβαιώθηκε από τα πρόσφατα γεγονότα και ιδιαίτερα από την εκδίκαση των δύο εφέσεων που αφορούσαν την Τράπεζα Κύπρου, υπάρχει πρόβλημα». **Σελ. 10-11**

Η κρίσιμη μάχη της Γηραιάς Ηπείρου

«Ενα απερίφραστο "ναι" στην Ευρώπη». Αυτό είναι το κεντρικό μήνυμα στο πρόσφατο μανιφέστο των 29 διανοουμένων, ανάμεσά τους οι Μπερνάρ Ανρί Λεβί, Σβετλάνα Αλεξέγεβιτς, Σαλμάν Ρουσντί, Ορχάν Παμούκ, Ελφρίντε Γέλινεκ και ο δικός μας Βασίλης Αλεξάκης. Στο κείμενο το οποίο συνυπογράφουν υπογραμμίζουν τον κίνδυνο που ελλοχεύει από την εμφάνιση των λαϊκιστών στις επικείμενες ευρωεκλογές κατά τις οποίες αναμένεται να είναι αμείλικτη η αντιπαράθεση των φιλελεύθερων δυνάμεων με τους λαϊκιστές, οι οποίοι, όπως υπογραμμίζεται στο μανιφέστο, αν επικρατήσουν θα σημαίνει περιφρόνηση της ευφυΐας και του πολιτισμού και έκρηξη της ξενοφοβίας και του αντισημιτισμού. «Μια φρίκη». **Σελ. 23**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Αναβάθμιση με Γαλλία και στο βάθος Αίγυπτος

Για παραχώρηση διευκολύνσεων σε γαλλικά πολεμικά μέσα και όχι βάσης, κάνουν λόγο πηγές στη Λευκωσία. Η συνεργασία Γαλλίας-Κύπρου θα επεκταθεί και στα εξοπλιστικά, με την Ε.Φ. να καλύπτει κενά από τη γαλλική πολεμική βιομηχανία. Εντός Φεβρουαρίου αναμένονται οι επίσημες ανακοινώσεις, ανοιχτό το ενδεχόμενο επέκτασης της συνεργασίας προς την πλευρά της Αιγύπτου. **Σελ. 5**

Ερχεται με προτάσεις η Λουτ

- **Χωριστές** συναντήσεις με Αναστασιάδη-Ακιντζί, με πηγές να εκτιμούν πως μετά την καταγραφή περνάμε στην πράξη. Στα Κατεχόμενα φαίνεται να αναβιώνει το «δόγμα Ντενκτάς» για δύο κράτη. **Σελ. 4**

Κατεχόμενα σε ισλαμικό κλοιό

- **Τρία ακίνητα** παραδόθηκαν στο Ίδρυμα «Πράσινο Νησί», που έχει κοινωνική και πολιτική ατζέντα. Μια άλλη οργάνωση με την οποία τα τ/κ βακούφια διατηρούν συνεργασία είναι το «Eskad». **Σελ. 4**

ΕΛΛΑΔΑ

Ο Αλέξης Τσίπρας σε πολιτική μέγγενη

Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας βρίσκεται μεταξύ σφύρας και άκμονος. Η κύρωσης της συμφωνίας των Πρεσπών, καθώς και κοινοβουλευτικές ανακατατάξεις βάζουν εμπόδια στον δρόμο για κανονικές εκλογές και διατήρηση της κυβερνητικής σταθερότητας. Στοίχημα για τον Αλέξη Τσίπρα πλέον είναι ο περιορισμός της ψαλίδας μεταξύ ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ. **Σελ. 19**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** — Σελ. 2
  Αλήθειες του Αϊνστάιν
- **ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ** — Σελ. 10
  Αφερέγγυα Πολιτεία
- **ΤΑΚΗΣ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ** — Σελ. 11
  Έκθεση του Ευρωκοινοβουλίου για την Τουρκία
- **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** — Σελ. 16
  «Εγώ δεν μπλέκω...»

Προίκα και κίνδυνοι για την Ελληνική

Εξάρτηση από τα ομόλογα

Πολλά είναι τα οφέλη της Ελληνικής από την αγορά της ΣΚΤ. Αύξησε το πελατολόγιό της, κατέγραψε κέρδη, ενώ έλαβε από το κράτος 825 εκατ. ευρώ από κυβερνητικά ομόλογα και πρόωρη αποπληρωμή δανείου. Κίνδυνοι, όμως, λόγω της εξάρτησης από τα ομόλογα. **Οικονομική, σελ. 4**

Καίρια ζητήματα για ΓεΣΥ στην πράξη

Συνέντευξη δρα Α. Πολυνείκη

Ο δρ Ανδρέας Πολυνείκης στη συνέντευξή του στην «Κ» μιλάει για τον σχεδιασμό, τις ελλείψεις που υπάρχουν, για τα έργα που δεν έγιναν, για τον σφαιρικό προϋπολογισμό του Συστήματος, αλλά και τις ευθύνες που βαραίνουν το κράτος αναφορικά με το ΓεΣΥ. **Σελ. 9**

Ρήγματα ΔΗΣΥ και ρευστό Κέντρο

Διαρροές προς το ΕΛΑΜ και ανησυχία για τους φιλελεύθερους

Η ανάρτηση της Ελένης Σταύρου περί ένωσης με την Ελλάδα προκάλεσε σωρεία αντιδράσεων, επαναφέροντας το αιώνιο ερώτημα του τι κόμμα είναι τελικά ο ΔΗΣΥ. Σύμφωνα με έρευνες το κόμμα παρουσιάζει διαρροές προς το ΕΛΑΜ, ενώ την ίδια στιγμή υπάρχουν ανησυχίες πως το κυβερνών κόμμα εξ αφορμής της Σταύρου, αλλά και των κυβερνητικών χειρισμών στο Κυπριακό χάνει τη φιλελεύθερη τάση του κόμματος. Ο κ. Νεοφύτου δεν είναι διατεθειμένος να πέσει αμαχητί και ασκεί πιέσεις για την ενίσχυση του ψηφοδελτίου. Ζήτημα τίθεται και στο Κέντρο που παρουσιάζεται ως ρευστό τοπίο με τον καθένα να προσπαθεί να διατηρήσει τα ποσοστά του. **Σελ. 7**

Βαθιές τομές στην αυτοδιοίκηση

Μειώνονται σε 15 οι Δήμοι, αυξάνονται αρμοδιότητες και εξουσίες

Η «Κ» παρουσιάζει το προσχέδιο του νομοσχεδίου που έχει ετοιμασθεί από το Υπ. Εσωτερικών για τις μεταρρυθμίσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στο προσχέδιο περιγράφεται το νέο πλαίσιο λειτουργίας των τοπικών αρχών με κύριο χαρακτηριστικό την αύξηση της αυτονομίας τους από την κεντρική κυβέρνηση. Στις βασικές πρόνοιες περιλαμβάνονται: η εκλογή των τοπικών αρχόντων, ο τρόπος λειτουργίας, οι αρμοδιότητες, τα οικονομικά και η μεταβίβαση υπηρεσιών από τις Επαρχιακές Διοικήσεις. Η κρατική χορηγία συνεχίζεται με την κρατική παρέμβαση να περιορίζεται στον έλεγχο και έγκριση των προϋπολογισμών. **Σελ. 8**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το στίγμα

Στη Δημοκρατία, όπως και στη Δικαιοσύνη, δεν μπορούν να υπάρχουν κενά. Αλλιώς ούτε η Δημοκρατία λειτουργεί, όπως θα έπρεπε, για να υπάρχει ισονομία και ισοπολιτεία, αλλά ούτε και η Δικαιοσύνη. Στην προκειμένη περίπτωση και μετά από 68 χρόνια λειτουργίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσα από τραγωδίες και φουρτούνες, η Δικαιοσύνη δοκιμάζεται από μια κρίση που εκδηλώθηκε, φτάνοντας μέχρι και τα δώματα του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Αυτά συμβαίνουν και στις πιο ανεπτυγμένες δημοκρατίες και γίνονται, αν η παιδεία και το ήθος το επιτρέπουν, μοχλοί μετακίνησης των εμποδίων και αναστύλωσης των θεσμών. Ο γενικός εισαγγελέας, μέσα από τη συνέντευξή του στην «Κ» σήμερα, υποδεικνύει ότι υπάρχουν σοβαρές εκκρεμότητες που θα πρέπει η εκτελεστική εξουσία να αναλάβει να διεκπεραιώσει διά της πρέπουσας διαδικασίας απόδοσης δικαιοσύνης. Διαφορετικά Δημοκρατία και Δικαιοσύνη θα παραμείνουν στιγματισμένες.

Οι ΗΠΑ κάθισαν στο ίδιο τραπέζι με τους Ταλιμπάν

Αμερικανός στρατιώτης, ενώ φροντίζει ηλικιωμένο Αφγανό. Η απόσυρση των αμερικανικών δυνάμεων προκαλεί τρόμο σε πολλούς που βιώσαν τον πόλεμο στη χώρα από πρώτο χέρι. «Προσερχόμενοι στο τραπέζι των συνομιλιών, απλώς διαπραγματευόμαστε τους όρους της παράδοσής μας. Οι Ταλιμπάν θα αναλάβουν δεσμεύσεις, που δεν θα τηρήσουν, λέει ο Ράιαν Κρόκερ, πρέσβης των ΗΠΑ στην Καμπούλ τη δεκαετία 2002-2012 και σφοδρός επικριτής της απόφασης του Ντόναλντ Τραμπ να θέσει τέλος στον πόλεμο των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν. **Σελ. 22**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΕΚΘΕΣΗ

Η Παλαιολόγεια τέχνη και η Κύπρος

Εγκαινιάστηκε στο Βυζαντινό Μουσείο - Πινακοθήκη του Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ η έκθεση «Παλαιολόγειες αντανακλάσεις στην τέχνη της Κύπρου (1261-1489)». Εκτίθενται περισσότερα από 50 έργα από ολόκληρη την Κύπρο. **Ζωή, σελ. 1**

ΠΡΟΣΩΠΟ

Η ηθοποιός Αννίτα Σαντοριναίου μιλάει στην «Κ»

Η Αννίτα Σαντοριναίου υποδύεται για δεύτερη φορά τη μάνα στον μονόλογο του Βασίλη Κατσικονούρη «Το μπουφάν της Χάρλεϊ» σε σκηνοθεσία Γιώργου Μουαΐμη. Η ηθοποιός μιλάει για τον ρόλο της και για την ανάγκη ξαναανεβάσματος της παράστασης. **Ζωή, σελ. 3**

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Ο γκουρού της τεχνητής νοημοσύνης

Ο καθηγητής Φυσικής Μαξ Τέγκμαρκ έγραψε το δοκίμιο «Life 3.0, Τι θα σημαίνει να είσαι άνθρωπος στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης», λέει στην «Κ» ότι θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί πριν απελευθερώσουμε κάτι εξυπνότερο από εμάς. **Ζωή, σελ. 8**

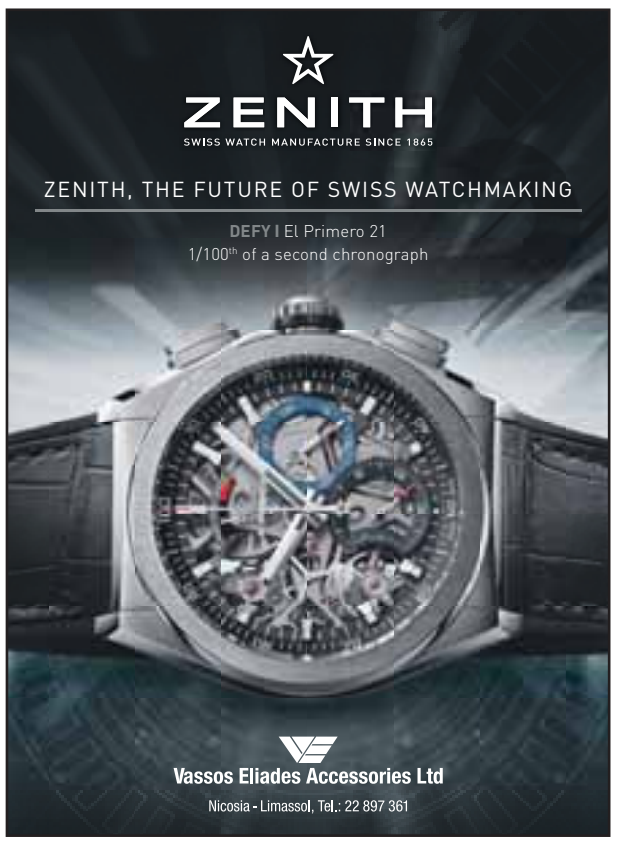

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Αλήθειες του Αϊνστάιν

Η κρίση στη Δικαιοσύνη ξεφούσκωσε; Η υπόθεση έκλεισε; Το δίμηνο Δεκεμβρίου-Ιανουαρίου έσκασε σαν μπαλόνι γενεθλίων από τη στιγμή που ο πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου Μύρων Νικολάτος έκρινε ότι για τίποτε δεν ελέγχεται, ενώ οι άλλοι δώδεκα εφέτες, δεν έκαναν την οποιαδήποτε κίνηση για να αποκαταστήσουν το τρωθέν κύρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου; Προκύπτει δηλαδή ότι κάθε φορά που εξόφθαλμα κάποιος θεσμικά υψηλά ιστάμενος συλληφθεί παρανομών, όπως στην περίπτωση της διοικήτριας της Κεντρικής Τράπεζας, η οποία πλαστογράφησε το έγγραφο της μισθοδοσίας της, γίνεται ντόρος, δηλώνονται πολλά (βλ. το μαχαίρι θα φτάσει στο κόκαλο) αλλά με την παρέλευση μικρού διαστήματος, όταν το θέμα ξεθυμαίνει στα ΜΜΕ, η παρανομία ως διά μαγείας διαγράφεται; Είναι κάτι τέτοιο δυνατό σε ευνομούμενες πολιτείες; Είναι ή δεν είναι ο εισαγγελέας αρμόδιος να ενεργεί αυτεπάγγελτα; Είναι ή δεν είναι το Ανώτατο Δικαστήριο αρμόδιο να τοποθετηθεί επί ενός ζητήματος που αφήνει εκτεθειμένο τον πρόεδρο του Σώματος; Μάλιστα, τη στιγμή που ο γενικός εισαγγελέας δεν μπορεί να το πράξει, διότι όπως γραπτώς δηλώνει (βλ. σελ. 10) «δεν θα ήταν το κατάλληλο πρόσωπο να αποφασίσει λόγω της εμπλοκής του στα υπό εξέταση ή υπό έρευνα θέματα». Είναι δυνατόν σε αυτή τη χώρα η λαβίδα του νόμου μονίμως να μην πιάνει λειτουργούς της δικαιοσύνης, πολιτικούς, λογιστές, ελεγκτές, τραπεζίτες και μεγαλοδικηγόρους; Όμως σε μια χώρα όπου οι θεσμοί καλύπτουν ο ένας τα κακώς κείμενα του άλλου και που οι τραγωδίες που μας έπληξαν μισό αιώνα, διαπιστωμένα όλους πλην τους επώνυμους (βλ. ουδεμία οικογένεια επωνύμων έχει πεσόντα ή αγνοούμενο) φαίνεται οι εκπρόσωποι κάποιων θεσμών να μην προσβάλλονται από αυτό που είχε πει μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ο Άλμπερτ Αϊνστάιν, ότι δηλαδή, «Η δύναμη ελκύει πάντα ανθρώπους με χαμηλή ηθική». Κι εξηγούμαι: Σε μια χώρα που ο γενικός εισαγγελέας, αναφερόμενος στον πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου υπογραμμίζει γραπτώς ότι: «όπως αποκαλύφθηκε μετά την έκδοση της απόφασης της (για την Τράπεζα Κύπρου), στενά συγγενικά πρόσωπα του Προέδρου του Εφετείου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η ψήφος του οποίου και έκρινε την αθωωτική έκβαση της υπόθεσης υπέρ της Τράπεζας, ήτοι θυγατέρα και αδελφή του, είχαν τύχει του οφέλους μιας συμβιβαστικής εξώδικης διευθέτησης αγωγών που είχαν κινήσει εναντίον της Τράπεζας, σχετικά με διεκδικήσεις τους από την μετατροπή καταθέσεων τους σε αξιόγραφα», τότε δεν φτάνει η οποιαδήποτε δημόσια δήλωση ή ακόμα και η παραίτηση Νικολάτου για να κλείσει η υπόθεση. Αυτονόητα χρειάζεται να κινηθούν ανάλογες διαδικασίες στη δικαιοσύνη. Όμως στη χώρα τούτη η υπόθεση «έκλεισε» όταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο υπουργός Δικαιοσύνης κάλεσαν τα μέλη του Ανωτάτου στο Προεδρικό και εν μια νυκτί πέρασαν το πακέτο μεταρρυθμίσεων στη Δικαιοσύνη, χωρίς την όποια αντίρρηση των εφετών, μετά το ρεζιλίκι Νικολάτου. Κι έζησαν αυτοί καλά και ο κ. Νικολάτος καλύτερα, με την υπόθεση να θεωρείται γι' αυτούς ως μη γενόμενη! Ωστόσο, για τον γενικό εισαγγελέα φαίνεται ότι η υπόθεση δεν έκλεισε, αφού στη σημερινή συνέντευξή του στην «Κ», ρίχνει το γάντι στο Υπουργικό Συμβούλιο, καθώς, όπως υπογραμμίζει, το ενδεχόμενο διορισμού ερευνητικής επιτροπής ή ποινικής διερεύνησης και εμμέσως παραπέμπει στο Υπουργικό Συμβούλιο. Λέει ακόμα ότι «όπως επιβεβαιώθηκε από τα πρόσφατα γεγονότα και ιδιαίτερα από την εκδίκαση των δύο εφέσεων που αφορούσαν την Τράπεζα Κύπρου, υπάρχει πρόβλημα» [...] «συγκέντρωσης υπερβολικής επιρροής στη δικαιοσύνη κάποιων δικηγορικών γραφείων λόγω συγγενικών σχέσεων δικαστικών λειτουργών με εργαζόμενους σε δικηγορικά γραφεία». Κι όμως βάσει των μέχρι σήμερα πεπραγμένων είμαι σίγουρος ότι ουδείς θα οδηγηθεί ενώπιον της Δικαιοσύνης, διότι εκτός των άλλων την έχουν εξευτελίσει σε τέτοιο σημείο οι λειτουργοί της, που αδυνατεί να τους ελέγξει! Δεν χρειάζεται παρά κοινή λογική για να αντιληφθεί κανείς πόσο δίκαιο είχε ο Αϊνστάιν όταν έλεγε ότι, «Όποιος είναι απρόσεκτος με την αλήθεια στα μικρά ζητήματα, δεν μπορεί να είναι αξιόπιστος στα μεγάλα ζητήματα».

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / *Γράφει ο* **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Η Χαρά του Μακρόν, η συνάντηση Νίκου-Τσαβούσογλου και η κόντρα Κώστα-Ελένης

Πολλαπλές είναι οι θετικές επιπτώσεις της Συνόδου των 7 του Ευρωπαϊκού Νότου στην Κύπρο. Ως σημαντικότερη θεωρείται η στενή συνεργασία με τη Γαλλία σε αρκετούς τομείς και ιδιαίτερα της ενέργειας και της άμυνας. Όπως πρώτη έγραψε η στήλη μας, κατά την επόμενη συνάντηση Μακρόν-Healthy θα υπάρξουν ανακοινώσεις. Και μάλιστα σημαντικές, κυρίως στην αμυντική συνεργασία. Οι συμφωνίες που έχουν ήδη υπογραφεί, σύμφωνα με πληροφορίες που έρχονται κατευθείαν από τον Λόφο της Εξουσίας, προνοούν και για την οικοδόμηση σημαντικού έργου υποδομής. Ο δε Μακρόν, σύμφωνα με όσα μου είπε ο αξιόπιστος κύριος Πάμπος, δεν έκρυβε τη χαρά του για τις εξελίξεις. Παρομοίως, μου είπε, δεν έκρυβε την χαρά της ούτε η Γαλλίδα υπουργός Άμυνας στις επαφές που είχε με τον Σάββα Αγγελίδη...

«Alexis, η Κύπρος, τουλάχιστον από τη Γαλλία δεν είναι πια μακριά»

Συνάντηση με τον Τσαβούσογλου είχε την περασμένη Παρασκευή το Θείο Βρέφος άλλως ΥΠΕΞ Χριστοδουλίδης. Η συνάντηση δεν ήταν βεβαίως προγραμματισμένη και δεν είχε ατζέντα. Όπως ας πούμε αυτή που είχαν στο σπίτι του Τσαβούσογλου ο Άντρος με τον Τσελεπή. Όταν το πληροφορήθηκαν κάποιοι στη Λευκωσία για τη συνάντηση φοβήθηκαν ότι θα τους έρχονταν μικρά έως μεγάλα εγκεφαλικά. Ιδιαίτερα ένας από αυτούς, μέχρι να το... ψάξει είχε ιδρώσει και ανέπτυξε ταχυκαρδία, όπως ο ίδιος εξομολογήθηκε αργότερα. «Σε μια ανάλογη συνάντηση ο Αναστασιάδης έδωσε και πήρε από τον Τσαβούσογλου τα περί αποκεντρωμένης και δύο κρατών που πιπιλά το ΑΚΕΛ», ανέφερε και συμπλήρωσε: «Γνωρίζω βεβαίως ότι ο Χριστοδουλίδης δεν έχει τον αυθορμητισμό του Αναστασιάδη, αλλά όποιος καεί με τον χυλό φυσάει και το γιαούρτι».

Η ΔΗΚΟαναθρεμμένη Φωτούλα δεν είναι πολύ ενθουσιασμένη με το ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ για τις ευρωεκλογές. Όπως μου έλεγε προχθές: «Λες και χάθηκαν οι ΔΗΚΟϊκοί, λες και άδειασε το κόμμα. Τόσα γνωστά πρόσωπα και καταλήξαμε με κάποια ονόματα που δεν θεωρούνται καθαρόαιμα. Τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τις κυρίες του ψηφοδελτίου. Προσωπικά θα προτιμούσα τη συμμετοχή της Anastasia Michele. Ας ήταν και μαζί με την Ελένη και την Κατερίνα»... Ωστόσο, η Φωτούλα δεν παρέλειψε να επισημάνει πως η συμμετοχή του Μαρίνου Μουσιούττα κρίνεται και ως επιτυχία του Πρίγκιπα Νικόλαου και «δίνει μια ελπίδα ενότητας σε μια δύσκολη ώρα». Εξέφρασε, ωστόσο, την ανησυχία της «για την κόντρα Μαυρίδη-Θεοχάρους». Όπως μου είπε: «Πρόκειται για μια κόντρα που κανένας δεν θα μπορέσει να την αρνηθεί. Κάθε ανταγωνισμός με όση άμιλλα και να τον ντύσεις παραμένει ανταγωνισμός και κόντρα. Κάποιοι στο ΔΗΚΟ λένε ήδη πως δεν θέλουν να σκεφτούν το σενάριο να εκλεγεί η Θεοχάρους και να μην εκλεγεί ο Κώστας. Μακάρι δηλαδή να εκλεγούν και οι δύο και ακόμη περισσότεροι, αλλά λίγο δύσκολο δεν το βλέπετε;» διερωτήθηκε.

Ο οδηγός δικαστικής συμπεριφοράς που υιοθέτησε το Ανώτατο Δικαστήριο επιβεβαίωσε το αυτονόητο: ότι θα έπρεπε προ πολλού να είχε υιοθετηθεί. Όχι να συνταχθεί και να σταλεί στα ΜΜΕ, αλλά να εφαρμοστεί από τους Ανώτατους και άλλους για να περιφρουρήσουν το κύρος της δικαιοσύνης. Εκ των υστέρων, ύστερα που το μπαϊράμι ήρθε και ο Χασάνης. Και τι μας έφερε; ένα χαρτί γεμάτο λέξεις! Έναν οδηγό-τεκμήριο μιας πρακτικής που ακολουθήθηκε και εξέθεσε ανεπανόρθωτα τη δικαιοσύνη. Ένα τεκμήριο που δεν θα κατατεθεί ποτέ σε καμιά δίκη...

Αληθεύει ότι κάποιοι αγωνιούν πολύ για τα ευρήματα και τις συστάσεις της Greco που φθάνει σε λίγες μέρες; Κάποιοι υποδεικνύουν πως αυτή τη φορά δεν θα γίνουν μόνο συστάσεις. Θα υπάρξει επιτακτική και ανυποχώρητη θέση για εφαρμογή κώδικα δεοντολογίας και νομικού πλαισίου, τα οποία θα εφαρμόζονται στην πράξη...

ΚΟΥΪΖ: Ποιος αρχηγός κόμματος βρέθηκε την περασμένη εβδομάδα δύο φορές σε δύσκολη θέση και απέφυγε να τοποθετηθεί για δύο σοβαρότατα θέματα που αφορούν την ίδια τη δική του πολιτική υπόσταση;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

80 χρόνια πρίν στην «Κ»

3.II.1939

ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ: [...] Αναφορικώς με τας ελλείψεις τας σημειωθείσας κατά την κρίσιν του παρελθόντος Σεπτεμβρίου, η επιτροπή [βιομηχάνων, ως σύμβουλος της αγγλικής κυβερνήσεως επί της βιομηχανικής πλευράς των εξοπλισμών], βασιζομένη επί των στοιχείων, τα οποία ετέθησαν υπ' όψιν της, εσχημάτισε την εντύπωσιν ότι αι πλείσται των εν λόγω ελλείψεων συνεπληρώθησαν ή συμπληρούνται όσον το δυνατόν ταχύτερον. Παραλλήλως η επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησίν της διά την προθυμοτάτην συνεργασίαν της αγγλικής βιομηχανίας εις τον εξοπλισμόν της χώρας, αναφέρει δε ως χαρακτηριστικόν παράδειγμα την στενήν συνεργασίαν μεταξύ του υπουργείου της Αεροπορίας και της βιομηχανίας κατασκευής αεροπορικού υλικού, της οποίας συνεργασίας το αποτέλεσμα είναι τόσον σημαντικόν εις την επιτάχυνσιν του ρυθμού της παραγωγής αεροπορικού υλικού [φωτ. ο υπουργός Στρατιωτικών Μπελίσα επιθεωρεί την κατασκευή αντιαεροπορικών όπλων].

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: Μεταξύ του υπουργείου των Οικονομικών και του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου υπεγράφη σύμβασις μισθώσεως του υπό του τελευταίου ανεγειρομένου επί της οδού Καραγεώργεβιτς της Σερβίας –απέναντι του υπουργείου Συγκοινωνίας– μεγάρου, όπως τούτο χρησιμοποιηθή ως υπουργείο των Οικονομικών. Μετά την εγκατάστασιν των υπηρεσιών του υπουργείου των Οικονομικών εις το νέον κτίριον, το επί της οδού Σταδίου παλαιόν θα κατεδαφισθή και το γήπεδον θα χρησιμοποιηθή προς επέκτασιν της πλατείας Κλαυθμώνος.

ΣΤΑΘΕΡΑ ΒΗΜΑΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ / *Γράφει* **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Με άριστα το 10

1 Στη Σαϊντελογία: Το να μας κάνει άνω κάτω μια «καταγγελία» για ναρκωτικά κατάντησε τόσο ορθόδοξο στην Κύπρο όσο ανορθόδοξο είναι κανείς να πιστεύει κανείς στη Σαϊντελογία.

2 Στο αποχετευτικό. Ευτυχώς πάντως που σταμάτησε να βρέχει μέσα στην εβδομάδα. Ειδικά στην Τόχνη που δεν έχουν αποχετευτικό το χάρηκαν. Αν και με τόσα ΣΑΛΑ-ΣΑΠΑ κτλ., θα έπρεπε να παίζουμε στην Champions League αποχετευτική κατηγορία. Λεφτά λέει δεν έχουμε γι' αυτό δεν το κάνουμε! Ειρωνεία...

3 Στον ρεαλισμό. Και αυτή την εβδομάδα η Ένωση με την Ελλάδα παραμένει τόσο ρεαλιστικός στόχος όσο ρεαλιστικός στόχος είναι να κάνεις μια πλήρη κυβίστηση και να σταθείς στα δυο σου πόδια σαν άλλος Μελισσανίδης.

4 Στον παραπόταμο. Μέγα θέμα στην Ελλάδα η διάλυση της Κ.Ο. του Ποταμιού που είχε σαν αποτέλεσμα να μοιάζει με παραπόταμο. Με έβαλε σε σκέψεις. Γιατί ρε παιδιά να μην μπορούμε να του δώσουμε την 56η έδρα, αφού έτσι και αλλιώς την έχουμε σαν θέμα και την έχει πάρει το ποτάμι;

5 Στη Σύνοδο: Να λέμε και τα καλά. Μια χαρά βγήκε η Σύνοδος. 800 αστυνομικοί ήταν με τον έναν ή τον άλλο τρόπο στη δουλειά. Και όχι δεν είμαστε συνηθισμένοι. Μπορεί για άλλους να είναι business as usual αλλά εμείς περιμένουμε ένα τόσο δα για να κάνουμε την τρίχα τριχιά. Και ευτυχώς η οργάνωση δεν ήταν για τρίχες.

Αλέξη, εδώ είμαστε χώρες του Νότου. Για βόρεια, γενικά μιλώντας, πας από εκεί νομίζω...

6 Στη λιμουζίνα. Εκείνο που προξένησε πάντως απορίες είναι γιατί έχουμε μόνο δύο τεθωρακισμένες λιμουζίνες. Γιατί κ. Μακρόν μας, έναν Healthy έχουμε ίσον μια λιμουζίνα. Οι άλλοι αξιωματούχοι μας κυκλοφορούν με ηλεκτρικά, με ποδήλατα, με πατίνια.

7 Στον καπνό. Το ότι τους μάζεψε πάντως ο Healthy όλους και τους έβαλε μετά το Συνεδριακό σε λεωφορειάκι τύπου καπνός δρομολόγιο Λευκωσία-Λάρνακα για να τους φέρει για φαΐ στο Προεδρικό, το λες και τρέξε-τρέξε οδηγέ να τους ξεπεράσουμε μανούβρα. Τη Βουγιουκλάκη ποιος την έκανε; Όχι ο Τσίπρας πάντως...

8 Στον καπνό 2. Τον είχε και ένα δεκάλεπτο μέσα στο λεωφορειάκι ο Healthy τον Μακρόν και περίμενε μέχρι να επιστρέψουν στο Προεδρικό. Με την ευκαιρία έκανε κι ένα τσιγαράκι μέχρι να τελειώσουν οι δηλώσεις του Πορτογάλου και του Μαλτέζου. Ο Τσίπρας δεν κάπνιζε και με το που βγήκε τον έστειλε να κάνει παρέα στον Μακρόν.

9 Στο τηλέφωνο. Στο φαγητό πάντως στο Προεδρικό, ο Μακρόν δεν έμεινε. Μετά από 15 λεπτά βγήκε και έπιασε αμέσως τηλέφωνο μέσα από το αυτοκίνητο. Να φανταστώ τηλεφώνημα από τη σύζυγο; Αν είσαι και Πρόεδρος τόλμησε να μην απαντήσεις και σου λέω εγώ τι αποκαθήλωση έχεις να φας...

10 Στην Μπέτη. Που κανείς δεν την πήρε χαμπάρι, η σύζυγος του Τσίπρα ήταν πάντως στο Προεδρικό κατά τη συνάντηση Αναστασιάδη-Τσίπρα. Μάλλον ούτε ο δεύτερος είχε ενημερώσει τον πρώτο για την παρουσία της. Αλλιώς δεν εξηγείται γιατί την έβγαλε σχεδόν από το αυτοκίνητο για να την ασπαστεί. «Καμάρι μου της είπε, μα είσαι εδώ»; Λέτε αντί να κρύβεται ο Αλέξης να κρύβει την Μπέτη;

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Διευθυντής: Ανδρεας Παρασχος
Αρχισυντάκτης: Μιχαλης Τσικαλας • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: Αλεξης Παπαχελας • Διεύθυνση συντάξεως: Κωστης Φαφουτης - Νοτης Παπαδοπουλος

€59.900* ΑΥΤΟΜΑΤΟ.

Αφεθείτε σε ακόμη πιο συναρπαστικές περιπέτειες με το νέο BMW X5, με τρίλιτρο κινητήρα (2993 cc).
Μια καινούργια διαδρομή οδηγικής απόλαυσης σας περιμένει να την εξερευνήσετε.

Η τιμή περιλαμβάνει:

- Δερμάτινο σαλόνι
- Φώτα τεχνολογίας LED
- Σύστημα πλοήγησης Professional
- Σπορ ηλεκτρικά καθίσματα
- BMW Live Cockpit

Χαρ. Πηλακούτας Λτδ, Παγκύπριος Αριθμός: 77 77 16 00.

BMW X5 xDRIVE30d: μικτή κατανάλωση καυσίμου: 6.0 - 6.8 l/100 km,
εκπομπές ρύπων CO_2 158 - 179 g/km

* Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνονται τα τέλη εγγραφής και η άδεια κυκλοφορίας.
Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

Η Λουτ κομίζει έγγραφο, ενώ ο Ντενκτάς «αναβιώνει»

Δεν θέλει άλλη καθυστέρηση η Λευκωσία -Η Αγκυρα επαναφέρει παλιές τακτικές

Των **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ** *και* **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Σε εντελώς διαφορετικές γραμμές κινούνται οι δύο πλευρές αναφορικά με το Κυπριακό, ενόψει της σημερινής επίσκεψης της Τζέιν Λουτ και στον απόηχο της επίσκεψης Τσαβούσογλου στα Κατεχόμενα. Η Λευκωσία, σύμφωνα με πληροφορίες, θέλει να περάσει το μήνυμα πως δεν μπορεί να υπάρξει άλλη καθυστέρηση. Η Άγκυρα από την άλλη πλευρά επιμένει πως ό,τι είναι να γίνει θα γίνει τον Ιούνιο και την ίδια ώρα αναβιώνει το «δόγμα Ντενκτάς» με συγκεκριμένα στάδια στα Κατεχόμενα.

Δεδομένο θεωρείται από αρμόδιες πηγές πως η Τζέιν Λουτ σήμερα θα περάσει από τις σημειώσεις στην παράθεση συγκεκριμένων ιδεών για τους όρους αναφοράς μέσα από έγγραφο. Το άγνωστο είναι αν θα το διαμοιράσει στις πλευρές, μάλλον όχι πάντως όπως εκτιμάται, όπως και το αν θα περιμένει ν' ακούσει τις πρώτες αντιδράσεις από τους Αναστασιάδη-Ακιντζί ή η συζήτηση τόσο την Κυριακή όσο και τη Δευτέρα θα αφορά μόνο τη δική της προσέγγιση στους όρους αναφοράς. Αποκλείεται πάντως από πηγές να μην υπάρξει έστω και μια πρώτη αντίδραση στα όσα θα κομίσει η κ. Λουτ. Πέραν τούτου που αποτελεί με έναν τρόπο ένα βήμα παρακάτω στη διαδικασία, η διπλωμάτης είναι δεδομένο πως θα αποχωρήσει και πάλι από την Κύπρο με άγνωστη ημερομηνία επιστροφής. Θα αφήσει έτσι τις πλευρές μια χρονική ευχέρεια περισυλλογής πάνω στους όρους αναφοράς, ωστόσο αυτό θα επιφέρει και πιθανή νέα καθυστέρηση κάτι που η Λευκωσία θέλει να αποφύγει.

Αρμοδίως, μάλιστα, έχει περάσει και προς τα Η.Ε. και προς τη διεθνή διπλωματία το μήνυμα πως δεν συντάσσεται με τα όσα η Τουρκία λέει για τον Ιούνιο και αφού περάσουν οι δημοτικές εκλογές, οι εξελίξεις με το Brexit και οι πιθανές εκλογές στην Ελλάδα που αποτελούν την επιχειρηματολογία της.

Η ΟΥΝΦΙΚΥΠ

Ένας ακόμη λόγος για τον οποίο η Λευκωσία θέλει να «τρέξουν» οι εξελίξεις αναφορικά με τους όρους αναφοράς εν πρώτοις και μετέπειτα με επανέναρξη συνομιλιών, αφορά και το ότι στενεύουν τα χρονικά περιθώρια μέχρι την επόμενη ανανέωση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Τα μηνύματα στη Νέα Υόρκη ήταν παραπάνω από ξεκάθαρα και ορατή παράλληλα, περισσότερο από πριν, η δυσκολία μέσα από την οποία η κυπριακή διπλωματία επιτυγχάνει τους σκοπούς της στο ζήτημα. Θα πρέπει, λένε οι πληροφορίες της «Κ», η επόμενη συζήτηση για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ να συμπέσει με εξελίξεις και κινητικότητα στο Κυπριακό, διαφορετικά τα δεδομένα εξαιρετικά δύσκολα, όπως παραδέχεται αρμόδια διπλωματική πηγή.

Η επαναφορά

Ο «βουλευτής» Αμμοχώστου του Ρεπουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος (ΡΤΚ), Ασίμ Ακάνσοϊ ο οποίος παραμένει από τους ένθερμους υποστηρικτές της ομοσπονδιακής λύσης, τονίζει ότι το «δόγμα του Ντενκτάς», στο επίκεντρο του οποίου βρισκόταν το όραμα δύο ξεχωριστών κρατικών οντοτήτων στην Κύπρο έχει μπει και πάλι στο επίκεντρο της σκέψης της Άγκυρας. Ο ίδιος χαρακτηρίζει ως «καταστροφική» αυτή την εξέλιξη, τονίζοντας ότι σε περίπτωση που η Τουρκία απομακρυνθεί οριστικά από την ομοσπονδιακή λύση, η θέση των Τ/κ στη διεθνή κοινότητα θα δεχτεί πλήγμα. Η διεθνής κοινότητα θα εστιάσει στη ρητορική της Λευκωσίας, η οποία θέλει την Άγκυρα ανέκαθεν προσκολλημένη στην ιδέα της διχοτόμησης και η τ/κ πλευρά θα χρεωθεί την τελική αποτυχία στις συνομιλίες. Παρόμοια είναι η άποψη και του πρώην ηγέτη της τουρκοκυπριακής κοινότητας, Μεχμέτ Αλί Ταλάτ. Από τη δική του σκοπιά η ομοσπονδιακή λύση αποτελεί μονόδρομο για την τ/κ κοινότητα, η οποία δεν διαθέτει άλλο μέσο για την κατοχύρωση των συμφερόντων της. Οι προειδοποιήσεις των στελεχών της τ/κ Αριστεράς για τις επιπτώσεις της απόσυρσης της ομοσπονδιακής λύσης έρχονται στο προσκήνιο σε μια περίοδο που η Άγκυρα δρομολογεί τη δική της στρατηγική με την εθνικιστική γραμμή να βρίσκεται σε συμφωνία με τις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις στην Τουρκία. Εκεί το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) κατεβαίνει για ακόμη μία φορά σε μια νέα εκλογική αναμέτρηση σε στενή συνεργασία με τους Γκρίζους Λύκους.

Η μετεξέλιξη της «ΤΔΒΚ» είναι μια προοπτική που κεντρίζει το ενδιαφέρον Τούρκων αξιωματούχων και διπλωματών.

Τα στάδια

Σε πρώτο στάδιο, στον απόηχο της κατάρρευσης της διάσκεψης του Κραν Μοντάνα, η Άγκυρα ξεκίνησε τις αναφορές της σε υποτιθέμενα εναλλακτικά σχέδια, με βάση την υπόθεση ότι η ομοσπονδιακή φόρμουλα, έτσι όπως συζητιόταν μέχρι τον Ιούλιο του 2017, δεν πρόκειται να οδηγήσει σε επιτυχία. Ο ίδιος ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας έσπευσε στα μέσα του 2018 στα Κατεχόμενα για να ανοίξει αυτό το κεφάλαιο. Τότε η Άγκυρα «σκόνταψε» πάνω στην άρνηση της ηγεσίας του Μουσταφά Ακιντζί, η οποία επέμενε στη σημασία της ομοσπονδιακής λύσης. Την ίδια περίοδο, μόλις λίγες εβδομάδες μετά την αποτυχία του Κραν Μοντάνα, η τ/κ πλευρά έδωσε το πράσινο φως για την επιστροφή των Μαρωνιτών στις εστίες τους. Η συγκεκριμένη εξέλιξη εκλήφθηκε ως ένα πρώτο βήμα για την «ομαλοποίηση» της κατάστασης με τα κατεχόμενα να προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα και να προετοιμάζονται για την επιστροφή περιορισμένου αριθμού προσφύγων ακόμη και δίχως λύση. Παράλληλα την Άγκυρα απασχόλησαν ακόμη δύο εγχειρήματα: Η οικονομική ενίσχυση της Επιτροπής Ακίνητης Περιουσίας και το μέλλον της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου. Ωστόσο, όπως στην περίπτωση της επιστροφής των Μαρωνιτών έτσι και σε αυτές τις δύο περιπτώσεις η οικονομική κρίση μέσα στην οποία βυθίστηκε η Τουρκία καθυστέρησαν τις σχετικές πρωτοβουλίες.

Το δεύτερο στάδιο δρομολογήθηκε την περίοδο που ο ΟΗΕ εστίασε στο μέλλον της ειρηνευτικής δύναμης και το τουρκικό ΥΠΕΞ επέμενε στη σημασία της συζήτησης εναλλακτικών σχεδίων, παρά το «βέτο» του Μουσταφά Ακιντζί. Εν πρώτοις η τουρκική πλευρά δεν κατόρθωσε να σημειώσει επιτυχία. Η υποβάθμιση και ο περιορισμός της ακτίνας δράσης της ειρηνευτικής δύναμης δεν «πέρασε» από το Σ.Α. των Η.Ε., κυρίως εξαιτίας των διπλωματικών συσχετισμών και τη δύσκολη συγκυρία που αντιμετωπίζει η τουρκική διπλωματία σε πολλά μέτωπα. Την ίδια στιγμή, η Άγκυρα εντατικοποίησε τη συζήτηση για εναλλακτικά σενάρια στο Κυπριακό. Αυτό επιτεύχθηκε με την επιστροφή του Μεβλούτ Τσαβούσογλου στο νησί και τα όσα ειπώθηκαν την προηγούμενη Παρασκευή. Εξαιτίας των πιέσεων της Άγκυρας, ο κ. Ακιντζί υποχρεώθηκε δημοσίως να τονίσει ότι είναι έτοιμος να συζητήσει όλα τα ενδεχόμενα με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη. Παράλληλα επέμενε για τη σημασία της ομοσπονδιακής λύσης.

Σε τρίτο στάδιο, η τουρκική πλευρά στρέφει την προσοχή της στις εξελίξεις στα ανοιχτά της Κύπρου. Από τη μια αναμένει το αποτέλεσμα της νέας γεώτρησης στην Κύπρο και από την άλλη επιταχύνει τις δικές της διεργασίες. Ο «υπουργός Εξωτερικών», Κουντρέτ Όζερσαϊ ανακοίνωσε την προηγούμενη εβδομάδα ότι την παρούσα στιγμή η τουρκική πλευρά επιλέγει το σημείο της πρώτης τουρκικής γεώτρησης στα ανοιχτά της Κύπρου, σε μια περιοχή που αφορά τα υποτιθέμενα τ/κ τεμάχια «F» και «G».

Με συγκεκριμένες προτάσεις θα κατέλθει η Λουτ, άγνωστο αν θα παραδώσει έγγραφο στις πλευρές για τη συνέχεια.

Τι έπεται

Η επαναφορά του «δόγματος Ντενκτάς» αναμένεται να πλαισιωθεί στα μέσα αυτού του έτους με δύο άλλες εξελίξεις. Μετά τον Ιούνιο, η τουρκική πλευρά στοχεύει σε σύντομες και εντατικές διαπραγματεύσεις με την ε/κ πλευρά, οι οποίες θα βασίζονται σε ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και θα εστιάζουν σε όλα τα σενάρια για το μέλλον του Κυπριακού. Παράλληλα, η Τουρκία ετοιμάζει πρωτοβουλίες που αφορούν και το μέλλον της τ/κ κοινότητας. Η μετεξέλιξη της «ΤΔΒΚ» είναι μια προοπτική που κεντρίζει το ενδιαφέρον Τούρκων αξιωματούχων και διπλωματών. Το σχέδιο προβλέπει την ανασυγκρότηση όλων των πολιτικών δομών της τ/κ κοινότητας σύμφωνα με τα νέα δεδομένα στο Κυπριακό και τις επιταγές των σύγχρονων εποχών. Παράλληλα, προβλέπεται η αλλαγή σκυτάλης στην τ/κ ηγεσία με νέα «κυβέρνηση» που θα είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με τη γραμμή της Άγκυρας και ηγέτη που θα παραμένει προσκολλημένος στην ανανεωμένη εκδοχή του δόγματος Ντενκτάς.

Ολοένα και στενεύει ο ισλαμικός κλοιός στα Κατεχόμενα

Συντηρητικές οργανώσεις ελέγχουν ακίνητα των τ/κ βακουφιών τη στιγμή που η εξτρεμιστική ιδεολογία αναπτύσσει δυναμική

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Για την περίπτωση της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου, η τουρκική πλευρά έχει τη δική της υπόθεση-θεωρία. Σύμφωνα με αυτή, μεγάλες εκτάσεις του Βαρωσιού, την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας, ανήκαν σε μουσουλμανικά φιλανθρωπικά ιδρύματα, στα βακούφια (Εβκάφ). Κατά τη διάρκεια της βρετανικής κυριαρχίας και μετά την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, η ελληνοκυπριακή κοινότητα έθεσε με παρασκηνιακές και παράνομες μεθοδεύσεις υπό κατοχή της το Βαρώσι, το οποίο το μετέτρεψε σε σημαντικό τουριστικό θέρετρο. Με βάση την προαναφερόμενη θεωρία, η τουρκική πλευρά υποστηρίζει την παράδοση του Βαρωσιού στην τουρκοκυπριακή κοινότητα και σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν τα βακούφια, τα οποία το τελευταίο διάστημα έρχονται στο προσκήνιο λόγω των σχέσεων με συντηρητικές ομάδες της Τουρκίας, οι οποίες διατηρούν δεσμούς με το τουρκικό κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ).

Οι υπόγειες σχέσεις

Σήμερα στο τιμόνι των τ/κ βακουφιών βρίσκεται μια αμφιλεγόμενη προσωπικότητα, η οποία το προηγούμενο διάστημα απασχόλησε την τ/κ κοινή γνώμη με παρανομίες και τις στενές σχέσεις του με την Άγκυρα, ο Ιμπραΐμ Μπεντέρ, ο οποίος παραμένει στη διοίκηση των τ/κ βακουφιών παρά τις ενστάσεις τ/κ πολιτικών και παραδίδει πολύτιμη γη και ακίνητη περιουσία σε συντηρητικές οργανώσεις της Τουρκίας, που το τελευταίο διάστημα στρέφουν το ενδιαφέρον τους στο βόρειο τμήμα του νησιού. Τ/κ αναλυτές εκφράζουν έντονο προβληματισμό γι' αυτήν την εξέλιξη, τονίζοντας ότι έτσι η Άγκυρα σφίγγει περαιτέρω τον κλοιό γύρω από την τ/κ κοινότητα. Εντός του 2018, υπό τη διοίκηση Μπεντέρ, τα τ/κ βακούφια παρέδωσαν σε συντηρητικές οργανώσεις της Τουρκίας φιλέτα γης και πολύτιμα ακίνητα σε διάφορα σημεία των κατεχομένων. Τρία ακίνητα παραδόθηκαν στο Ίδρυμα «Πράσινο Νησί», το οποίο δραστηριοποιείται στην τ/κ κοινότητα και έχει συντηρητική κοινωνική και πολιτική ατζέντα. Μια άλλη οργάνωση με την οποία τα τ/κ βακούφια διατηρούν συνεργασία και οργανικές σχέσεις είναι το «Eskad».

Εντός του 2018, υπό τη διοίκηση Μπεντέρ, τα τ/κ βακούφια παρέδωσαν σε συντηρητικές οργανώσεις της Τουρκίας φιλέτα γης και ακίνητα.

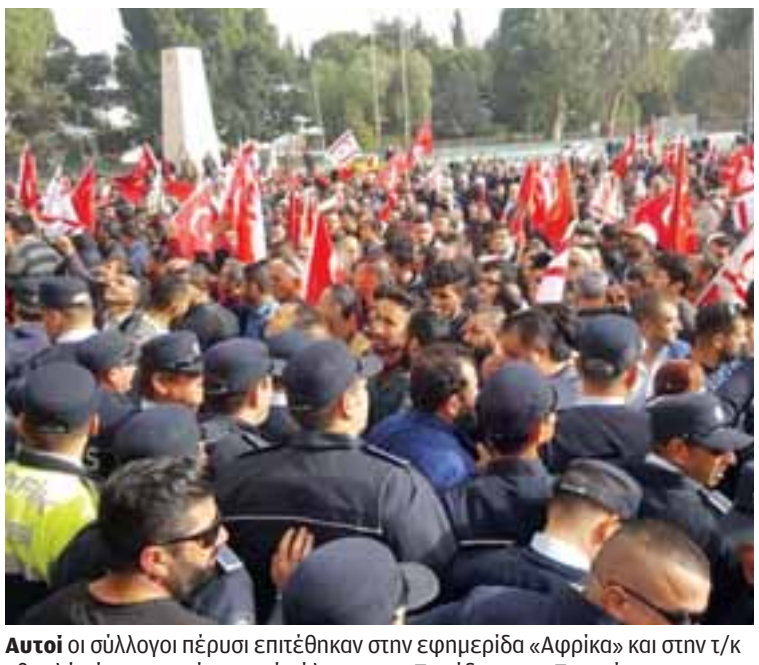

Αυτοί οι σύλλογοι πέρυσι επιτέθηκαν στην εφημερίδα «Αφρίκα» και στην τ/κ «βουλή» ύστερα από σχετικό κάλεσμα του Προέδρου της Τουρκίας.

Πρόκειται για μια συντηρητική, εθνικιστική τουρκική οργάνωση, η οποία έχει ως στόχο την προβολή του οθωμανικού οράματος και της παράδοσης του Προφήτη Μωάμεθ στην Κύπρο. Η οργάνωση έχει θορυβήσει την τ/κ κοινότητα με τη δράση της στον τομέα της παιδείας. Λειτουργεί «φροντιστήρια», τα οποία δεν έχουν καμία έγκριση από την τ/κ πλευρά και επιχειρεί να επιβάλλει σε ανήλικους τ/κ συντηρητικές και εθνικιστικές αξίες. Οι προαναφερόμενες οργανώσεις και τα τ/κ βακούφια διατηρούν στενές σχέσεις με συλλόγους εποίκων, οι οποίοι διατηρούν οργανικές σχέσεις και διασυνδέσεις με το ΑΚΡ και το Κίνημα των Γκρίζων Λύκων. Αυτοί οι σύλλογοι πέρυσι επιτέθηκαν στην εφημερίδα «Αφρίκα» και στην τ/κ «βουλή» ύστερα από σχετικό κάλεσμα του Προέδρου της Τουρκίας. Όλοι οι προαναφερόμενοι παράγοντες συνεργάζονται με την «Πρεσβεία», με υπηρεσίες όπως το «γραφείο αθλητισμού και νεολαίας», οι οποίες έχουν ως βασικό στόχο την προβολή της συντηρητικής ατζέντας της Άγκυρας στην τ/κ κοινότητα. Στη λίστα των συνεργατών της Άγκυρας, ξεχωρίζουν και άλλες οργανώσεις όπως «Σύλλογος Συμπαράστασης ΤΔΒΚ Δώσε το Χέρι σου», «Σύλλογος Συνεργασίας Παιδείας και Πολιτισμού», «Σύλλογος Υπηρεσία στην Νεολαία και Αθλητισμός Κύπρου», «Σύλλογος Εθνικής και Πνευματικής Συμπαράστασης».

Θρησκευτικό σχολείο

Καθώς λαμβάνουν χώρα οι προαναφερόμενες εξελίξεις, η Τουρκία δρομολογεί διαδικασίες και προετοιμασίες για τη δημιουργία ενός δεύτερου θρησκευτικού σχολείου. Η σχετική ανακοίνωση ήρθε την προηγούμενη εβδομάδα από τον υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας. Ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου, ασκώντας κριτική στην τ/κ πλευρά για τη στάση που τηρεί απέναντι σε συντηρητικά κινήματα και θρησκευτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, δήλωσε ότι υπάρχουν πολλά αιτήματα από Τ/κ για τη δημιουργία ενός δεύτερου θρησκευτικού σχολείου. Πολίτες που κατοικούν σε απομακρυσμένες περιοχές, όπως λ.χ. στην Καρπασία, ζητούν τη δημιουργία παρόμοιων δομών στις περιοχές τους. Το θρησκευτικό λύκειο της Λευκωσίας έχει απασχολήσει το προηγούμενο διάστημα την τ/κ κοινή γνώμη με τις απόψεις και τοποθετήσεις των μαθητών και την άρνηση του «Υπουργείου Εθνικής Παιδείας» για την έγκριση των πτυχίων του. Αντιδρώντας σε αυτήν την εξέλιξη, η Άγκυρα περιόρισε τον αριθμό των φοιτητών που έφταση το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 στα Κατεχόμενα.

Οι συντηρητικοί πυρήνες

Ένα άλλο ζήτημα που ξεχωρίζει είναι η δράση ριζοσπαστικών συντηρητικών και εθνικιστικών πυρήνων-ομάδων. Πηγές επισημαίνουν στην «Κ» ότι τόσο στους κόλπους των πανεπιστημίων, όσο και σε διάφορες επαρχίες η δράση αυτών έχει αναπτύξει νέα δυναμική. Πολλές από αυτές τις ομάδες εκφράζουν θαυμασμό για εξτρεμιστικές οργανώσεις όπως η Αλ Κάιντα, το Ισλαμικό Κράτος, οι τζιχαντιστές της Συρίας, της Λιβύης και επιχειρούν να επιβάλλουν σε μερίδες της τ/κ νεολαίας και εποίκων την εξτρεμιστική ιδεολογία και τον τουρκικό εθνικισμό.

Σε αντίθεση με τους κουρδικούς παράγοντες, που το τελευταίο διάστημα βρίσκονται στο στόχαστρο των «αρχών», η δράση των προαναφερόμενων ομάδων περνά απαρατήρητη, με εκπροσώπους της τ/κ πλευράς, του τουρκικού στρατού και των μέσων ενημέρωσης να μην τολμούν να εστιάσουν στο ζήτημα, κυρίως εξαιτίας των αντιδράσεων της Άγκυρας.

Διά χειρός Μακρόν η αμυντική συνεργασία

Εντός Φεβρουαρίου αναμένονται ανακοινώσεις, ανοιχτό το ενδεχόμενο επέκτασης της συνεργασίας προς την πλευρά της Αιγύπτου

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η παρουσία του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν στη Λευκωσία για την 5η Σύνοδο των Med-7 επισφράγισε τις άριστες σχέσεις των δύο χωρών σε ενεργειακά και αμυντική συνεργασία. Ειδικά στο δεύτερο σκέλος, ο Γάλλος πρόεδρος φαίνεται πως άνοιξε νέους ορίζοντες που αναδεικνύουν τον γεωστρατηγικό ρόλο της Κύπρου στην περιοχή. Τα όσα διημείφθησαν στη συνάντηση του Προεδρικού Μεγάρου, πριν από τη Σύνοδο των Med-7 αποτελούν την τελευταία πινελιά στο πλαίσιο που καθορίστηκε από την επιτροπή εμπειρογνώμων που είχε συσταθεί για σημαντικά ζητήματα της συνεργασίας των δύο χωρών. Ένα από αυτά αφορά την αμυντική συνεργασία των δύο χωρών, στη βάση των διαβουλεύσεων που έχουν ξεκινήσει σε επίπεδο Υπουργών Άμυνας. Με βάση πληροφορίες από διπλωματικές πηγές, οι δύο ηγέτες φαίνεται να συμφώνησαν σε όλα κάτι που θα γίνει ορατό, λένε οι ίδιες πηγές, εντός του τρέχοντος μηνός, οπότε και αναμένονται και οι επίσημες ανακοινώσεις. Στο κομμάτι της αμυντικής συνεργασίας οι ίδιες πηγές λένε πως οι διαβουλεύσεις βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο και εκτός από τα εξοπλιστικά ζητήματα, περιλαμβάνουν διευκολύνσεις ναυτικού και αεροπορίας της Γαλλίας στην περιοχή. Το δεύτερο σημαντικό σκέλος της συνεργασίας αφορά τα ενεργειακά τομέα με τη Γαλλία να ενισχύει σημαντικά την παρουσία της, στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου.

> *Η συνεργασία των δύο χωρών θα επεκταθεί και στα εξοπλιστικά, με την Ε.Φ. να καλύπτει κενά από τη γαλλική πολεμική βιομηχανία.*

Εξοπλιστικά Ε.Φ.

Το ξεπάγωμα των εξοπλιστικών προγραμμάτων της Εθνικής Φρουράς, αλλά και η στροφή που καταγράφεται προς δυσμάς, εκ των πραγμάτων έχει τραβήξει την προσοχή της γαλλικής πολεμικής βιομηχανίας ενδιαφέρον το οποίο, λένε διπλωματικές πηγές, έχει γνωστοποιηθεί στη Λευκωσία σε πολιτικό επίπεδο. Το γεγονός ότι η Γαλλία ήταν μια από τις χώρες που στήριξαν την Εθνική Φρουρά, τα προηγούμενα χρόνια αποτελεί ένα θετικό παράγοντα που διευκόλυνε τις επαφές σε πολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο. Με βάση πληροφορίες που έχει στην διάθεσή της η «Κ», το γαλλικό ενδιαφέρον για τα εξοπλιστικά της Εθνικής Φρουράς είναι πολύπλευρο και επεκτείνεται από το ναυτικό έως και στα συστήματα αντιαεροπορικής ομπρέλας. Η Γαλλία είχε εκδηλώσει το ενδιαφέρον της να έχει συμμετοχή στην ενίσχυση του ναυτικού με πλοία ανοιχτής θαλάσσης, ενδιαφέρον που δεν πέρασε απαρατήρητο στη Λευκωσία. Ωστόσο, το θέμα απόκτησης δεύτερου πλοίου ανοιχτής θαλάσσης, για την ώρα, έχει μπει στο ψυγείο μέχρι νεοτέρας. Εάν και εφόσον αποφασισθεί να προχωρήσει και ολοκληρωθεί το πρόγραμμα αναβάθμισης του ναυτικού, θεωρείται βέβαιο πως ένα από τα υπόλοιπα δύο πλοία θα είναι γαλλικής κατασκευής και προέλευσης.

Αέρος εδάφους

Αν στην περίπτωση των ναυτικών μέσων, οι όποιες εξελίξεις μετατίθενται στο απώτερο μέλλον, δεν φαίνεται να συμβαίνει το ίδιο με άλλα εξοπλιστικά της Εθνικής Φρουράς. Στρατιωτικές πηγές υποστηρίζουν πως η γαλλική πολεμική βιομηχανία μπορεί να καλύψει ανάγκες που υπάρχουν σε άλλους αμυντικούς τομείς της χώρας. Οι ίδιες πηγές κάνουν λόγο για τις αντιαεροπορικές συστοιχίες πυραύλων, που έχει στο οπλοστάσιό της η Εθνική Φρουρά, ένα μέρος των οποίων είναι γαλλικής κατασκευής και προέλευσης. Εδώ η φόρμουλα συνεργασίας που φαίνεται να μελετάται είναι η παραχώρηση οπλικών συστημάτων νέας γενιάς με επιστροφή των υφιστάμενων της Εθνικής Φρουράς, τα οποία θα αναβαθμιστούν και θα πουληθούν σε τρίτες χώρες. Μια τέτοια περίπτωση αφορά τους «γερασμένους» πυραύλους Μιστράλ. Εκεί όμως που φαίνεται ότι ξεκάθαρα η αγαστή συνεργασία Κύπρου – Γαλλίας είναι σε ευρύτερα ζητήματα αντιαεροπορικής κάλυψης, με την ενοποίηση και συνεργασία όλων των συστημάτων που έχει στο οπλοστάσιό της, η Εθνική Φρουρά.

Ο Νίκος Αναστασιάδης και ο Εμανουέλ Μακρόν στη συνάντηση του Προεδρικού έθεσαν την τελευταία πινελιά στη στρατηγικού χαρακτήρα συνεργασία των δύο χωρών, σε ενέργεια και άμυνα με τον Γάλλο πρόεδρο να δίνει προεκτάσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια της Ευρώπης.

Αεροναυτική συνεργασία

Το κομμάτι των αμυντικών, Κύπρου - Γαλλίας συμπληρώνει η συνεργασία σε αεροναυτικό επίπεδο με την παραχώρηση διευκολύνσεων σε γαλλικά μέσα που κινούνται στην περιοχή. Ο ίδιος ο Μακρόν μετά το πέρας των εργασιών των Med-7 προσέδωσε στρατηγικό χαρακτήρα στις σχέσεις των δύο χωρών. «Η Κύπρος αποτελεί ένα στρατηγικό σημείο σε αεροναυτικό επίπεδο για τη Γαλλία». Μια προσέγγιση την οποία προέκτεινε και τη συνέδεσε με την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ασφάλειας. Στο πλαίσιο που έθεσε ο Γάλλος πρόεδρος, έχει συμφωνηθεί η παραχώρηση διευκολύνσεων σε θάλασσα και στεριά. Συγκεκριμένα οι ναυτικές διευκολύνσεις στα γαλλικά μέσα θα παραχωρηθούν από τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις στο Ζύγι με επέκταση των εγκαταστάσεων για υποδοχή και μεγάλων πλοίων. Η αεροπορική Βάση στην Πάφο, επίσης, θα μπορεί να φιλοξενήσει εναέρια πολεμικά μέσα. Στρατιωτικές πηγές στη Λευκωσία κατηγορηματικά υποστηρίζουν πως η συμφωνία με τη Γαλλία σε καμία περίπτωση δεν συνιστά παραχώρηση βάσεων, αλλά διευκολύνσεων σε διευρυμένη μορφή. Οι ίδιες πηγές υποστηρίζουν πως τα κονδύλια που θα απαιτηθούν, κυρίως για την επέκταση της ναυτικής βάσης στο Ζύγι θα αντληθούν από την Pesco. Για τις ναυτικές διευκολύνσεις υπάρχουν απόψεις που υποστηρίζουν πως η περιοχή στο Ζύγι δεν προσφέρεται για πρακτικούς και ουσιαστικούς λόγους, δείχνοντας προς το λιμάνι Λάρνακας, το οποίο θα μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες των πολεμικών πλοίων.

Τα ενεργειακά

Για τα ενεργειακά τα όσα φαίνεται να έχουν συμφωνηθεί στο Προεδρικό έρχονται σε μια περίοδο που η Τουρκία υψώνει και πάλι τους τόνους με απειλές για γεωτρήσεις σε τεμάχια της κυπριακής ΑΟΖ που έχουν παραχωρηθεί στη γαλλική TOTAL και στην ιταλική ENI. Στη Λευκωσία οι τουρκικές εξάρσεις παρακολουθούνται επιστάμενα με μια πρώτη εκτίμηση πως η Τουρκία θα αποφύγει να έλθει αντιμέτωπη με τις δύο εταιρείες. Το σκηνικό εντός της ΑΟΖ θα ξεκαθαρίσει όταν ολοκληρωθούν οι εργασίες, από πλευράς της ExxonMobil. Η ισχυρή άποψη που επικρατεί είναι πως τα αποτελέσματα των δύο ερευνητικών γεωτρήσεων θα καθορίσουν, εν πολλοίς, τι μέλλει γενέσθαι. Αυτό που φαίνεται ότι λειτουργεί καθησυχαστικά, σε πολιτικό επίπεδο είναι η βούληση της Γαλλίας να υποστηρίξει πολιτικά τα συμφέροντα της κρατικής TOTAL, εντός της ΑΟΖ με διπλωματικά και άλλα μέτρα, εάν παραστεί ανάγκη, λένε πηγές στη Λευκωσία. Το πέρας των εργασιών εντός της ΑΟΖ αναμένεται το τελευταίο δεκαπενθήμερο του τρέχοντος μηνός.

Ο ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Μετά τις εκλογές θα αποφασίσουμε για το αν θα αποχωρήσω

Κάποιοι συναγελάζονται με το ΕΛΑΜ, εμείς όμως δεν ξεχνάμε τι πρεσβεύει, τονίζει ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Κρίναμε ότι μπορεί να συμπεριληφθεί στο ψηφοδέλτιο και να στείλουμε το μήνυμα ότι, ναι, ο αγώνας είναι κοινός και μπορούμε κάλλιστα να συμβιώσουμε, αναφέρει ο Άντρος Κυπριανού για τη συμπερίληψη Νιαζί Κιζίλγιουρεκ στο ψηφοδέλτιο.

Προτεραιότητα έχουν οι ευρωεκλογές και δεν πρόκειται να δώσω τροφή στη σεναριολογία, αναφέρει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο Άντρος Κυπριανού, κληθείς να σχολιάσει αν έχει επανεξετάσει την απόφασή του να αποχωρήσει από τη Γραμματεία του ΑΚΕΛ. Πρόσθεσε πως μετά τις ευρωεκλογές θα γίνει συνέδριο και «συλλογικά θα αποφασίσουμε». Μιλάει για τον μεγαλοϊδεατισμό της κυβέρνησης και το παραμύθιασμα γύρω από τις τουρκικές απειλές στην ΑΟΖ. Έντονος είναι για την έξαρση της Ακροδεξιάς, σημειώνοντας πως ο ίδιος προειδοποιούσε από το 2010 για το ΕΛΑΜ και την άνοδο της Ακροδεξιάς στην Κύπρο, με κάποιους να τον κατηγορούν ότι βλέπει φαντάσματα. «Το 2010-2011 είχαμε ζητήσει από μία Τουρκάλα βουλευτή στη Γερμανία να θέσει ερώτημα προς τη γερμανική κυβέρνηση κατά πόσο η Χρυσή Αυγή και το ΕΛΑΜ συνδέονται με τις νεοναζιστικές ομάδες που λειτουργούν στη Γερμανία. Η απάντησή της ήταν θετική», αποκαλύπτει ο κ. Κυπριανού.

–Ήταν επιτυχία της κυβέρνησης το MED-7;

–Ήταν σίγουρα μια σημαντική συνάντηση που πιστώνεται στην κυβέρνηση, η οποία βρίσκεται άλλωστε στην εξουσία αυτή τη στιγμή. Το πιο σημαντικό, όμως, είναι να διαφανεί κατά πόσο αυτή η συνάντηση θα έχει ουσιαστικά και πρακτικά αποτελέσματα. Όχι στο διακηρυκτικό επίπεδο, αλλά στο διά ταύτα, αναφορικά με τη στήριξη των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας και ιδιαίτερα στον τομέα της ενέργειας. Είναι θετική αναφορά, δεν την υποτιμώ, αλλά την ώρα που γινόταν αυτή η διακήρυξη το «Μπαρμπαρός» βόλταρε ελεύθερα στις νότιες ακτές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αφότου, μάλιστα, ο κ. Αναστασιάδης και ο υπουργός Εξωτερικών μάς διαβεβαίωναν πως με τις συναντήσεις που είχαν στο επίπεδο της Ε.Ε. και στο επίπεδο των Ηνωμένων Πολιτειών οι τριμερείς συνεργασίες θα θωράκιζαν την ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας και αφότου μας τόνισαν ότι η Τουρκία δεν θα μπορούσε να προκαλέσει ξανά. Είναι, ωστόσο, ένα θετικό γεγονός, όμως, απέχει πάρα πολύ από το να υλοποιήσει αυτά τα οποία έχουν διακηρυχθεί.

–Επειδή πολλοί θεωρούν πως κάνετε αντιπολίτευση χάριν αντιπολίτευσης το τελευταίο διάστημα, ποιο επιπλέον βήμα θα μπορούσε να κάνει η κυβέρνηση;

–Η κατηγορία μας ήταν ότι παραμύθιασε τον κόσμο για μήνες ολόκληρους. Ότι θωράκισε την ΑΟΖ και ενώ τα έλεγε αυτά το «Μπαρμπαρός» έκανε ελεύθερα βόλτες. Από εκεί και πέρα σε καμία περίπτωση το ΑΚΕΛ δεν είπε ότι πρέπει να στρατικοποιήσουμε την ΑΟΖ μας ή γενικότερα το Κυπριακό. Προσέφυγαν στα Ηνωμένα Έθνη; Κατάγγειλαν το συμβάν; Κατέφυγαν στην Ε.Ε. ή απευθύνθηκαν στους φίλους τους για να ζητήσουν την παρέμβασή τους για να τερματιστεί η τουρκική προκλητικότητα; Μας είπε ο Νίκος Χριστοδουλίδης οτι κάνουμε διαβήματα, αλλά δεν θα τα πούμε, γιατί θα τα ακυρώσουμε. Αστεία επιχειρήματα. Το «Μπαρμπαρός» συνεχίζει και δεν είναι σε τυχαία περιοχή, είναι στο οικόπεδο 9, το οποίο αδειοδοτήσαμε εμείς. Η πρόκληση είναι πολύ μεγάλη και η τουρκική προκλητικότητα θα καμφθεί μόνο με την επίλυση του Κυπριακού. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος και αυτό λέμε στην κυβέρνηση. Θυμίζω ότι όταν ήταν ο Δημήτρης Χριστόφιας στην κυβέρνηση –που τον στόλισαν με τόσα επίθετα– επειδή ακριβώς έδειχνε τη βούλησή του για διαπραγματεύσεις, η διεθνής κοινότητα αντέδρασε σύσσωμη, όταν απείλησε η Τουρκία να βγάλει το «Μπαρμπαρός» και αντέδρασε προτού να έρθει καν το πλοίο, με αποτέλεσμα να υποχρεωθεί η Τουρκία να το αφήσει δεμένο στο λιμάνι. Η κυβέρνηση Αναστασιάδη κάνει τόσο θόρυβο και ποια είναι τα αποτελέσματα;

> *Είναι πολύ απογοητευμένος (ο Μ. Ακιντζί) για τις εξελίξεις και είναι έκδηλη η ανησυχία του για το πού πάνε τα πράγματα. Δεν θέλω, όμως, να πω τίποτα περισσότερο.*

> *Μας είπε ο Νίκος Χριστοδουλίδης ότι κάνουμε διαβήματα (για τις τουρκικές απειλές), αλλά δεν θα τα πούμε γιατί θα τα ακυρώσουμε. Αστεία επιχειρήματα.*

–Επειδή μιλήσατε έντονα για τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Τον θεωρείτε μέρος του προβλήματος; Ότι εκείνος επηρεάζει τον Νίκο Αναστασιάδη στην αλλαγή πλεύσης;

–Δεν ξέρω αν ο κ. Χριστοδουλίδης επηρεάζει τον κ. Αναστασιάδη στο Κυπριακό και σε ποιο βαθμό. Εκείνο που σχολίασα σε ό,τι αφορά τον υπουργό Εξωτερικών είναι τις δύο του δηλώσεις. Η μία ότι έχουμε θωρακίσει την ΑΟΖ και την Κυπριακή Δημοκρατία και δεν μπορεί να μας απειλήσει κανένας. Αυτό ακριβώς αποδείχτηκε παραμύθιασμα. Η δεύτερη τοποθέτηση, ότι δηλαδή προβαίνουμε σε ενέργειες αλλά δεν μπορούμε να τις δημοσιοποιήσουμε, γιατί θα ακυρωθούν, είναι επιχειρήματα που μόνο σε παιδιά μπορούν να τα λένε.

–Έχουμε ροπή προς τον μεγαλοϊδεατισμό δηλαδή;

–Νομίζω πως ναι. Οι προσεγγίσεις που γίνονται παραπέμπουν προς εκείνη την κατεύθυνση, δίχως να εδράζονται σε γερά θεμέλια και αυτό αποδεικνύεται καθημερινά.

–Τι να αναμένουμε από την κάθοδο της κας Λουτ; Σας ενημέρωσε ο Πρόεδρος;

–Όχι. Πρέπει να πω ότι ο Πρόεδρος δεν μας έχει ενημερώσει ούτε για την προηγούμενη ούτε για την επικείμενη επίσκεψη της κας Λουτ. Μας είχε ενημερώσει μόνο για την πρώτη, ως εκτούτου δεν ξέρω τι μπορουμε να αναμένουμε. Εύχομαι όμως να έρθει με συγκεκριμένες απόψεις για το πώς να προχωρήσουμε και να καταφέρει να πείσει και τους δύο ηγέτες ότι αυτός είναι ο δρόμος στη βάση του οποίου πρέπει να προχωρήσουμε, διαφορετικά πολύ φοβάμαι οτι τα πράγματα θα διολισθαίνουν συνεχώς. Αν δεν αξιοποιήσουμε τον χρόνο μέχρι το τέλος του Μάη, έτσι ώστε αμέσως μετά να ξεκινήσουν ουσιαστικές διαπραγματεύσεις νομίζω οτι θα έχουμε χάσει το παιχνίδι.

–Για ποιον λόγο;

–Τον Απρίλιο του 2020 στην τ/κ κοινότητα θα έχουν εκλογές για την ανάδειξη του ηγέτη τους και κανένας δεν μπορεί να ξέρει ποιο θα είναι το αποτέλεσμα. Αν δεν είναι ο κ. Ακιντζί και είναι ο κ. Οζερσάι, χωρίς να έχω κάτι το προσωπικό με τον τελευταίο, θεωρώ ότι τα πράγματα θα γίνουν πολύ πιο δύσκολα σε ό,τι αφορά τη λύση στο Κυπριακό. Ενδεχομένως βέβαια αυτή η αρνητική εξέλιξη να βολεύει κάποιους στη δική μας πλευρά σίγουρα, όμως, δεν εξυπηρετεί τον στόχο της επανένωσης.

–Από τη συνάντησή σας με τον κ. Ακιντζί τι βγήκε;

–Ήταν μία κοινωνική συνάντηση στην οποία συζητήσαμε και το Κυπριακό. Είναι πολύ έντονα απογοητευμένος για τις εξελίξεις και είναι έκδηλη η ανησυχία του για το πού πάνε τα πράγματα. Δεν θέλω όμως να πω τίποτα περισσότερο.

Ο συμβολισμός του ψηφοδελτίου

–Έχετε ήδη ανακοινώσει το ψηφοδέλτιό σας. Υπάρχει σημειολογία γύρω από την υποψηφιότητα Κιζίλγιουρεκ;

–Σίγουρα. Επιλέξαμε Τ/κ που ζει στις ελεύθερες περιοχές για να μην προκαλέσουμε τις τ/κ πολιτικές δυνάμεις, καθώς αν επιλέγαμε κάποιον που ζει στις κατεχόμενες περιοχές ενδεχομένως κάποιοι να αντιδρούσαν, ισχυριζόμενοι αφενός πως οι δύο έδρες είναι δικές τους και αφετέρου πως επεμβαίνουμε στα εσωτερικά της τ/κ κοινότητας. Στο ΑΚΕΛ θεωρούμε ότι ο αγώνας Τ/κ και Ε/κ είναι κοινός για την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας μας και θα πρέπει να υπάρξει ο συμβολισμός στο ψηφοδέλτιο, ότι δηλαδή είναι κοινός ο αγώνας μεταξύ δύο κοινοτήτων. Ο Νιαζί Κιζίλγιουρεκ είναι ένας άνθρωπος του ευρύτερου χώρου της Αριστεράς, έχουμε μια κοινή προσέγγιση στα κοινωνικοοικονομικά ζητήματα και σε ό,τι αφορά το Κυπριακό οι θέσεις μας είναι ταυτόσημες. Κρίναμε ότι μπορεί να συμπεριληφθεί στο ψηφοδέλτιο και να στείλουμε το μήνυμα ότι, ναι, ο αγώνας είναι κοινός και μπορούμε κάλλιστα να συμβιώσουμε. Δεν έχουμε να χωρίσουμε τίποτα με τους απλούς Τ/κ και θα πρέπει να περάσουμε αυτό το μήνυμα και στους Ε/κ. Ότι, δηλαδή, μπορούμε να ζήσουμε μαζί με τους Τ/κ, μπορούμε να δώσουμε αγώνες για το καλό της κοινής μας πατρίδας.

–Μία σημαντική προσέλευση Τ/κ τι θα σημαίνει;

–Να το αφήσουμε να γίνει και αν γίνει θα μπορώ να το σχολιάσω.

–Επειδή είδαμε έντονη παρουσία Τ/κ κατά την παρουσίαση, φαίνεται να αποκτά έρεισμα στην τ/κ κοινότητα.

–Υπάρχει, όμως, δεν θα ήθελα σε αυτή τη φάση να πω οτιδήποτε παραπάνω. Νομίζω ας αφήσουμε να δούμε πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα για να τα σχολιάσουμε στη συνέχεια πολύ συγκεκριμένα.

Τα σενάρια της διαδοχής

-Έχετε πει πως δεν θα επαναδιεκδικήσετε τη Γραμματεία του κόμματος στο εκλογικό συνέδριο, ωστόσο εντείνεται η σεναριολογία τελευταίως και για την διαδοχή, αλλά και για το ενδεχόμενο να παραμείνετε. Επανεξετάζετε την απόφασή που είχατε λάβει για να αποχωρήσετε;

-Δεν είμαι σεναριολόγος, δεν θα δώσω τροφή στα σενάρια θα πω ότι η προτεραιότητά μας είναι οι ευρωεκλογές έχουμε συνέδριο μετά και συλλογικά θα αποφασίσουμε.

-Άρα μπορεί να μείνετε.

-Δεν είπα τέτοιο πράγμα, είπα ότι δεν πρόκειται να ασχοληθώ με τέτοιο θέμα, καθώς αυτή τη στιγμή προέχουν οι ευρωεκλογές.

Για εμάς ο φασισμός είναι μισάνθρωπο ιδεολόγημα

–Εκφράσατε έντονα την ανησυχία για την έξαρση της Ακροδεξιάς και τον ρόλο του ΕΛΑΜ. Μήπως όμως είναι υπερβολές;

–Για εμάς ο φασισμός είναι μισάνθρωπο ιδεολόγημα και δεν μπορεί να αφεθεί να αναπτυχθεί. Όταν αναπτύχθηκε είδαμε τα αποτελέσματα. Αιματοκύλησαν ολόκληρη την ανθρωπότητα και ο Χίτλερ και ο Μουσολίνι και δεν μπορούμε να επιτρέψουμε επανάληψη τέτοιων φαινομένων. Με ρωτάτε αν αδικούμε το ΕΛΑΜ με αυτό που λέμε; Μάλλον ξεχνάμε πολύ εύκολα για το πώς ξεκίνησε το ΕΛΑΜ. Όταν το 2010 είπα στη Βουλή των Αντιπροσώπων ότι αναπτύσσεται η Ακροδεξιά στον τόπο μας και ότι δεν θα πρέπει κάποιοι να τη χαϊδεύουν απλώς και μόνο επειδή τους εξυπηρετεί στο να ασκούν την έντονη αντιπολίτευσή τους ενάντια στον Δημήτρη Χριστόφια και στο ΑΚΕΛ ή να στηρίζουν τις εκδηλώσεις τους με την παρουσία τους, βουλευτές πολιτικά κόμματα ο ΔΗΣΥ και ο κ. Αναστασιάδης…

–Ποιες εκδηλώσεις;

Στο αεροδρόμιο, όταν γίνονταν οι διαπραγματεύσεις, είχαν 80 άτομα, είχαν και μερικούς βουλευτές. Τότε λοιπόν μου είπαν πως έβλεπα φαντάσματα και τελικά μετά από λίγα χρόνια το ΕΛΑΜ μπήκε στη βουλή. Θυμηθείτε για παράδειγμα πώς ξεκίνησε το ΕΛΑΜ. Ζήτησε να εγγραφεί ως Χρυσή Αυγή Κύπρου. Δεν έγινε αποδεκτό και γι' αυτό φέρει το όνομα ΕΛΑΜ. Στα πρώτα χρόνια έκαναν πορείες μίσους εναντίον των ξένων με εξαρτύσεις, ρόπαλα, κράνη, με στρατιωτικά παραγγέλματα. Να σας υπενθυμίσω τα επεισόδια που έγιναν στη Λευκωσία, τα επεισόδια και το μαχαίρωμα Τ/κ στη Λάρνακα. Εμείς αυτά δεν τα ξεχνούμε. Αν κάποιοι τα ξεχνούν, επειδή βολεύονται, για να μπορούν να συζητούν και να συναγελάζονται με το ΕΛΑΜ, εμείς δεν τα ξεχνούμε.

–Ποιοι συναγελάζονται;

–Ο Χρίστος Χρίστου του ΕΛΑΜ είχε πει ότι κατά τις προεδρικές εκλογές δύο επιτελεία τους είχαν ζητήσει συνεργασία και κατονόμασαν αυτά τα επιτελεία τελικά. Του κ. Παπαδόπουλου και Αναστασιάδη. Επειδή οι ίδιοι αντιλήφθηκαν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Χρυσή Αυγή και ενδεχομένως να προκύψουν και για τους ίδιους παρουσιάζονται ως κόμμα που λειτουργεί σε δημοκρατικά πλαίσια. Προσπαθούν να εμφανιστούν ως ένα συστημικό κόμμα, γιατί ανησυχούν βλέποντας τι γίνεται στη Χρυσή Αυγή. Εμείς δεν πρόκειται να ξεγελαστούμε από τις μεταμορφώσεις τους και να τους απαλλάξουμε από την ακροδεξιά τους φύση. Να σας πω ότι το 2010-2011 είχαμε ζητήσει από μία Τουρκάλα βουλευτή στη Γερμανία να θέσει ερώτημα προς τη γερμανική κυβέρνηση κατά πόσο η Χρυσή Αυγή και το ΕΛΑΜ συνδέονται με τις νεοναζιστικές ομάδες που λειτουργούν στη Γερμανία. Η απάντησή της ήταν θετική. Εμείς δεν πρόκειται ποτέ να θεωρήσουμε ότι οι νεοναζί είναι μορφωμένα, καλά παιδιά και πρέπει να τους ανεχόμαστε.

–Δεν είναι λίγο σκληρό για τον ΔΗΣΥ με δεδομένες και τις θέσεις του στο Κυπριακό να καταγγέλλετε πως το ΕΛΑΜ αποτελεί δεκανίκι του;

–Στον β΄ γύρο των εκλογών 4,5% του ποσοστού που πήρε ο κ. Αναστασιάδης προερχόταν από το ΕΛΑΜ, με βάση όλες τις αναλύσεις που έκαναν οι ειδικοί. Μια απόδειξη είναι αυτή και η δεύτερη αφορά τον Συνεργατισμό, όταν στήριξαν όλα τα νομοσχέδια που έφερε η κυβέρνηση στη βουλή.

–Θεωρείτε όμως πως ο ΔΗΣΥ ρέπει προς την Ακροδεξιά;

–Νομίζω ότι δεν θα έπρεπε να μου υποβάλλεται αυτή η ερώτηση λίγες μέρες αφότου έκανε την εν λόγω ανάρτηση η κα Σταύρου. Υπάρχουν τέτοια στοιχεία στον ΔΗΣΥ, τα είδε ολόκληρη η Κύπρος με την ανάρτηση της κας Σταύρου, η οποία κατά τα άλλα είναι συμπαθέστατη.

Η πολυφωνία προκάλεσε πλήγμα στον ΔΗΣΥ

Διαρροές προς το ΕΛΑΜ και μεγάλες επικρίσεις από τους Φιλελεύθερους

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Δεν ήταν μία εύκολη εβδομάδα για τον Αβέρωφ Νεοφύτου, έχοντας να αντιμετωπίσει την σκληρή κριτική μερίδας της κοινωνίας των πολιτών ακόμη και Τ/κ για τη στάση του με αφορμή την ανάρτηση της Σταύρου.

Την προηγούμενη Κυριακή, η βουλευτής του ΔΗΣΥ Ελένη Σταύρου τιμούσε με την παρουσία της τη μνήμη του Γρίβα Διγενή στο ετήσιο μνημόσυνό του και αναρτούσε φωτογραφίες της από το μνημόσυνο, «φωνάζοντας» διά πληκτρολογίου «Ελλάδα – Κύπρος - Ένωσις». Κάποιοι λένε πως ήταν μία προσπάθεια να συσπειρώσει γύρω της το «πατριωτικό» ακροατήριο του ΔΗΣΥ σε μία περίοδο που λοξοκοιτάζει προς το ΕΛΑΜ, ενώ άλλοι έβλεπαν μία αυθόρμητη κίνηση για να εκφράσει τις ιδέες της. Το αν η ίδια βεβαίως ανέμενε πως η ανάρτησή της θα γινόταν viral είναι ανοικτό, το σίγουρο πως αυτή ακριβώς η ανάρτηση είχε κτυπήσει κόκκινο στο κινητό του Αβέρωφ Νεοφύτου από τις ειδοποιήσεις που δεχόταν στον λογαριασμό του στο twitter με χρήστες να του υποβάλλουν ξανά και ξανά την ερώτηση αν αυτή η ανάρτηση εκφράζει τις ιδέες του Δημοκρατικού Συναγερμού αλλά και τις θέσεις του ιδίου. Μία βδομάδα καθόλου εύκολη για τον συναγερμικό πρόεδρο. Μέσω της επιπόνης διαδικασίας για την εξεύρεση υποψηφίων που θα ικανοποιούν το πολυπληθές και πολύμορφο ακροατήριο του ΔΗΣΥ στις ευρωεκλογές και που ο ίδιος θέλει να καταδείξει το ευρωπαϊκό προφίλ του κόμματος μέσω επαφών με ευρωπαίους αξιωματούχους, καλείται να απαντήσει διαχρονικό ερώτημα του τι ακριβώς εκπροσωπεί η Δεξιά παράταξη. Αποτελεί τη λαϊκή και συντηρητική Δεξιά ή είναι η μεγάλη φιλελεύθερη παράταξη για την οποία υπερηφανεύεται ο Αβέρωφ Νεοφύτου; «Και τα δύο μπορούν να συνυπάρξουν, καθώς υπάρχει πολυφωνία και δημοκρατία» απαντάνε στην Πινδάρου όποτε θίγεται στο συγκεκριμένο ζήτημα, υπογραμμίζοντας πως το κόμμα ανέκαθεν είχε διάφορες τάσεις. Αυτή η πολυφωνία, όμως, τείνει να προκαλεί, πέραν από εσωτερικές αντιπαραθέσεις και διαρροές. Διαρροές που καταδεικνύουν πως η ισορροπία σε δύο βάρκες δεν λειτουργεί πλέον. Λίγους μήνες πριν από τον προεκλογικό εκφράζονται ανησυχίες εντός ΔΗΣΥ για διαρροή σημαντικού αριθμού ψήφων προς το ΕΛΑΜ, αλλά και προβληματισμός κατά πόσο η συμπερίληψη του Νιαζί Κιζίλγιουρεκ στο ψηφοδέλτιο του ΑΚΕΛ θα κερδίσει τη φιλελεύθερη τάση που λόγω χειρισμών Αναστασιάδη αλλά και εξ αφορμής των δηλώσεων Σταύρου φαίνεται επί του παρόντος να απομακρύνεται από το κόμμα.

Διπολισμός

Η ανάρτηση της βουλευτού Λεμεσού σίγουρα δεν σόκαρε τους συναγερμικούς, προκάλεσε όμως σχετική αμηχανία σε κύκλους της Πινδάρου για τη χρονική στιγμή που αναδύεται εκ νέου το ερώτημα της ιδεολογικής ταυτότητας του κόμματος. Το τι κόμμα είναι ο ΔΗΣΥ τείνει άλλωστε να λάβει ανάλογες προεκτάσεις του ερωτήματος αν η κότα γέννησε το αβγό ή το αβγό την κότα.

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου επιχείρησε πολλές φορές να καταδείξει πως

Η πολυφωνία του ΔΗΣΥ φαίνεται να δέχεται πλήγμα, καθώς, βάσει ερευνών, το ΕΛΑΜ κερδίζει έδαφος από τον Συναγερμό και το ΑΚΕΛ συγκεντρώνει επί του παρόντος τους πιο προοδευτικούς.

το κόμμα ρέπει προς τη φιλελεύθερη τάση παρά στη Λαϊκή Δεξιά, τόσο με θέσεις του σε κοινωνικοοικονομικά ζητήματα, αλλά και στο Κυπριακό. Ενδεικτικό, άλλωστε, είναι ότι διαχώρισε τη θέση του από τον Νίκο Αναστασιάδη, όταν άρχισαν να ενισχύονται οι φημολογίες περί νέων ιδεών στο εθνικό ζήτημα, αλλά και το ότι έριξε γέφυρες με ομάδες πολιτών στην τ/κ κοινότητα, υπογραμμίζοντας καθημερινά την προσήλωσή του στην επίλυση του Κυπριακού.

Όπως λένε, ωστόσο, στα συναγερμικά πηγαδάκια ο Αβέρωφ Νεοφύτου πλήρωσε το «εθνικό τσουνάμι» και τη διαφοροποίησή του από τον Νίκο Αναστασιάδη, καθώς ο τελευταίος του έκοψε για λίγο την καλημέρα και εν πολλοίς τον βήχα, παίρνοντας σβάρνα τις επαρχιακές του ΔΗΣΥ και αποκλείοντάς τον από ομιλίες σε μνημόσυνα και εκδηλώσεις.

Το ότι ο ίδιος βεβαίως υποχώρησε στην κόντρα με τον Νίκο Αναστασιάδη, σε συνδυασμό με την πλήρη στήριξή του στον «συντηρητικό» Μάνφρεντ Βέμπερ, αλλά και τη –για πολλούς– χλιαρή απάντησή του στην ανάρτηση της Ελένης Σταύρου ότι δεν τίθεται θέμα Ένωσης έκανε πολλούς της φιλελεύθερης τάσης να θεωρήσουν πως στο διαχρονικό δίλημμα «πατριωτικού» ή «προοδευτικού» ακροατηρίου η ηγεσία πήρε πλέον ξεκάθαρη θέση.

Πιέσεις μέχρι την υστάτη θα δεχτεί η Στέλλα Κυριακίδου με την ίδια να μην είναι διατεθειμένη να μπει στο παιχνίδι της συναλλαγής.

Οι έρευνες που καίνε

Καθόλου τυχαίο ότι στην Πινδάρου, μετά από έρευνες που διενεργούνται, εκφράζονται έντονες ανησυχίες για διαρροές συναγερμικών προς το ΕΛΑΜ που φτάνουν το 2,5% από το ποσοστό που έλαβε το κόμμα στις βουλευτικές του 2016. Αυτό, όπως λέγεται, συνδέεται και με τις «νέες» ιδέες του Προέδρου στο τραπέζι που έκανε ψηφοφόρους να αναζητήσουν μία πιο καθαρή θέση, όπως αυτή του ΕΛΑΜ. Όπως εκτιμούν κομματικές πηγές, η Ελένη Σταύρου εκπρόσωπος της πιο «σκληρής τάσης» στο Κυπριακό θεωρήθηκε πως θα μπορέσει να αποτελέσει ανάχωμα ψήφων προς το ΕΛΑΜ. Ιδιαίτερα σε μία περίοδο που η Ακροδεξιά ανά το παγκόσμιο ενισχύεται συνεχώς.

Οι διαρροές όμως προς το ΕΛΑΜ, δεν φαίνεται να είναι το μόνο ζήτημα που έχει να επιλύσει ο ΔΗΣΥ. Στελέχη βλέπουν με δυσφορία τη ροπή τελευταίως προς πιο σκληρές θέσεις και το παλεύουν. Στην όλη κατάσταση Σταύρου υπήρξαν στελέχη βεβαίως που διαφοροποιήθηκαν. Ο Νίκος Τορναρίτης, υποψήφιος για τις ευρωεκλογές και επί του παρόντος ο μόνος εκπρόσωπος της πιο προοδευτικής τάσης του ψηφοδελτίου, υπογράμμισε πως η Κύπρος είναι η πατρίδα μας, ενώ η Ξένια Κωνσταντίνου, μέσω ανάρτησής της, υπογράμμισε την ανάγκη επίλυσης του συγκεκριμένου ζητήματος. «Ο αλυτρωτισμός θα ελαττωθεί μόνο όταν μεθοδικά και οργανωμένα καλλιεργήσουμε εργαλεία όπου η αντικειμενική και πολυπρισματική θεώρηση της ιστορίας δεν θα οδηγεί ούτε στην παραχάραξη ούτε στην ωραιοποίησή της. Αλλά, θα οδηγεί στην κατανόηση και παραδοχή της αυτονόητης αναγκαιότητας για ειρηνική επίλυση του κυπριακού. Ένας δρόμος που σήμερα φαντάζει εξαιρετικά μακρύς έως και απροσπέλαστος...».

Το κεφάλαιο Νιαζί

Αυτή η κατάσταση σε συνδυασμό με τη συμπερίληψη του Νιαζί Κιζίλγιουρεκ στο ψηφοδέλτιο του ΑΚΕΛ, προκάλεσε προβληματισμό για το ενδεχόμενο απομάκρυνσης και του προοδευτικού ακροατηρίου από τον ΔΗΣΥ. Ενδεικτική της τάσης και η ανάρτηση του πρώην υποψηφίου του ΔΗΣΥ και πρώην πρύτανη Σταύρου Ζένιου ότι την τελευταία φορά που ακούστηκαν παρόμοιες τοποθετήσεις χάθηκε η μισή Κύπρος. «Αν θα είναι υποψήφια για τις ευρωεκλογές θα είναι μεγάλο πλήγμα για τον ΔΗΣΥ τη στιγμή που το ΑΚΕΛ συμπεριλαμβάνει στο ψηφοδέλτιό του μία μετριοπαθή προσωπικότητα όπως ο Νιαζί Κιζίλγιουρεκ» ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Ζένιος, επικροτούμενος από ένα ακροατήριο του twitter το οποίο ενδιαφέρει τον κ. Νεοφύτου. Κίνηση που φέρεται πως θα αποτελέσει πλήγμα στον ΔΗΣΥ, καθώς ο Τ/κ ακαδημαϊκός λόγω και της στενής συνεργασίας που είχε για χρόνια με τον Γλαύκο Κληρίδη έχει τις δικές του γέφυρες στο εν λόγω ακροατήριο. Υπάρχουν βεβαίως και οι κομματικές πηγές που επισημαίνουν πως το συγκεκριμένο ακροατήριο πάντοτε επικρίνει τον ΔΗΣΥ και ουδέποτε τον ψηφίζει τελικώς.

Η παράταση για τη Στέλλα

Ό,τι και αν ισχύει τελικώς το σίγουρο είναι πως ο Αβέρωφ Νεοφύτου δεν είναι διατεθειμένος να χάσει αμαχητί τη φιλελεύθερη τάση εντός του ΔΗΣΥ. Ήδη, όπως λέγεται, η παράταση για την υποβολή υποψηφιοτήτων θεωρείται η τελευταία ευκαιρία ούτως ώστε να πείσει τη Στέλλα Κυριακίδου να κατέλθει στη μάχη των ευρωεκλογών. Κάτι τέτοιο θεωρείται πως θα φέρει κοντά και την προοδευτική τάση του ΔΗΣΥ και την αστική Λευκωσία που δυσφορεί από τις τελευταίες εξελίξεις. Όπως λένε στελέχη ο συναγερμικός πρόεδρος είναι έτοιμος να πάει ακόμη και μέχρι το Προεδρικό για να πιέσει τον Νίκο Αναστασιάδη ώστε η συμφωνία για διορισμό της στην Επιτροπή να περάσει μέσω ψηφοδελτίου, όπως έκανε και ο Χρίστος Στυλιανίδης. Κίνηση που η Στέλλα Κυριακίδου θα απορρίψει αναφανδόν για δεοντολογικούς λόγους μέχρι τέλους, έστω και αν αυτό σημαίνει ακόμη και μη διορισμός της στην Κομισιόν. Η τελευταία ελπίδα για την Πινδάρου είναι και το ενδεχόμενο υποψηφιότητας του Χρίστου Στυλιανίδη, ο οποίος επί του παρόντος δεν έχει απορρίψει επίσημα ένα τέτοιο ενδεχόμενο, αλλά κρίνεται ως απομακρυσμένο σενάριο.

Ο Φουρλάς για τους Κεντρώους

Την ίδια στιγμή, πάντως, ο Αβέρωφ Νεοφύτου επιδιώκει να κεφαλαιοποιήσει ψήφους και από ένα ευρύτερο ακροατήριο. Η υποψηφιότητα του Λουκά Φουρλά θεωρείται δεδομένη στην Πινδάρου και με αυτό τον τρόπο θεωρείται πως θα καλύψει έδαφος στο κεντρώο ακροατήριο με πιο «σκληρή» θέση στο Κυπριακό, ενώ θα φέρει, όπως εκτιμάται, κοντά ψηφοφόρους που απέχουν από την πολιτική και από την κάλπη. Δεδομένες θεωρούνται και οι υποψηφιότητες των Νίκου Τορναρίτη και Λευτέρη Χριστοφόρου. Το ποιοι θα είναι οι άλλοι δύο είναι ένα ζήτημα ανοικτό. Ακούγονται ήδη τα ονόματα των Ανδρέα Πενταρά πρώην διοικητή της ΚΥΠ, του Ρίκκου Μαππουρίδη, του Χρίστου Πατσαλίδη –που θεωρείται ένα σενάριο απομακρυσμένο– ενώ δεν πρέπει να παραλείπεται και το ζήτημα ποσοστώσεων που συνεπάγεται με τη συμμετοχή μιας ακόμη γυναίκας στο ψηφοδέλτιο.

Τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου επιχειρούν να ανακόψουν διαρροές και να διατηρήσουν τα ποσοστά τους.

Η ρευστοποίηση του ενδιάμεσου χώρου

Ρευστό τοπίο θεωρείται το Κέντρο ενόψει ευρωεκλογών. Σύμφωνα με κυλιόμενη έρευνα που πραγματοποιείται στο ΑΚΕΛ το ΕΛΑΜ φέρεται να λαμβάνει με αναγωγή και ως διψήφιο ποσοστό στις επικείμενες εκλογές. Υπάρχει όπως λέγεται αδιευκρίνιστη ψήφος στον ενδιάμεσο χώρο σε 1 στους 3 ερωτηθέντες. Εκτιμάται πως σε αυτή την αδιευκρίνιστη ψήφο κρύβεται και το ΕΛΑΜ που αποτελεί και το κόμμα που φλερτάρει με την έκτη έδρα. Στον χώρο του Κέντρου επικρατεί έντονη κινητοποίηση με τον ένα κομματικό μηχανισμό να δουλεύει για την προσέλκυση ψήφων από άλλο χώρο του Κέντρου και τούμπαλιν. Ο ΔΗΣΥ μέσω του Λουκά Φουρλά προσπαθεί να αλιεύσει ψήφους από τον κεντρώο χώρο και συγκεκριμένα, όπως λέγεται, από την Αλληλεγγύη, τη στιγμή που το ΔΗΚΟ μέσω της υποψηφιότητας Ελένης Θεοχάρους επιχειρεί να αφομοιώσει το Κίνημά της. Ακούστηκε, μάλιστα, και το όνομα του πρώην αντιπροέδρου του ΔΗΚΟ Χρίστου Πατσαλίδη στη σεναριολογία του ΔΗΣΥ. Ένα σενάριο που θεωρείται απομακρυσμένο, αλλά κινητοποίησε και το ΔΗΚΟ και τη Δημοκρατική Παράταξη για να διαπιστώσει κατά πόσο αληθεύει, καθώς ο ίδιος έχει το δικό του έρεισμα στο Κέντρο. Η εμφάνιση της Δημοκρατικής Παράταξης στη μάχη των ευρωεκλογών αναμένεται πως θα προκαλέσει πλήγμα στο ΔΗΚΟ και γι αυτό ακριβώς τον λόγο προσπαθεί το ΔΗΚΟ να μειώσει όσο το δυνατόν περισσότερο τις διαρροές. Καθόλου τυχαίο, όπως λέγεται, πέριξ του Προεδρικού ότι ο Νικόλας Παπαδόπουλος είχε διαμηνύσει στον Πρόεδρο πως συμμετοχή καρογιανικών στους ημικρατικούς θα θεωρηθεί εχθρική κίνηση. Με αυτό τον τρόπο εξάγεται το συμπέρασμα πως και η συμπερίληψη Πατσαλίδη στο ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ θα θεωρηθεί εχθρική κίνηση. Όπως βεβαίως και στη ΔΗΠΑ.

Βάσει έρευνας του ΑΚΕΛ φαίνεται να υπάρχει ρευστοποίηση ψηφοφόρων στο Κέντρο με έναν στους τρεις ερωτηθέντες να μη διευκρινίζουν τι θα ψηφίσουν.

Στο ΔΗΚΟ γίνονται σκέψεις για το πώς θα αποκρουστεί η ΔΗΠΑ, καθώς προχωράει με πρωτοκλασάτα στελέχη, αλλά είναι εν πολλοίς στελέχη με ομοιογενή θέση και ακροατήριο, πλην του Μαρίνου Μουσιούττα. Ήδη στη ΔΗΠΑ θεωρείται δεδομένο το όνομα του Μαρίνου Κλεάνθους, δημοτικού συμβούλου ΔΗΚΟ Αγλαντζιάς, ενώ δεν αποκλείεται και η Αντιγόνη Παπαδόπουλου πρώην ευρωβουλευτής του ΔΗΚΟ με την οποία η ηγεσία της ΔΗΠΑ βρίσκεται σε συζητήσεις. Πρόσωπο το οποίο έχει σημαντικό έρεισμα στο παλιό ΔΗΚΟ και ενδέχεται να προκαλέσει πλήγμα. Ερώτημα το πώς θα κινηθούν σε αυτή την κινούμενη άμμο η Συμμαχία Πολιτών και Οικολόγοι μετά την απόρριψη του Σενέρ Λεβέντ. Η συμπόρευση θεωρείται πολύ πιθανή και αναμένεται το επόμενο διάστημα να αποκαλυφθούν και τα ονόματα που θα συμπεριληφθούν στο ψηφοδέλτιο πλην Θεοπέμπτου και Θεμιστοκλέους. Στην ΕΔΕΚ θα δοθεί μάχη για τη διατήρηση της έδρας, με τον Μαρίνο Σιζόπουλο να αντιλαμβάνεται πως το ενδεχόμενο απώλειας της έδρας θα ενεργοποιήσει όχι μόνο την εσωστρέφεια, αλλά κυρίως την αμφισβήτηση.

Νέα σελίδα στην τοπική αυτοδιοίκηση

Μείωση των Δήμων στο μισό με δημιουργία 37 κοινοτικών συμπλεγμάτων και αλλαγές σε διοίκηση και οικονομικά προνοεί το νομοσχέδιο

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Ριζικές αλλαγές στη δομή και τον χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Κύπρο φέρνει το νομοσχέδιο που έχει ετοιμαστεί από το Υπουργείο Εσωτερικών, το προσχέδιο του οποίου παρουσιάζει η «Κ». Το προσχέδιο του νομοσχεδίου, που προέκυψε μετά από συναντήσεις και επαφές με τοπικούς φορείς και πολιτικά κόμματα, ένα μέρος του βασίζεται στο υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, καθώς και στις προτεινόμενες τροποποιήσεις του εμπειρογνώμονα, αναφορικά με τον νέο τρόπο διακυβέρνησης για οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια των τοπικών φορέων αυτοδιοίκησης. Στο νομοσχέδιο έχουν ενσωματωθεί και οι αλλαγές που έγιναν από το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠΕΣ) και έχουν να κάνουν με την απάλειψη και απλούστευση αναχρονιστικών διατάξεων. Στο προτεινόμενο νομοσχέδιο δεν περιλαμβάνονται οι προτάσεις για τους νέους δήμους, που θα προκύψουν από τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, δεδομένου ότι το όλο θέμα βρίσκεται στο στάδιο της επεξεργασίας και οι διαβουλεύσεις συνεχίζονται. Στο κείμενο που απεστάλη σε κόμματα και Δήμους, παρουσιάζονται οι κυριότερες αλλαγές, ενώ δεν συμπεριλαμβάνονται οι συνενώσεις δήμων που θα γίνουν.

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο η Ένωση Δήμων φαίνεται να συμφωνεί, διαπίστωση που προκύπτει από τις συναντήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί με τον υπουργό Εσωτερικών Κωνσταντίνο Πετρίδη.

Οι συνενώσεις

Το νομοσχέδιο χωρίζεται σε επτά ενότητες, που καλύπτουν το σύνολο των αλλαγών που προωθούνται και θα μεταβάλουν άρδην την εικόνα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στο δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου, αυτό της σύστασης και κατάργησης δήμων, έχουν συμπεριληφθεί διατάξεις για τις συνενώσεις που θα συντελεστούν οι οποίοι για την ώρα υπολογίζονται στη βάση σεναρίων που έχουν γίνει από το ΥΠΕΣ. Με βάση τον νέο χάρτη αυτοδιοίκησης, ο αριθμός των δήμων που θα συνενωθούν δεν θα ξεπερνά τους 15 με 16. Εδώ υπάρχουν πρόνοιες για μελλοντικές συνενώσεις δήμων με όμορες κοινότητες ή τη συνένωση μόνο όμορων κοινοτήτων, σε Δήμους. Όπως προτείνεται στο νομοσχέδιο, οι δήμοι που θα συνενωθούν θα μετατραπούν σε δημοτικά διαμερίσματα. Όπως σαφέστατα αναφέρεται από τις πρόνοιες του νομοσχεδίου εξαιρούνται οι κατεχόμενοι δήμοι, οι οποίοι θα παραμείνουν με τη σημερινή μορφή.

Δημοτικές αρχές

Αλλαγές επιφέρει το νομοσχέδιο και στο κομμάτι εκλογής των τοπικών αξιωματούχων, αλλαγές που έχουν να κάνουν περισσότερο με τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων και λιγότερο με τον τρόπο εκλογής τους. Αναφορικά με τον τρόπο διεξαγωγής των δημοτικών εκλογών αυτός θα είναι ο ίδιος ή ανάλογος, με τον τρόπο εκλογής των μελών της Βουλής. Αυτό που αλλάζει είναι η μείωση των κατηγοριών με βάση τις οποίες καθορίζεται ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων από 10 σε 4. Η εκλογή του δημάρχου θα γίνεται από το εκλογικό σώμα του Δήμου. Ο αντιδήμαρχος, που θα εκπροσωπεί στο Δημοτικό Συμβούλιο το κάθε δημοτικό διαμέρισμα, θα εκλέγεται από τους δημότες του δημοτικού διαμερίσματος που θα εκπροσωπεί, όπως και οι δημοτικοί σύμβουλοι.

Διοίκηση Δήμων

Στο λειτουργικό κομμάτι των Δήμων έχουν διατηρηθεί κάποιες υφιστάμενες πρακτικές, ενώ έχουν θεσπιστεί νέες, ένεκα της μορφής που θα προσλάβουν οι νέοι Δήμοι. Το διοικητικό κεφάλαιο του νομοσχεδίου καθορίζει το πλαίσιο που αφορά τις συνεδριάσεις των Δημοτικών Συμβουλίων, των επιτροπών του Δήμου και άλλων θεμάτων. Συστήνεται Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία θα απαρτίζεται από τον δήμαρχο, τον αντιδήμαρχο ή αντιδημάρχους, η οποία θα έχει τον εποπτικό και συντονιστικό ρόλο. Στις νέες ρυθμίσεις περιλαμβάνεται και η σύσταση Επιτροπών Δημοτικών Διαμερισμάτων με συγκεκριμένες αρμοδιότητες, ενώ καθορίζονται με σαφήνεια οι αρμοδιότητες δημάρχου και αντιδημάρχων. Ένα σημαντικό μέρος του κεφαλαίου διοίκησης αφορά το εργασιακό πλαίσιο των δημοτικών υπαλλήλων και την κατοχύρωσή τους. Με βάση τις διατάξεις οι δημοτικοί υπάλληλοι θα μεταφερθούν στους νέους υπό σύσταση Δήμους, με ταυτόχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση και κατάρτισή τους. Στο κομμάτι του ανθρώπινου δυναμικού, το νομοσχέδιο εισάγει τον θεσμό της οροφής δαπανών προσωπικού σε ποσοστό επί των εξόδων του προϋπολογισμού. Ωστόσο, υπάρχει πρόνοια για παρέμβαση, μόνο σε περιπτώσεις σημαντικών αποκλίσεων.

Το νομοσχέδιο που έχει ετοιμασθεί και βρίσκεται στο στάδιο των διαβουλεύσεων δεν περιλαμβάνει τις συνενώσεις που θα γίνουν. Αναφέρεται στη δημιουργία 15 με 16 νέων δήμων, αλλά και τη συμπλεγματοποίηση υπηρεσιών σε 350 κοινότητες.

Από τις σημαντικές αλλαγές, οι πρόνοιες για τα οικονομικά των δήμων, οι πηγές εσόδων και η αύξηση των αρμοδιοτήτων με τη μεταβίβαση σε αυτούς υπηρεσιών, που σήμερα είναι σε επίπεδο Επαρχιακών Διοικήσεων.

Οικονομικά

Αν εξαιρεθεί το κομμάτι των συνενώσεων το κομμάτι που καθορίζει τους προϋπολογισμούς και τα οικονομικά, επιφέρει σημαντικές αλλαγές στους οικονομικού πόρους των Δήμων. Πέρα από τις νέες διατάξεις η βασικότερη αλλαγή που συντελείται, από το υφιστάμενο καθεστώς είναι πως καθορίζεται είναι αυστηρό πλαίσιο συμμόρφωσης αλλά και η υποχρέωση για ισοσκελισμένους-πλεονασματικούς προϋπολογισμούς, σύμφωνα με τον περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου νόμο. Επίσης, με απώτερο σκοπό την οικονομική αυτοτέλεια των Δήμων, μεταφέρονται έσοδα της κεντρικής κυβέρνησης στην τοπική αυτοδιοίκηση, ενώ εισάγεται το τέλος παροχής δημοτικών υπηρεσιών (city tax). Ο προϋπολογισμός σε κάθε Δήμο θα είναι ενιαίος όμως θα υπάρχει η δυνατότητα, εάν αποφασισθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο, να καθορίζεται ανώτατο όριο προϋπολογισμού ξεχωριστά για κάθε δημοτικό διαμέρισμα. Το νομοσχέδιο καθορίζει τον τρόπο παραχώρησης και υπολογισμού της κρατικής χορηγίας, αλλά και την πρόνοια ότι οι προϋπολογισμοί τυγχάνουν έγκρισης από το ΥΠΕΣ με τη συγκατάθεση του Υπουργείου Οικονομικών.

Πέντε Επαρχιακά Συμπλέγματα

Παράλληλα με τον νέο χάρτη για την τοπική αυτοδιοίκηση, αλλαγές προνοούνται και σε άλλους τρεις τομείς που έχουν να κάνουν με υπηρεσίες κοινής ωφελείας. Όπως προνοεί νομοσχέδιο που έχει κατατεθεί στη Βουλή γίνεται επανακαθορισμός αρμοδιοτήτων, με τη σύσταση πέντε Επαρχιακών Συμπλεγμάτων τα οποία θα περιλαμβάνουν: τη Διαχείριση των Αποβλήτων, τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας και τα Συμβούλια Αποχετεύσεων. Σε ό,τι αφορά την Υδατοπρομήθεια δημιουργούνται Επαρχιακά Συμβούλια με την ένταξη Δήμων και Κοινοτήτων στο ΣΥΛ. Με τις νέες διατάξεις θα επιτευχθεί:

-Ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων.
-Επιδιόρθωση δικτύων.
-Έγκαιρος εντοπισμός διαρροών.
-Έλεγχος ποιότητας νερού.

Το πιο βασικό όμως, με βάση τις νέες πρόνοιες, είναι η αποτελεσματική διαχείριση και διευθέτηση οφειλών. Στο κομμάτι είσπραξης, η κατάσταση χαρακτηρίζεται ανησυχητική. Ενδεικτικά αναφέρεται πως το Υπουργικό Συμβούλιο προχώρησε στην διαγραφή 18,7 εκατ. ευρώ που αντιστοιχεί σε οφειλές 80 κοινοτήτων, από την μη είσπραξη τελών υδατοπρομήθειας. Με βάση επίσημα στοιχεία, μόνο 15 από τα 80 Κοινοτικά Συμβούλια ήταν συνεπέστατα με τις υποχρεώσεις τους. Με τις νέες ρυθμίσεις οι μη συνεπείς καταναλωτές θα επιβαρύνονται με επιβάρυνση 10% στους λογαριασμούς. Παράλληλα διαφοροποιείται η τιμολόγηση του νερού με βάση το πραγματικό κόστος. Εδώ υπάρχουν δύο εισηγήσεις για δύο ζώνες τιμολόγησης. Η πρώτη αφορά την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και η δεύτερη τις κοινότητες που καλύπτουν τις ανάγκες, από κοινοτικές πηγές. Η δεύτερη ζώνη θα είναι χαμηλότερη λόγω του ό,τι η αγορά νερού θα είναι δωρεάν. Η δεύτερη εισήγηση είναι η εφαρμογή ενιαίας πολιτικής και η οποία διαφορά προκύπτει, από τη χρήση κοινοτικών πηγών να την επωφελείται η κοινότητα.

Οι αλλαγές

Στο κομμάτι των οικονομικών του κάθε δήμου το νομοσχέδιο προνοεί:

- **Νομική** κατοχύρωση της κρατικής χορηγίας (δεν καθορίζεται ποσοστό).
- **Δυνατότητα** για έσοδα από έμμεσους φόρους, π.χ. τέλη κυκλοφορίας.
- **Μεταφορά** πόρων από την παροχή νέων αρμοδιοτήτων που θα μεταφερθούν στους Δήμους.
- **Περιορισμός** της κρατικής παρέμβασης στους προϋπολογισμούς.
- **Αυτοτέλεια** στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού.
- **Τερματισμός** της κρατικής παρέμβασης στη δομή κάθε δήμου.
- **Παραχώρηση** εξουσιών για επιβολή τελών ή προσωρινής φορολογίας.
- **Σύσταση** μονάδας εσωτερικού ελέγχου και πιστοποίηση οικονομικών, από εξωτερικούς ελεγκτές.

Αρμοδιότητες

Επίσης, σημαντικό κομμάτι του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι το κομμάτι των αρμοδιοτήτων των Δήμων. Εδώ οι πρόνοιες που υπάρχουν θα μετατρέψουν τους Δήμους, σε Ενιαία Αρχή Αδειοδότησης με την έκδοση πολεοδομικής και άδειας οικοδομής. Σήμερα μόνο τέσσερις Δήμοι είναι πολεοδομικές αρχές. Στους νέους δήμους θα μεταβιβασθεί, επίσης, και ένα κομμάτι αρμοδιοτήτων που βρίσκονται στις επαρχιακές διοικήσεις, όπως το σύνολο των αδειοδοτικών αρμοδιοτήτων:

- **Αδειοδότηση** και έλεγχος κέντρων αναψυχής.
- **Άδεια** πώλησης ποτών.

- **Άδεια** εμπορίας ή πώλησης καπνού.
- **Άδεια** χρήσης οργάνων και ήχου.
- **Άδεια** λειτουργίας πρατηρίων καυσίμων.
- **Άδεια** λειτουργίας για δημόσια κολυμβητήρια.

Στους δήμους θα περιέλθουν και κοινωνικές υποδομές, όπως η διαχείριση και λειτουργία βρεφονηπιακών σταθμών, στέγες ενηλίκων, κέντρα φροντίδας, κέντρα απασχόλησης παιδιών. Σήμερα οι Δήμοι τη μόνη αρμοδιότητα που έχουν είναι η καθαριότητα και το κλάδεμα δένδρων. Το νομοσχέδιο διασφαλίζει τη συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στον εθνικό σχεδιασμό και ανάθεση στους Δήμους της αρμοδιότητας διαδημοτικών συνεργασιών για θέματα συγκοινωνιών. Υπό δημοτική εποπτεία τίθενται η αξιοποίηση και συντήρηση τοπικών υποδομών όπως πάρκα, χώροι πρασίνου και βιομηχανικές υποδομές.

Στο κομμάτι των αρμοδιοτήτων καταγράφονται και οι νέες αρμοδιότητες για τη σύσταση δημοτικής αστυνομίας με εξουσίες:

- **Έλεγχο** ταυτοτήτων.
- **Έκδοση** εξώδικων προστίμων.
- **Επιθεώρηση** εγγράφων.
- **Παραλαβή** τεκμηρίων.
- **Σύλληψη** προσώπων.

Το νομοσχέδιο προνοεί επίσης τη μετεξέλιξη της Ένωσης Δήμων, από σωματείο που είναι σήμερα σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Επίσης, το προτεινόμενο νομοσχέδιο ενθαρρύνει τη συμμετοχή των δημοτών στα των δήμων. Παράλληλα, υποχρεώνει τις δημοτικές αρχές να ενημερώνει τους δημότες, καθώς επίσης να ακούει και να εξετάζει τα παράπονά τους.

Συμπλεγματοποιήσεις

Ένα κομμάτι των προτεινόμενων αλλαγών προνοεί και τη δημιουργία τοπικών διοικητικών συμπλεγμάτων. Το ΥΠΕΣ σε συνεργασία με την Ένωση Κοινοτήτων έχει προχωρήσει στη διεξαγωγή μελέτης για την υποχρεωτική συμπλεγματοποίηση υπηρεσιών Κοινοτήτων. Με βάση τη μελέτη, ΥΠΕΣ και Ένωση Κοινοτήτων έχουν συμφωνήσει στη δημιουργία 37 συμπλεγμάτων που θα καλύπτει 350 κοινότητες. Για το θέμα αυτό έχει ετοιμασθεί τροποποιητικό νομοσχέδιο. Οι, υπό δημιουργία διοικητικές οντότητες, θα επιλαμβάνονται:

- **Αποκομιδή** και διαχείριση σκυβάλων.
- **Παροχή** γραμματειακών, λογιστικών και Τεχνικών Υπηρεσιών.
- **Υγειονομικές** Υπηρεσίες.
- **Ρύθμιση** τροχαία κίνησης.

Όπως και στην περίπτωση των Δήμων, προνοείται η λειτουργία Ενιαίας Αρχής Αδειοδότησης κάτω από τις Επαρχιακές Ενώσεις Κοινοτήτων για τις εκδόσεις πολεοδομικών και οικοδομικών αδειών στις κοινότητες.

Για να λειτουργήσει το ΓεΣΥ χρειάζονται όλοι οι γιατροί

Εκατό ή διακόσιοι δεν φτάνουν, ενώ έπρεπε να είχαν γίνει ήδη πολλά έργα υποδομής, λέει στην «Κ» ο δρ Ανδρέας Πολυνείκης

Συνέντευξη στον **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ**

Για τις ελλείψεις, για τα έργα που δεν έγιναν, για τον σφαιρικό προϋπολογισμό του Συστήματος, αλλά και τις ευθύνες που βαραίνουν το κράτος σχετικά με το ΓεΣΥ μιλάει στην «Κ» ο τέως πρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής για το ΓεΣΥ και πρόεδρος της Επιστημονικής Εταιρείας των προσωπικών-οικογενειακών γιατρών δρ Ανδρέας Πολυνείκης. Σημειώνει πως δεν θα ήταν ηθικά σωστό να μην εγγραφεί στο ΓεΣΥ από τη στιγμή που συμμετείχε στον σχεδιασμό και πως για να λειτουργήσει σωστά χρειαζόμαστε όλους τους γιατρούς της Κύπρου.

–Ως πρώην πρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής που ετοίμασε τις προτάσεις και τον νόμο για το ΓεΣΥ, θα ήθελα να μου πείτε πρωτίστως, αν είστε ικανοποιημένος με τον υφιστάμενο σχεδιασμό του Συστήματος;

–Καταρχάς να διευκρινίσουμε ότι υπάρχουν δύο πράγματα. Το ένα είναι ότι ο σχεδιασμός του όλου εγχειρήματος είναι εξαιρετικός και μάλιστα τη δεκαετία του 1990 όταν το κάναμε, πρωτοπορήσαμε, γιατί πήραμε στοιχεία από πολλά Συστήματα Υγείας για να κάνουμε το δικό μας. Μάλιστα, βασιστήκαμε και πάνω στην υπάρχουσα κατάσταση στην Κύπρο, όπου, όπως είναι γνωστό, έχουμε ένα πολύ ισχυρό ιδιωτικό τομέα και ένα δημόσιο τομέα που προσφέρει εξίσου καλές υπηρεσίες. Με αυτόν τον τρόπο θελήσαμε να φέρουμε και τους δύο τομείς κάτω από την ίδια ομπρέλα, ούτως ώστε να αξιοποιήσουμε στην πραγματικότητα και τη δυναμική που είχε ο ιδιωτικός τομέας. Αυτός ο σχεδιασμός ήταν εξαιρετικός. Από την ώρα όμως που ξεκινήσαμε να σχεδιάζουμε την υλοποίησή του, εκεί αρχίσαμε να χωλαίνουμε.

–Σε ποια σημεία υπάρχουν ζητήματα για την υλοποίηση του Συστήματος;

–Υπάρχουν ζητήματα στην υλοποίηση. Καταρχάς δεν έχουν υλοποιηθεί όλα τα έργα υποδομής που έπρεπε να γίνουν, από την εποχή που εισηγηθήκαμε να γίνουν. Όπως η αναδιοργάνωση του ιδίου του Υπουργείου Υγείας, το οποίο με τη σημερινή του δομή δεν μπορεί να φέρει σε πέρας ένα τέτοιο έργο. Αυτό το έχουμε πει δεκάδες φορές, έχουμε εκδώσει μελέτες για το θέμα που δεν κατέστη δυνατό να υλοποιηθούν διαχρονικά, χωρίς να μέμφομαι κανένα από τους σημερινούς κρατούντες. Το δεύτερο έργο υποδομής που έπρεπε να γίνει είναι η αναδιοργάνωση των νοσοκομείων και η δημιουργία τέτοιων συνθηκών, που να μπορούν να ανταποκριθούν και να ανταγωνιστούν τον ιδιωτικό τομέα. Σκοπός ήταν να φύγουν από εκείνο το εξεζητημένο σύστημα που εργάζονται σήμερα, της δημόσιας υπηρεσίας, όπου ο γιατρός δουλεύει από τις

> *Αν εγώ θελήσω να στείλω τον ασθενή μου σε καρδιολόγο και δεν υπάρχουν καρδιολόγοι στο σύστημα, πώς θα ολοκληρωθεί ο κύκλος περίθαλψης του ασθενή;*

7:30 το πρωί μέχρι τις 2:30 το μεσημέρι. Με αυτό τον τρόπο είναι αδιανόητο να μπορέσει να ανταγωνιστεί τον ιδιωτικό τομέα. Άρα στα νοσοκομεία έπρεπε πριν από πολλά χρόνια να γίνει αποκέντρωση της διοίκησής τους και να ανεξαρτητοποιηθούν από το κέντρο, που είναι το Υπουργείο Υγείας. Επιπρόσθετα θα έπρεπε να γίνει η μηχανογράφηση των υπηρεσιών υγείας, ένα έργο το οποίο ακόμη και μέχρι σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί. Μια μορφή μηχανογράφησης γίνεται σήμερα, αλλά δεν έχει ολοκληρωθεί σε βαθμό που να μπορεί να ανταποκριθεί στις συνθήκες του ΓεΣΥ.

–Έχετε εγγραφεί στο Σύστημα;

–Εγώ θα εγγραφώ, διότι δεν θα ήταν ηθικά σωστό να μην εγγραφώ στο ΓεΣΥ από τη στιγμή που συμμετείχα στον σχεδιασμό του και πιστεύω ότι αυτό το σύστημα μπορεί να λειτουργήσει και να εξυπηρετήσει τον κυπριακό λαό. Αλίμονο αν δεν εγγραφόμουν εγώ στο σύστημα.

–Προ ημερών ο ΟΑΥ ανακοίνωσε πως πέραν των 120 προσωπικών ιατρών εγράφησαν μέχρι στιγμής στους καταλόγους του ΓεΣΥ. Θεωρείτε ότι είναι ικανοποιητική μέχρι στιγμής αυτή η ανταπόκριση;

–Δεν είναι σωστό να παίξουμε με τους αριθμούς. Η πραγματικότητα είναι ότι για να λειτουργήσει το ΓεΣΥ σωστά χρειαζόμαστε όλους τους γιατρούς της Κύπρου. Τα αλλά όλα είναι «μιλλοσφοτζίσματα» και με τα «μιλλοσφοτζίσματα πίττες δεν κάμνεις». Οπότε θα πρέπει να βρεθεί εκείνη η συνισταμένη με την οποία να μπορέσουν όλοι οι γιατροί της Κύπρου να ενταχθούν στο ΓεΣΥ. Αν κάποιοι επιφανείς θέλουν να μείνουν έξω είναι δικαίωμά τους και γούστο τους. Όμως η συντριπτική πλειοψηφία των γιατρών πρέπει να ενταχθεί στο ΓεΣΥ για να μπορέσουμε να προσφέρουμε σωστές υπηρεσίες υγείας. Ούτε με τους 120 μπορούμε να προσφέρουμε ούτε με τους 200, ούτε με τους 300, πρέπει να μπούμε όλοι. Αν δεν μπουν οι ειδικότητες μέσα πώς θα λειτουργήσει το σύστημα. Δηλαδή αν εγώ θελήσω να στείλω τον ασθενή μου σε καρδιολόγο και δεν υπάρχουν καρδιολόγοι στο σύστημα, πώς θα ολοκληρωθεί ο κύκλος περίθαλψης του ασθενή;

–Ποια είναι η άποψή σας για την αρνητική στάση που τηρεί ως προς τον προτεινόμενο σχεδιασμό ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος;

–Έχει δημιουργηθεί μια κατάσταση, ίσως λόγω της αδυναμίας του ΟΑΥ και του κράτους να εξηγήσουν σωστά στον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο τις λεπτομέρειες εφαρμογής του ΓεΣΥ και ανάγκασαν τον ΠΙΣ να κρατήσει μια στάση ψυχρή. Εγώ πιστεύω όμως ότι η κοινωνία ολόκληρη θέλει να αλλάξει

Το πολυασφαλιστικό προσφέρει τα πάντα στον πληθυσμό όσο είναι υγιής, αλλά όταν αρρωστήσει κάποιος και γίνει χρόνιος ασθενής τον πετά εκτός, λέει στην «Κ», ο δρ Ανδρέας Πολυνείκης.

> *Δεν θα ήταν ηθικά σωστό να μην εγγραφώ στο ΓεΣΥ από τη στιγμή που συμμετείχα στον σχεδιασμό του και πιστεύω ότι αυτό το σύστημα μπορεί να λειτουργήσει.*

το Σύστημα Υγείας και οι γιατροί στην πλειοψηφία τους θεωρώ ότι είναι άνθρωποι οι οποίοι κατανοούν, αντιλαμβάνονται και σέβονται το κράτος και τον πολίτη. Η δική μου η προσέγγιση είναι ότι πρέπει να καθίσουν κάτω πολύ σύντομα τόσο το Υπουργείο Υγείας όσο και ΟΑΥ, αλλά και το Υπουργείο Οικονομικών. Παλαιότερα λειτουργούσε άψογα μια υπουργική επιτροπή, η οποία αποτελούταν από τους υπουργούς Οικονομικών, Υγείας, Εργασίας και Εμπορίου και Βιομηχανίας. Αυτή η Επιτροπή επιλαμβανόταν όλων των θεμάτων του ΓεΣΥ και όταν συμφωνούσε σε κάτι, το Υπουργικό Συμβούλιο καλείτο απλώς να επιβεβαιώσει αυτή την απόφαση. Από την εποχή που αποχώρησε το Υπουργείο Οικονομικών και διαλύθηκε η Επιτροπή, έχει κρατήσει μια μεγάλη απόσταση από το έργο που είναι το μεγαλύτερο από τη διακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα κενό εδώ.

–Ποιο είναι αυτό το κενό;

–Τολμώ να πω ότι σαν κράτος ξοδεύουμε τα πιο λίγα χρήματα στον τομέα της υγείας απ' όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το κράτος ξοδεύει το 65% - 80% της όλης δαπάνης και τα υπόλοιπα οι κοινωνικοί εταίροι και οι πολίτες. Στην Κύπρο δυστυχώς το κράτος ξοδεύει το 45% και δεν είδα να θέλει να βάλει περισσότερα από αυτό το ποσοστό. Ο πραγματικός σχεδιασμός του ΓεΣΥ προνοούσε το κράτος να συνεισφέρει περίπου το 65% -70%, και ίσως να είναι αυτό το κενό για να λειτουργήσει σωστά και θεσμικά το νέο Σύστημα Υγείας που πάμε να εισάγουμε. Αυτό δεν είναι θέμα του ΟΑΥ ούτε του ΠΙΣ, είναι θέμα πλέον οικονομικό και να κάτσουν κάτω εκείνοι οι οποίοι έχουν τις γνώσεις, και δεν είναι δύσκολο να το υπολογίσουν, για να πουν με διαφάνεια πόσα θα πληρώσει το κράτος. Είναι θέμα που αν λυθεί πιστεύω πως και ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος θα βάλει και σε πολλά άλλα θέματα νερό στο κρασί του. Άρα το χάσμα που υπάρχει στον προϋπολογισμό βαραίνει την κυβέρνηση. Ωστόσο, αυτό βαραίνει όχι μόνο την παρούσα κυβέρνηση αλλά όλες, διαχρονικά.

–Αν το Σύστημα ήταν πολυασφαλιστικό και όχι μονοασφαλιστικό, θεωρείτε ότι ο ιατρικός κόσμος θα το αποδεχόταν με μεγαλύτερη ευκολία το ΓεΣΥ;

–Αγαπητέ μου, δεν θα τετραγωνίσουμε την ταχινόπιττα. Σε όλο τον κόσμο τα Συστήματα Υγείας είναι μονοασφαλιστικά εκτός από μερικές χώρες του Κόλπου, τα οποία στην πραγματικότητα και πολυασφαλιστικά να είναι τα πληρώνει το κράτος, γιατί έχουν το πετρέλαιο. Όπου υπάρχει πολυασφαλιστικό, μπορείτε να πάρετε οποιοδήποτε συμβόλαιο και να το διαβάσετε. Σε ασφαλίζει ενόσω είσαι υγιής, εργάζεσαι και πληρώνεις το ασφάλιστρό σου. Όταν όμως καταστείς χρόνιος ασθενείς δεν σε ασφαλίζει πλέον. Με άλλα λόγια το πολυασφαλιστικό θα διασφαλίζει τον πιο ενεργό πληθυσμό της Κύπρου, θα του προσφέρει όσο είναι υγιής τα πάντα και όταν αρρωστήσει κάποιος και γίνει χρόνιος θα τον πετά εκτός. Από εκεί και πέρα αν το κράτος έχει υπηρεσίες να αναλάβει αυτόν τον ασθενή καλώς. Αν δεν έχει όμως, όπου φτωχός και η μοίρα του. Είναι αυτό που θέλουμε; Δεν το νομίζω.

Απόγευμα Γνωριμίας

Ελάτε να σχεδιάσουμε το μέλλον!

Σας προσκαλούμε να δείτε από κοντά τις εγκαταστάσεις μας, να συνομιλήσετε με τους καθηγητές μας και να ενημερωθείτε για τα προγράμματα που προσφέρουμε και τα εφόδια που παρέχουμε, για μια ολοκληρωμένη παιδεία.

Σάββατο, 9 Φεβρουαρίου στις 12:00μ.μ.

Για περισσότερες πληροφορίες, καλέστε στο 22 695 695
www.grammarschool.ac.cy

Οι εισαγωγικές εξετάσεις για το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, θα γίνουν τη Δευτέρα, 18 Μαρτίου στις 3:30μ.μ. στο σχολείο, για Ελληνόφωνους και Αγγλόφωνους μαθητές.

The Grammar School Nicosia

ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Άμεση λήψη διαθρωτικών μέτρων στη Δικαιοσύνη

Τη θέσπιση αυστηρού πλαισίου για την εξαίρεση δικαστών, καθώς και τη σύσταση Εφετείου προτείνει ο Κώστας Κληρίδης

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Θα πρέπει άμεσα να ληφθούν τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα στη Δικαιοσύνη, κατά τον Κώστα Κληρίδη, ο οποίος τονίζει παράλληλα πως στα συγκεκριμένα ζητήματα που έχουν προσφάτως εγερθεί (σ.σ. Νικολάτος) η λήψη οποιωνδήποτε μέτρων, όπως είναι διορισμός ερευνητικής επιτροπής ή ποινική διερεύνηση, εμπίπτει πια στη δικαιοδοσία άλλων, λόγω της εμπλοκής του ιδίου στα υπό εξέταση θέματα. Τέσσερα χρόνια από την τελευταία συνέντευξή του στην «Κ» ο γενικός εισαγγελέας μιλάει για όλα τα ζητήματα που έχουν προκύψει στον χώρο της Δικαιοσύνης. Ο Κώστας Κληρίδης υποστηρίζει σθεναρά τη λήψη άμεσων μέτρων προκειμένου η Δικαιοσύνη όχι μόνο να αποδίδεται, αλλά και να φαίνεται πως αποδίδεται, ενώ τηρεί αποστάσεις στο ερώτημα αν η εικόνα της Δικαιοσύνης είναι προβληματική από την παρουσία Μύρωνα Νικολάτου. Ο γενικός εισαγγελέας δεν αποφεύγει τέλος να μιλήσει και για τις σχέσεις του με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

–Τι συναισθήματα σας προκαλούν οι καταγγελίες ενός δικηγόρου για χειραγώγηση της δικαιοσύνης από κάποιο ή κάποια δικηγορικά γραφεία και οικογένειες;

–Οι καταγγελίες, όπως αναφέρετε, άρχισαν από μια ανάρτηση σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης από τον δικηγόρο κ. Νίκο Κληρίδη, ο οποίος είναι αδελφός μου. Δεν επρόκειτο ακριβώς για καταγγελίες, αλλά για αντίδραση σε κάποια ανάρτηση άλλου δικηγόρου με την οποία συκοφαντείτο ο γενικός εισαγγελέας. Το Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο θεώρησε ότι εθίγετο από τα λεχθέντα του κ. Ν. Κληρίδη, απευθύνθηκε στον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο, καλώντας τον να ζητήσει εξηγήσεις από τον κ. Ν. Κληρίδη. Ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος ζήτησε εξηγήσεις και ο κ. Ν. Κληρίδης απηύθυνε επιστολή προς αυτόν, δίδοντας επεξηγηματικές λεπτομέρειες για τεκμηρίωση των όσων είχε παραθέσει στο διαδίκτυο. Λόγω των μεγάλων διαστάσεων που πήρε το θέμα, λίγες μέρες αργότερα, ο γενικός εισαγγελέας, ο οποίος εμπλέκετο στα διαδραματιζόμενα, λόγω του χειρισμού από τη Νομική Υπηρεσία των υποθέσεων για την Οικονομία, προέβη σε γραπτή δήλωση. Δεν θα επαναλάβω τις λεπτομέρειες των στοιχείων που είχα παραθέσει και των ζητημάτων που είχαν εγερθεί. Αρκεί να λεχθεί ότι εξ αφορμής της σύνθεση των Εφετείων που είχε εκδικάσει τις προαναφερθείσες δύο εφέσεις που σχετίζονταν με την Τράπεζα Κύπρου, σε συνδυασμό με τις ακολουθούμενες δικαστικές πρακτικές, αλλά και τις πρόσφατες αποφάσεις του ΕΔΑΔ, διαπιστώθηκαν σοβαρές ελλείψεις, οι οποίες καταδείκνυαν ότι και στις δύο περιπτώσεις δεν τηρήθηκαν οι κανόνες που θα διασφάλιζαν την αντικειμενική αμεροληψία κάποιων εκ των δικαστών που εκδίκασαν τις εφέσεις. Δεν τηρήθηκαν οι κανόνες που θα καταδείκνυαν ότι εφαρμόστηκε στην πράξη η θεμελιακή αρχή σύμφωνα με την οποία η δικαιοσύνη δεν πρέπει μόνο να απονέμεται, αλλά και να φαίνεται ότι απονέμεται. Και αυτό, εξαιτίας του γεγονότος ότι στη μία υπόθεση κάποιοι εκ των δικαστών έχουν τέκνα ή σύζυγο τα οποία εργοδοτούνται στα δικηγορικά γραφεία δικηγόρων που εμφανίζονταν για την κατηγορούμενη τράπεζα, και για στέλεχός της, ενώ στην άλλη υπόθεση, στενά συγγενικά πρόσωπα του Προέδρου του Δικαστηρίου είχαν προηγουμένως τύχει καταβολής χρηματικών ποσών έναντι διεκδικήσεών τους σε αγωγές για αξιόγραφα, κατόπιν εξωδικαστικών συμβιβασμών με τον δικηγόρο της κατηγορούμενης τράπεζας, ο οποίος εμφανιζόταν στις εφέσεις. Κατά την άποψή μου, αυτά τα γεγονότα θα έπρεπε να είχαν τύχει χειρισμού κατά συμμόρφωση με τις αποφάσεις του ΕΔΑΔ και/ή με τις γενικότερες αρχές που διέπουν τα της εξαίρεσης δικαστών λόγω μη αντικειμενικής αμεροληψίας, πράγμα που δεν έγινε. Λόγω των ανωτέρω, προβάλλει άμεσα η ανάγκη λήψης διορθωτικών μέτρων που να διέπουν με αυστηρό τρόπο τα των περιπτώσεων εξαίρεσης δικαστών λόγω συγγενικών σχέσεων και λόγω ενδεχόμενης σύγκρουσης συμφερόντων. Επίσης, προέχει η ανάγκη δημιουργίας τριτοβάθμιου Εφετείου έτσι ώστε να παρέχεται σε περιπτώσεις όπως οι ανωτέρω, κατά τις οποίες εγείρονται στο δευτεροβάθμιο στάδιο σοβαρά θέματα τόσο ουσίας ως προς την ορθότητα αποφάσεων, όσο και θέματα αμεροληψίας, η δυνατότητα ανατροπής των αποφάσεων.

–Επειδή αναφέρατε πως η δικαιοσύνη πρέπει και να φαίνεται πως απονέμεται, πιστεύετε πως υπάρχει πλέον πρόβλημα στην εικόνα της δικαιοσύνης με την παραμονή στην κορυφή της, του κ Νικολάου;

–Για το θέμα τούτο θα αρκεστώ σε όσες δηλώσεις έχω προβεί δημόσια και δεν θα τοποθετηθώ σχετικά.

–Είστε μια ολόκληρη ζωή στον χώρο της Δικαιοσύνης. Διατελέσατε και δικαστής του Ανώτατου Δικαστηρίου. Τα όσα λέγονται ευσταθούν;

–Κατά τον δημόσιο διάλογο, που αναπόφευκτα προκλήθηκε εξαιτίας των πιο πάνω γεγονότων, ακούστηκαν πολλές απόψεις. Κάποιες από αυτές προσέγγισαν τα εγειρόμενα θέματα στη σωστή τους διάσταση. Κάποιες, όπως πάντα γίνεται σε τέτοιες περιπτώσεις, εκτράπηκαν σε χαρακτηρισμούς και αχρείαστες υπερβολές. Είτε προς τη μία είτε προς την άλλη περίπτωση. Είτε δηλαδή προβάλλοντας τη θέση ότι τα πάντα είχαν καταρρεύσει στον τομέα της Δικαιοσύνης, ότι όλοι οι δικαστές είναι διεφθαρμένοι ή διαπλεκόμενοι κ.λπ. Είτε, από την άλλη, προβάλλοντας τη θέση ότι δεν εγείρεται κανένα θέμα, όλα είναι εντάξει και αποδίδοντας στα πρόσωπα που ανέδειξαν τα θέματα αλλότρια κίνητρα. Στην πραγματικότητα, υπάρχουν, και αυτό έχει αποδειχθεί στην πράξη, τα πιο πάνω δύο σοβαρά θέματα στα οποία έχω αναφερθεί, για τη διόρθωση των οποίων θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Στη συνέντευξή του στην «Κ» ο γενικός εισαγγελέας της Δημοκρατίας Κώστας Κληρίδης παραδέχεται πως οι σχέσεις του με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας πέρασαν από δύσκολες στιγμές, αλλά σε καμία περίπτωση δεν επηρέασαν την υπηρεσιακή συνεργασία τους.

> *«Όπως επιβεβαιώθηκε από τα πρόσφατα γεγονότα και ιδιαίτερα από την εκδίκαση των δύο εφέσεων που αφορούσαν την Τράπεζα Κύπρου, υπάρχει πρόβλημα, επιρροής στη δικαιοσύνη κάποιων δικηγορικών γραφείων».*

–Πιστεύετε πως υπάρχει ζήτημα συγκέντρωσης υπερβολικής επιρροής στη δικαιοσύνη κάποιων δικηγορικών γραφείων στη χώρα μας λόγω συγγενικών σχέσεων δικαστικών λειτουργών με εργαζόμενους σε δικηγορικό γραφείο;

–Όπως επιβεβαιώθηκε από τα πρόσφατα γεγονότα και ιδιαίτερα από την εκδίκαση των δύο εφέσεων που αφορούσαν την Τράπεζα Κύπρου, υπάρχει πρόβλημα. Κανείς δεν έχει πει ότι τα παιδιά ή άλλοι συγγενείς των δικαστών δεν πρέπει να εργάζονται σε δικηγορικά γραφεία. Κανείς δεν έχει πει ότι δεν πρέπει να εργάζονται σε μεγάλα γραφεία ή σε οποιοδήποτε συγκεκριμένο γραφείο. Όταν όμως έρθει η ώρα εκδίκασης μιας σημαντικής υπόθεσης πελάτη του γραφείου εκείνου από τον δικαστή και ενώπιόν του εμφανίζεται ο ιδιοκτήτης/ εργοδότης του παιδιού του, τότε πρέπει ο δικαστής, αν δεν εξαιρεθεί αυτεπάγγελτα, να εφαρμόσει με αυστηρότητα τις αρχές που έθεσε το ΕΔΑΔ στις σχετικές αποφάσεις του.

–Ο γενικός εισαγγελέας της Δημοκρατίας έχει την εξουσία να αντιδράσει στα όσα έχουν καταγγελθεί;

–Ο γενικός εισαγγελέας, ως εμπλεκόμενος θεσμός, αλλά και ως φορέας του θεσμού, έχει ήδη αντιδράσει στα πιο πάνω γεγονότα. Και συνεχίζω να επαναλαμβάνω ότι θα πρέπει άμεσα να ληφθούν τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα. Ως προς το ενδεχόμενο λήψης άλλων μέτρων, όπως είναι διορισμός ερευνητικής επιτροπής ή ποινική διερεύνηση ο γενικός εισαγγελέας δεν θα ήταν το κατάλληλο πρόσωπο να αποφασίσει λόγω της εμπλοκής του στα υπό εξέταση ή υπό έρευνα θέματα.

–Θα επαναλάβω μια ερώτηση που σας είχα υποβάλει και σε προηγούμενες συνεντεύξεις μας. Με τη σοφία των πεντέμισι ετών θα αποδεχόσαστε σήμερα τη θέση του γενικού εισαγγελέα;

–Να διευκρινίσω κατ' αρχάς ότι τον διορισμό μου στο τιμητικό αξίωμα του γενικού εισαγγελέα δεν τον επεδίωξα, ούτε τον διεκδίκησα. Αντιλαμβάνομαι ότι κάποια πρόσωπα με δική τους πρωτοβουλία με πρότειναν αφ' ενός και με παρότρυναν αφ' ετέρου, να αποδεχθώ αυτόν τον διορισμό, εγκαταλείποντας τη δικαστική έδρα. Με τις εμπειρίες τις οποίες έχω αποκτήσει κατά τη διάρκεια των πεντέμισι ετών στη θέση αυτή, θα έλεγα ότι έχω βιώσει και εγώ και η οικογένειά μου, απρόσμενα δύσκολες καταστάσεις πραγμάτων. Ήταν μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδος κατά την οποία έλαβαν χώρα πρωτοφανή γεγονότα, όπως ήταν η υπόθεση με τον βοηθό γενικού εισαγγελέα, η εμφάνιση εμού και του Προέδρου της Δημοκρατίας ενώπιον κακουργιοδικείου ως μάρτυρες, η εκπροσώπηση της Κύπρου και εμφάνιση ως μάρτυρας σε Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο. Έγινα, επίσης, στόχος καθημερινών επιθέσεων από μερίδα του Τύπου για λόγους τελείως άσχετους με την άσκηση καλόπιστης, αυστηρής κριτικής. Παρά ταύτα, είναι κάτω από τέτοιες έντονες προκλήσεις που δοκιμάζονται οι αντοχές και οι αντιστάσεις των δημόσιων προσώπων. Εάν, δε, πραγματικά πιστεύει κάποιος ότι το όφελος του να προσφέρει είναι πολύ μεγαλύτερο από το κόστος που υφίσταται στην πορεία, τότε αξίζει να συνεχίζει. Επομένως, παρά το γεγονός ότι διαπιστώνω εν τέλει πως οι δυσκολίες και το κόστος είναι πολύ μεγαλύτερα από ό,τι ανέμενα όταν αποδεχόμουν αυτή τη θέση, δεν μπορώ να πω ότι έχω μετανιώσει.

–Με την πείρα που έχετε αποκομίσει αν ξεκινούσατε τώρα υπάρχουν θέματα που θα τα είχατε διαχειριστεί διαφορετικά;

–Όπως έχω αναφέρει και προηγουμένως, κατά την αρχική περίοδο της ανάληψης των καθηκόντων μου, και για μεγάλο χρονικό διάστημα μεταγενέστερα, ήμουν υποχρεωμένος να αντιμετωπίζω πολύ σοβαρά προβλήματα, αλλά και σκοπέλους και εμπόδια που εμβόλιμα ετοποθετούντο στην πορεία μου. Αυτό το γεγονός, δυστυχώς, είχε το κόστος του, με την έννοια ότι περιόρισε τη δυνατότητά μου να αφοσιωθώ περισσότερο με την υλοποίηση των βασικών στόχων που είχα θέσει. Εάν επομένως εκκινούσα τη θητεία μου με τα σημερινά δεδομένα, θα υπήρχε μια διαφορετική δυναμική με πολύ καλύτερα αποτελέσματα.

–Οι σχέσεις σας με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατά διαστήματα δοκιμάσθηκαν. Πώς είναι σήμερα;

Είναι γεγονός ότι οι σχέσεις μας με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας έχουν περάσει από πολύ δύσκολες στιγμές ή περιόδους με κορύφωση την περίοδο των γεγονότων που αφορούσαν την περίπτωση του βοηθού γενικού εισαγγελέα. Ακόμα όμως και στις περιόδους κρίσης στις σχέσεις μεταξύ γενικού εισαγγελέα και Προέδρου της Δημοκρατίας θα πρέπει να λεχθεί ότι η απαραίτητη υπηρεσιακή συνεργασία μεταξύ των δύο συνέχισε χωρίς διακοπή, ενώ τώρα δεν φαίνεται να υπάρχει οτιδήποτε το οποίο να επηρεάζει αρνητικά την ύπαρξη μιας καλής υπηρεσιακής, αλλά και ανθρώπινης σχέσης.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ / *Του* **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΕΡΔΙΚΗ**

Αφερέγγυα Πολιτεία

Το πλαίσιο αφερεγγυότητας που ψηφίστηκε το 2015, αυτό που προβλήθηκε ως το δίχτυ προστασίας των ευάλωτων δανειοληπτών, αποδείχθηκε ότι δεν έχει λειτουργήσει, αφού πολύ λίγα προσωπικά σχέδια αποπληρωμής έχουν εγκριθεί και υλοποιηθεί. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι η αρνητική στάση των τραπεζών, οι οποίες ευρισκόμενες σε θέση ισχύος αρνούνται να συγκατανεύσουν σε σχέδια αποπληρωμής οφειλών που έχουν ετοιμάσει οι σύμβουλοι αφερεγγυότητας.

Κατά την άποψή μου το κύριο όπλο που έχουν στη διάθεσή τους οι τράπεζες, μέσω του οποίου αποκτούν υπεροπλία έναντι των δανειοληπτών, είναι εκείνες οι πρόνοιες του περί Αφερεγγυότητας Φυσικών Προσώπων νόμου που καθορίζουν ότι «με την εφαρμογή του πλαισίου προστασίας των αφερέγγυων χρεωστών δεν θα βρίσκονται οι πιστωτές σε χειρότερη θέση από αυτήν στην οποία θα βρίσκονταν εάν η περιουσία του χρεώστη διατίθετο σύμφωνα με τις διατάξεις του περί πτώχευσης νόμου». Η πρόνοια αυτή επιτρέπει στις τράπεζες να απορρίπτουν τα προσωπικά σχέδια αποπληρωμής. Υπάρχει βέβαια η διαδικασία του «μη συναινετικού σχεδίου αποπληρωμής», όπου σε περίπτωση που ο πιστωτής απορρίψει το σχέδιο αποπληρωμής, ο σύμβουλος αφερεγγυότητας υποβάλλει μονομερώς ενώπιον δικαστηρίου αίτηση για έκδοση διατάγματος με το οποίο επιβάλλεται στον πιστωτή (π.χ. τράπεζα) το προσωπικό σχέδιο αποπληρωμής.

Ο πιστωτής έχει το δικαίωμα εντός 15 ημερών να προσφύγει στο δικαστήριο για ακύρωση του διατάγματος. Εξ όσων πληροφορούμαι πολύ λίγα μη συναινετικά σχέδια αποπληρωμής έχουν κατατεθεί στο δικαστήριο και όλα, όσα έχουν κατατεθεί, έχουν ακυρωθεί μετά από αίτηση ακύρωσης από τον πιστωτή (τράπεζα), η οποία σε όλες τις περιπτώσεις στηρίχθηκε στην πρόνοια που καθορίζει ότι δεν μπορεί κανένα σχέδιο αποπληρωμής να θέτει τον πιστωτή σε χειρότερη θέση από την κατάσταση πτώχευσης του χρεώστη. Η σύγκριση ενός σχεδίου αποπληρωμής με τα οφέλη που θα αποκομίσει ο πιστωτής από τη διαδικασία της πτώχευσης δεν είναι κάτι που μπορεί να κάνει ένας δικαστής. Το σύνηθες φαινόμενο είναι να αποδέχεται τη θέση του πιστωτή (τράπεζας).

> *Η σύγκριση ενός σχεδίου αποπληρωμής με τα οφέλη που θα αποκομίσει ο πιστωτής από τη διαδικασία της πτώχευσης δεν είναι κάτι που μπορεί να κάνει ένας δικαστής.*

Έχοντας, λοιπόν, ως δεδομένο ότι δεν μπορούν να τους επιβληθούν σχέδια αποπληρωμής οι τράπεζες δεν συναινούν σε σχέδια που καθιστούν τους χρεώστες βιώσιμους. Αυτή είναι η βασική πρόνοια που επιχείρησα να τροποποιήσω πρόσφατα μέσω πρότασης νόμου ώστε να υπάρξει ισορροπία δυνάμεων μεταξύ πιστωτή και χρεώστη. Με άλλα λόγια θα ήθελα να ενδυναμωθεί η δυνατότητα «επιβολής» με νόμιμο και συνταγματικά σύννομο τρόπο στον πιστωτή ενός σχεδίου αποπληρωμής που θα ετοιμάσει ο σύμβουλος αφερεγγυότητας και θα «επιβάλει» το δικαστήριο στο οποίο ο πιστωτής θα δικαιούται να προσφεύγει μόνο αν δεν τηρήθηκαν οι από τον νόμο οριζόμενες τυπικού χαρακτήρα διαδικασίες.

Η αντίδραση των τραπεζών, της Κεντρικής Τράπεζας και της κυβέρνησης ενώπιον της Βουλής ήταν όμως λυσσαλέα και τρόμαξε (κακώς) τους βουλευτές. Πέραν της από ό,τι φαίνεται εκ πρώτης όψεως αποτυχημένης προσπάθειας μου για τροποποίηση του νομικού πλαισίου για τα σχέδια αποπληρωμής ζήτησα να συζητηθεί ο τρόπος που θα συνδεθεί το σχέδιο ΕΣΤΙΑ με το πλαίσιο αφερεγγυότητας. Προφανώς όσοι αποταθούν στο ΕΣΤΙΑ και δεν γίνουν αποδεκτές οι αιτήσεις τους, λόγω αδυναμίας να ανταποκριθούν στο σχέδιο που θα τους προφέρει η τράπεζα, θα πρέπει να μπορούν να αξιοποιούν το πλαίσιο αφερεγγυότητας χωρίς κόστος με την παροχή μιας μορφής «νομικής αρωγής» δηλαδή θα πρέπει κυβέρνηση να χρηματοδοτήσει την παροχή υπηρεσιών συμβούλων αφερεγγυότητας για τους μη βιώσιμους χρεώστες ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν αυτό το νομοθετικό πλαίσιο που εγκρίθηκε και μπήκε σε εφαρμογή πριν από τέσσερα χρόνια με τόσο πενιχρά αποτελέσματα, νοουμένου βεβαίως ότι θα τροποποιηθεί στο μεταξύ ώστε να γίνει επιτέλους αποτελεσματικό. Τελικά ίσως δεν πρέπει να μιλάμε για αφερέγγυους δανειολήπτες, αλλά για μια αφερέγγυα Πολιτεία.

Ο κ. Γιώργος Περδίκης είναι πρόεδρος του Κινήματος Οικολόγων – Συνεργασία Πολιτών.

Διαφωνώ με Εφετείο σε δύο υποθέσεις για την Οικονομία

Θετικός ο απολογισμός για το έργο σε επίπεδο ερευνών για το «κούρεμα», ενώ απορρίπτει ότι δαπανήθηκαν υπερβολικά ποσά

Οι καταδικαστικές αποφάσεις των πρωτόδικων Δικαστηρίων σε δύο υποθέσεις για την οικονομία χαρακτηρίζονται από τον Κώστα Κληρίδη επιτυχία. Ο εισαγγελέας υποστηρίζει επίσης πως για τις έρευνες το ποσό που δαπανήθηκε δεν υπερβαίνει τα 5 εκατ. ευρώ.

–Ένα μεγάλο κεφάλαιο της θητείας σας είναι οι έρευνες για την Οικονομία. Είστε ικανοποιημένος από τον αριθμό των υποθέσεων που έχουν παρουσιαστεί ενώπιον Δικαστηρίων;

–Εκείνο που έχει σημασία στην περίπτωση των ποινικών ερευνών για την Οικονομία δεν είναι, κατά την άποψή μου, ο αριθμός των υποθέσεων που έχουν αχθεί ενώπιον των Δικαστηρίων. Εξ όσων γνωρίζω, σε ανάλογες περιπτώσεις σε άλλες χώρες, οι οποίες βίωσαν ουσιαστική κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού τους συστήματος, δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλος ο αριθμός υποθέσεων εναντίον τραπεζών και/ή τραπεζιτών ή άλλων εμπλεκομένων. Ο λόγος είναι ότι στη μεγάλη πλειοψηφία τους οι περιπτώσεις κατάρρευσης τραπεζών, καταλογίζονται σε διάφορους λόγους κάποιοι από τους οποίους αναφέρονται σε κακή διαχείριση, σε λανθασμένες αποφάσεις, κακές προβλέψεις και άλλες μεμπτές πράξεις ή παραλείψεις. Είναι, όμως, για πολλούς λόγους, ιδιαίτερα δύσκολο να εντοπίσει κάποιος ερευνητής πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες να συνιστούν παράλληλα και ποινικά αδικήματα. Εκείνο το οποίο έχει περισσότερη σημασία σε τέτοιες περιπτώσεις, είναι να δοθεί από την πλευρά των ανακριτικών αρχών, των εισαγγελικών αρχών και των δικαστικών αρχών, ένα ξεκάθαρο μήνυμα: Ότι εκεί όπου ως αποτέλεσμα των ερευνών των ανακριτικών-αστυνομικών αρχών στοιχειοθετείται ένα οποιοδήποτε σοβαρό αδίκημα, θα οδηγείται ενώπιον του Δικαστηρίου οποιοδήποτε πρόσωπο εμπλέκεται στη διάπραξή του, όσο υψηλόβαθμό και αν είναι ή επώνυμο μέλος της κοινωνίας. Και πιστεύω ότι στη δική μας περίπτωση, ίσως για πρώτη φορά, εκεί όπου κατέστη δυνατόν να συλλεχθεί από τις ανακριτικές αρχές ικανοποιητικό αποδεικτικό υλικό, οδηγήθηκαν στο Δικαστήριο και τράπεζες και πρόεδροι και μέλη Διοικητικών τους Συμβουλίων και ανώτατοι εκτελεστικοί διευθυντές. Αυτό δίδει ένα ηχηρό μήνυμα και είναι, κατά την άποψή μου, σοβαρός αποτρεπτικός παράγοντας εναντίον της επανάληψης παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον.

–Υπάρχουν υποθέσεις που έχουν ολοκληρωθεί από πλευράς ερευνών και είναι έτοιμες να καταχωρηθούν;

–Υπάρχουν ακόμα μερικές, λίγες σε αριθμό, υποθέσεις στις οποίες συνεχίζεται η αστυνομική διερεύνηση. Δεν επιθυμώ να δώσω λεπτομέρειες.

–Έχετε μια εξήγηση γιατί οι πλειστες των υποθέσεων που τελεσιδίκησαν είχαν αθωωτικό αποτέλεσμα για τα πρόσωπα που είχαν κατηγορηθεί;

–Εκείνο το οποίο πρέπει να σημειωθεί σε σχέση με αυτό το θέμα είναι ότι σε επίπεδο και σε βαθμό πρωτόδικης εκδίκασης ενώπιον τριμελούς Κακουργιοδικείου, παρά τις νομικές και πραγματικές δυσκολίες, οι οποίες πάντοτε υπάρχουν σε υποθέσεις οικονομικής φύσεως, επιτεύχθηκαν θετικά αποτελέσματα. Είχαμε σε δύο σοβαρές υποθέσεις ομόφωνες αποφάσεις Κακουργιοδικείων τόσο για καταδίκη και επιβολή αυστηρών ποινών φυλάκισης και προστίμου στη μία υπόθεση, όσο και θετική απόφαση για την εγκυρότητα του κατηγορητηρίου στην άλλη υπόθεση. Δυστυχώς, όμως στην μεν πρώτη από τις υποθέσεις αυτές, η καταδίκη ανατράπηκε κατ' έφεση με πλειοψηφία 2:1, στη δε δεύτερη, το Εφετείο απέρριψε την έφεσή μας εναντίον της ακυρότητας του κατηγορητηρίου την οποία είχε αποφασίσει ένας δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, με το δικαιολογητικό ότι οι κατηγορούμενοι είχαν ήδη απαλλαγεί λόγω του διατάγματος και έτσι δεν υπήρχε αντικείμενο έφεσης. Και οι δύο αυτές αποφάσεις των εφετείων έχουν δεχθεί αρνητική κριτική και οφείλω να πω ότι διαφωνώ με το αποτέλεσμα, αλλά κυρίως με το αιτιολογικό τους. Δεδομένου όμως ότι δεν υπάρχει τριτοβάθμιο δικαστήριο, οι δύο αυτές αποφάσεις είναι τελεσίδικες και σεβαστές.

–Μπορείτε να προσδιορίσετε τις αιτίες που οδήγησαν τα δικαστήρια σε αθωωτικές αποφάσεις;

–Οι δύο αποφάσεις των Εφετείων στις προαναφερθείσες δύο εφέσεις είναι δημοσιευμένες και οποιοσδήποτε νομικός μπορεί να τις μελετήσει και να σχηματίσει την άποψή του. Όμως, δεν μπορεί να αποκρυβεί και το γεγονός ότι, όπως προέκυψε από τις πρόσφατες δημόσιες δηλώσεις και ανακοινώσεις που αφορούσαν αυτές τις υποθέσεις, κάποια από τα θέματα που έχουν εγερθεί, οδηγούν προς το συμπέρασμα, που ήταν και η δική μου άποψη, ότι και στις δύο αυτές περιπτώσεις, για τους λόγους που εξήγησα και δημόσια, δεν μπορεί να λεχθεί ότι έχει τηρηθεί ο κανόνας της αντικειμενικής αμεροληψίας στη σύνθεση των δύο εφετείων και δεν έχει διασφαλιστεί η αρχή ότι η δικαιοσύνη δεν είναι αρκετό να απονέμεται, αλλά θα πρέπει και να φαίνεται ότι απονέμεται.

–Πολύς λόγος έχει γίνει για τους οικονομικούς πόρους που έχουν διατεθεί για το κομμάτι των ερευνών. Ποια είναι τα ποσά που έχουν δαπανηθεί;

–Οι οικονομικοί πόροι που δαπανήθηκαν για υποβοήθηση των αστυνομικών ερευνών καθόλου δεν μπορούν να θεωρηθούν ως υπερβολικοί. Όταν για κάθε νέο βήμα που επιχειρείται να ληφθεί από τη διοίκηση και από άλλους οργανισμούς μετακαλούνται ξένοι εμπειρογνώμονες, όταν η Κεντρική Τράπεζα διαθέτει, όχι αδικαιολόγητα, εκατομμύρια ευρώ για έρευνες και εκθέσεις εμπειρογνωμόνων για εξειδικευμένα, τραπεζικά θέματα (Pimco, Blackrock κ.λπ.), η δαπάνη ενός ποσού που υπερβαίνει κατά τι τα €5 εκατομμύρια για την υποβοήθηση των πολυετών αστυνομικών ερευνών για την οικονομία, δεν μπορεί κατ' ουδένα λόγο να θεωρηθεί ως υπερβολική. Αυτό το συνολικό ποσό έχει επανειλημμένα δοθεί στη δημοσιότητα, πλην όμως δυστυχώς κάποιοι κακοήθεις επιμένουν να αναφέρονται σε έξοδα δεκάδων εκατομμυρίων για τις έρευνες για την οικονομία, προσθέτοντας στο πραγματικό ποσό που δαπανήθηκε και άλλα άσχετα με αυτό ποσά εξόδων, όπως είναι τα υπέρογκα ποσά νομικών οίκων που διατίθενται για υπεράσπιση της Δημοκρατίας σε διεθνείς διαιτησίες.

> *Βρίσκεται σε εξέλιξη η προσπάθεια για την αναβάθμιση των όρων υπηρεσίας των νομικών λειτουργών της Νομικής Υπηρεσίας, καθώς επίσης και το μεγαλεπήβολο έργο της ανεξαρτητοποίησης της Υπηρεσίας.*

–Με τις ανάγκες που έχουν δημιουργηθεί η Νομική Υπηρεσία με την υφιστάμενη δομή της μπορεί να φέρει εις πέρας το έργο της;

–Ο ουσιαστικός λόγος για τον οποίο η Νομική Υπηρεσία συνεχίζει να παράγει ένα ομολογουμένως δύσκολο και υπεύθυνο έργο, παρά τα τεράστια διαχρονικά προβλήματα που την ταλανίζουν, δεν είναι άλλος παρά η ευσυνειδησία, η εργατικότητα και το υψηλό αίσθημα ευθύνης που διακρίνει τους νομικούς λειτουργούς της και τα άλλα μέλη του προσωπικού. Παρά τις όποιες ελλείψεις, η Νομική Υπηρεσία ανταποκρίθηκε πλήρως προς τις απαιτήσεις της Πολιτείας και συνεχίζει να το πράττει.

–Τι αλλαγές πρέπει να γίνουν;

–Στη Νομική Υπηρεσία βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε εξέλιξη διαδικασία μεταρρυθμίσεων, με τη βοήθεια Ιρλανδών εμπειρογνωμόνων, οι οποίοι υπέβαλαν τη σχετική έκθεση τους με συστάσεις. Η Έκθεση και ασφαλώς οι συστάσεις τυγχάνουν στο στάδιο τούτο εμπεριστατωμένης αξιολόγησης, έτσι ώστε να αποφασιστούν τα επόμενα βήματα ως προς αλλαγές διαρθρωτικής κυρίως δομής και διοικητικής βελτίωσης. Επίσης, βρίσκεται σε εξέλιξη η προσπάθεια για την αναβάθμιση των όρων υπηρεσίας των νομικών λειτουργών της Νομικής Υπηρεσίας, καθώς επίσης και το μεγαλεπήβολο έργο της ανεξαρτητοποίησης της Υπηρεσίας. Όταν επιτευχθούν όλα αυτά, η Νομική Υπηρεσία θα καταστεί ακόμα πιο παραγωγική και αποτελεσματική.

–Γιατί επιμένετε στην ανεξαρτητοποίηση της Νομικής Υπηρεσίας;

–Η ανεξαρτητοποίηση της Νομικής Υπηρεσίας είναι, κατά την άποψή μου εκ των ων ουκ άνευ. Της Νομικής Υπηρεσίας προΐσταται ο γενικός εισαγγελέας, ο οποίος σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του Συντάγματος, είναι ένας καθ' όλα ανεξάρτητος αξιωματούχος της Δημοκρατίας. Σύμφωνα δε και πάλι με το Σύνταγμα, η Νομική Υπηρεσία είναι μια ανεξάρτητη υπηρεσία, μη υπαγόμενη σε οποιοδήποτε υπουργείο. Παρά ταύτα, οι νομικοί λειτουργοί της Νομικής Υπηρεσίας, περιλαμβανομένων των πλέον υψηλόβαθμων, που είναι οι εισαγγελείς της Δημοκρατίας, δεν χαίρουν των αναγκαίων εχεγγύων ανεξαρτησίας, αφού όσον αφορά τους όρους υπηρεσίας τους, τον τρόπο διορισμού και προαγωγής τους, των μεταθέσεων κ.λπ., εξομοιώνονται σήμερα με τους δημόσιους υπαλλήλους, υπαγόμενοι στη δικαιοδοσία της Ε.Δ.Υ. Σε πολλές άλλες χώρες της Ευρώπης και αλλού, οι εισαγγελείς είναι ανεξάρτητοι λειτουργοί και εξομοιώνονται ως προς τον διορισμό, προαγωγή, μισθοδοσία κ.λπ. με τους λειτουργούς της άλλης ανεξάρτητης υπηρεσίας απονομής της δικαιοσύνης, της Δικαστικής Υπηρεσίας. Η ανεξαρτητοποίηση των λειτουργών της Νομικής Υπηρεσίας θα προσδώσει ιδιαίτερο κύρος και αξιοπρέπεια στους λειτουργούς της.

–Έχετε συμπληρώσει πεντέμισι χρόνια στη θέση του Γενικού Εισαγγελέα. Πώς αξιολογείτε το έργο που έχει επιτελεσθεί;

–Θα ήταν επιπόλαιο εκ μέρους μου να προβώ ο ίδιος σε αξιολόγηση του όποιου έργου έχει ή δεν έχει επιτελεσθεί στα πεντέμισι χρόνια της υπηρεσίας μου στη θέση του γενικού εισαγγελέα. Οτιδήποτε και αν ανέφερα προς αυτή την κατεύθυνση, θα ήταν μιασμένο από έλλειψη του απαραίτητου στοιχείου της αντικειμενικότητας. Το οποιοδήποτε έργο έχει παραχθεί από ένα δημόσιο πρόσωπο, θα πρέπει να αξιολογείται από τρίτους, ανεξάρτητους παρατηρητές και όχι από τον ίδιο.

–Οι στόχοι που είχατε θέση σε πιο βαθμό έχουν υλοποιηθεί;

–Παρ' όλο ότι και σε αυτή την ερώτηση ενυπάρχει το στοιχείο της υποκειμενικής αξιολόγησης, εν τούτοις θα μπορούσα να αναφέρω τα ακόλουθα: Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η χρονική περίοδος κατά την οποία ανάλαβα τα καθήκοντα της θέσης μου, ήταν, και σε κάποιο βαθμό συνεχίζει να είναι, δύσκολη για την Κύπρο. Κατ' αρχάς ήταν η περίοδος έξαρσης της οικονομικής κρίσης, η οποία επισώρευσε τεράστια προβλήματα που θα έπρεπε να επιλυθούν, πλείστα των οποίων είχαν τη νομική πτυχή τους. Υπήρξε επίσης εξ αρχής μια συντονισμένη υπόσκαψη του έργου του γενικού εισαγγελέα για τους γνωστούς λόγους που είχαν την έδρα τους μέσα στην ίδια τη Νομική Υπηρεσία, αλλά και με ευρεία δικτύωση έξω από αυτήν. Ο κύριος στόχος τον οποίο είχα ευθύς εξ αρχής θέσει, ήταν να επιτελέσω τα καθήκοντά μου κατά τρόπο αντικειμενικό, ακριβοδίκαιο και χωρίς οποιεσδήποτε έξωθεν παρεμβάσεις. Επίσης, να συμβάλω στο μέτρο των δυνάμεών μου στη δημιουργία μιας Νομικής Υπηρεσίας καλύτερα στελεχωμένης, πιο ανεξάρτητης και πιο αποτελεσματικής. Ως προς το πρώτο, προσωπικά είμαι ικανοποιημένος ότι έχουν δοθεί δείγματα τα οποία κατατείνουν προς αυτή την κατεύθυνση. Ως προς το δεύτερο, έχει σχεδόν συμπληρωθεί η διαδικασία καλύτερης στελέχωσης της Νομικής Υπηρεσίας και βρίσκεται τώρα σε πλήρη εξέλιξη η προώθηση των στόχων της ανεξαρτητοποίησης και της εφαρμογής ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων.

Πιστεύω ότι ίσως για πρώτη φορά, εκεί όπου κατέστη δυνατόν να συλλεχθεί από τις ανακριτικές αρχές ικανοποιητικό αποδεικτικό υλικό, οδηγήθηκαν στο Δικαστήριο και τράπεζες και πρόεδροι και μέλη Διοικητικών τους Συμβουλίων.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ / *Του* **ΤΑΚΗ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Έκθεση του Ευρωκοινοβουλίου για την Τουρκία

Αυτή τη βδομάδα ξεκίνησαν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των πολιτικών ομάδων σχετικά με την έκθεση «Προόδου»' για την Τουρκία. Η ετήσια αυτή έκθεση αποτελεί μια προσπάθεια του Κοινοβουλίου να αποτυπώσει την κατάσταση στην Τουρκία, αναφορικά με τις διαδικασίες ένταξης και σε ποιο βαθμό ανταποκρίνεται η Τουρκία στις υποχρεώσεις της ως υποψήφιας προς ένταξη χώρας.

Στο στάδιο τώρα των διαπραγματεύσεων έχουν κατατεθεί πέραν των είκοσι συμβιβαστικών προτάσεων, μέσα από τις οποίες θα επιχειρηθεί να βρεθεί μια κοινή γλώσσα μεταξύ των πολιτικών ομάδων στα βασικά ζητήματα που πραγματεύεται η έκθεση.

Το Κυπριακό αναπόφευκτα αποτελεί ένα από τα βασικά ζητήματα που απασχολούν την έκθεση. Χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση, πόσο μάλλον η ψήφιση στην Ολομέλεια (που με βάση τον προγραμματισμό έχει οριστεί τον Μάρτιο) εμπεριέχονται αναφορές για την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων, την παράδοση της πόλης της Αμμοχώστου, ενώ κατοχυρώνει πως η λύση θα είναι, Διζωνική, Δικοινοτική Ομοσπονδία, με μία κυριαρχία, μία διεθνή προσωπικότητα, μία ιθαγένεια με πολιτική ισότητα, όπως καθορίζεται από τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και το Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Επιπρόσθετα καλείται η Τουρκία να σεβαστεί τα κυριαρχικά δικαιώματα των γειτόνων της επί της Αποκλειστικής Οικονομικής τους Ζώνης, να υπογράψει και επικυρώσει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας. Ακόμη η έκθεση καλεί την Τουρκία να αποσύρει το casus belli που έχει έναντι της Ελλάδας και να σεβαστεί τα δικαιώματα των Ελλήνων στην Τουρκία.

> *Η έκθεση καλεί την Τουρκία να αποσύρει το casus belli που έχει έναντι της Ελλάδας και να σεβαστεί τα δικαιώματα των Ελλήνων στην Τουρκία.*

Ωστόσο, υπάρχουν και αρνητικά τα οποία θα επιχειρήσουμε να βελτιώσουμε μέσα από τις διαπραγματεύσεις. Αυτά αφορούν βασικά την άποψη μερικών ότι η διαδικασία ένταξης της Τουρκίας έχει τελειώσει και θα πρέπει να εξεύρουμε μια άλλη σχέση μεταξύ Ε.Ε-.Τουρκίας. Αυτή η σχέση δεν είναι άλλη από την αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης. Θέση μας είναι πως οι συζητήσεις για αναβάθμιση αυτής της σχέσης μπορούν να αρχίσουν μόνο όταν η Τουρκία εφαρμόσει πλήρως όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την τρέχουσα Τελωνειακή Ένωση. Και αυτές οι υποχρεώσεις να εφαρμοστούν έναντι όλων των κρατών μελών της Ε.Ε., περιλαμβανομένης και της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στα υπόλοιπα ζητήματα, πρέπει να πω ότι είναι ίσως η πιο επικριτική έκθεση που θα κληθεί να ψηφίσει το Ευρωκοινοβούλιο. Η Τουρκία δέχεται έντονη κριτική για την κατάσταση στο εσωτερικό της και την κατάσταση των πολιτικών ελευθεριών, της ελευθερίας του λόγου, τις φυλακίσεις δημοσιογράφων και ακαδημαϊκών. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στη φυλάκιση του συμπροέδρου του φιλοκουρδικού Κόμματος των Λαών (HDP) Σελαχατίν Ντεμιρτάς, όπου ζητεί την άμεση αποφυλάκισή του.

Τέλος, αλλά ίσως και σημαντικότερο ζήτημα το οποίο θα κληθούμε να διαπραγματευτούμε στις επόμενες συναντήσεις, είναι το θέμα της επίσημης αναστολής της ενταξιακής διαδικασίας της Τουρκίας. Υπάρχει πρόταση όπως Συμβούλιο και Επιτροπή προχωρήσουν στην αναστολή της ενταξιακής διαδικασίας. Ωστόσο, υπάρχουν αντικρουόμενες φωνές, οι οποίες ξεκινούν από την πλήρη διακοπή της προοπτικής ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε. μέχρι τη συνέχιση των διαδικασιών όπως έχουν μέχρι σήμερα. Η ενταξιακή διαδικασία της Τουρκίας πράγματι βρίσκεται σε τέλμα, η πρόταση όμως για διακοπή των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, την ίδια ώρα που προωθείται η αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης, αποτελεί ακριβώς αυτό που επιδιώκει και ζητάει σήμερα η Τουρκία.

Εν κατακλείδι, μέσα από τις διαπραγματεύσεις επιδιώκουμε να ισχυροποιήσουμε τις παραγράφους που αφορούν το Κυπριακό και τις υποχρεώσεις της Τουρκίας έναντι της Ε.Ε., που συμπεριλαμβάνουν την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ο κ. Τάκης Χατζηγεωργίου είναι ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ.

Η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙ Ή ΝΑ ΔΙΑΤΕΘΕΙ Ή ΝΑ ΔΙΑΝΕΜΗΘΕΙ, ΑΜΕΣΑ Ή ΕΜΜΕΣΑ, ΠΛΗΡΩΣ Ή ΜΕΡΙΚΗ, ΕΝΤΟΣ, ΣΤΙΣ Ή ΑΠΟ ΤΙΣ ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ, ΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ, ΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ, ΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ Ή ΣΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΗΤΑΝ ΠΑΡΑΝΟΜΟ ΝΑ ΓΙΝΕΙ. ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΔΕΙΤΕ ΤΗΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ.

29 Ιανουαρίου 2019

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Θέμα: Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου – Έγκριση και Δημοσίευση Ενημερωτικού Δελτίου

Η Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ (η **«Εταιρεία»** ή η **«Τράπεζα»**) ανακοινώνει ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (η **«ΕΚ»**) έχει εγκρίνει, στις 28 Ιανουαρίου 2019, και έχει δώσει άδεια δημοσίευσης ενημερωτικού δελτίου (το **«Ενημερωτικό Δελτίο»**) σχετικά με την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου μέσω (i) έκδοσης δικαιωμάτων προτίμησης για άντληση μέχρι €100.031.254,40 (η **«Έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης»**) και (ii) ιδιωτικής τοποθέτησης ύψους €50.000.000,40 (η **«Ιδιωτική Τοποθέτηση»**) και την εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (το **«ΧΑΚ»**) των δικαιωμάτων προτίμησης που θα εκδοθούν μέσω της Έκδοσης Δικαιωμάτων Προτίμησης (τα **«Δικαιώματα Προτίμησης»**) και των νέων συνήθων μετοχών που θα εκδοθούν από την Εταιρεία ονομαστικής αξίας €0,50 η κάθε μία (οι **«Νέες Συνήθεις Μετοχές»**) που θα προκύψουν από την άσκηση των Δικαιωμάτων Προτίμησης και την Ιδιωτική Τοποθέτηση (η **«Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου»**)[1].

Το Ενημερωτικό Δελτίο, ως έχει εγκριθεί από την ΕΚ, είναι διαθέσιμο χωρίς επιβάρυνση κατά τη διάρκεια ισχύος του:

(α) Σε ηλεκτρονική μορφή από τις 29 Ιανουαρίου 2019 ως εξής:
- Στην ιστοσελίδα της Εταιρείας, **www.hellenicbank.com**
- στην ιστοσελίδα του Ανάδοχου Υπεύθυνου Σύνταξης του Ενημερωτικού Δελτίου, The Cyprus Investment and Securities Corporation Ltd (**«CISCO»**), **www.cisco-online.com.cy**
- στην ιστοσελίδα του ΧΑΚ, **www.cse.com.cy**
- στην ιστοσελίδα της ΕΚ, **www.cysec.gov.cy**

και (β) σε έντυπη μορφή από τις 31 Ιανουαρίου 2019 ως εξής:
- Στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας, Υπηρεσία Μετοχών και Χρεογράφων (Γωνία Λεωφόρου Λεμεσού & Λεωφόρου Αθαλάσσας 200, 2025 Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος)
- στα γραφεία του Ανάδοχου Υπεύθυνου Σύνταξης του Ενημερωτικού Δελτίου, The Cyprus Investment and Securities Corporation Ltd (CISCO) (Λεωφόρος Λεμεσού 154, 2025 Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος).

Το Ενημερωτικό Δελτίο έχει καταρτιστεί με βάση τον Κανονισμό 809/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ως τροποποιήθηκε) και τον περί Δημόσιας Προσφοράς και Ενημερωτικού Δελτίου Νόμο του 2005 (Ν.114 (Ι)/2005) (ως τροποποιήθηκε).

Ανάδοχος Υπεύθυνος Σύνταξης του Ενημερωτικού Δελτίου είναι η The Cyprus Investment and Securities Corporation Ltd (CISCO). Ανάδοχος Υπεύθυνος Είσπραξης για τη δημόσια προσφορά είναι η Τράπεζα.

Οι επενδυτές που ενδιαφέρονται για περισσότερες πληροφορίες θα μπορούν να απευθύνονται τις Εργάσιμες Ημέρες και ώρες:
- Στην Υπηρεσία Μετοχών και Χρεογράφων της Τράπεζας στο τηλέφωνο +357 22500650/ 22500772,
- στην Υπηρεσία Επενδυτικών Σχέσεων της Τράπεζας στο τηλέφωνο +357 22500794/ 22500820, και
- στον Ανάδοχο Υπεύθυνο Σύνταξης του Ενημερωτικού Δελτίου, The Cyprus Investment and Securities Corporation Ltd (CISCO), στο τηλέφωνο +357 22121700.

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, οι ορισμοί με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα που χρησιμοποιούνται στην παρούσα ανακοίνωση έχουν την ερμηνεία όπως αποδίδονται στο Ενημερωτικό Δελτίο.

Αναμενόμενο Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα

Ο πίνακας πιο κάτω παραθέτει το αναμενόμενο ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των σημαντικότερων γεγονότων για την έκδοση και εισαγωγή των Δικαιωμάτων Προτίμησης στο ΧΑΚ καθώς και για την άσκησή τους:

Γεγονός	Ημερομηνία
Ημερομηνία Άδειας Δημοσίευσης Ενημερωτικού Δελτίου	28 Ιανουαρίου 2019
Ημερομηνία αναπροσαρμογής της τιμής της μετοχής της Εταιρείας για την έκδοση των Δικαιωμάτων Προτίμησης (ex rights date)	1 Φεβρουαρίου 2019
Ημερομηνία Αρχείου (Record Date) για την έκδοση των Δικαιωμάτων Προτίμησης	4 Φεβρουαρίου 2019
Αποστολή των Επιστολών Παραχώρησης στους εγγεγραμμένους Μετόχους (δεν ισχύει για μετόχους από Εξαιρούμενες Χώρες)	8 Φεβρουαρίου 2019
Περίοδος διαπραγμάτευσης Δικαιωμάτων Προτίμησης στο ΧΑΚ	15 Φεβρουαρίου 2019 – 28 Φεβρουαρίου 2019
Περίοδος άσκησης Δικαιωμάτων Προτίμησης για Κατόχους Δικαιωμάτων Προτίμησης εγγεγραμμένους στο Κεντρικό Αποθετήριο / Μητρώο του ΧΑΚ	15 Φεβρουαρίου 2019 – 7 Μαρτίου 2019
Τελευταία Ημερομηνία Άσκησης Δικαιωμάτων Προτίμησης (δεν ισχύει για μετόχους από Εξαιρούμενες Χώρες)	7 Μαρτίου 2019
Σύγκλιση Διοικητικού Συμβουλίου για Διάθεση Νέων Συνήθων Μετοχών που αναλογούν σε μη ασκηθέντα Δικαιώματα Προτίμησης και για Ιδιωτική Τοποθέτηση	14 Μαρτίου 2019
Ημερομηνία αποστολής της Επιστολής Παραχώρησης των Νέων Συνήθων Μετοχών	18 Μαρτίου 2019

Επεξηγηματικές Σημειώσεις

- Τα Δικαιώματα Προτίμησης θα εκδοθούν και θα παραχωρηθούν σε όλους τους υφιστάμενους μετόχους που θα κατέχουν μετοχές της Εταιρείας κατά την Ημερομηνία Αρχείου, 4 Φεβρουαρίου 2019, δωρεάν σε αναλογία ενός Δικαιώματος Προτίμησης προς μία Υφιστάμενη Συνήθη Μετοχή. Δικαιώματα Προτίμησης θα παραχωρηθούν σε μετόχους οι οποίοι θα αγοράσουν μετοχές μέχρι και συμπεριλαμβανομένης της 31 Ιανουαρίου 2019.
- Από την 1η Φεβρουαρίου 2019, οι μετοχές της Εταιρείας θα διαπραγματεύονται χωρίς το δικαίωμα συμμετοχής στην έκδοση των Δικαιωμάτων Προτίμησης (ex rights date).
- Επιστολές Παραχώρησης Δικαιωμάτων Προτίμησης στους εγγεγραμμένους Μετόχους θα αποσταλούν στις 8 Φεβρουαρίου 2019.
- Η περίοδος διαπραγμάτευσης των Δικαιωμάτων Προτίμησης στο ΧΑΚ θα αρχίσει στις 15 Φεβρουαρίου 2019 και θα διαρκέσει μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 2019. Η τελευταία ημερομηνία διαπραγμάτευσης θα είναι η 28 Φεβρουαρίου 2019.
- Η περίοδος άσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης θα αρχίσει στις 15 Φεβρουαρίου 2019 και θα διαρκέσει μέχρι τις 7 Μαρτίου 2019. Η τελευταία ημερομηνία άσκησης θα είναι η 7 Μαρτίου 2019.
- Η άσκηση Δικαιωμάτων Προτίμησης από μετόχους σε Εξαιρούμενες Χώρες δεν επιτρέπεται, εκτός όπου αυτό πιθανόν να επιτρέπεται από εφαρμοστέα νομοθεσία. Εντούτοις, οι κάτοχοι θα μπορούν να διαπραγματευτούν τα Δικαιώματα Προτίμησης κατά τη διάρκεια της περιόδου διαπραγμάτευσης.
- Οι Κάτοχοι Δικαιωμάτων Προτίμησης που επιθυμούν να εξασκήσουν τα Δικαιώματα Προτίμησης που κατέχουν, είτε μέρος αυτών, έχουν τις ακόλουθες επιλογές:

(α) Να καταθέσουν συμπληρωμένη και υπογεγραμμένη την Επιστολή Παραχώρησης ή την αίτηση άσκησης (η **«Αίτηση Άσκησης»**) σε οποιοδήποτε καθορισμένο κατάστημα της Τράπεζας. Η πληρωμή του απαιτούμενου ποσού για την άσκηση των Δικαιωμάτων Προτίμησης μπορεί να γίνει με οποιονδήποτε από τους πιο κάτω τρόπους:

- Σε μετρητά (αν το απαιτούμενο ποσό είναι μέχρι €10.000) ή
- μέσω μεταφοράς μεταξύ λογαριασμών στην Τράπεζα σε ειδικό λογαριασμό της Τράπεζας που θα αναγράφεται στην Επιστολή Παραχώρησης ή στην Αίτηση Άσκησης, ή σε οποιονδήποτε άλλο τραπεζικό λογαριασμό δυνατό να τους υποδείξει η Τράπεζα, ή
- μέσω Προσωπικής Επιταγής της Τράπεζας σε διαταγή της «Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ» που θα μπορεί να παρουσιαστεί για εξαργύρωση από την Τράπεζα μόλις παραληφθεί. Επιστολή Παραχώρησης ή Αίτηση Άσκησης για την απόκτηση Νέων Συνήθων Μετοχών δεόντως υπογραμμένη και συμπληρωμένη, συνοδευόμενη από τη σχετική επιταγή, θα θεωρείται παράσταση και εγγύηση ότι η επιταγή θα πληρωθεί όταν αυτή παρουσιαστεί. Σε περίπτωση που η επιταγή επιστραφεί απλήρωτη, θεωρείται ότι οι Κάτοχοι δεν έχουν εγγραφεί για τις Νέες Συνήθεις Μετοχές, ή
- μέσω Τραπεζικής Επιταγής από εγχώρια τράπεζα (Banker's Drafts) με άδεια και εποπτεία από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, η πληρωμή θα πρέπει να ολοκληρωθεί, πριν το κλείσιμο των ταμείων την Τελευταία Ημερομηνία Άσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης, δηλαδή στις 1:30 μ.μ., στις 7 Μαρτίου 2019.

(β) Να αποστείλουν συμπληρωμένη και υπογεγραμμένη την Επιστολή Παραχώρησης ή την Αίτηση Άσκησης στην Υπηρεσία Μετοχών & Χρεογράφων της Τράπεζας με τηλεομοιότυπο (φαξ: +357 22500065) ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (ηλεκτρονική διεύθυνση: shares@hellenicbank.com). Η πληρωμή του απαιτούμενου ποσού για την άσκηση των Δικαιωμάτων Προτίμησης μπορεί να γίνει με οποιονδήποτε από τους πιο κάτω τρόπους:

- Μέσω ηλεκτρονικού εμβάσματος (SEPA, SWIFT), σε ειδικό λογαριασμό που θα αναφέρεται στην Επιστολή Παραχώρησης ή στην Αίτηση Άσκησης ή σε οποιονδήποτε άλλο τραπεζικό λογαριασμό δυνατό να τους υποδείξει η Τράπεζα, αναγράφοντας στην περιγραφή της πληρωμής τη Μερίδα Επενδυτή, ή
- μέσω του Hellenic Web Banking, αναγράφοντας στην περιγραφή της πληρωμής τη Μερίδα Επενδυτή.

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, η πληρωμή θα πρέπει να παραληφθεί από την Τράπεζα μέχρι τις 7:00 μ.μ. (ώρα Κύπρου) την Τελευταία Ημερομηνία Άσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης, έτσι ώστε η ημερομηνία αξίας (value date) του ηλεκτρονικού εμβάσματος να μην είναι μεταγενέστερη της Τελευταίας Ημερομηνίας Άσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης, δηλαδή της 7 Μαρτίου 2019.

ΟΡΟΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ	Hellenic Bank Public Company Limited (σε μετάφραση στα ελληνικά Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ).
ΕΣΟΔΑ (ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΕΚΔΟΣΗΣ)	Τα συνολικά μεικτά έσοδα από την Αύξηση Κεφαλαίου αναμένεται να ανέλθουν σε ποσό ύψους μέχρι €150.031.254,80. Τα μεικτά έσοδα που αναμένεται να αντληθούν από την έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης ανέρχονται σε μέχρι €100.031.254,40 (με την προϋπόθεση ότι θα ασκηθούν όλα τα Δικαιώματα Προτίμησης). Τα μεικτά έσοδα που αναμένεται να αντληθούν από την Ιδιωτική Τοποθέτηση ανέρχονται σε €50.000.000,40.
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ	Στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας που πραγματοποιήθηκε στις 22 Αυγούστου 2018, οι Μέτοχοι έχουν εγκρίνει ψήφισμα με το οποίο έχουν αποποιηθεί των Δικαιωμάτων Προτίμησης τους (pre-emption rights) σε σχέση με την Ιδιωτική Τοποθέτηση και έχουν εξουσιοδοτήσει το Διοικητικό Συμβούλιο να εκδώσει και να παραχωρήσει μέχρι 71.428.572 πλήρως πληρωθείσες συνήθεις μετοχές στην Τράπεζα προς την Poppy Sarl σε τιμή παραχώρησης €0,70 ανά μετοχή. Η Τράπεζα έχει συνάψει συμφωνία εγγραφής με την Poppy Sarl ημερομηνίας 25 Ιουνίου 2018 (η «Συμφωνία Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης») σε σχέση με την Ιδιωτική Τοποθέτηση. Δυνάμει της Συμφωνίας Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης, η Poppy Sarl θα εγγραφεί για 71.428.572 Νέες Συνήθεις Μετοχές (που αντιπροσωπεύουν το 17,3% του μετοχικού κεφαλαίου μετά την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου) με Τιμή Έκδοσης €0,70 ανά Νέα Συνήθη Μετοχή έναντι συνολικού τιμήματος €50.000.000,40. Εάν οι Νέες Συνήθεις Μετοχές που θα εκδοθούν με την Ιδιωτική Τοποθέτηση υπερβαίνουν το 18,99% του εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας αμέσως μετά την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου, ο αριθμός των Νέων Συνήθων Μετοχών που θα εκδοθούν με την Ιδιωτική Τοποθέτηση θα μειωθεί σε τέτοιο αριθμό Νέων Συνήθων Μετοχών που θα ισούται με το 18,99% του εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.[2] Η Συμφωνία Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης συμπεριλαμβάνει προϋποθέσεις (conditions precedent) αναφορικά με την εγγραφή από την Poppy Sarl. Η εγγραφή προϋποθέτει ότι τα μεικτά έσοδα που θα αντληθούν από την Αύξηση Κεφαλαίου δεν θα είναι λιγότερα από €150 εκατ.. Ορισμένες άλλες προϋποθέσεις που αφορούν την εγγραφή μετοχών, έχουν ικανοποιηθεί από τη μέρα της σύναψης της Συμφωνίας Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης μέχρι τη μέρα της έγκρισης του Ενημερωτικού Δελτίου (συμπεριλαμβανομένων: (i) έγκριση των Ψηφισμάτων για την έκδοση των Νέων Συνήθων Μετοχών που αποτελούν την Αύξηση Κεφαλαίου και της αποποίησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης για τις Νέες Συνήθεις Μετοχές που θα εκδοθούν στην Poppy Sarl, (ii) σύναψη της ΣΜΕ, της Συμφωνίας ΠΠΣ και της Πράξης Εγγύησης, και (iii) Ολοκλήρωση της Απόκτησης). Η Συμφωνία Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης υπόκειτο σε τελική ημερομηνία ολοκλήρωσης στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η οποία παρατάθηκε με βάση τις παρούσες προσδοκίες για την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου μέχρι τις 31 Μαρτίου 2019. Η Συμφωνία Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης περιλαμβάνει συνήθεις εγγυήσεις που παρέχονται γενικά από την Τράπεζα, μεταξύ άλλων, (i) ότι ούτε η Τράπεζα άλλα ούτε κάποιο μέλος του Ομίλου και ούτε, εξ' όσων γνωρίζει η Τράπεζα, οποιοδήποτε μέρος της Επιχείρησης παραβιάζει οποιεσδήποτε Κυρώσεις ή σε γνώση της Τράπεζας, υπόκειται σε οποιαδήποτε έρευνα σχετικά με οποιεσδήποτε Κυρώσεις και (ii) ότι η Τράπεζα, ο Όμιλος, και, εξ' όσων γνωρίζει η Τράπεζα, η Επιχείρηση έχουν λάβει εύλογα μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις ισχύουσες Κυρώσεις. Η Συμφωνία Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης μπορεί να τερματιστεί από την Poppy Sarl εάν, σε οποιαδήποτε στιγμή πριν την ολοκλήρωση της εγγραφής της Poppy Sarl, επέλθει οποιαδήποτε ουσιαστική αρνητική αλλαγή στη χρηματοοικονομική θέση ή που επηρεάζει τη χρηματοδοτική θέση ή τα κέρδη, τη χρηματοδότηση, την καθαρή αξία των περιουσιακών στοιχείων, τη φερεγγυότητα ή την πιστοληπτική αξιολόγηση του Ομίλου ως σύνολο, είτε προκύπτει από τις συνήθεις εργασίες του είτε όχι ή/και εάν η Τράπεζα (ή/και οποιοδήποτε μέλος του Ομίλου) παύσει να είναι αδειοδοτημένη για τη διεξαγωγή τραπεζικών ή ασφαλιστικών δραστηριοτήτων ή/και εάν τέτοια αδειοδότηση απειλείται να ανακληθεί. Η Poppy Sarl, σε ορισμένες περιπτώσεις, θα μπορούσε επιπλέον να τερματίσει τη Συμφωνία Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης οποιαδήποτε στιγμή πριν την Έκτακτη Γενική Συνέλευση (που έχει ήδη πραγματοποιηθεί). Η Συμφωνία Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης θα ολοκληρωθεί κατά την ημερομηνία έκδοσης των Νέων Συνήθων Μετοχών που θα προκύψουν από την άσκηση των Δικαιωμάτων Προτίμησης και της ημερομηνίας έκδοσης και παραχώρησης από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας των Νέων Συνήθων Μετοχών που αναλογούν σε μη ασκηθέντα Δικαιώματα Προτίμησης. Η Συμφωνία Εγγραφής Ιδιωτικής Τοποθέτησης υπόκειται στη λήψη των ακόλουθων εποπτικών εγκρίσεων: (α) έγκριση από την ΚΤΚ και την ΕΚΤ της απόκτησης από τον επενδυτή των Νέων Συνήθων Μετοχών εάν τέτοια απόκτηση συνιστά ειδική συμμετοχή, σύμφωνα με τον περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμο (Ν. 66(Ι)/1997). (β) έγκριση από τον Έφορο Ασφαλίσεων της απόκτησης από τον επενδυτή των Νέων Συνήθων Μετοχών εάν τέτοια απόκτηση συνιστά ειδική συμμετοχή, σύμφωνα με τον περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμο του 2017.
ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ	Τα Δικαιώματα Προτίμησης θα εκδοθούν και θα κατανεμηθούν δωρεάν σε αναλογία ενός Δικαιώματος Προτίμησης προς μια Υφιστάμενη Συνήθη Μετοχή προς όλους τους Υφιστάμενους Μετόχους που κατέχουν Συνήθεις Μετοχές κατά την Ημερομηνία Αρχείου. Κάθε εικοσιπέντε (25) Δικαιώματα Προτίμησης που θα ασκούνται θα μετατρέπονται σε δεκαοκτώ (18) Νέες Συνήθεις Μετοχές ονομαστικής αξίας €0,50 και Τιμή Άσκησης €0,70 ανά Νέα Συνήθη Μετοχή. Η παρούσα έκδοση δεν απευθύνεται σε οποιονδήποτε μέτοχο στις Εξαιρούμενες Χώρες, εκτός όπου αυτό πιθανόν να επιτρέπεται από εφαρμοστέα νομοθεσία. Για το λόγο αυτό, απαγορεύεται η ταχυδρόμηση, διανομή, αποστολή, ή με άλλο τρόπο προώθηση αντιγράφων του Ενημερωτικού Δελτίου και οποιωνδήποτε άλλων σχετικών εγγράφων ή υλικού, σχετικών με την παρούσα προσφορά προς ή από οποιαδήποτε Εξαιρούμενη Χώρα, εκτός προς συμμόρφωση με εφαρμοστέα νομοθεσία. Σε δικαιοδοσίες εκτός της Κύπρου, της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου, η προσφορά των Αξιών (δηλαδή των Δικαιωμάτων Προτίμησης και των Νέων Συνήθων Μετοχών που περιγράφονται στο Ενημερωτικό Δελτίο) πιθανό να απαγορεύεται λόγω νομικών ή ρυθμιστικών απαιτήσεων σε τέτοιες δικαιοδοσίες. Οι Αξίες δεν έχουν εγγραφεί και δεν θα εγγραφούν σύμφωνα με το Securities Act του 1933 των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (**«Securities Act»**) ή δυνάμει οποιωνδήποτε άλλων περί αξιών νόμων οποιασδήποτε Πολιτείας των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (η **«Ηνωμένες Πολιτείες»**) και οι Αξίες πιθανόν να μην προσφερθούν ή πωληθούν εντός των Ηνωμένων Πολιτειών εκτός δυνάμει εξαίρεσης από ή σε συναλλαγή που δεν υπόκειται στις απαιτήσεις εγγραφής του Securities Act και οποιωνδήποτε εφαρμοστέων πολιτειακών ή τοπικών περί αξιών νόμων.
ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΑΞΙΕΣ	Δικαιώματα Προτίμησης (Nil paid rights).
ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ	Ένα (1) Δικαίωμα Προτίμησης για κάθε μια (1) Υφιστάμενη Συνήθη Μετοχή (από τις Συνήθεις Μετοχές που έχουν εκδοθεί μέχρι την Ημερομηνία Αρχείου) που θα κατέχουν οι Μέτοχοι κατά την Ημερομηνία Αρχείου.
ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΣΕ ΝΕΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΜΕΤΟΧΕΣ	Κάθε εικοσιπέντε (25) Δικαιώματα Προτίμησης που θα ασκηθούν θα μετατρέπονται σε δεκαοκτώ (18) πλήρως πληρωθείσες Νέες Συνήθεις Μετοχές με ονομαστική αξία €0,50 και Τιμή Άσκησης €0,70 ανά Νέα Συνήθη Μετοχή. Κλάσματα των Νέων Συνήθων Μετοχών που θα προκύψουν από τη μετατροπή των Δικαιωμάτων Προτίμησης του κάθε Υφιστάμενου Μετόχου, δεν θα εκδοθούν και το Διοικητικό Συμβούλιο θα χειριστεί οποιαδήποτε κλασματικά υπόλοιπα που σχετίζονται με την άσκηση των Δικαιωμάτων Προτίμησης βάσει της διακριτικής του ευχέρειας.
ΤΙΜΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ / ΤΙΜΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ / ΤΙΜΗ ΕΚΔΟΣΗΣ ΝΕΩΝ ΣΥΝΗΘΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	€0,70 ανά μια (1) Νέα Συνήθη Μετοχή
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΥΝΗΘΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	€0,50

1. Εγκρίθηκε από τους μετόχους της Εταιρείας σε Έκτακτη Γενική Συνέλευση στις 22 Αυγούστου 2018.

2. Το τελικό ποσοστό συμμετοχής της Poppy Sarl που δύναται να προκύψει με την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου δεν θα υπερβαίνει το 17,3%, λόγω των συμφωνιών που σύναψε η Τράπεζα με καθεμιά από τις εταιρείες Δήμητρα και Emma Alpha σχετικά με την παραχώρηση των Νέων Συνήθων Μετοχών που αντιστοιχούν στα μη ασκηθέντα Δικαιώματα Προτίμησης.

ΕΚΔΟΜΕΝΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ	€99.237.356 διαιρεμένο σε 198.474.712 Συνήθεις Μετοχές ονομαστικής αξίας €0,50 η κάθε μια.
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΕΚΔΟΣΗ	198.474.712
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ (ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΟΛΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΕΞΑΣΚΗΘΟΥΝ) ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ	Μέχρι €71.450.896 διαιρεμένο σε 142.901.792 Νέες Συνήθεις Μετοχές ονομαστικής αξίας €0,50 η κάθε μια που θα προκύψουν από την πλήρη άσκηση των Δικαιωμάτων Προτίμησης (που αντιπροσωπεύουν περίπου το 72,0% του υφιστάμενου εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και 34,6% του αυξημένου μετοχικού κεφαλαίου αμέσως μετά την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου). €35.714.286 διαιρεμένο σε 71.428.572 Νέες Συνήθεις Μετοχές ονομαστικής αξίας €0,50 που θα προκύψουν από την Ιδιωτική Τοποθέτηση (που αντιπροσωπεύουν περίπου το 36,0% του υφιστάμενου εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και 17,3% του αυξημένου μετοχικού κεφαλαίου αμέσως μετά την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου). Εάν δεν γίνει πλήρης κάλυψη του ποσού της αυξήσεως του προς έκδοση κεφαλαίου όπως προτείνεται από την Αύξηση Κεφαλαίου, το εκδομένο κεφάλαιο θα αυξηθεί μέχρι του ποσού της αυξήσεως που θα έχει καλυφθεί.
ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΝΕΩΝ ΣΥΝΗΘΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	Οι Νέες Συνήθεις Μετοχές που εκδίδονται σύμφωνα με την έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης και την Ιδιωτική Τοποθέτηση θα κατατάσσονται ισότιμα με άλλες Συνήθεις Μετοχές από κάθε άποψη, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος να λάβουν μερίσματα ή διανομές (εάν υπάρχουν) που θα γίνουν, πληρωθούν ή διανεμηθούν μετά την Αύξηση Κεφαλαίου.
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	Η Τράπεζα έχει συνάψει συμφωνία εγγραφής με τη Δήμητρα. Δυνάμει αυτής της συμφωνίας, η Δήμητρα έχει δεσμευθεί να εγγραφεί για μέχρι 71.428.571 Νέες Συνήθεις Μετοχές στην Τιμή Έκδοσης για συνολικό αντίτιμο μέχρι και €50 εκατ.. Η εν λόγω συμφωνία συμπεριλαμβάνει συνήθεις εγγυήσεις από την Τράπεζα και τη Δήμητρα. Ως μέρος αυτής της δέσμευσης, η Δήμητρα έχει συμφωνήσει ότι θα εγγραφεί για το κατ' αναλογία δικαίωμα της δυνάμει της έκδοσης Δικαιωμάτων Προτίμησης, που ανέρχεται σε 14.366.920 Νέες Συνήθεις Μετοχές για το συνολικό αντίτιμο των €10.056.844. Επιπλέον, στο βαθμό που οι Νέες Συνήθεις Μετοχές δεν αποκτηθούν με τη μετατροπή των Δικαιωμάτων Προτίμησης από άλλους Υφιστάμενους Μετόχους στην έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης, η Τράπεζα έχει συμφωνήσει να κατανέμει στη Δήμητρα τέτοιο αριθμό επιπρόσθετων Νέων Συνήθων Μετοχών όσο χρειάζεται για να κατέχει η Δήμητρα συνολική μετοχική συμμετοχή ύψους 20,09% με την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου. Σε κάθε άλλη περίπτωση η μετοχική συμμετοχή της Δήμητρας θα είναι μικρότερη του 20,09%. Η συμφωνία εγγραφής με τη Δήμητρα υπόκειτο στη λήψη των ακόλουθων εποπτικών εγκρίσεων, για τις οποίες η Δήμητρα έχει ενημερώσει την Τράπεζα ότι έχουν ληφθεί: (α) έγκριση από την ΚΤΚ και την ΕΚΤ της απόκτησης από τον επενδυτή των Νέων Συνήθων Μετοχών εάν τέτοια απόκτηση συνιστά ειδική συμμετοχή, σύμφωνα με τον περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμο (Ν. 66(Ι)/1997). (β) έγκριση από τον Έφορο Ασφαλίσεων της απόκτησης από τον επενδυτή των Νέων Συνήθων Μετοχών εάν τέτοια απόκτηση συνιστά ειδική συμμετοχή, σύμφωνα με τον περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμο του 2017. Η συμφωνία εγγραφής μεταξύ της Τράπεζας και της Δήμητρας συμπεριλαμβάνει άλλες προϋποθέσεις οι οποίες έχουν τώρα ικανοποιηθεί (συμπεριλαμβανομένων: (i) της Ολοκλήρωσης της Απόκτησης, και (ii) της υιοθέτησης του ψηφίσματος για έγκριση της έκδοσης των Νέων Συνήθων Μετοχών που αποτελούν την έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης). Η Τράπεζα δεν έχει συνάψει οποιαδήποτε συμφωνία με τους μετόχους της σε σχέση με την Έκδοση, εκτός από τη συμφωνία που σύναψε με τη Δήμητρα όπως περιγράφεται ανωτέρω. Περαιτέρω, η Τράπεζα έχει συνάψει συμφωνία εγγραφής με την Emma Alpha Holdings Limited ("Emma Alpha") όπως περιγράφεται λεπτομερώς πιο κάτω.
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΣΥΝΗΘΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΠΟΥ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΑΔΙΑΘΕΤΕΣ	Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να εκδώσει βάσει της διακριτικής του ευχέρειας, όλες ή μέρος των Νέων Συνήθων Μετοχών που δεν έχουν αποκτηθεί ως αποτέλεσμα της μη άσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης κατά την Περίοδο Άσκησης. Η Τράπεζα έχει συνάψει συμφωνία με τη Δήμητρα και την Emma Alpha προς το σκοπό αυτό. **Συμφωνίες για τη διάθεση των Νέων Συνήθων Μετοχών που αντιστοιχούν στα μη ασκηθέντα Δικαιώματα Προτίμησης** Η Τράπεζα έχει συνάψει συμφωνία εγγραφής με τη Δήμητρα δυνάμει της οποίας η Δήμητρα έχει συμφωνήσει να εγγραφεί για το κατ' αναλογία δικαίωμα της για Νέες Συνήθεις Μετοχές κατά την έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης, και επιπλέον, για τέτοιο αριθμό Νέων Συνήθων Μετοχών για τις οποίες δεν θα γίνει εγγραφή μέσω της εξάσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης κατά την έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης, όσο χρειάζεται για να κατέχει η Δήμητρα συνολική μετοχική συμμετοχή στην Τράπεζα ύψους 20,09% με την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η μετοχική συμμετοχή της Δήμητρας θα είναι μικρότερη του 20,09%. Περαιτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την απόλυτη διακριτική του ευχέρεια, δύναται να παραχωρήσει στη Δήμητρα επιπρόσθετες Νέες Συνήθεις Μετοχές για τις οποίες δεν θα γίνει εγγραφή ως αποτέλεσμα της μη άσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης κατά την Περίοδο Άσκησης, ώστε μαζί με τις Νέες Συνήθεις Μετοχές για τις οποίες θα εγγραφεί η Δήμητρα (συμπεριλαμβανομένων των Νέων Συνήθων Μετοχών που θα προκύψουν από την άσκηση των Δικαιωμάτων Προτίμησης της) το συνολικό ποσό εγγραφής της Δήμητρα στην Αύξηση Κεφαλαίου να ανέρχεται μέχρι €50.000.000. Σε τέτοια περίπτωση, η μετοχική συμμετοχή της Δήμητρας θα κυμανθεί μεταξύ 20,09% και 22,1% με την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διακριτική του ευχέρεια που προκύπτει από την έγκριση των Μετόχων στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση, έχει συμφωνήσει να παραχωρήσει στην Emma Alpha τέτοιο αριθμό Νέων Συνήθων Μετοχών που αναλογούν σε Δικαιώματα Προτίμησης που δεν θα εξασκηθούν από τους κάτοχους Δικαιωμάτων Προτίμησης («Κάτοχοι») κατά την Περίοδο Άσκησης, μέχρι το μέγιστο ποσό των €50.000.000. Η Τράπεζα έχει υποχρέωση να πληρώσει στην Emma Alpha προμήθεια ύψους 4,5% επί του ποσού των €50.000.000 και η οποία θα καταβληθεί εντός πέντε Εργάσιμων Ημερών μετά τη λήξη της Περιόδου Άσκησης. Η υποχρέωση καταβολής της εν λόγω προμήθειας από την Τράπεζα, ισχύει ανεξάρτητα από το αν θα προκύψουν Νέες Συνήθεις Μετοχές για τις οποίες δεν θα γίνει εγγραφή από τους Κάτοχους μέσω της εξάσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης τους δυνάμει της έκδοσης Δικαιωμάτων Προτίμησης, για τις οποίες μπορεί να εγγραφεί η Emma Alpha. Η συμφωνία εγγραφής μετοχών με την Emma Alpha υπόκειται στη λήψη των ακόλουθων εποπτικών εγκρίσεων: (α) έγκριση από την ΚΤΚ και την ΕΚΤ της απόκτησης από τον επενδυτή των Νέων Συνήθων Μετοχών εάν τέτοια απόκτηση συνιστά ειδική συμμετοχή, σύμφωνα με τον περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμο (Ν. 66(Ι)/1997). (β) έγκριση από τον Έφορο Ασφαλίσεων της απόκτησης από τον επενδυτή των Νέων Συνήθω Μετοχών εάν τέτοια απόκτηση συνιστά ειδική συμμετοχή, σύμφωνα με τον περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμο του 2017. Ανάλογα με το ποσοστό εξάσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης και της παραχώρησης Νέων Συνήθων Μετοχών στη Δήμητρα, η μετοχική συμμετοχή της Emma Alpha στην Τράπεζα θα κυμανθεί μεταξύ 0% και 17,3% με την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου. Αναφορικά με οποιαδήποτε Δικαιώματα Προτίμησης που δε θα εξασκηθούν από τους Κατόχους Δικαιωμάτων Προτίμησης, η Τράπεζα θα εκδώσει και παραχωρήσει τον αντίστοιχο αριθμό Νέων Συνήθων Μετοχών στη Δήμητρα ούτως ώστε η συνολική μετοχική συμμετοχή της Δήμητρας να μην υπερβαίνει το 20,09% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας μετά την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου. Εάν υπάρχουν επιπρόσθετα Δικαιώματα Προτίμησης που δεν θα εξασκηθούν πέραν του πιο πάνω αριθμού Δικαιωμάτων Προτίμησης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει σε ποιο πρόσωπο να εκδώσει και παραχωρήσει αυτές τις Νέες Συνήθεις Μετοχές. Σύμφωνα με τις συμφωνίες εγγραφής που έχει υπογράψει η Τράπεζα με τη Δήμητρα και την Emma Alpha, σε μια τέτοια περίπτωση η Τράπεζα θα έχει το δικαίωμα, αλλά όχι την υποχρέωση, στη διακριτική της ευχέρεια, να ζητήσει είτε από την Emma Alpha είτε από τη Δήμητρα να εγγραφούν για οποιεσδήποτε από τις εν λόγω επιπρόσθετες Νέες Συνήθεις Μετοχές, σε κάθε περίπτωση μέχρι το μέγιστο ποσό εγγραφής τους. Όπως έχει αναφερθεί πιο πάνω, η υποχρέωση πληρωμής της προμήθειας στην Emma Alpha ισχύει ανεξάρτητα από το αν οποιεσδήποτε Νέες Συνήθεις Μετοχές θα εκδοθούν στην Emma Alpha. Η έκδοση και παραχώρηση Νέων Συνήθων Μετοχών στη Δήμητρα ή/και στην Emma Alpha (ανάλογα με την περίπτωση), αναφορικά με Δικαιώματα Προτίμησης που δεν θα ασκηθούν από τους Κάτοχους Δικαιωμάτων Προτίμησης, θα λάβει μέρος μετά το πέρας της Περιόδου Άσκησης. Η συμφωνία εγγραφής με την Emma Alpha υπόκειτο σε τελική ημερομηνία ολοκλήρωσης στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η οποία παρατάθηκε με βάση τις παρούσες προσδοκίες για την ολοκλήρωση της Αύξησης Κεφαλαίου μέχρι τις 31 Μαρτίου 2019. Η συμφωνία εγγραφής που συνάφθηκε μεταξύ της Τράπεζας και της Δήμητρα Επενδυτική Δημόσια Λίμιτεδ είναι ήδη άνευ όρων και παραμένει σε ισχύ. Η διαδικασία παραχώρησης και διανομής των Νέων Συνήθων Μετοχών δεν θα συνιστά δημόσια προσφορά δυνάμει των προνοιών της εφαρμοστέας περί αξιών νομοθεσίας οποιουδήποτε κράτους, εκτός της Κύπρου, της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου. Σε κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, εκτός της Κύπρου, της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου, οι Αξίες προσφέρονται μόνο σε περιπτώσεις οι οποίες δεν απαιτούν τη δημοσίευση ενημερωτικού δελτίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 3 της Οδηγίας περί Ενημερωτικών Δελτίων. Η παρούσα δημόσια προσφορά δεν απευθύνεται με κανέναν τρόπο (εγγράφως ή άλλως), άμεσα ή έμμεσα, σε πρόσωπα τα οποία βρίσκονται εντός των Εξαιρούμενων Χωρών. Για το λόγο αυτό, απαγορεύεται η ταχυδρόμηση, διανομή, αποστολή, ή με άλλο τρόπο προώθηση αντιγράφων του Ενημερωτικού Δελτίου και οποιωνδήποτε άλλων σχετικών εγγράφων ή υλικού, σχετικών με την παρούσα Προσφορά προς ή από οποιαδήποτε Εξαιρούμενη Χώρα, εκτός προς συμμόρφωση με εφαρμοστέα νομοθεσία. Σε δικαιοδοσίες εκτός της Κύπρου, της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου, η προσφορά των Αξιών (δηλαδή των Δικαιωμάτων Προτίμησης και των Νέων Συνήθων Μετοχών που περιγράφονται στο Ενημερωτικό Δελτίο) πιθανό να απαγορεύεται λόγω νομικών ή ρυθμιστικών απαιτήσεων σε τέτοιες δικαιοδοσίες.
ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	Ο Όμιλος στοχεύει να χρησιμοποιήσει τα καθαρά έσοδα από την Αύξηση Κεφαλαίου για να ενισχύσει την εποπτική κεφαλαιακή του θέση μετά την αύξηση του μεγέθους του ισολογισμού του και των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων (risk weighted assets) του ως αποτέλεσμα της Απόκτησης, στηρίζοντας έτσι το επιχειρηματικό πλάνο του Ομίλου.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ	Τα Δικαιώματα Προτίμησης θα εισαχθούν και θα διαπραγματεύονται για 10 χρηματιστηριακές συνεδρίες στην Κύρια Αγορά του ΧΑΚ, εφόσον ληφθούν οι σχετικές εγκρίσεις από τις Αρμόδιες Αρχές. Οι Νέες Συνήθεις Μετοχές που θα προκύψουν από την άσκηση των Δικαιωμάτων Προτίμησης και την παραχώρηση των Νέων Συνήθων Μετοχών που αναλογούν σε μη ασκηθέντα Δικαιώματα Προτίμησης και οι Νέες Συνήθεις Μετοχές που θα προκύψουν από την ολοκλήρωση της Ιδιωτικής Τοποθέτησης, θα εισαχθούν και θα διαπραγματεύονται στην Κύρια Αγορά του ΧΑΚ, εφόσον ληφθούν οι σχετικές εγκρίσεις από τις Αρμόδιες Αρχές.
ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ	Το εφαρμοστέο δίκαιο για την Έκδοση είναι το Κυπριακό δίκαιο. Οι συμφωνίες εγγραφής που συνάφθηκαν με την Emma Alpha και την Poppy Sarl, διέπονται από το Αγγλικό δίκαιο και υπόκεινται στη δικαιοδοσία των Αγγλικών δικαστηρίων ενώ η συμφωνία με τη Δήμητρα διέπεται από το Κυπριακό δίκαιο και υπόκειται στη δικαιοδοσία των Κυπριακών δικαστηρίων.
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΗ	Βλέπε παράγραφο 17 – «Φορολογικό Καθεστώς» του Ενημερωτικού Δελτίου.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Η παρούσα ανακοίνωση είναι μόνο για ενημερωτικούς σκοπούς και δεν αποτελεί ενημερωτικό δελτίο ή ισοδύναμο έγγραφο. Η παρούσα ανακοίνωση δεν αποτελεί πρόσκληση ή προσφορά για πώληση ή ανταλλαγή αξιών, ή πρόσκληση για προσφορά αγοράς ή ανταλλαγής αξιών. Η παρούσα ανακοίνωση και οι πληροφορίες που περιέχονται είναι περιορισμένες και δεν είναι για δημοσίευση, διάθεση, προώθηση, μεταβίβαση ή διανομή, άμεσα ή έμμεσα, πλήρως ή μερικώς, εντός ή στις Ηνωμένες Πολιτείες, σε οποιαδήποτε Εξαιρούμενη Χώρα ή σε οποιαδήποτε δικαιοδοσία που θα ήταν παράνομο αν αυτό συνέβαινε. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα ανακοίνωση δεν επιτρέπεται να προωθηθούν ή να διανεμηθούν σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο και δεν μπορούν να αναπαραχθούν με οποιονδήποτε τρόπο. Δεν παρέχεται εξουσιοδότηση για οποιαδήποτε προώθηση, διανομή, αναπαραγωγή ή αποκάλυψη αυτών των πληροφοριών, πλήρως ή μερικώς. Η μη συμμόρφωση με οποιονδήποτε τέτοιο περιορισμό μπορεί να αποτελέσει παραβίαση του νόμου περί αξιών σε τέτοιες δικαιοδοσίες.

Η έγκριση του Ενημερωτικού Δελτίου δεν πρέπει να θεωρείται ως σύσταση για επένδυση στην Τράπεζα. Πριν ληφθεί οποιαδήποτε επενδυτική απόφαση, οι επενδυτές θα πρέπει να συμβουλεύονται τον σύμβουλο επενδύσεων τους και / ή οποιονδήποτε επαγγελματία σύμβουλο τους, όπως κρίνουν απαραίτητο.

Οποιαδήποτε απόφαση αγοράς, εγγραφής, άλλης απόκτησης, πώλησης ή άλλης διάθεσης οποιασδήποτε επιστολής παραχώρησης, Δικαιωμάτων Προτίμησης και / ή Νέων Συνήθων Μετοχών πρέπει να γίνει μόνο στη βάση των πληροφοριών που περιέχονται και ενσωματώνονται με παραπομπή στο Ενημερωτικό Δελτίο. Η παρούσα ανακοίνωση δεν περιέχει σύσταση σχετικά με οποιαδήποτε επενδυτική επιλογή όσον αφορά την Έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα ανακοίνωση είναι για πληροφοριακούς λόγους και δεν θεωρούνται ότι είναι πλήρεις ή ολοκληρωμένες. Δεν πρέπει να δίδεται βάση για οποιονδήποτε σκοπό στις πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα ανακοίνωση ή στην ακρίβεια της ή στην πληρότητα της. Οι πληροφορίες της παρούσας ανακοίνωσης υπόκεινται σε αλλαγές. Η τιμή και η αξία των αξιών μπορούν να μειωθούν καθώς και να αυξηθούν. Οι ιστορικές αποδόσεις δεν αποτελούν ένδειξη για τις μελλοντικές αποδόσεις. Τα περιεχόμενα της παρούσας ανακοίνωσης δεν πρέπει να θεωρούνται ως νομικές, επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές ή φορολογικές συμβουλές. Κάθε μέτοχος πρέπει να συμβουλεύεται τον δικό του νομικό σύμβουλο, επιχειρηματικό σύμβουλο, χρηματοοικονομικό σύμβουλο ή φορολογικό σύμβουλο για νομικές, επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές ή φορολογικές συμβουλές.

Αντίγραφο του Ενημερωτικού Δελτίου θα διατίθεται στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας καθώς και την ιστοσελίδα της Εταιρείας (**www.hellenicbank.com**), υπό την προϋπόθεση ότι το Ενημερωτικό Δελτίο δεν θα είναι διαθέσιμο, (είτε μέσω της ιστοσελίδας είτε με άλλο τρόπο) σε μετόχους σε Εξαιρούμενες Χώρες. Ούτε το περιεχόμενο της ιστοσελίδας της Εταιρείας (ή οποιασδήποτε άλλης ιστοσελίδας) ούτε άλλη ιστοσελίδα προσβάσιμη μέσω υπερσυνδέσμων στην ιστοσελίδα της Εταιρείας (ή σε οποιανδήποτε άλλη ιστοσελίδα) ενσωματώνεται ή αποτελεί μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Δεν έχει ληφθεί ή δεν πρόκειται να ληφθεί οποιαδήποτε ενέργεια από την Τράπεζα ούτως ώστε να επιτραπεί η δημόσια προσφορά των Νέων Συνήθων Μετοχών ή να επιτραπεί η κατοχή ή η διανομή του Ενημερωτικού Δελτίου (ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά ή διαφημιστικό υλικό σχετικά με τις Νέες Συνήθεις Μετοχές) σε οποιαδήποτε δικαιοδοσία, στην οποία ενδεχομένως τέτοια ενέργεια ήταν αναγκαία όμως δεν έγινε από την Τράπεζα.

Τα Δικαιώματα Προτίμησης και οι Νέες Συνήθεις Μετοχές που αναφέρονται στην παρούσα ανακοίνωση (μαζί οι **«Αξίες»**) προσφέρονται αποκλειστικά στο κοινό στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στο Ηνωμένο Βασίλειο και η προσφορά απευθύνεται μόνο σε πρόσωπα τα οποία μπορούν να την αποδεχθούν νόμιμα. Σε κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, εκτός της Κύπρου, της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου, οι Αξίες προσφέρονται μόνο σε περιπτώσεις οι οποίες δεν απαιτούν τη δημοσίευση ενημερωτικού δελτίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 3 της Οδηγίας περί Ενημερωτικών Δελτίων (2003/71/ΕΚ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (το **«Συμβούλιο»**), ως έχει τροποποιηθεί από την Οδηγία 2010/73/ΕΕ (**«Οδηγία περί Ενημερωτικών Δελτίων»**). Δεν υπάρχει προσφορά (εγγράφως ή άλλως), άμεσα ή έμμεσα, σε πρόσωπα τα οποία βρίσκονται εντός των Εξαιρουμένων Χωρών. Για το λόγο αυτό, απαγορεύεται η ταχυδρόμηση, διανομή, αποστολή ή με άλλο τρόπο προώθηση αντιγράφων της παρούσας ανακοίνωσης, του Ενημερωτικού Δελτίου και οποιωνδήποτε άλλων σχετικών εγγράφων ή υλικού, σχετικών με την Έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης προς ή από οποιαδήποτε Εξαιρούμενη Χώρα, εκτός όπου αυτό πιθανόν να επιτρέπεται από εφαρμοστέα νομοθεσία.

Οι Αξίες δεν έχουν εγγραφεί και δεν θα εγγραφούν σύμφωνα με το Securities Act ή με νομοθεσία κινητών αξιών οποιασδήποτε πολιτείας των Ηνωμένων Πολιτειών ή οποιωνδήποτε άλλων Εξαιρούμενων Χωρών. Οι Αξίες δεν μπορούν να προσφερθούν, πωληθούν, αναληφθούν, μεταπωληθούν, μεταβιβασθούν ή παραδοθούν, άμεσα ή έμμεσα, εντός των Ηνωμένων Πολιτειών ή οποιωνδήποτε άλλων Εξαιρούμενων Χωρών ή σε οποιονδήποτε κάτοικο ή πολίτη, ή οποιαδήποτε εταιρεία, συνεταιρισμό ή άλλη οντότητα που δημιουργήθηκε ή συστάθηκε σύμφωνα με τους νόμους οποιωνδήποτε Εξαιρούμενων Χωρών, χωρίς εγγραφή σύμφωνα με το Securities Act ή δυνάμει σχετικών εξαιρέσεων από τις, ή σε συναλλαγή που δεν υπόκειται στις, απαιτήσεις εγγραφής του Securities Act και σε κάθε περίπτωση προς συμμόρφωση με τους περί αξιών νόμους οποιασδήποτε εφαρμοστέας περί αξιών νομοθεσίας οποιασδήποτε πολιτείας ή άλλης δικαιοδοσίας των Ηνωμένων Πολιτειών και οποιωνδήποτε σχετικών Εξαιρούμενων Χωρών. Καμία δημόσια προσφορά των Αξιών δε θα διενεργηθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Τράπεζα έχει υποβάλει αιτήσεις, έτσι ώστε η ΕΚ να αποστείλει πιστοποιητικό έγκρισης στις αρμόδιες αρχές της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 18 της Οδηγίας 2003/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, στο οποίο θα πιστοποιείται ότι το Ενημερωτικό Δελτίο καταρτίστηκε σύμφωνα με την Οδηγία 2003/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Η απόφαση για συμμετοχή στην Έκδοση Δικαιωμάτων Προτίμησης της Τράπεζας πρέπει να βασίζεται σε μελέτη όλων συνολικά των πληροφοριών που περιέχονται στο Ενημερωτικό Δελτίο. Τέτοια πιθανή απόφαση συνεπάγεται πιθανούς κινδύνους, οι κυριότεροι από τους οποίους περιγράφονται στο Μέρος ΙΙ του Ενημερωτικού Δελτίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Στάμπαρε τα χρυσά η Βουλή και τα γαλάζια η Σταύρου

- Φίλε μου Γιώργο Περδίκη, αρέσκουν σου τα Μαζεράττι;
- Φίλε μου Γιώργο Λιλλήκα, δεν υπάρχουν πράσινα Μαζεράττι, μόνο πράσινα άλογα υπάρχουν!

Ένα χρόνο μόνο

Παρασκευή των παθών ήταν η περασμένη για όσους μέχρι τώρα πουλούσαν χρυσά διαβατήρια καθότι, με νόμο που ψήφισε η Βουλή, (29 ψήφοι υπέρ και 17 εναντίον), μετά από πρόταση νόμου που κατέθεσαν οι Οικολόγοι «η τιμητική πολιτογράφηση για λόγους δημόσιου συμφέροντος» και «η πολιτογράφηση αλλοδαπών επιχειρηματιών και επενδυτών», θα επιτρέπονται υπό όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται με κανονισμούς που κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση και θα δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Ουσιαστικά ο νόμος θα τεθεί σε ισχύ την 31η Ιανουαρίου 2020 δίνοντας στους επιχειρηματίες των υπηκοοτήτων έναν χρόνο καιρό.

Τι θα πληρώσουμε;

Έπρεπε να έρθει στην Κύπρο ο ευρωπαίος Επίτροπος για θέματα απασχόλησης και ανάπτυξης, Γίρκι Κατάινεν, να ρωτηθεί σχετικά και να στείλει τα μηνύματα που ήρθαν προηγουμένως και από τις Βρυξέλλες και εξόργισαν τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και απάντησε με κάποια «γαλλικά», διότι όπως μας είπε στο αίθριο της Βουλής επιφανές μέλος της, «είναι γνωστές οι σχέσεις και οι δεσμοί του με το επιχειρηματικό μπλοκ που αξιοποιεί την ευχέρεια της πώλησης υπηκοοτήτων και αυτοκινήτων και δεν τον ενδιαφέρει αν η Κύπρος βρίσκεται ανάμεσα στις τρεις χώρες που καταγγέλλονται από τις Βρυξέλες ότι πουλάνε ευρωπαϊκές υπηκοότητες. Οι άλλες δύο είναι η Μάλτα και Βουλγαρία. Ο εκ των εισηγητών του νόμου, Γιώργος Περδίκης υπενθύμισε ότι κρατάει 4 χρόνια η προσπάθεια με έγγραφη του θέματος το 2014, αλλά τους τελευταίους μήνες κατέστη επίκαιρο καθώς η Κύπρος στοχοποιήθηκε και πάλι όπως την εποχή των ολιγαρχών που την πληρώσαμε με το κούρεμα. Τώρα με τι θα την πληρώσουμε;

Η μάρκα λιμουζίνων

Ο Γιώργος Περδίκης είπε ότι το νομοθέτημα που αγγίζει πτυχές των χρυσών διαβατηρίων, «στοχεύει να υπερασπιστεί το κύρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα κλείσουν τα στόματα που συνδέουν συγκεκριμένη μάρκα πολυτελών οχημάτων με την παραχώρηση υπηκοοτήτων ή που συνδέουν τις υπηκοότητες με το Προεδρικό», είπε ο Πράσινος πολιτικός αρχηγός. Ο δε Κόκκινος πολιτικός συμπλήρωσε τα κενά που άφησε ο συνάδελφος του λέγοντας: «Πρέπει να ακούσουμε την κοινωνία για το ποιους βοήθησε το σχέδιο που αναφέρεται στο δικηγορικό του γραφείο του Προέδρου της Δημοκρατίας και σχέσεις μελών της οικογένειας του με επενδυτικά πακέτα. Δεν πρέπει να μας ανησυχεί το γεγονός ότι η Λεμεσός γέμισε Μαζεράττι και οι μεγάλες συνέπειες που επήλθαν στην πόλη;».

Μάζωξη στον Λόφο

Πάντως, πριν η Βουλή συνέλθει, οι πληροφορίες μας –και αυτές από το αίθριο της Βουλής– λένε ότι διά τον φόβο των Ιουδαίων, και αφού μετά την επίσκεψη Κατάινεν άκουσαν δηλώσεις του Χάρη Γεωργιάδη ότι τα πράγματα με τα χρυσά διαβατήρια θα αλλάξουν συντόμως, συνήλθαν εκτάκτως οι Σύνδεσμοι Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης και Μεγάλων Αναπτύξεων, με πρωτοβουλία του προεδρικού γαμπρού Ιωάννη Μισιρλή για να εξετάσουν την κατάσταση. Λέγεται ότι η μάζωξη έγινε στον Λόφο του προεδρικού μεγάρου την ημέρα των Τριών Ιεραρχών, μάλιστα στην παρουσία του πεθερού!

Κρατάει μούτρα

Στον Γιώργο Λακκοτρύπη κρατάει μούτρα ο Πρόεδρος, μου είπε αξιόπιστη πηγή με πρόσβαση στα κυβερνητικά νερά. Κάποιοι λένε ότι αφορμή είναι η μεγάλη ήττα του χαλουμιού, για την οποία ο Λάκκο υπέβαλε μάλιστα και παραίτηση, που δεν έγινε αποδεκτή από τον Νίκαρο καθότι κάτι τέτοια δεν του αρέσουν. Του αρέσει πολύ όμως το κόλλημα, κάτι όπως οι επιλοχίες στους νεοσύλλεκτους. Έλα όμως που ο Λάκκο δεν είναι ούτε νεοσύλλεκτος ούτε και ανεπάγγελτος. Κι αυτό το λέω διότι κάποιοι άλλοι που γνωρίζουν από κοντά τα διαδραματιζόμενα λένε ότι τα μούτρα του Νίκαρου έχουν σχέση με το γεγονός ότι, η πρώτη γεώτρηση στον στόχο «Δελφύνη» στο θαλασσοτεμάχιο 10, δεν απέδωσε και θεώρησε ότι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο έχει ευθύνη ο Γιώργος που τον έσπρωξε να κάνει δήλωση περί ιστορικών στιγμών. Πλέον κομμένες οι δηλώσεις του τύπου «σούζω τα πόθκια μου πριν καβαλλικέψω. Τώρα που το γεωτρύπανο έχει μετακινηθεί στον στόχο «Γλαύκος», σύμφωνα με αξιόπιστη πηγή οι ενδείξεις δεν είναι απογοητευτικές. Όλα αυτά όμως έχουν αλλάξει και την ατζέντα του Νίκαρου στο Κυπριακό.

Φουρλάς με ευλογίες Προέδρου

Δεδομένη θεωρείται στην Πινδάρου η υποψηφιότητα του Λουκά Φουρλά. Μία υποψηφιότητα που σε άλλους προκάλεσε χαμόγελα ανακούφισης και σε άλλους αναστεναγμούς, δεδομένης και της δημοτικότητας που φέρεται να έχει βάσει ερευνών. Η αλήθεια είναι πως ο Αβέρωφ Νεοφύτου τον πιέζει εδώ και καιρό να κατέλθει και όπως λέγεται η επιλογή του στο ψηφοδέλτιο έχει και τις ευλογίες του Προέδρου.

Οι πιέσεις στη Στέλλα

Για ποιο λόγο όμως μετακινήθηκε η ημερομηνία υποβολής υποψηφιοτήτων στον ΔΗΣΥ; Η δυσκολία του Αβέρωφ Νεοφύτου να βρει τα κατάλληλα άτομα που θα εξασφαλίσουν το ποσοστό που οραματίζεται ο ΔΗΣΥ είναι το ένα ζήτημα. Το δεύτερο, όπως αναφέρεται, είναι να ασκηθούν περαιτέρω πιέσεις στη Στέλλα Κυριακίδου. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, όπως λένε, είναι έτοιμος να πάει και στο Προεδρικό για να ζητήσει από τον Πρόεδρο να εντάξει στη συμφωνία που έχει κάνει με τη Στέλλα Κυριακίδου για την Κομισιόν την προϋπόθεση να μετέχει στις ευρωεκλογές, όπως άλλωστε έκανε και ο Χρίστος Στυλιανίδης. Η ίδια, πάντως, έχει πάρει τις αποφάσεις της και είναι έτοιμη, όπως μαθαίνει ο Ιανός, να μείνει στην Κύπρο παρά να χρειαστεί να μπει στο ψηφοδέλτιο.

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Γιώργος Περδίκης

Ο Γιώργος Περδίκης για την τροπολογία που κατέθεσε και με την οποία η εγγραφή στον εκλογικό κατάλογο θα γίνεται αυτόματα από το αρχείο πληθυσμού. Η τροπολογία υπερψηφίστηκε με 32 ψήφους υπέρ και 11 εναντίον.

Την πλήρωσε η Βρεττού

Δύσκολη η βδομάδα που πέρασε για τον συναγερμικό πρόεδρο. Όχι μόνο εξαιτίας της δυσκολίας που αντιμετωπίζει με το ψηφοδέλτιο, ούτε με τις εξάρσεις της κ. Σταύρου, αλλά και με το ΓεΣΥ. Τη νύφη την πλήρωσε η Ελένη Βρεττού την περασμένη Παρασκευή, όταν τον ρωτούσε επίμονα για το ΓεΣΥ και τη θέση του κόμματος και στα πολλά καλημερίζοντάς την, διέκοψε την τηλεφωνική επικοινωνία. Το όλο ζήτημα έκανε αίσθηση στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, με τον Χρύση Παντελίδη να το αναδεικνύει και τον Αβέρωφ Νεοφύτου να του ανταπαντά: «Για τον Περικλή μου διέκοψα την παρέμβασή μου και για χατίρι του θα το έκανα ξανά».

Οι συναγελασμοί

Σφοδρή επίθεση στα υπόλοιπα κόμματα εξαπέλυσε ο Άντρος Κυπριανού σε συνέντευξή του στην «Κ» για το γεγονός ότι όπως είπε συναγελάζονταν με το ΕΛΑΜ όταν ήθελαν να ασκήσουν αντιπολίτευση στον Δημήτρη Χριστόφια. Όπως είπε, όταν ο ίδιος μιλούσε για άνοδο της Ακροδεξιάς το 2010 του έλεγαν πως βλέπει φαντάσματα. Από τον Μάη θα δουν όλοι μπροστά τους τα φαντάσματα, αν επιβεβαιωθούν οι έρευνες που δείχνουν το ΕΛΑΜ να λαμβάνει διψήφιο ποσοστό.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / *Του* **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ**

Το δόγμα «MAD»

«Die Lage ist kritisch aber nicht ernst». Η φράση αποδίδεται σε Αυστριακό αξιωματικό, περί το τέλος του Μεγάλου Πολέμου, αλλά ταιριάζει απολύτως με τη δική μας κατάσταση, που επίσης είναι κρίσιμη, αλλά όχι σοβαρή, αφού περιστρέφεται γύρω από την έδρα του Θανάση του Παπαχριστόπουλου. Την Παρασκευή, ο βουλευτής ανέβαλε ακόμη μία φορά την παράδοσή της, επειδή αυτή τη φορά τού το ζήτησε προσωπικώς ο Νίκος Βούτσης. Δεν μπορούσε να πει όχι ο Θανάσης, γιατί μπορεί η συνάντηση των δύο να έγινε στο γραφείο του προέδρου της Βουλής, αλλά ο Βούτσης το ζήτησε ως μεγαλοπαράγων του ΣΥΡΙΖΑ και ο Θανάσης χρειάζεται την αποδοχή και την προστασία του μηχανισμού, τώρα που θα πολιτευθεί με το κόμμα της Ριζοσπαστικής Αριστεράς. Γενικά δεν χαλάει καρδιές ο Θανάσης – τον θυμόμαστε πολλοί, για χρόνια, να πηγαίνει γλάστρα στα πάνελ του Τριανταφυλλόπουλου και να ξεροσταλιάζει εκεί μέχρι τις 3 τα ξημερώματα.

Ομως ο πρόεδρος της Βουλής δεν ντράπηκε να παίξει αυτό τον ρόλο και να παρακαλάει τον Παπαχριστόπουλο για λογαριασμό της κυβέρνησης; Μπορεί – δείχνει ευαίσθητος άνθρωπος. Πάντως, το ξεπέρασε γρήγορα. Διότι η κατάσταση που δημιουργείται για την κυβέρνηση, με τις απειλές του Πάνου Καμμένου, είναι πράγματι κρίσιμη, έστω και αν η έδρα του Παπαχριστόπουλου, από την τύχη της οποίας εξαρτάται η πραγματοποίηση των απειλών, είναι μια γελοιότητα. Για τον ΣΥΡΙΖΑ, προτεραιότητα έχει πάντα η εξουσία και όσα πρέπει να γίνουν για να μη χαθεί. Κατά συνέπεια, αστικά προσχήματα, όπως οι κοινοβουλευτικοί θεσμοί, μπορούν να πάνε στην άκρη. Ο ρόλος του Βούτση στη συγκεκριμένη περίσταση αποκαλύπτει πώς οι Συριζαίοι –αυτός ο περιβόητος πυρήνας του 4%– αντιλαμβάνονται τους δημοκρατικούς θεσμούς και πού τους έχουν γραμμένους επίσης.

Δεν είναι, άλλωστε, η πρώτη φορά που μεταχειρίζονται άτσαλα αυτούς τους θεσμούς, σαν εργαλεία για την επίτευξη συγκεκριμένων πολιτικών σκοπών, αδιαφορώντας για την κατάσταση στην οποία τους αφήνουν μετά τη χρήση. Δεν τους σέβονται, διότι δεν τους νιώθουν δικούς τους. Θέλουν να αλλάξουν το σύστημα, όχι να το διορθώσουν. Είναι λάθος, νομίζω, να αντιλαμβανόμαστε διαζευκτικά τη σχέση ιδεολογίας και ηθικής στην περίπτωση του ΣΥΡΙΖΑ. Οι κυβερνώντες είναι και αριστεροί και απατεώνες – και αυτό είναι ακριβώς που τους κάνει τόσο δύσκολους αντιπάλους. Από πού τον κρατάει; Το ερώτημα είναι προφανώς ρητορικό. (Κανονικά ρητορικό, όχι όπως το εννοεί ο Τσίπρας...) Το απάντησε, άλλωστε, η Ράνια Σβίγγου. Λίγο δραματικά, όπως της ταιριάζει: «Τον καλούμε να σεβαστεί τη συμπόρευση τεσσάρων χρόνων». Αν η ιλαροτραγωδία που βλέπουμε να διαδραματίζεται τώρα είναι μια διαπραγμάτευση μεταξύ των δύο εταίρων, φαντασθείτε πόσες διαπραγματεύσεις έχουν προηγηθεί και για πόσα θέματα. Και πριν από την άνοδο στην εξουσία, όχι μόνο μετά. Ποιος αμφιβάλλει ότι ο καθένας τους έχει εκατό τρόπους να κρατάει τον άλλο;

> *Το άμεσο όφελος, δηλαδή η παράταση της κυβερνητικής σταθερότητας με τον κατευνασμό του Καμμένου, είναι ασήμαντο και εξανεμίζεται αμέσως.*

Η ιστορία του Ψυχρού Πολέμου ίσως μας βοηθά να καταλάβουμε καλύτερα τη μεταξύ τους κατάσταση. Και οι δύο είναι εγκλωβισμένοι στο δόγμα «MAD», δηλαδή «Mutually Assured Destruction». Η ισορροπία του τρόμου που προκύπτει από τη βέβαιη καταστροφή και των δύο πλευρών σε περίπτωση πυρηνικής σύρραξης. Ποιος θα την προκαλέσει ή πώς θα προκληθεί είναι το ζήτημα όχι αν θα γίνει. Αυτό είναι το μόνο βέβαιο από τη στιγμή που ο ένας πατάει το κουμπί. Το ουσιώδες ερώτημα στην υπόθεση είναι άλλο. Ποιον συμφέρει, τέλος πάντων, αυτός ο εξευτελισμός των θεσμών; Μόνον όσους είναι εχθροί της δημοκρατίας και θα ήθελαν να την αντικαταστήσουν με κάποιο άλλο σύστημα. Διότι και αυτοί που παρεμβαίνουν τόσο άγαρμπα στη λειτουργία των θεσμών, εν τέλει, δεν ωφελούνται. Το άμεσο όφελος, δηλαδή η παράταση της κυβερνητικής σταθερότητας με τον κατευνασμό του Καμμένου, είναι ασήμαντο και εξανεμίζεται αμέσως. Η φτήνια των δικαιολογιών, όμως, όπως και η ευτέλεια των μέσων και των συμπεριφορών, θα μείνουν. Η αποστροφή που προκαλούν οι παρεμβάσεις στους θεσμούς ίσως κοστίσουν περισσότερο από το όποιο όφελος αποφέρουν οι «διευθετήσεις» που διεκπεραιώνει με αξιοθαύμαστο ζήλο η κυβέρνηση κάθε μέρα που περνάει και μένει στην εξουσία.

ΒΟΛΕΣ / *Γράφει ο* **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ**

Η δίκη των δικαστών

Ανεπιστρεπτί πέρασε ο καιρός που οι δικαστές ακολουθούσαν καλογερική ζωή. Ούτε κέντρα αναψυχής, ούτε διασκεδάσεις, ούτε συγκεντρώσεις σε χώρους με άγνωστους ανθρώπους, ούτε και συναγελασμός με ανθρώπους του λαού. Οι «θεοί» έπρεπε να είναι και να φαίνονται τίμιοι, ώστε να μπορούν να είναι αδέκαστοι και να δικάζουν με βάση τη συνείδησή τους και τους νόμους του κράτους. Ο χρόνος κυλά και ο κόσμος γυρνά και η καλογερική ζωή των δικαστών ξεθώριασε, όπως ξεθώριασε και η αξιοπιστία των πολιτικών και εκκλησιαστικών ταγών του τόπου.

Η διαφθορά κατάντησε κανόνας και τα μεγάλα σκάνδαλα ρουτίνα. Ξέπλυμα αιματοβαμμένων δολαρίων και ρουβλιών, χρηματιστηριακή απάτη, κλοπή –κούρεμα– καταθέσεων, θάνατοι σε θλιβερά νοσοκομεία, αποκοπή μισθών και διάλυση της πίστης των νομιμοφρόνων πολιτών. Αδύναμοι οι «θεοί» να αναμετρηθούν με τα μεγάλα σκάνδαλα ή καλύτερα με δεμένα τα χέρια από τους νομοθέτες και τους κυβερνώντες, παρέμειναν και αυτοί θεατές της απατηλής καθημερινότητας: «Ει νεκροί ουκ εγείρονται, φάγωμεν και πίωμεν, αύριον γαρ αποθνήσκομεν». Για να επιβεβαιωθεί το ρηθέν από τη Γαλάτεια Καζαντζάκη: «Εικόνα σου είμαι, κοινωνία, και σού μοιάζω. Μ' από την κόλασή μου, σου φωνάζω: Εικόνα σου είμαι, κοινωνία, και σου μοιάζω».

Η αποκάλυψη των «θεών» πριν από μερικές μέρες στην Επιτροπή Θεσμών της Βουλής, κατά τη συζήτηση των «καταγγελιών για διαπλοκή και οικογενειοκρατία στην κυπριακή δικαιοσύνη» απομυθοποίησε τον μόνο ίσως θεσμό, ο οποίος βρισκόταν ψηλά στη συνείδηση των πολιτών. Ο δημόσιος καβγάς, μεταξύ του γενικού εισαγγελέα Κώστα Κληρίδη και του προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου Μύρωνα Νικολάτου και οι άκρως συναισθηματικές αναφορές, περί διάλυσης μιας 45ετούς φιλίας, για τη δίκη Ηλιάδη – Τράπεζας Κύπρου, αποκάλυψε ότι και οι «θεοί» έχουν πάθη, έχουν αισθήματα και ότι η δικαιοσύνη δεν είναι πάντα τυφλή. Κορυφαία στιγμή η συναισθηματική παραδοχή του Μύρωνα Νικολάτου ότι «δεν θα ζήσει για να δει την αποκατάσταση του πλήγματος που δέχθηκε η δικαιοσύνη». Μίλησε ακόμη για διαπόμπευσή του, από τα Μέσα Ενημέρωσης, τα οποία τον «κατακρεούργησαν» γιατί έδωσε αθωωτική ψήφο στην υπόθεση Ηλιάδη – Τράπεζας Κύπρου. Δικαίως και καλώς ίσως, ο άνθρωπος, δεν γνωρίζει το βαθύ κράτος των Μέσων Ενημέρωσης και της διαπλοκής των άλλων εξουσιών του τόπου.

Η κρίση στη δικαιοσύνη αποκάλυψε και μια σειρά από θεσμικές ίσως «εκτροπές» οι οποίες δύσκολα μπορούν να κατανοηθούν με πολιτειακούς όρους. Η Δημοκρατίας της Κύπρου και ο ύψιστος νόμος, το Σύνταγμα, στηρίζονται στη διάκριση εξουσιών. Εκτελεστική, νομοθετική και δικαστική. Αλήθεια τι γύρευαν οι δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε δημόσια συνεδρία της Επιτροπής Θεσμών της Βουλής, η οποία δουλειά της είναι να ελέγχει θεσμούς και σίγουρα όχι ανεξάρτητες εξουσίες; Αλήθεια, τι γύρευαν οι δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο Προεδρικό Μέγαρο και γιατί συζητούσαν με Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τα εσωτερικά τους προβλήματα; Γιατί άραγε καθυστέρησαν τόσο πολύ να λάβουν μέτρα αυτοκάθαρσης και διόρθωσης των κακώς εχόντων; Ακόμη, έπρεπε να πέσει ο «ουρανός να τους πλακώσει» για θεσπίσουν κώδικα δεοντολογίας των δικαστών, κάτι το οποίο έπρεπε να αποτελεί άγραφη πρακτική κάθε δικαστή; Και για να μην ισοπεδώνουμε τους πάντες, η πλειοψηφία των δικαστών, όπως μαθαίνουμε, ακολουθεί τον άγραφο κανόνα και δεν δικάζει άτομα και υποθέσεις, στις οποίες εμπλέκονται συγγενικά ή άλλα φιλικά τους πρόσωπα. Με απλά λόγια οι δικαστές δικάστηκαν και καταδικάστηκαν από μόνοι τους, υποτάσσοντας τη δικαστική εξουσία, στις άλλες δύο εξουσίες.

Το 1975 ο αείμνηστος καθηγητής του αστικού δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών, Γιώργος Κουμάντος, έγραψε στο σπουδαίο του βιβλίο, «Στόχος η Δημοκρατία: «Όπως όλοι οι μύθοι, έτσι και ο μύθος για την δικαιοσύνη, ομορφαίνει την ζωή μας και καθησυχάζει τους φόβους μας. [...] ο κριτής παίρνει θεϊκές διαστάσεις, εξοπλίζεται με τη ζυγαριά για να κρίνει και το σπαθί για να πραγματώνει την κρίση του. Ο μύθος ολοκληρώνεται και παίρνει μορφή κατάλληλη για να τρέφει τις φαντασίες.» Και όλα αυτά καταλήγουν στην απλή εμπειρική αλήθεια, ότι «όλα εδώ πληρώνονται» και ότι η θεία δίκη, είναι ισχυρότερη από την ανθρώπινη δίκη.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Από τον κληριδισμό στον διπολισμό

Όταν το 1976 ο Γλαύκος Κληρίδης ίδρυε τον Δημοκρατικό Συναγερμό και σε αυτόν στεγάζονταν και πρόσωπα που στήριζαν την ΕΟΚΑ Β΄ πολλοί ήταν εκείνοι που τον πολέμησαν, χαρακτηρίζοντάς τον μεταξύ άλλων και μεταπραξικοπηματία. Η κίνησή του, λοιπόν, όχι μόνο δεν αγκαλιάστηκε από τις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις, αλλά έκαναν και μέτωπο για να αποτρέψουν την είσοδό του στη βουλή. Ήταν όμως μία κρίσιμη περίοδος για τον τόπο και με αυτό τον τρόπο, όπως λέγεται, ήθελε να επουλώσει πληγές της εμφύλιας σύρραξης, αλλά και να αποτρέψει παρόμοιες εντάσεις στο μέλλον. «Προσωπικά θεωρώ πως η πολιτικοποίηση αυτών των ανθρώπων ήταν το μεγαλύτερο επίτευγμα που έκανε ο κ. Κληρίδης, καθώς εντάχθηκαν σε ένα κόμμα που στήριζε τη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία» έλεγε γι' αυτό το σημείο της πολιτικής του πορείας ο στενός συνεργάτης και φίλος του Παντελής Κούρος σε συνέντευξή του στην «Κ».

Είναι γεγονός πως κατά τη διάρκεια της πολιτικής του πορείας αν παραβλέψουμε τον ενταφιασμό των Ιδεών Γκάλι, την ακατανόητη πυραυλολογία που μας οδήγησε σε μία εν πολλοίς ντροπιαστική αναδίπλωση ή τους όρκους σε ελληνικές σημαίες, κατάφερε να περάσει το μήνυμα σε μεγάλη μερίδα του ακροατηρίου πως είναι ο κύριος εκπρόσωπος του πολιτικού ρεαλισμού. Και στον πολιτικό ρεαλισμό, χώρο δεν έχουν ούτε οι εθνικιστικές εξάρσεις ούτε οι συναισθηματισμοί που οδηγούν τον τόπο σε περιπέτειες. Γιατί σε αυτό το ακροατήριο κατάφερε να μιλήσει για τη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία, να μιλήσει για την επίλυση του Κυπριακού βάσει του εφικτού και όχι του ευκταίου και να υπογραμμίσει από νωρίς την ανάγκη ένταξης της Κύπρου στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια και να μη μετακινηθεί κανείς προς άλλο κόμμα και κατεύθυνση. Πέντε χρόνια μετά τον θάνατό του, κατά το ετήσιο μνημόσυνο του ιδρυτικού του ηγέτη η Πινδάρου εγκαινίαζε τα γραφεία του κόμματος, περνώντας το μήνυμα ότι το κόμμα παρά τις όποιες παρεκκλίσεις του Νίκου Αναστασιάδη μένει πιστό στις κληριδικές παρακαταθήκες. «Ο Κληρίδης δεν ανήκει στον ΔΗΣΥ, ο Κληρίδης ξεπέρασε κόμματα, είχε πολιτικές για τον τόπο, εμείς στον ΔΗΣΥ ένα θα επαναλάβουμε: Δεν θα παρεκκλίνουμε ούτε κατά ένα νι από τις παρακαταθήκες του αείμνηστου Γλαύκου Κληρίδη», έλεγε χαρακτηριστικά ο Αβέρωφ Νεοφύτου. Είναι γεγονός ότι ο Αβέρωφ Νεοφύτου με τη στάση του το τελευταίο διάστημα κατέδειξε πως είναι έτοιμος να συγκρουστεί ακόμα και με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την επίλυση του Κυπριακού.

Όμως, όσο κι αν θέλουμε να πιστέψουμε στις ειλικρινείς του προθέσεις και την ετοιμότητά του για σύγκρουση, όσο κι αν ο ίδιος δηλώνει έτοιμος για επανένωση, τα όσα διαμείβονται στις τάξεις του Δημοκρατικού Συναγερμού μας δίνουν την εντύπωση πως αυτός ακριβώς ο διπολισμός δεν βοηθάει. Γιατί λίγα έδρανα πιο κάτω από τον ίδιο βουλευτές του πιστεύουν στην Ένωση και τη διατυμπανίζουν σε μία κρίσιμη για το Κυπριακό περίοδο. Στα γραφεία των φοιτητικών παρατάξεων του ΔΗΣΥ δεσπόζουν περήφανα οι φωτογραφίες του Γρίβα, κυματίζουν οι ελληνικές σημαίες με την Κύπρο στο Κέντρο και η συνθηματολογία του Ελλάς Κύπρος Ένωσις δίνει και παίρνει. Την ίδια ώρα που η ηγεσία του ΔΗΣΥ θέλει να περάσει το μήνυμα πως η επανένωση και η συμφιλίωση είναι η μόνη λύση. Αν ένα κόμμα με παρακαταθήκη 43 χρόνων που υπερηφανεύεται για τον ρόλο του στην ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε., που θεωρεί πως υπήρξε ο καταλύτης για να αποφευχθεί μία νέα εμφύλια σύρραξη, δεν έχει μέχρι στιγμή λύσει και τους άκρατους συναισθηματισμούς του, τότε υπάρχει πρόβλημα. Είμαστε σίγουροι, πως αν ο κομματικός μηχανισμός μπορεί να αποδομήσει στελέχη που αποχωρούν, όπως η Ελένη Θεοχάρους για την ετοιμότητά της να πυρποληθεί για την Ένωση, τότε μπορεί να μορφώσει τα στελέχη του και τη νεολαία του ότι η Ένωση δεν μπαίνει πλέον στο τραπέζι και πως αν η νεολαία θέλει επανάσταση θα πρέπει να δουλέψει για την επανένωση.

Η αποδοχή στη διατυμπάνιση τέτοιων απόψεων δεν ονομάζεται πολυφωνία. Καταδεικνύει πως ένα μεγάλο πολιτικό κόμμα, παρά τις βαρύγδουπες δηλώσεις του για πολιτική υπευθυνότητα, δεν είναι έτοιμο να καθοδηγήσει τους πολίτες, αλλά να ακολουθήσει παθητικά αυτό που θέλει το πλήθος. Και αυτή είναι ίσως η μεγαλύτερη παθογένεια του πολιτικού μας συστήματος.

economidoum@kathimerini.com.cy

Προετοιμασίες για τη γιορτή του μεγάλου φεγγαριού στην Κίνα.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Έρχονται μήνες που δεν ήρθαν σε πάνω από 40 χρόνια

Το αναμενόμενο έγινε με την ανανέωση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Η παρουσία της για τους επόμενους έξι μήνες έχει «κλειδώσει». Ήδη όμως καταγράφονται τριγμοί για το τι μέλλει γενέσθαι μετά. Στην ουσία η κυπριακή διπλωματία δεν θέλει να προκαταβάλει τις εξελίξεις, αλλά ισχύει ότι οι Αμερικανοί θέλουν να αποδείξουν και στην πράξη το ότι η πολιτική των περικοπών ισχύει. Εκεί την πληρώνουν μεταξύ άλλων και οι ειρηνευτικές αποστολές. Η πολιτική αυτή των ΗΠΑ είτε το θέλουμε είτε όχι, μας βάζει τα δυο πόδια σε ένα παπούτσι. «Οι διαιωνιζόμενες ειρηνευτικές αποστολές είναι απαράδεκτες», είπε ο Αμερικανός αναπληρωτής μόνιμος αντιπρόσωπος Τζόναθαν Κόεν. Προσέξτε τη λέξη «απαράδεκτες». Δεν νομίζω ότι είναι τυχαίο.

Κάθε άλλο. Είναι ενδεικτική της έντασης με την οποία αντιμετωπίζεται το θέμα. Αυτό είναι το άλλο παπούτσι, το αμερικάνικο. Το σαφές μήνυμα είναι πως έχετε έξι μήνες για να δείτε τι θα κάνετε με το Κυπριακό, γιατί μετά θ' αλλάξει ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτή η ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Θα υπάρχει και πώς; Αυτό που ισχύει, το ξέρουν καλύτερα οι διπλωμάτες που χειρίζονται το θέμα. Πόσο δύσκολο έχει καταστεί πλέον το να πείσει η κυπριακή Δημοκρατία για την αναγκαιότητα της παρουσίας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, πόσα από τα απαιτούμενα κριτήρια πληρούμε και τι θα γίνει στο μέλλον. Ξεκινώντας από το τελευταίο, η στρατηγική του «θα δούμε» δεν προχωρεί. Γενικά βεβαίως αλλά και ειδικά για το συγκεκριμένο θέμα. Τι έχουμε να δούμε; Αν μπορούμε να καλύψουμε μόνοι μας το κόστος; Δύο τινά συμβαίνουν και στα δύο πρέπει να κάνουμε όσα μπορούμε και περνάνε από το χέρι μας. Τα ψέματα για το Κυπριακό τελειώνουν και η απογοήτευση για τις μη εξελίξεις, όσο κι αν μας «βολεύει» ως κατάσταση, έχει φτάσει και μέχρι τα ανώτατα διπλωματικά δώματα. Είτε λόγω της ακινησίας, είτε λόγω της ατολμίας, είτε λόγω του ότι πάμε μαθηματικά για να χάσουμε όλα μας τα δίκια στο ζήτημα. Σε μια κατάσταση που πρέπει να αποδεικνύεις συνεχώς πως δεν είσαι ελέφαντας, εμείς δεν κάνουμε το ελάχιστο επικοινωνιακά προς αυτή την κατεύθυνση. Θα επανέλθω. Το δεύτερο που συμβαίνει είναι πως με όποιο τρόπο και όποτε αρχίσουν οι συνομιλίες θα μπούμε σε μια φάση take it or leave it. Αυτό δεν είναι διπλωματικά ορθό, αλλά το Κυπριακό έχει πίσω του δεκαετίες διπλωματικής στειρότητας και ενώπιόν του αυτό ακριβώς το δόγμα που πρεσβεύει η νεοαμερικανική εξωτερική πολιτική. Του take it or leave it. Ο Τραμπ δεν θέλει να είναι αρεστός σε κανέναν έξω από τους ίδιους του Αμερικανούς. Για να το πετύχει και θα λαϊκίσει και θα αδιαφορήσει για τον ρόλο των ΗΠΑ ως παγκόσμια δύναμη και θα προτάξει τα αμερικανικά συμφέροντα όπως εκείνος τα εννοεί. Αυτό θα έχει ως άμεσο αποτέλεσμα την αλλαγή συσχετισμών το αμέσως επόμενο διάστημα με την ΟΥΝΦΙΚΥΠ και με όλη αυτή την κατάσταση να βάζει νερό στον μύλο των «Οζερσάιδων» στα Κατεχόμενα. Επιστρέφω σε εμάς. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ως τέτοιος, θα έπρεπε να τον «είχε» τον Ακιντζί σε προσωπικό επίπεδο. Στο τέλος της ημέρας, δυνατός είσαι όταν δυνατοί σε καλύπτουν. Η διεθνής διπλωματία είναι σε πρώτο χρόνο με την Κυπριακή Δημοκρατία, έρχονται ηγέτες, συνέργειες λαμβάνουν χώρα και έτσι ως Πρόεδρος δεν έχεις να αποδείξεις κάτι σε κανέναν. Πέραν του να μπορέσεις να πείσεις ως ηγέτης, τραβώντας κοντά σου επικοινωνιακά την άλλη πλευρά. Οι ζιβανίες στον δρόμο δεν λύνουν το πρόβλημα, σημειολογικά όμως θα μπορούσε να είναι ο κυπριακός δρόμος εξόδου από το αδιέξοδο της επικοινωνίας που τούτη την ώρα κοστίζει περισσότερο σ' εμάς. Οι διακηρύξεις ετοιμότητας δεν αρκούν, η διπλωματία «τρέχει» εκτός, ναι, αλλά και οι διπλωμάτες της Ε.Ε. ήταν έτοιμοι να κατέβουν να υπογράψουν στο Κραν Μοντάνα άρον-άρον. Ψάχνουν έτσι όλοι το επόμενο breakthrough στο Κυπριακό και η ΟΥΝΦΙΚΥΠ θα συναντήσει μεγάλα εμπόδια, ίσως και ανυπέρβλητα στην επόμενη ανανέωση. Είμαστε λοιπόν έτοιμοι να διαχειριστούμε όσα δεν έφεραν τα προηγούμενα 40 τόσα χρόνια μέσα στους επόμενους έξι μήνες; Ιδού το ερώτημα.

Η διεθνής διπλωματία είναι σε πρώτο χρόνο με την Κυπριακή Δημοκρατία, έρχονται ηγέτες, συνέργειες λαμβάνουν χώρα και έτσι ως Πρόεδρος δεν έχεις να αποδείξεις κάτι σε κανέναν.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΑΡΘΡΟ / Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ**

Μάτια «στραβά» ή και παντελώς κλειστά

Ότι δεν διώκονται ποινικώς όλα τα ψέματα είναι κοινός τόπος. Δεν διώκονται τα παχιά λόγια με τα οποία λαοπλάνοι συνεπαίρνουν και ποδηγετούν τα πλήθη, τα τόσο διαφορετικά από τα καθαρά κι έντιμα λόγια των μετρημένων. Δεν καταδικάζονται τα ιστορικά ψεύδη πάνω στα οποία χτίστηκαν μύθοι, παραδόσεις, δυναστείες και αυτοκρατορίες ή οι σφετερισμοί αλλότριων ιστοριών, με τις οποίες πλάστηκαν ταυτότητες και φρονήματα. Δεν καταγγέλλονται οι φανταστικές περιπέτειες, οι συναρπαστικές αναληθείς διηγήσεις, που παρασύρουν στην άκριτη αποδοχή δεδομένων. Δεν μηνύονται, κάθε άλλο· είναι επιθυμητά και σωτήρια τα διπλωματικά ψεύδη με τα οποία γεφυρώνονται τα αγεφύρωτα και αποφεύγονται προστριβές, συρράξεις, συμφορές. Δεν καταγγέλλονται τα ψεύδη που χρησιμοποιούνται ως άμυνα σε επικίνδυνες περιστάσεις. Όμως εκείνα που έχουν στόχο να εξαπατήσουν –ή να βλάψουν πολίτες ή το κράτος– σαφώς τιμωρούνται. Πλαστά πτυχία. Αδικήματα ίσης βαρύτητας, που διαπράττονται από όλους με τον ίδιο ακριβώς τρόπο και το ίδιο ακριβώς κίνητρο (διορισμό στο Δημόσιο). Όμως δεν φέρουν πάντοτε το ίδιο ενοχοποιητικό βάρος, άλλοτε φέρουν μεγάλο κι άλλοτε σχεδόν μηδενικό. Κι όχι μόνο λόγω των διαφορετικών πολιτικοκοινωνικών παραμέτρων. Αλλά και εξαιτίας των «συναλλαγών» που συντελούνται επί ζημία των κοινών αγαθών. Κάποιοι πλαστογράφοι απολύονται, δικάζονται και καταδικάζονται («άλλοι, με πτυχία, τυλίγουν σουβλάκια», είπε δικαστής σε παραχαράκτη τίτλων). Όμως ορισμένοι υφίστανται ελαφρές διοικητικές κυρώσεις ή μπλοκάρουν πειθαρχικές αποφάσεις και ανακαταλαμβάνουν πόστα. Δεν είναι μόνο η Νίκαια και ο Βόλος, δηλαδή μόνο «τα τέσσερα ανύπαρκτα πτυχία» του πρώην διοικητή του νοσοκομείου Νικαίας, όπως αποκάλυψε πόρισμα του Σώματος Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης και προκάλεσε «πυρά» για υπουργική προστασία. Ή η ηθικώς καταδικαστέα αλλά κοινωνικώς συγχωρητέα –μετά τη δημοσιοποίηση της βαριάς ποινής, 10 χρόνια κάθειρξης– πλαστογραφία απολυτηρίου δημοτικού από άπορη γυναίκα με ανήλικα, για τον διορισμό της σε θέση καθαρίστριας σε σχολείο.

Πλαστά πτυχία ή τα κοινωνικώς συγχωρηθέντα, τα ποινικώς διωχθέντα και τα εντέχνως παραγραφέντα ψεύδη.

Ούτε αποκαθίσταται πάντα η δικαιοσύνη υπό την πίεση του κοινού περί δικαίου αισθήματος. Είναι αλήθεια ότι πάνω του προσκρούουν πολλές δικαστικές αποφάσεις – κυρίως με τη διαμεσολάβηση των ΜΜΕ, που αποκαλύπτουν το ποιόν του δράστη και τον στερημένο σκληρό του κόσμο. Οι βαριές τιμωρίες σε αναξιοπαθούντες παραβιάζουν την κοινή λογική, όπως στην περίπτωση της καθαρίστριας από τον Βόλο, με τη γνωστή εξέλιξη (πρώτη είδηση, πανταχόθεν σχολιασμένη, για μέρες, και σχεδόν άμεση αποφυλάκιση μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης στον Αρειο Πάγο). Όμως τα δικαστήρια, αν και συνυπολογίζουν την κοινή γνώμη, σπάνια την ακολουθούν. Μέτρο της κρίσης τους είναι οι νόμοι, όχι η δικαιοσύνη όπως την προσδιορίζουν σχολιογράφοι και σχολιάζοντες. Λίγες ημέρες μετά τον θόρυβο που προκάλεσε η υπόθεση της καθαρίστριας, υπάλληλος του ΕΚΑΒ καταδικάστηκε στο Εφετείο όχι σε 10 αλλά σε 13 χρόνια κάθειρξης για παρόμοιο αδίκημα – πλαστογράφησε το απολυτήριο τεχνικού λυκείου προκειμένου να ασχοληθεί «με κάτι που λάτρευε». Σε αντίθεση με το κοινό περί δικαίου αίσθημα που συνδέεται με το συναίσθημα, η δικαστική απόφαση δεν βασίζεται στη συγκίνηση. Ο νόμος δεν πονά, δεν λυπάται, δεν αμφιβάλλει, είναι αδιασάλευτος...

Το ζήτημα είναι ότι δεν φτάνουν όλες οι υποθέσεις στα δικαστήρια. Την περίοδο 2014-2018 εντοπίστηκαν στο Δημόσιο όχι τρία ή 13 αλλά 1.737 πλαστά πτυχία, ενώ 2.002 ακόμη είναι υπό εξέταση. Μεγάλος αριθμός για έναν μηχανισμό όπου τα έγγραφα υπόκεινται –θεωρητικά– σε ενδελεχή έλεγχο. Μάτια στραβά, ενίοτε και ολότελα κλειστά. Το ψέμα, η εξαπάτηση του κράτους, δεν είναι απλά μια δυσαρμονία, είναι μια συνειδητή συνωμοσία, που διαστρεβλώνει την όποια τάξη, αναστέλλει την όποια κανονικότητα, σκιάζει τη ροή των πραγμάτων με ένα σωρό παρενέργειες, απώλειες, αρνητικά πρότυπα και νοσηρές νοοτροπίες. Αποτελεί καθαρό σημάδι μιας μηχανής που κινείται με νόθα «καύσιμα», σε ένα περιβάλλον ξένο προς εκείνο των ταχύρρυθμων αποδοτικών δομών που ωθούν σε πολιτισμούς οι οποίοι απασχολούν θετικά την Ιστορία.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Ακόμα και για τα αυτονόητα πρέπει να κάνουμε θέμα;

Είναι δεδομένο πλέον ότι ακόμα και για τα αυτονόητα σ' αυτό τον τόπο πρέπει να ασκηθεί πίεση από τους πολίτες (τους σκεπτόμενους, αν μη τι άλλο) για να παραμείνουν αυτονόητα. Διότι όταν δεν υπάρχει πολιτική θέληση που να στηρίζεται σε ένα όραμα ώστε να επιδεικνύει την αποφασιστικότητα να υπερασπιστεί αυτά τα αυτονόητα, αλλά αντ' αυτού πελαγοδρομεί ανάμεσα στα διάφορα κοντόφθαλμα συμφέροντα ή στον λαβύρινθο των οπισθοδρομικών μυαλών, το αποτέλεσμα είναι πως τίποτα πλέον δεν μπορεί να θεωρείται αυτονόητο σ' αυτό το αλλοπρόσαλλο κράτος. Και εξηγώ. Το θέμα του ανοίγματος ή όχι της οδού Κωστάκη Παντελίδη για οχήματα αποτελεί ένα τέτοιο τρανταχτό παράδειγμα. Αφού φτύσαμε ιδρώτα για να αντιληφθούν οι ιθύνοντες ότι δεν νοείται να περνούν αυτοκίνητα από την πλατεία Ελευθερίας (την οποία ακόμα ιδρώνουμε να δούμε τελειωμένη) έρχεται τώρα μια κάποια Επιτροπή Διαχείρισης Κυκλοφοριακού του Δήμου να αποφασίσει λέει πως πρέπει να ανοιχτεί αυτός ο 200 μέτρα δρόμος για τα οχήματα. Με ποια δικαιολογία;

Ότι λέει αποφασίστηκε πριν από κάποια χρόνια (και αφού έχουν περάσει τρία Δημοτικά Συμβούλια) πως η Κωστάκη Παντελίδη θα είναι δρόμος. Τόσο μπροστά βλέπει η εν λόγω επιτροπή που επικαλείται ένα γεγονός το οποίο έχει συμβεί χρόνια πριν χωρίς να κατανοεί (γιατί άραγε;) πως τα δεδομένα αλλάζουν και πως αυτό συνεπάγεται ότι τα μυαλά τα οποία αρνούνται να αλλάξουν και να συγχρονιστούν με τα καινούργια δεδομένα καθίστανται ανίκανα για οποιαδήποτε απόφαση χρήσιμη και ωφέλιμη για την πόλη. Το μέγα πρόβλημα αυτού του κράτους. Πως τα μυαλά από τα οποία εξαρτόμαστε παραμένουν εγκλωβισμένα μέσα σε ένα οπισθοδρομικό τρόπο σκέψης, ο οποίος περιορίζει το βελνενεκές του στο ποια συμφέροντα θίγονται, στο πώς θα κρατήσουμε τις ισορροπίες, στο ποιου του κουμπαριλίκι θα επηρεαστεί κτλ. κτλ. κτλ. Και για την πλατεία Ελευθερίας προϋπήρχε απόφαση για τη διέλευση οχημάτων, αλλά το Δημοτικό Συμβούλιο αναθεώρησε λαμβάνοντας (ευτυχώς και επιτέλους) υπόψη τις αντιδράσεις του κόσμου και των διάφορων οργανώσεων. Είναι αδιανόητο να συζητάμε για το αν θα περνούν οχήματα από ένα δρόμο μόνο 200 μέτρων, ο οποίος έρχεται να συμπληρώσει το έργο και τα υποτιθέμενο όραμα μιας πλατείας που σκοπό έχει να αλλάξει την όψη της πόλης προς το καλύτερο (ευελπιστούμε), αλλά και την ποιότητα ζωής και την προστασία του περιβάλλοντος. Ακόμα όμως και αν αυτά δεν τα αντιλαμβάνονται οι φωστήρες της όποιας Επιτροπής το ελάχιστο που οφείλουν να κάνουν είναι να ανοίξουν τα αφτιά τους σ' αυτούς που είναι σε θέση να αντιληφθούν τα αυτονόητα, αλλά και να τα τεκμηριώσουν.

Όταν δηλαδή οργανώσεις όπως το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο (ΕΤΕΚ) παίρνουν επίσημα θέση κατά της διέλευσης οχημάτων από την Κ. Παντελίδη προσθέτοντας ότι είναι μια «αναγκαία δράση για διευκόλυνση των συμπολιτών μας και ειδικότερα των ατόμων με κινητικές δυσκολίες», τότε δεν δικαιούσαι μόνο και μόνο γιατί στερείσαι του κατάλληλου υπόβαθρου (και προφανώς των κατάλληλων γνώσεων), να το αγνοείς. Όταν η οργάνωση παραπληγικών, οι φίλοι της Λευκωσίας, καθώς και άλλοι φορείς (ΕΒΕΛ, ΕΤΑΠ) αλλά και οι 3.000 υπογραφές από τους δημότες συγκλίνουν σ' αυτή τη θέση επιχειρηματολογώντας και όχι οπισθοδρομοπατώντας, τότε δεν δικαιούσαι να τους προσπερνάς, σφυρίζοντας αμέριμνα, απλώς και μόνο για να ικανοποιήσεις μεμονωμένα συμφέροντα ή για να παραμείνεις προσκολλημένος σε ατεκμηρίωτες προσεγγίσεις που δεν έχουν καμία επιστημονική βάση. Ούτε και δικαιούσαι να προσπαθείς να το περάσεις στα μουλωχτά για να τη βγάλεις καθαρή, ακολουθώντας την πεπατημένη οδό που οδήγησε και οδηγεί αυτό το κράτος στη συνεχόμενη παρακμή του. Άρα; Άρα αυτό που απομένει είναι να σταθεί το Δημοτικό Συμβούλιο και ο ίδιος ο δήμαρχος (ο οποίος παρεμπιπτόντως υπάρχει;) στο ύψος των περιστάσεων και να υπερασπιστούν το δικαίωμα των πολιτών στη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Με απλά λόγια να κάνουν αυτό που οφείλουν αν πραγματικά έχουν όραμα και επίγνωση.

elenixenou11@gmail.com

Ένα άγγιγμα, πνοή ζωής

Της **ΚΟΡΑΛΙΑΣ ΤΙΜΟΘΕΟΥ**

Τις προάλλες, σε σεμινάριο πρώτων βοηθειών, συζητούσαμε για την πιθανότητα που θεωρητικά διατρέχει ο πρώτος βοηθός να κατηγορηθεί από τον λήπτη των πρώτων βοηθειών για σεξουαλική παρενόχληση! Έπεσα από τα σύννεφα γιατί (α) τίθεται όντως τέτοιο θέμα –αν και σπάνιο– και γιατί (β) με τίποτα δεν θα το σκεφτόταν το υπερ-αφελές μυαλό μου: «Αλήθεια; Σου έσωσα τη ζωή και βρίσκομαι κατηγορούμενη για ανάρμοστη συμπεριφορά;» Δεν λέω ότι αποκλείεται να συμβεί. Μπορεί μια στις τόσες. Αλλά αυτό ισχύει με όλα, στον εργασιακό χώρο, στις σχέσεις μεταξύ φίλων, στον δρόμο. Οπουδήποτε και οποτεδήποτε μπορεί να συμβεί και γι' αυτό οφείλουμε να είμαστε προσεκτικοί και να διδάσκουμε και στα παιδιά μας το ίδιο. Παρόλα αυτά μήπως κάπου το παρακάναμε; Μήπως δαιμονοποιούμε το αθώο ανθρώπινο άγγιγμα και μήπως αυτό έχει αντίκτυπο στην ψυχική αλλά και στη σωματική μας υγεία;

Η αφή είναι μαζί με την ακοή και την όραση βασικός τρόπος επικοινωνίας και σύνδεσης των ανθρώπων. Είμαστε κατασκευασμένοι για να αγγίζουμε, με επιδέξια χέρια και δέρμα γεμάτο από ευαίσθητους νευρώνες συνδεδεμένους ακόμα και με το ανοσοποιητικό μας σύστημα. Η αφή μπορεί να μεταφέρει συναισθήματα. Η ικανότητά μας να αντιλαμβανόμαστε συναισθήματα αποκλειστικά μέσω της επαφής είναι πολύ ανεπτυγμένη. Ο Dacher Keltner έδειξε ότι με ένα άγγιγμα διάρκειας ενός δευτερολέπτου στον βραχίονα και χωρίς φωνητική ή οπτική επικοινωνία, οι συμμετέχοντες σε πείραμα μπόρεσαν να αναγνωρίσουν με ακρίβεια 50-60% συναισθήματα όπως ευγνωμοσύνη, φόβο και αποστροφή. Είδη όπως ο γορίλας περνούν 20% του χρόνου τους να περιποιούνται ο ένας τον άλλο, χτενίζοντας ή αφαιρώντας παράσιτα από τη γούνα των «φίλων» τους. Γορίλες οι οποίοι ακουμπούν ο ένας τον άλλο συχνότερα, μοιράζονται πιο συχνά την τροφή τους και δημιουργούν ευκολότερα συνεργασίες. Τα ποντίκια το ίδιο.

Οι κοινωνίες του ευφυέστερου όντος ωστόσο στερούνται φυσικής επαφής ολοένα και περισσότερο. Ο Sidney Jourard παρακολούθησε πώς συμπεριφέρονται απλοί φίλοι στην καφετερία σε διάφορα μέρη του κόσμου. Στο Πουέρτο Ρίκο ακουμπούν ο ένας τον άλλο 180 φορές την ώρα, στη Γαλλία 110 φορές, στις ΗΠΑ ο αντίστοιχος αριθμός είναι 2 και στη Βρετανία 0! Τα ποσοστά θνησιμότητας σε ορφανοτροφείο μειώθηκαν δραματικά όταν δόθηκαν οδηγίες στις φροντίστριες να διατηρούν φυσική επαφή με τα βρέφη. Σύμφωνα με την ερευνήτρια Tiffany Fiel, η φυσική επαφή έχει θετικό αντίκτυπο στην αύξηση βάρους σε πρόωρα νεογνά, στη μείωση της κατάθλιψης σε ασθενείς με Αλτζχάιμερ και στην επιβίωση ασθενών με σοβαρές ασθένειες. Κατά τη Fiel, παιδιά με αυτισμό, τα οποία αντιπαθούν να τα ακουμπούν άγνωστοι, κατά κανόνα αγαπούν ένα ηρεμιστικό μασάζ από επαγγελματία που εμπιστεύονται ή από τους γονείς τους. Το μασάζ, γενικότερα, δεν είναι ευεργετικό μόνο για το μυϊκό μας σύστημα, αλλά και για την ψυχική μας υγεία. Ο Dacher Keltner παρατήρησε τις αμερικανικές καλαθοσφαιρικές ομάδες του NBA και συμπέρανε ότι οι ομάδες των οποίων οι παίκτες είχαν περισσότερη φυσική επαφή (φιλικά χτυπήματα στην πλάτη, και «high five») κέρδιζαν περισσότερους αγώνες. Στα σχολεία, οι μαθητές έδειχναν καλύτερες επιδόσεις, βελτιωμένη συμπεριφορά και περισσότερο ενδιαφέρον για το μάθημα, όταν ο δάσκαλος τούς χτυπούσε ενθαρρυντικά στην πλάτη (Nicolas Gueguen). Συμπερασματικά, η φυσική επαφή είναι ο πρωταρχικός τρόπος επικοινωνίας της συμπόνιας. Μπορεί να μεταδώσει συναισθήματα όπως αμοιβαιότητα, ασφάλεια, παρηγοριά και να μειώσει τα επίπεδα άγχους. Ο Edmund Rolls ανακάλυψε ότι ένα απλό άγγιγμα διεγείρει το μέρος του εγκεφάλου που σχετίζεται με την ικανοποίηση, τη συμπόνια και τη συνεργασία. Ο James Gross βρήκε ότι με ένα άγγιγμα από άτομο με θετική προδιάθεση, ο αποδέκτης παράγει οξυτοκίνη, την ορμόνη που ευθύνεται για την ενσυναίσθηση, την εμπιστοσύνη, την κοινωνικοποίηση. Είναι αυτονόητοι οι λόγοι που μας οδηγούν σήμερα να κρατάμε κοντά τα χέρια μας, αλλά η επιστήμη αποδεικνύει ότι, όπως πάντα, η ακραία συμπεριφορά είναι επιβλαβής. Είμαστε κατασκευασμένοι και έχουμε την ανάγκη να συνδεόμαστε με τους άλλους μέσω της φυσικής επαφής. Άρνηση αυτού του χαρακτηριστικού μας μας στερεί τις απλές χαρές και την παρηγοριά που μπορούμε να αντλήσουμε από ένα φιλικό, αθώο άγγιγμα. Αυτό καθόλου δεν σημαίνει ότι δικαιούμαστε ή πρέπει να παραβιάζουμε τον ιδιωτικό χώρο των γύρω μας. Μια χειραψία, ένα φιλικό χτύπημα στην πλάτη ή στον ώμο, αναλόγως της περίστασης, μπορεί να «πει» πολλά και να ωφελήσει και τις δύο πλευρές, χωρίς κόστος και κίνδυνο παρεξήγησης. Μπορεί να μεταφέρει ένα μήνυμα στήριξης και ζεστασιάς από έναν άνθρωπο σε άλλο.

Η σκέψη έγινε πραγματικότητα

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ**

Στον απόηχο της συναυλίας «Το δικό μας δεντράκι μεγαλώνει στην καμένη γη της Αττικής», που έλαβε χώρα την περασμένη Παρασκευή 25 Ιανουαρίου, θεωρώ επιβεβλημένο να επισημάνω το βαθύτερο νόημα της εν λόγω εκδήλωσης, η οποία δεν ήταν απλώς μια άλλη περιβαλλοντική πρωτοβουλία του Δήμου μας, αλλά, κυρίως, μια έκφραση επιβαλλόμενης αλληλεγγύης προς τους Έλληνες αδελφούς μας. Λίγες είναι οι στιγμές που συγκλόνισαν πραγματικά και συντάραξαν τον απανταχού Ελληνισμό, όσο η φρικτή τραγωδία του άδικου χαμού των δεκάδων συνανθρώπων μας, που προκάλεσε η πύρινη λαίλαπα που έπληξε την Αττική τον περασμένο Ιούλιο. Πολλές όμως είναι οι στιγμές, που οι Έλληνες σε κάθε μέρος της γης έγιναν Ένα, σμίγοντας όλοι μαζί τις δυνάμεις τους για ένα κοινό σκοπό. Έτσι και έγινε τον περασμένο Ιούλιο, όταν σύσσωμος ο Ελληνισμός ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα για βοήθεια των Ελλήνων αδελφών μας στη Μητέρα Πατρίδα. Νιώθω ιδιαίτερα περήφανος για τη μικρή μας πατρίδα, τη μικρή μας Κύπρο, που όμως το μεγαλείο των ανθρώπων της είναι ασύγκριτα μεγάλο. Τόνοι τροφίμων, ιατρικές προμήθειες, ρουχισμός, συλλέχθηκαν σε εκστρατείες που διοργανώθηκαν σε κάθε γωνιά της Κύπρου μας, με τον δικό μας Στρόβολο να μην αποτελεί εξαίρεση. Τον περασμένο Ιούλιο, ο αληθινός, ο πηγαίος Εθελοντισμός που υπάρχει σε κάθε ανθρώπινη ύπαρξη, πήρε σάρκα και οστά. Με το πέρασμα πλέον μερικών μηνών, μπορεί τα φώτα να έχουν χαμηλώσει, αλλά η σκέψη μας εξακολουθεί να παραμένει στους αδελφούς μας στην καμένη Γη της Αττικής.

Πριν από μερικές εβδομάδες, το Δημοτικό Συμβούλιο Στροβόλου, υιοθέτησε την εισήγηση του Κινήματος Οικολόγων – Συνεργασία Πολιτών και της Ομάδας Εθελοντών Σιας, για την πραγματοποίηση εκδήλωσης με στόχο τη συμβολή στην αποκατάσταση χώρου πρασίνου και παιδότοπου στην περιοχή της Ραφήνας Αττικής, που κάηκε από τις πυρκαγιές. Αυτή η απόφαση συνειδητά ταυτίζεται με την περιβαλλοντική πολιτική του Δήμου Στροβόλου, για την οποία προ ολίγων ημερών περήφανα λάβαμε την κορυφαία τιμητική διάκριση του Χρυσού Αγρινού, ως η Πράσινη Πρωτεύουσα της Κύπρου για το έτος 2018. Σε συνεργασία με όλους τους συνδιοργανωτές, προγραμματίζεται εντός Μαρτίου επίσκεψη στον Δήμο Ραφήνας - Πικερμίου, για τη δεντροφύτευση του πάρκου που έχει επιλεγεί. Η σκέψη έγινε πραγματικότητα, η πρωτοβουλία έγινε ομαδική δράση.

Ο κ. Ανδρέας Παπαχαραλάμπους είναι δήμαρχος Στροβόλου.

Μία Σύνοδος από πορσελάνη...

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Η Σύνοδος των Ε.Ε. (MED7) στη Λευκωσία κυριάρχησε στην επικαιρότητα. Ξεχωρίζω τα εξής σημεία από το σύνολο της Συνόδου: **Α.** Αυτή καθ' εαυτή η Σύνοδος των Ε.Ε. (MED7) στη Λευκωσία με την παρουσία σημαντικών ηγετών στο νησί προκαλεί ενδιαφέρον. Εκτιμώ, ωστόσο, ότι αυτές οι περιφερειακές συναντήσεις ομάδας χωρών-μελών, λόγω της δομής τους, δεν αποδίδουν. Είναι προτιμότερο να γίνονται σε επίπεδο Υπουργών Εξωτερικών για να υπάρχει η δυνατότητα για πραγματικές συνομιλίες και εποπτευόμενες αποφάσεις.

Β. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης δήλωσε σχετικά με την επίλυση του σκοπιανού ότι «ο Έλληνας Πρωθυπουργός έδειξε τόλμη και θάρρος και έδωσε τέλος σε μια αχρείαστη διαμάχη που ταλάνιζε επί τριάντα χρόνια την Ελλάδα». Σχεδόν αυτόματα, διερωτάται κάθε παρατηρητής των εξελίξεων: πώς είναι δυνατόν να λέει αυτά για τον Τσίπρα όταν ο ίδιος έκανε ακριβώς το αντίθετο στο Κυπριακό; Είναι ο Τσίπρας που σηκώθηκε και έφυγε από το Μον Πελεράν; Είναι ο Τσίπρας που διέλυσε τη διαπραγμάτευση στο Κραν Μοντάνα; Σε κάθε περίπτωση, ο Αλ. Τσίπρας, χωρίς προηγούμενη διπλωματική εμπειρία, χειρίστηκε το Σκοπιανό με αποτελεσματικό τρόπο, ενώ, ο Ν. Αναστασιάδης παρεμπόδισε την άφιξη Τσίπρα, Μέι, Γιλντιρίμ στον Κραν Μοντάνα για να μη φτάσει η διαπραγμάτευση στην πλήρη της ανάπτυξη.

Γ. Στο ανακοινωθέν αναφέρεται πως «η ιδιότητα τους μέλους της Ε.Ε. αποτελεί την καλύτερη ασφαλιστική δικλίδα για μια επανενωμένη Κύπρο». Αυτό το σημείο είναι σημαντικό. Ποιος όμως θα του δώσει πολιτική υπόσταση; Μόνο η Κύπρος, που υφίσταται την κατοχή. Στα χρόνια της δημιουργίας (βλέπε δράση του Γ. Κρανιδιώτη) τα πιο πάνω ήταν στην ημερήσια διάταξη Συνόδων Κορυφής, Συμβουλίων Υπουργών, του Παρατηρητή της Ε.Ε. στις συνομιλίες (Σερζ Αμπού), σημαντικών δράσεων σε κύκλους πρωτευουσών για να προετοιμαστούν λύσεις. Αυτά εδώ και χρόνια απουσιάζουν.

Κύμα ψύχους έχει κατακλύσει για τα καλά τις ΗΠΑ.

Η ιδιότητα του μέλους δεν είναι ασφαλιστική δικλίδα όταν τη χρησιμοποιούμε μόνο για εσωτερική κατανάλωση. Καλά κείμενα που δεν εντάσσονται σε μια στρατηγική σβήνουν την επομένη ημέρα μιας περιφερειακής συνόδου.

Δ. Διαβάζω από το Κοινό Ανακοινωθέν: «Είναι ύψιστης σημασίας όπως η Ε.Ε. παραμείνει ενεργά αναμεμειγμένη στις διαπραγματεύσεις με την επανέναρξή τους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι μια επανενωμένη Κύπρος θα παραμείνει ένα πλήρως λειτουργικό μέλος της Ένωσης, σε συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο». Πολύ σωστή διατύπωση που, ωστόσο, αποτυπώνεται σε μηδέν έργα! Ήταν ο Γιούνκερ παρών στη Γενεύη. Ήταν η Φ. Μογκερίνι παρούσα στο Κραν Μοντάνα. Σε κάθε στάδιο των συζητήσεων, ο Βαν Νούφελ, αντιπρόσωπος του Γιούνκερ. Γιατί όλοι σιωπούν; Τι γνωρίζουν και οι σχέσεις τους με τη Λευκωσία παραμένουν, σχεδόν, υποτυπώδεις; Με ευχολόγια δεν κάνεις ευρωπαϊκή πολιτική. Χρειάζεται σοβαρότητα, συνέπεια, αξιοπιστία. Κυρίως, χρειάζεται σχέδιο για να επιτύχεις συγκεκριμένους στόχους. Πώς θα κατακτηθεί κάτι, όταν ο ίδιος ο πρόεδρος αχρηστεύει το ευρωπαϊκό χαρτί, κάνοντας σήμα για «δύο κράτη»;

Ε. Ξεχωρίζω, επίσης, από το ανακοινωθέν: «Μια λύση που να επανενώνει την Κύπρο και τον λαό της, να διασφαλίζει την κυριαρχία, την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου, χωρίς ξένες επεμβάσεις, στρατεύματα και εγγυήσεις».

Όλα όσα αναφέρονται πιο πάνω, τα έχει ήδη ενσωματώσει στο Πλαίσιό του ο γ.γ. του ΟΗΕ Α. Γκουτιέρες (30 Ιουνίου 2017). Είναι κεκτημένο της διαπραγμάτευσης, που εμείς οι ίδιοι, αποφεύγουμε να αναφέρουμε.

Το Πλαίσιο Γκουτιέρες «Σχετικά με την Ασφάλεια» αναφέρει:

«Χρειαζόμαστε ένα καινούργιο σύστημα εγγυήσεων, όχι τη συνέχιση του παλιού. Πιστεύω ότι χρειαζόμαστε τον τερματισμό του μονομερούς επεμβατικού δικαιώματος και της Συνθήκης Εγγυήσεως. Αυτή πρέπει να αντικατασταθεί από ένα στιβαρό σύστημα διασφαλίσεων: το οποίο να είναι πολυμερές/διεθνές με τη συμμετοχή αρκετών χωρών (διεθνής διάσταση).Οι εγγυήτριες δυνάμεις δεν μπορούν να εφαρμόσουν και να εποπτεύουν τους εαυτούς τους».

Συμπληρώνοντας τα πιο πάνω, ο Α Γκουτιέρες, σημειώνει:

«Σχετικά με τα στρατεύματα, θα πρέπει να υπάρξει μια δραστική μείωση από την πρώτη ημέρα. Και μετά σε ένα χαμηλό αριθμό, αντίστοιχο με αυτόν που προβλέπει η παλαιά Συνθήκη Συμμαχίας (χρονοδιάγραμμα για να φτάσουμε τα επίπεδα των στρατευμάτων του 1960 και μηχανισμός επιβεβαίωσης για να επιβλέπει, χρειάζεται να συμφωνηθεί)».

ΣΤ. Στο τέλος της ημέρας μετρά το αποτέλεσμα. Ο αντιπρόσωπος των ΗΠΑ στο Σ.Α. των Η.Ε. Τζόναθαν Κόεν δήλωσε στις 30 Ιανουαρίου ότι «οι ΗΠΑ κατάστησαν σαφές πως κατά την επανεξέταση όλων των ειρηνευτικών αποστολών, ότι δεν θα υποστηρίξουν το στάτους κβο για αποστολές στις οποίες οι πολιτικές διαδικασίες είναι αποτελματωμένες». Κάποια στιγμή, πιθανώς εντός του 2019, θα αντιμετωπίσουμε και αυτό το ζήτημα, μόνοι μας με απόλυτο σύνορο με την Τουρκία – από τη Δερύνεια στον Πύργο. Αυτό είναι το πιθανότερο αποτέλεσμα, όταν την πολιτική την καθοδηγεί η ιδιοτέλεια και ο ερασιτεχνισμός. Ο διαπραγματευτής (χωρίς αντικείμενο επί δύο χρόνια), το καλοκαίρι μάς προειδοποιούσε επ' αυτού. Έκτοτε απόλυτη σιωπή.

www.larkoslarkou.org.cy

«Τη γλώσσα και τα μάτια μας» - Ο πόλεμος των greeklish

Της **ΟΛΓΑΣ ΔΕΡΒΗ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥ**

Πολλές φορές παρατηρώ απορημένη την κόρη μου να τρώει ή να διαβάζει και ταυτόχρονα να κρατά το κινητό της τηλέφωνο, ανταλλάζοντας μηνύματα με φίλες της, με τόση ευχέρεια και σε ελάχιστο χρόνο, χωρίς να κοιτάζει καν στην οθόνη, χρησιμοποιώντας μάλιστα μόνο τον αντίχειρά της. Άλλες φορές, νιώθω «τεχνολογικά αναλφάβητη», όταν, προσπαθώντας να επικοινωνήσω μαζί της ή με άλλα παιδιά της ηλικίας της ηλεκτρονικά, δυσκολεύομαι να κατανοήσω αυτά που γράφουν. Δυστυχώς, τα κινητά τηλέφωνα αποτελούν πια προέκταση του χεριού των νέων μας, ενώ ο συνδυασμός της χρήσης τους με τη ραγδαία και απανταχού εξάπλωση του διαδικτύου, τα έχουν καταστήσει άκρως απαραίτητα στη ζωή όλων μας, ή σχεδόν όλων, ως ένα μέσο με τον δικό του κώδικα και τη δική του γλώσσα επικοινωνίας.

Ποια είναι αυτή η γλώσσα που άρχισε να επηρεάζει όλο και πιο πολύ τον γραπτό μας λόγο, απειλώντας σοβαρά την ελληνική γλώσσα; Είναι τα λεγόμενα greeklish, που τείνουν να καθιερωθούν ως η «επίσημη» γλώσσα της πλειονότητας των Ελλήνων χρηστών ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Τα greeklish χρησιμοποιεί ένα μεγάλο και διαρκώς αυξανόμενο ποσοστό μαθητών γυμνασίου και λυκείου σε όλων των τύπων και ειδών ηλεκτρονικά μηνύματα και διαλόγους, δυστυχώς ακόμη και σε χειρόγραφες σημειώσεις. Οι λόγοι της χρήσης μπορεί να είναι ο εθισμός, η εξοικονόμηση χρόνου, η ευκολία ή ακόμα και η μόδα, ωστόσο, οι επιπτώσεις στην ορθογραφία και στη σύνταξη είναι πλέον εμφανείς στη συντριπτική πλειονότητα των νέων ηλικίας δώδεκα μέχρι δεκαοκτώ ετών. Υπάρχουν, μάλιστα, ενδείξεις για επέκταση του φαινομένου και σε μαθητές μικρότερης ηλικίας.

Τι ακριβώς είναι τα greeklish όλοι ξέρουμε, αφού όλοι, λίγο ή πολύ, τα έχουμε χρησιμοποιήσει κατά την ηλεκτρονική μας επικοινωνία. Είναι η αναγραφή ελληνικών λέξεων με λατινικούς χαρακτήρες (giati, pame, trexo), συνήθως με μοναδικό κριτήριο την ακουστική τους ταύτιση. Χαρακτηριστικά του ιδιότυπου και καταστροφικού αυτού τρόπου έκφρασης είναι η σύντμηση λέξεων (tespa αντί τέλος πάντων, tpt αντί για τίποτα, dld αντί για δηλαδή, mnm αντί για μήνυμα), η κατάργηση της ορθογραφίας (ine αντί είναι, i αντί η ή οι), η παράλειψη τονισμού ή σημείων στίξης, η χρήση αγγλικών σημείων στίξης κ.λπ. Αποτέλεσμα όλων αυτών, είναι φυσικά η αύξηση των ορθογραφικών λαθών στο σχολείο ακόμη και σε μαθητές που διακρίνονταν για τις επιδόσεις τους στον γραπτό λόγο.

Έρευνα που διεξήγαγε το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας το 2009 καταγράφει τις επιρροές των greeklish στην ορθογραφική ικανότητα των μαθητών. Εντοπίστηκαν επιρροές σε ποσοστό 64%, παρατηρώντας ακόμη και μη αναμενόμενα λάθη, όπως αλλαγή χρόνου στα ρήματα, αλλαγή πτώσης στα ουσιαστικά, αντικατάσταση λέξης με άλλη εντελώς διαφορετικής σημασίας κ.ά. Οι επιρροές εντοπίστηκαν, κυρίως, σε λάθη στη χρήση των φωνηέντων (ο αντί για ω, ε αντί αι, συνεχής χρήση του ι αντί υ, η, οι, ει) και στη φωνητική απόδοση των διπλών συμφώνων (κσ αντί για ξ, πσ αντί ψ). Σύμφωνα πάντα με την έρευνα, ποσοστό 77% των μαθητών χρησιμοποιούν τα greeklish, με αξιοσημείωτη αύξηση χρηστών από το γυμνάσιο στο λύκειο.

Ο εξαίρετος καθηγητής Γλωσσολογίας Γεώργιος Μπαμπινιώτης, σε άρθρο του για τα greeklish, εξηγεί ότι για τους περισσότερους ανθρώπους «γνωρίζω μια λέξη» σημαίνει ότι έχω γνώση της σημασίας της, της ακουστικής της εικόνας (πώς προφέρεται/ακούγεται) και της οπτικής της εικόνας (πώς γράφεται /ορθογραφείται). Η συνεχής επαφή με τη γλώσσα μας σε οπτικό και κιναισθητικό επίπεδο, βοηθάει στην απόκτηση, εδραίωση και συντήρησή της οπτικής εικόνας μιας λέξης. Μάλιστα, η έγκαιρη, συστηματική και συχνή ανάγνωση κειμένων στα ελληνικά, από τις πρώτες τάξεις του σχολείου, όταν υποστηρίζεται με γλωσσικές γνώσεις, όπως οι βασικοί κανόνες ορθογραφίας, συντηρεί στο μυαλό τη γραπτή εικόνα της λέξης και τη γνώση για το πώς γράφεται, άρα βοηθάει στην απόκτηση της γνώσης της λέξης σε οπτικό επίπεδο. Η γνώση της εικόνας κάθε λέξης σε κιναισθητικό επίπεδο αποκτάται και ενισχύεται σημαντικά όταν από παιδιά αποκτούμε τη δεξιότητα της γραφής. Οι κινήσεις του χεριού μας για την ενεργοποίηση και σχεδιασμό των γραμμάτων που απεικονίζουν γραπτά μια λέξη απεικονίζουν μια άλλη πηγή γνώσης της εικόνας της, δηλαδή της γραφής και της ορθογραφίας της. Πόσες φορές, άλλωστε, όταν αμφιβάλλουμε για την ορθογραφία μιας λέξης, τη γράφουμε στο χαρτί, για να τη σχηματίσουμε και να τη δούμε οπτικά;

Στην εποχή μας, η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών έχει περιορίσει σε μεγάλο βαθμό τη γνώση της εικόνας μιας λέξης σε κιναισθητικό επίπεδο, αφού η δεξιότητα του σχεδιασμού έχει αντικατασταθεί από την πληκτρολόγηση. Άρα οι νέοι μας έχουν ήδη με αυτό τον τρόπο απομακρυνθεί από την εικόνα της λέξης. Με την εισβολή των greeklish στη ζωή τους, έρχεται να προστεθεί και η απομάκρυνσή/αποξένωση από την οπτική εικόνα της λέξης, τη γραφή και την ορθογραφία, για χάρη δήθεν της ευκολίας και της ταχύτητας που παρέχει η χρήση του λατινικού αλφαβήτου. Η συχνή χρήση όμως των greeklish, οδηγεί αναπόφευκτα στην ολοκληρωτική αποξένωση της εικόνας μιας λέξης. Έτσι, οι νέοι όλο και πιο δύσκολα είναι σε θέση να ανακαλέσουν στη μνήμη τους και στο γράψιμό τους την εικόνα της ορθογραφίας των λέξεων. Η ιστορική ορθογραφία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ετυμολογική και γλωσσική σχέση κάθε λέξης. Κατά συνέπεια, η αποξένωση αυτή μπορεί να καταλήξει σε σοβαρές απώλειες στη γνώση τόσο της γραπτής όσο και της προφορικής χρήσης της γλώσσας.

«Τη γλώσσα και τα μάτια σας» τονίζει, προσπαθώντας να μας συνεφέρει ο καθηγητής Μπαμπινιώτης, καλώντας μας να βασιστούμε σε ό,τι καλύτερο έχει αυτός ο τόπος που δεν είναι τίποτα άλλο από τον πολιτισμό του, την παράδοση του, τη γλώσσα του. Και συνεχίζει επισημαίνοντας: «Δεν είναι απλό εργαλείο η γλώσσα. Είναι ο πολιτισμός μας, είναι η ιστορία μας, είναι η σκέψη μας, είναι η νοοτροπία, είναι η ταυτότητά μας. Πάνω από όλα είναι αξία. Τα greeklish είναι ο καλύτερος δρόμος αποξένωσης από την εικόνα της λέξης. Αυτό μπορεί οι νέοι άνθρωποι να το πληρώσουν ακριβά».

«Τη γλώσσα και τα μάτια μας», λοιπόν. Ας αντιληφθούμε όλοι τις καταστροφικές συνέπειες των greeklish στη γλώσσα μας και κατά συνέπεια στη γλωσσική επάρκεια των παιδιών μας και ας «κηρύξουμε» τον «πόλεμο» στο μόρφωμα αυτό που τόσο άκομψα και ορμητικά εισήλθε στον γραπτό μας λόγο. Η καλύτερη μέθοδος είναι αυτή που διαδίδεται διά του παραδείγματος. Η καθεμιά και ο καθένας από εμάς, ας επανέλθει τάχιστα στην «αγκαλιά» της πλούσιας και ξεχωριστής ελληνικής γλώσσας. Είμαι σίγουρη ότι αυτή θα το ανταποδώσει στο πολλαπλάσιο.

Η κ. Όλγα Δέρβη Παπαδήμου είναι φιλόλογος (ΜΑ).

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

EASTPAK U.S.A.

«Εγώ δεν μπλέκω...»

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της εποχής μας είναι το γεγονός πως ελάχιστοι σοβαροί άνθρωποι θέλουν να ασχοληθούν με την πολιτική ή τον δημόσιο βίο γενικότερα. Και ποιος μπορεί να τους ψέξει γι' αυτό; Η πολιτική έχει γίνει ένα εξτρίμ σπορ για πολύ γερά νεύρα και στομάχια. Στην εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αυτό που αποκαλούσαμε παλιά «καμίνι» έχει γίνει Κολοσσαίο. Κάθε έννοια ιδιωτικότητας έχει χαθεί. Προσωπικότητες δολοφονούνται στο Διαδίκτυο είτε λόγω «συμβολαίου» είτε επειδή η κερκίδα θέλει αίμα στην αρένα. Οποιος μπλέκει με την πολιτική ή το Δημόσιο και κάνει το λάθος να βάλει την υπογραφή του σε μεγάλες αποφάσεις είναι βέβαιο ότι θα τρέχει για αρκετά χρόνια στα δικαστήρια. Πρόκειται για μια άνιση μάχη με μεγάλα και μικρά συμφέροντα, την αργή και μη λειτουργική Δικαιοσύνη, συντεχνίες και απλώς παρανοϊκούς ανθρώπους.

Ο κίνδυνος είναι να γίνει η πολιτική ένα κλειστό επάγγελμα, για συγγενείς, ανθρώπους που δεν θα έβρισκαν αλλού δουλειά και κομματικά στελέχη.

Ακόμη και όσοι θέλουν πραγματικά να προσφέρουν στον τόπο αντιλαμβάνονται γρήγορα τον βαθμό δυσκολίας. Βλέπουν, επίσης, πως οι απολαβές τους είναι μικρές. Εννοούμε ασφαλώς τις νόμιμες, γιατί υπάρχει και το είδος που ζει με χορηγίες... Αν λοιπόν είσαι σοβαρός άνθρωπος, που σκοπεύεις να παράγεις έργο και δεν θέλεις να γίνεις όμηρος ή υπάλληλος οποιουδήποτε, πρέπει να είσαι πολύ γενναίος για να κάνεις το βήμα.

Είναι και ο σταυρός που δεν βοηθάει. Διαμαρτυρόμαστε συνεχώς για το πολιτικό προσωπικό μας, αλλά συνεχίζουμε να στέλνουμε τηλεμαϊντανούς στο Κοινοβούλιο και όχι σεμνούς, καταξιωμένους συμπολίτες μας. Αφήστε που ο σταυρός έχει μια μαγική ιδιότητα να μεταλλάσσει σοβαρούς ανθρώπους σε σαχλούς και φαύλους. Για να είμαστε δίκαιοι, δεν είναι μόνο ελληνικό το πρόβλημα. Κοιτάξτε τι γίνεται στη Μεγάλη Βρετανία, που έχει παράδοση και βάθος θεσμών. Δείτε ποιοι θεωρούνται πιθανοί διάδοχοι της Μέι και θα καταλάβετε πόσο δομικό και παγκόσμιο είναι το ζήτημα.

Οι άνθρωποι που επιτυγχάνουν στη ζωή παλεύοντας προτιμούν τον ιδιωτικό τομέα. Οταν πιέζονται από πολιτικούς αρχηγούς για να μπουν στην πολιτική, απαντούν μονότονα: «Ο,τι θέλεις, πρόεδρε. Να βοηθήσω, αλλά με την πολιτική και το Δημόσιο δεν μπλέκω». Ο κίνδυνος είναι να γίνει η πολιτική ένα κλειστό επάγγελμα, για συγγενείς, ανθρώπους που δεν θα έβρισκαν αλλού δουλειά και κομματικά στελέχη.

Πώς θα ξεφύγουμε από αυτήν την παγίδα; Οι απαντήσεις δεν είναι εύκολες. Σίγουρα πρέπει να γίνουμε όλοι εμείς οι ψηφοφόροι πιο απαιτητικοί πελάτες. Να σταματήσουμε να στέλνουμε στη Βουλή «νούμερα» ή ανθρώπους που δεν κόλλησαν ποτέ ένα πραγματικό ένσημο. Και ταυτόχρονα, να δοθούν κίνητρα, αλλά και κάποια θεσμική προστασία για όσους τολμηρούς αποφασίσουν να... μπλέξουν.

Η περίπτωση Σαμαρά

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Ο κ. Αντώνης Σαμαράς –πρώην πρόεδρος της Ν.Δ. και πρωθυπουργός– δεν είναι ακροδεξιός, όπως για λόγους εξυπηρετικούς των συμφερόντων του ΣΥΡΙΖΑ και της κυβερνήσεως τον χαρακτηρίζει ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας. Εκ καταγωγής και ιδιοσυγκρασίας είναι ένας φιλελεύθερος πολιτικός.

Συνείδηση αυτού του γεγονότος έχουν πρωτίστως οι συντηρητικοί με την αυθεντική έννοια της λέξεως. Και επειδή η προηγουμένη πρόταση μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση σε ορισμένους, απλώς υπενθυμίζεται ότι κατά την τελευταία φάση της μάχης διαδοχής μεταξύ του Γεωργίου Ράλλη και του Ευάγγελου Αβέρωφ, η Ελένη Βλάχου –ευθύς εξαρχής υπέρ του πρώτου εκ των υποψηφίων– προέβαλε ως ύστατο επιχείρημα ότι «στο κάτω κάτω ο κ. Αβέρωφ δεν είναι δικός μας, προέρχεται εκ των Φιλελευθέρων».

Το κινδυνώδες, το αυθόρμητο, στην εξωτερική πολιτική υπήρξε το χαρακτηριστικό των Φιλελευθέρων του Ελευθερίου Βενιζέλου και όχι των συντηρητικών.

Πέραν τούτου, όταν ο κ. Σαμαράς, μετά την αυτονόμησή του από τη Ν.Δ., προχώρησε στη συγκρότηση της Πολιτικής Ανοιξης, το κόμμα το οποίο ίδρυσε δεν είχε «δεξιό» προσανατολισμό. Αντιθέτως, στις τάξεις του προσχώρησε το 1993 ο Ανδρέας Λεντάκης, ιστορικό στέλεχος της ανανεωτικής Αριστεράς. Αξίζει περαιτέρω να μνημονευθεί ότι όταν στέλεχος της Πολιτικής Ανοιξης –από τα επιφανέστερα και ικανότατα– του πρότεινε στροφή του κόμματος στην παραδοσιακή Δεξιά –όχι βεβαίως τη φασιστική–, ο κ. Σαμαράς δεν συναίνεσε.

Δύο είναι τα στοιχεία επί τη βάσει των οποίων ο ΣΥΡΙΖΑ και ο κ. Τσίπρας στοιχειοθετούν τον χαρακτηρισμό του κ. Σαμαρά ως ακροδεξιού. Το πρώτο είναι η στάση του στο μακεδονικό ζήτημα, που ανέκυψε στη νέα του μορφή ως συνέπεια της διαλύσεως της Γιουγκοσλαβίας.

Η εισαγωγή του μακεδονικού ζητήματος, ως φυσική συνέπεια της διαλύσεως της Γιουγκοσλαβίας, υπήρξε καταλυτική για την πορεία του κ. Σαμαρά. Οι οικογενειακές καταβολές έπαιξαν ασφαλώς ρόλο σημαντικότατο. Αλλά το κινδυνώδες, το αυθόρμητο, στην εξωτερική πολιτική υπήρξε το χαρακτηριστικό των Φιλελευθέρων του Ελευθερίου Βενιζέλου και όχι των συντηρητικών.

Οι ύστεροι Φιλελεύθεροι που εντάχθηκαν στην Κεντροδεξιά – ο Ευάγγελος Αβέρωφ και ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης– υπήρξαν μετριοπαθείς στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής, ο πρώτος στο Κυπριακό και ο δεύτερος στα Ελληνοτουρκικά. Οχι όμως ο κ. Σαμαράς, που εμπνέεται από τον Ελευθέριο Βενιζέλο και την αρχέγονη αντίληψη των Φιλελευθέρων.

Το δεύτερο στοιχείο που προβάλλει ο κ. Τσίπρας για να χαρακτηρίσει ακροδεξιό τον κ. Σαμαρά είναι η σκληρότατη αντιπαράθεσή του με την κομμουνιστική Αριστερά. Αλλά και αυτό έχει ως αφετηρία τον αρχέγονο Φιλελευθερισμό, καθώς τόσο ο Βενιζέλος όσο και η «Εστία» της εποχής εκείνης είχαν κατηγορήσει δριμύτατα στον Δημήτριο Γούναρη, διότι το πρόγραμμα του Λαϊκού Κόμματος που είχε ιδρύσει εισήγαγε στην Ελλάδα τις αντιλήψεις των μπολσεβίκων.

Ελεγε η Ελένη Βλάχου, την εποχή που ο κ. Σαμαράς ήταν ακόμη ανερχόμενος αστήρ της Ν.Δ., ότι «κατάγεται από καλό στάβλο». Μόνον που «ο στάβλος» δεν τον χωράει. Σε πρώτη φάση, αγνόησε τη βουκολική ρήση του πολιτικού του μέντορα, Ευάγγελου Αβέρωφ, πως «έξω από το μαντρί σε τρώει ο λύκος». Σήμερα στο «μαντρί» της Ν.Δ. είναι ανήσυχος. Αρχέγονος Φιλελεύθερος ενδεχομένως ο Αντώνης Σαμαράς, αλλά όχι ακροδεξιός.

Με το παράπονο ή με στόχους;

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Βρισκόμαστε σε έτος εκλογών, έχοντας βγει τυπικά από το τρίτο από τα προγράμματα στήριξης με τα οποία η Ελλάδα κατάφερε να παραμείνει στην Ευρωζώνη. Η συμμετοχή στην Ε.Ε. και στο ΝΑΤΟ αποτελούν το πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής μας, το οποίο, όμως, αφήνει πολύ χώρο για την ανάπτυξη διμερών σχέσεων με άλλες χώρες. Πέρα από ένα κλίμα συνεχούς εγρήγορσης που προκαλεί η Τουρκία, δεν υπάρχει κάποια άμεση απειλή στον ορίζοντα. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η Ελλάδα βρίσκεται στο κατώφλι μιας νέας εποχής, όχι τόσο επειδή αφήσαμε την κρίση πίσω μας αλλά επειδή ίσως ακουμπήσαμε τον πάτο και άρχισε μια αργή ανάκαμψη. Αυτό, όμως, δεν αρκεί, εάν θέλουμε να ξεφύγουμε από το τέλμα.

Αμεσος κίνδυνος είναι ότι οι ίδιοι παράγοντες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανόρθωση της χώρας ίσως οδηγήσουν στη διαιώνιση μιας κατάστασης κατά την οποία η οικονομική ανάπτυξη παραμένει αναιμική ενώ σε όλους τους τομείς η Ελλάδα δεν εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες που της προσφέρονται. Οι εκλογές, που μπορούν να φέρουν στην εξουσία μια κυβέρνηση που θα έχει το βλέμμα στο μέλλον, ήδη προκαλούν τέτοιο κλίμα διχασμού, που οι επόμενοι ίσως δυσκολευθούν να κυβερνήσουν. Δεν είναι μόνο ότι ο ΣΥΡΙΖΑ και οι ΑΝΕΛ προκάλεσαν και τροφοδοτούσαν συνεχώς ένα κλίμα σύγκρουσης στην πολιτική, παρασύροντας σε μεγάλο βαθμό την αντιπολίτευση και τους οπαδούς όλων των κομμάτων, αλλά και η ελευθερία κινήσεων που δόθηκε σε ομάδες «αντιεξουσιαστών» συνέτεινε στη «νομιμοποίηση» κάθε λογής επιθετικότητας. Το κλίμα θα επιδεινωθεί με τις τοπικές, ευρωπαϊκές και εθνικές εκλογές (όποτε διεξαχθούν οι τελευταίες). Τα πάθη που άναψε η συμφωνία των Πρεσπών δεν θα καταλαγιάσουν εύκολα· κάθε «πρόκληση» γειτονικής χώρας θα ρίχνει λάδι στις φλόγες της οργής. Αυτό εγείρει τον κίνδυνο η επόμενη κυβέρνηση να επιλέξει την παραπλανητική αίσθηση ασφαλείας που προσφέρει η αδράνεια – καθώς η όποια αντιπολίτευση θα επενδύει και αυτή σε κάθε δυσκολία των κυβερνώντων.

Στην οικονομία, η Ελλάδα βγήκε στις αγορές αλλά με υψηλό επιτόκιο για μικρής διάρκειας ομόλογο. Ομως, το μέγεθος του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους, η ολοένα χαμηλότερη κατάταξη της χώρας σε σημαντικούς δείκτες, όπως του Doing Business της Παγκόσμιας Τράπεζας (72η θέση το 2018 από την 67η το 2017) ή της αξιολόγησης του επιπέδου διαφθοράς, οι υψηλοί φόροι και ασφαλιστικές εισφορές, η απαίτηση των δανειστών για υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα συμβάλλουν σε εξαιρετικά χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η χώρα έχει απόλυτη ανάγκη ξένων άμεσων επενδύσεων για να προκαλέσουν αλυσίδα εξελίξεων, χρησιμοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό, την τεχνογνωσία και τις υποδομές που ήδη υπάρχουν. Κοινός τόπος όσων έχουν εμπειρία από συνεργασία με Ελληνες εργαζομένους είναι ότι διαθέτουν την τεχνογνωσία, αλλά οι προοπτικές παραμένουν ανεκμετάλλευτες.

Η μελέτη «Η Ελλάδα σε Γρήγορη Ανάπτυξη» της IHS Markit, για λογαριασμό του ιδρύματος Global Citizen Fund, είναι ένα πολύτιμο εργαλείο για να διαπιστώσουμε τις ευκαιρίες που υπάρχουν και για να θέσουμε στόχους για την επόμενη δεκαετία. Η μελέτη βρήκε ότι, με τη σωστή προετοιμασία του επενδυτικού κλίματος (με μεταρρυθμίσεις στη φορολογία και στο συνταξιοδοτικό σύστημα), η Ελλάδα θα μπορούσε να προσελκύσει επενδύσεις στους κλάδους της κατασκευής αεροσκαφών και διαστημοπλοίων, ναυπηγείων και μηχανημάτων και μεταποίησης. Και στους τρεις κλάδους η Ευρώπη έχει ισχυρή θέση στις παγκόσμιες αγορές· έτσι, τέτοιες επενδύσεις θα αύξαναν τις εξαγωγές, βοηθώντας την απασχόληση αλλά και σειρά άλλων προμηθευτών στην Ελλάδα. Εάν αυτά ακούγονται εξωπραγματικά, ας αναλογιστούμε ότι τα τελευταία χρόνια ο αεροναυπηγικός τομέας στο Μαρόκο και στην Τυνησία ανθεί – με πελάτες και συνεργάτες όπως Boeing, Airbus, Bombardier κ.ά.

Ας αναρωτηθούν οι πολιτικοί και οι πολίτες εάν ο τουρισμός και τα αγροτικά προϊόντα αρκούν για να πατήσουμε γερά στο μέλλον, για να επιστρέψουν οι καλά εκπαιδευμένοι Ελληνες που ξενιτεύτηκαν. Παγιδευμένοι στους αέναους διχασμούς και στις βολικές, μικροπολιτικές σκοπιμότητες, ξεχάσαμε πώς να θέτουμε στόχους· έτσι δεν ξέρουμε πού πάμε.

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΚΡΗ. ima.kris@kathimerini.gr

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Επαρχιώτες και κοσμοπολίτες

Για μια ακόμα φορά οι Ελληνες είμαστε επικίνδυνα και επώδυνα διχασμένοι. Διαφέρει ο διχασμός για το Σκοπιανό από άλλους προγενέστερους; Ναι, διαφέρει. Αλλοτε μας δίχαζαν υποκειμενικές εντυπώσεις, ψυχολογικές αγκυλώσεις, η τυφλή στράτευση σε ιδεολογίες και σε κόμματα. Αυτή η επιπολαιότητα δεν εξέλιπε, συνοδεύει και την περιπέτειά μας με τα Σκόπια. Ομως τούτη τη φορά βαραίνει πρωταρχικά η κατακέφαλη πρόκληση: Πόσοι από εμάς βλέπουν και πόσοι πεισματικά αγνοούν την κατάλυση της αυτεξουσιότητας του κράτους.

Οι ΗΠΑ, το ΝΑΤΟ, οι «Αγορές» (ή τα Διευθυντήρια των Βρυξελλών) απαιτούν να συμπεριλάβουν στη ζώνη κυριαρχίας τους τα Σκόπια – να μην τα κερδίσει η Ρωσία. Και το συγκυριακό πληθυσμικό συμπίλημα Αλβανών και Σλάβων, του άλλοτε FYROM, αντιλαμβάνεται ότι τώρα μπορεί να εκβιάσει αποτελεσματικά τους Ισχυρούς: Να πετύχει διεθνή αναγνώριση το κωμικό αλλά και δολιότατο παραμύθι της «μακεδονικής» καταγωγής των Σκοπιανών.

Οι Ελληνες θα μπορούσαμε να έχουμε αντιπαρέλθει συγκαταβατικά, σαν παιδαριώδη ανοησία, τη σκοπιανή επιδίωξη. Υπάρχουν όμως δύο ρεαλιστικότατα δεδομένα, που καθιστούν ανέφικτη μια τέτοια ψυχραιμία:

Πρώτο δεδομένο, είναι οι σχετικά νωπές μνήμες ανάλογων περιπτώσεων, που εξελίχθηκαν σε τραγωδία κακουργηματικού ακρωτηριασμού της εδαφικής, από τα πανάρχαια χρόνια, υπόστασης του Ελληνισμού. Η προσάρτηση της Βόρειας Κύπρου στην Τουρκία και της Βόρειας Ηπείρου στην Αλβανία απέδειξαν αδίστακτο τον αμοραλισμό των «πεφωτισμένων και λελαμπρυσμένων της Εσπερίας εθνών». Και είχε προηγηθεί η δίχως προσχήματα «εθνοκάθαρση», η εξολόθρευση των ελληνικών πληθυσμών, πάλι με τη συνέργεια των Ευρωπαίων, στην ελληνικότερη του ελληνικού χώρου πανάρχαια γη της Μικράς Ασίας, της Ανατολικής Θράκης, του Πόντου.

Δεύτερο δεδομένο, είναι η κατεστημένη, σαν πολίτευμα της χώρας μας, *κομματοκρατία*. Δηλαδή, η αυτονόμηση των κομμάτων και της πολιτικής εξουσίας από το κοινωνικό σώμα και τις ανάγκες του, η εκδοχή και η άσκηση της εξουσίας ως ηδονικής αυταξίας. Προκειμένου να ικανοποιήσουν οι κομματάνθρωποι την ψυχοπαθολογική εξουσιολαγνεία τους, είναι έτοιμοι να ξεπουλήσουν ατίμητα προικιά του Γένους των Ελλήνων στον καιροσκοπισμό ξένων κρατών και διεθνών «παραγόντων». Οχι μόνο λιμάνια, αεροδρόμια, οδικό δίκτυο, τρένα, ύδρευση, ηλεκτροδότηση, ιατρική περίθαλψη τα παραδίνουν οι μανιακοί της εξουσίας στον διεθνή υπόκοσμο της κερδοσκοπίας, αλλά και την πατρώα γη την παραχωρούν για πολεμικές βάσεις των «Υπερδυνάμεων». Μας τρομάζει, ναι, η φτηνιάρικη «γαλαντομία» του κομματικού συρφετού. Γιατί ξέρουμε, στο πετσί μας, ότι δεν λογαριάζουν καμιά κοινωνική αρετή, ποιότητα ή αξία ζωής, όταν πρόκειται να εξυπηρετηθεί η εξουσιολαγνεία τους. Γεννάει τρόμο και πανικό η πανουργία τους να απαξιώσουν μεθοδικά το σχολειό και το πανεπιστήμιο, να μεταβάλουν σε εργαλείο εσκεμμένης αποβλάκωσης του πληθυσμού την κρατική τηλεόραση. Η πιο προκλητική επιβεβαίωση του *ολοκληρωτισμού* στην Ελλάδα σήμερα, με κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, είναι τα κρατικά τηλεοπτικά κανάλια. Που μέρα νύχτα υποβάλλουν στον πολίτη σαν αυτονόητη τη βεβαιότητα ότι κάθε επιφύλαξη, κριτική αντίρρηση ή διαφωνία του για τη «Συμφωνία των Πρεσπών» τον καθιστά αυτομάτως «Χρυσαυγίτη», ακροδεξιό, σχεδόν φασίστα. Αντίθετα, ο ενδοτισμός, η «κωλοτούμπα» από τη «ριζοσπαστική Αριστερά» στη χαμέρπεια των λακέδων του χρηματοπιστωτικού συστήματος, προσπορίζει τα εύσημα του «προοδευτικού» – «πρόοδος» για τον ΣΥΡΙΖΑ είναι ο συνεπής μηδενισμός.

Οι Ελληνες σήμερα είμαστε βαθειά διχασμένοι. Και ο διχασμός μας δεν είναι ιδεολογικός, δεν αντιπαρατάσσονται «πεποιθήσεις». Ο διχασμός αντιθέτει τη μειονεξία-κακομοιριά-στενοκεφαλιά του *επαρχιώτη* στην ευρύτητα των οριζόντων, την αυτοπεποίθηση και τη συνείδηση αρχοντιάς του *κοσμοπολίτη*.

Η αναμέτρηση των αντιτιθέμενων ποιοτήτων και μεγεθών είναι δραματικά άνιση. Ο επαρχιωτισμός είναι πανίσχυρος και ακαταμάχητος. Σαρκώνεται στο *μεταπρατικό* μας κράτος – στο συγκεντρωτικό διοικητικό μοντέλο που αντιγράψαμε, στον πελατειακό κοινοβουλευτισμό που μιμηθήκαμε, στις ξενόφερτες ιδεολογίες που παπαγαλίζουμε, στα οικονομικά συστήματα που αλόγιστα κοπιάρουμε, στους θεσμούς Παιδείας, Δικαιοσύνης, σωφρονισμού, συνδικαλισμού που εξευτελιστικά μαϊμουδίζουμε.

Η αντίπαλη στον μιμητικό επαρχιωτισμό «παράταξη» δεν έχει, δεν πρόλαβε ποτέ να έχει θεσμικά μορφώματα να αντιπαραθέσει. Υπήρχε πάντοτε η εναλλακτική πρόταση, αλλά σαρκωνόταν όχι σε θεσμούς ή σε ιδεολογήματα, ήταν, από καταβολής νεοελληνικού κράτους, σαρκωμένη σε *πρόσωπα*. Αυτή τη διαπίστωση την κρατάμε φυλαχτό, γιατί μας επιτρέπει να ελπίζουμε – η ελληνική συνέχεια ήταν πάντοτε σαρκωμένη σε πρόσωπα. Ακόμα κι όταν αχρηστεύονταν ή ακυρώνονταν οι θεσμοί (η «πόλις», η «κοινότητα», η «εκκλησία» του δήμου ή της ενορίας), βαδίζαμε με την περπατησιά των προσωπικοτήτων, των χαρισματικών Ελλήνων.

Η ελληνικότητα, ως ιστορική ετερότητα, δεν σαρκώθηκε σε βασιλιάδες και πρωθυπουργούς ούτε σε κόμματα. Γι' αυτό και στη φαρσοκωμωδία του «αντιπροσωπευτικού συστήματος» δεν αντιτάσσουμε θεωρίες, αλλά τον Καποδίστρια, τον Τρικούπη, τον Σοκόλη, τον Ροΐδη, τον Παπαδιαμάντη, τον Ιωνα Δραγούμη, τον Κωνσταντίνο Καραβίδα. Στην «προοδευτική» ξεφτίλα αντιστεκόμαστε με Στρατηγό Μακρυγιάννη, Περικλή Γιαννόπουλο, Γιώργο Θεοτοκά. Η Ελλάδα προχωράει με ραχοκοκαλιά τον Πικιώνη, τον Παπαλουκά, τον Σεφέρη, τον Ελύτη, τον Μάνο Χατζιδάκι.

Και τα ονόματα που ακόμα σήμερα τη σπονδυλώνουν, πολλά, αθόρυβα – ιερά.

Δίμηνο κρίσιμων πολιτικών επιλογών

Η προσπάθεια Τσίπρα για αντιστροφή του δυσμενούς κλίματος και οι δύο σκόπελοι που καθορίζουν τον δρόμο προς τις κάλπες

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Στο δίμηνο εντός του οποίου ο πρωθυπουργός Αλ. Τσίπρας θα λάβει τις τελικές του αποφάσεις για το εάν θα οδηγήσει τη χώρα σε πολλαπλές κάλπες τον Μάιο, ή θα επιχειρήσει να εξαντλήσει την τετραετία, έχει εισέλθει η πολιτική ζωή.

Στον απόηχο των μεγάλων πολιτικών και κοινοβουλευτικών ανακατατάξεων που προκάλεσαν η παροχή νέας ψήφου εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση και η κύρωση της συμφωνίας των Πρεσπών, το τοπίο παραμένει δυσμενές για τον κ. Τσίπρα. Η διαφορά της Ν.Δ. από τον ΣΥΡΙΖΑ κινείται σταθερά στα όρια διψήφιου ποσοστού, παρά την υποχώρηση του ΚΙΝΑΛ και την ενίσχυση της Χρυσής Αυγής.

Ετσι, το στοίχημα για τον πρωθυπουργό τις επόμενες εβδομάδες είναι ο περιορισμός της «ψαλίδας» που θα του επιτρέψει ένα αξιοπρεπές αποτέλεσμα στις ευρωεκλογές, προκειμένου να δώσει με σχετικές αξιώσεις την «τελική μάχη» με τον κ. Κυρ. Μητσοτάκη στις εθνικές κάλπες προς το τέλος της τετραετίας. Σε διαφορετική περίπτωση, εάν δηλαδή το προβάδισμα της Ν.Δ. συνεχίσει να παραμένει ευρύ, παρά το γεγονός ότι ο κ. Τσίπρας δέχεται εισηγήσεις να εξαντλήσει τη συνταγματική του θητεία, το πιθανότερο είναι να επισπεύσει τις πολιτικές εξελίξεις, προκηρύσσοντας εθνικές εκλογές τον Μάιο.

ΑΠΕ

Ο πρωθυπουργός πιθανότατα θα προκηρύξει εθνικές εκλογές τον Μάιο, εάν το προβάδισμα της Ν.Δ. συνεχίσει να παραμένει ευρύ.

Η «θετική ατζέντα»

Στην προσπάθεια αντιστροφής του κλίματος, μετά και την αύξηση του κατώτατου μισθού, το Μέγαρο Μαξίμου επενδύει σε πέντε βασικούς άξονες. Πρώτον, στις επερχόμενες ρυθμίσεις για τις τράπεζες, που θα αφορούν την προστασία της πρώτης κατοικίας και τα επιχειρηματικά δάνεια. Δεύτερον, στο μέτρο των 120 δόσεων για τους ελεύθερους επαγγελματίες. Τρίτον, στη θεσμοθέτηση του επιδόματος ενοικίου, που εκτιμάται πως θα «καλύπτει» περί τις 300.000 νοικοκυριά. Τέταρτον, στη συνταγματική αναθεώρηση που χρησιμοποιείται ως εργαλείο ανάδειξης των διαχωριστικών γραμμών με τη Ν.Δ. με αιχμή τα μη κρατικά πανεπιστήμια. Και, πέμπτον, στην υπόθεση της Novartis, που κατά πληροφορίες αναμένονται εξελίξεις εντός του προσεχούς εικοσαημέρου. Θα πρέπει να επισημανθεί πως όλη η παραπάνω «θετική ατζέντα» του κ. Τσίπρα μπορεί να «ωριμάσει» μέσα στο επόμενο δίμηνο. Εξέλιξη, που βεβαίως του επιτρέπει να έχει την απόλυτη πρωτοβουλία των κινήσεων αναφορικά με τον χρόνο των εθνικών εκλογών.

Οι κλιμακούμενες πιέσεις Καμμένου και τα αρνητικά μηνύματα των δημοσκοπήσεων ενόψει ευρωεκλογών και αυτοδιοικητικών εκλογών.

Παράλληλα, όμως, το ίδιο διάστημα ο πρωθυπουργός θα πρέπει να υπερβεί σημαντικούς σκοπέλους, που μπορεί να τον οδηγήσουν νομοτελειακά σε πρόωρες κάλπες.

Πρώτον, τα «μηνύματα» ενόψει ευρωεκλογών και αυτοδιοικητικών εκλογών δεν είναι θετικά για το Μέγαρο Μαξίμου. Σύμφωνα με πληροφορίες, οι τάσεις της κοινής γνώμης συγκλίνουν όσον αφορά την πρόθεση ψήφου τόσο στο ερώτημα για τις εθνικές εκλογές όσο και για τις ευρωεκλογές. Με άλλα λόγια, εάν οι μετρήσεις επιβεβαιωθούν, ο ΣΥΡΙΖΑ κινδυνεύει με ευρεία ήττα στις ευρωεκλογές. Παράλληλα, ο κ. Τσίπρας διατρέχει τον κίνδυνο ο χάρτης των περιφερειών να βαφτεί «γαλάζιος». Οπως λέγεται, ελπίδες εκλογής έχουν μόνον οι κ. Στ. Αρναουτάκης στην Κρήτη, ο κ. Απ. Κατσιφάρας στη Δυτική Ελλάδα, που όμως αμφότεροι προέρχονται από το ΠΑΣΟΚ, και ο κ. Θ. Γαλιατσάτος στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Σε όλες τις άλλες Περιφέρειες, οι στηριζόμενοι από τη Ν.Δ. υποψήφιοι καταγράφουν προβάδισμα. Τέλος, ο ΣΥΡΙΖΑ διατρέχει τον κίνδυνο να μην εκπροσωπείται με υποψηφίους του στον β΄ γύρο των δημοτικών εκλογών σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Πειραιά. Ενας συνδυασμός τέτοιων αποτελεσμάτων το βράδυ της 26ης Μαΐου θεωρείται εφιαλτικός για τον κ. Τσίπρα και μπορεί να αποτελέσει κρίσιμη παράμετρο στις τελικές του αποφάσεις για τον χρόνο των εθνικών εκλογών.

Στην ίδια κατεύθυνση, της επιτάχυνσης των εξελίξεων, μπορεί να λειτουργήσει και η κλιμακούμενη πίεση που ασκείται στην κυβέρνηση από τον κ. Π. Καμμένο. Ορισμένοι εκτιμούν πως οι υψηλοί τόνοι του πρώην υπουργού Αμυνας ευνοούν τη ρητορική του Μεγάρου Μαξίμου ότι η συνεργασία με τους ΑΝΕΛ επιβλήθηκε εκ των πραγμάτων προκειμένου να βγει η χώρα από τα μνημόνια και δεν αποτελούσε στρατηγική επιλογή. Ομως, η εικόνα που μεταδίδεται, μετά και τη διαφαινόμενη αλλαγή του Κανονισμού της Βουλής, ώστε οι ΑΝΕΛ να διατηρήσουν Κοινοβουλευτική Ομάδα, είναι αυτή μιας κυβέρνησης «εκβιαζόμενης» από τον κ. Καμμένο.

Τέλος, ο κ. Τσίπρας θα πρέπει να προσμετρήσει ότι το κλίμα για την κυβέρνηση και τον ίδιο στο εξωτερικό μπορεί να μεταβληθεί τις επόμενες εβδομάδες. Δεν είναι τυχαίο ότι στο Euroworking Group της περασμένης εβδομάδας η Αθήνα δέχθηκε σκληρή κριτική για υπερβολική αύξηση του κατώτατου μισθού, για τις καθυστερήσεις στις αλλαγές του νόμου Κατσέλη, για την παράταση του μειωμένου ΦΠΑ σε πέντε νησιά, αλλά και γενικότερα για μη έγκαιρη υλοποίηση σειράς προαπαιτουμένων. Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί πως ο κ. Τσίπρας έχει δεχθεί εισηγήσεις, εάν επιλέξει τις πολλαπλές κάλπες, οι εθνικές εκλογές να διεξαχθούν στις 19 Μαΐου, μία εβδομάδα πριν από τις ευρωεκλογές, ώστε να μη δοκιμαστούν οι «αντοχές» του υπουργείου Εσωτερικών. Είναι όμως προφανές ότι την τελική απόφαση θα τη λάβει ο ίδιος με διαφορετικά, πιθανότατα, κριτήρια.

Επιχείρηση εξευμενισμού του Π. Καμμένου

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ**

Συνταγή που να επιτυγχάνει ταυτόχρονα δύο στόχους, αφενός τον εξευμενισμό του Π. Καμμένου και αφετέρου τη μεγαλύτερη δυνατή διασφάλιση της «δεδηλωμένης», αναζητεί η κυβέρνηση από προχθές, επιδεικνύοντας θεσμική αδιαφορία αν το «μαγείρεμά» της συνεπάγεται αλλαγές στον Κανονισμό της Βουλής, δηλαδή πρωτόγνωρη παρέμβαση της εκτελεστικής στη νομοθετική εξουσία.

Το ειδικό ενδιαφέρον της ηγεσίας του ΣΥΡΙΖΑ εστιάζεται στις διατάξεις του Κανονισμού που ρυθμίζουν τη συγκρότηση και λειτουργία των Κοινοβουλευτικών Ομάδων. Στο σχετικό άρθρο προβλέπεται ότι Κ.Ο. συγκροτείται και λειτουργεί από τουλάχιστον πέντε βουλευτές, υπό την προϋπόθεση ότι εξελέγησαν στις τελευταίες εκλογές με τον ίδιο κομματικό συνδυασμό, ή από τουλάχιστον δέκα, αν προέρχονται από διάφορα κόμματα και έχουν εν τω μεταξύ ανεξαρτητοποιηθεί.

Αμεσης αντιμετώπισης ζήτημα, εξαιτίας των απειλών που ο πρώην συγκυβερνήτης εξαπολύει σχεδόν καθημερινά εθεωρείτο η «προστασία» του για την περίπτωση που ο κ. Αθ. Παπαχριστόπουλος είτε άμεσα (με ανεξαρτητοποίησή του) είτε έμμεσα (παραίτηση από τη βουλευτική έδρα και διαδοχή του από τον ειδικών σχέσεων με την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ Τέρενς Κουίκ – πράξη η οποία πήρε ως γνωστόν ολιγοήμερη παράταση προχθές), στερούσε από τους ΑΝΕΛ τη δυνατότητα να παραμείνουν ως συγκροτημένη Κοινοβουλευτική Ομάδα: η με οποιονδήποτε τρόπο απομάκρυνση του κ. Παπαχριστόπουλου θα άφηνε τους ΑΝΕΛ με τέσσερις βουλευτές, καθώς λόγω της προαναφερόμενης ρήτρας του Κανονισμού, δεν θεωρείται ότι επαρκεί για τη συμπλήρωση του μαγικού αριθμού «5» η περίπτωση του προσφάτως ενταγμένου στους ΑΝΕΛ, αλλά προερχόμενου από την Ενωση Κεντρώων, Αρ. Φωκά.

Υπενθυμίζεται ότι ανάλογο αριθμητικό-πολιτικό πρόβλημα αντιμετώπιζε από πολύ νωρίτερα το κόμμα του κ. Β. Λεβέντη, ενόψει της συζητούμενης για καιρό ανεξαρτητοποίησης του Ι. Σαρίδη. Ωστόσο, το ενδιαφέρον του Μεγάρου Μαξίμου επεδείχθη τώρα, καθώς ο πρώην κυβερνητικός εταίρος θεωρείται ασύμμετρη απειλή. Βάσει του Κανονισμού, διάλυση μιας Κ.Ο. συνεπάγεται και την άμεση απώλεια δικαιωμάτων κοινοβουλευτικού χαρακτήρα (γραφεία, μετακλητοί κ.ά., καθώς και το δικαίωμα του επικεφαλής να μετέχει στις συζητήσεις των πολιτικών αρχηγών).

Εδώ η λύση που εξαρχής αναζητήθηκε ήταν ανάμεσα στα ακόλουθα σενάρια:

Πρώτον, η διάλυση μιας Κ.Ο. να μη συνεπάγεται και απώλεια πολιτικών προνομίων για τον αρχηγό (για να μείνει με «δικαιώματα» εντός Βουλής ο Π. Καμμένος).

Δεύτερον, να φύγει από τη σχετική κανονιστική πρόβλεψη η ρήτρα ότι οι πέντε θα πρέπει να προέρχονται από τους εκλογικούς συνδυασμούς του ίδιου κόμματος (έτσι «θεραπεύεται η περίπτωση Φωκά, ενώ θεωρείται ταυτόχρονα ότι μπορεί να προσφέρει «σωσίβιο» και στον κ. Στ. Θεοδωράκη για ανασυγκρότηση της Κ.Ο., στην περίπτωση κατά την οποία κάποιοι από τους νυν ανεξάρτητους συνεργαστούν με τους εναπομείναντες του Ποταμιού).

Είναι ακριβώς σε αυτόν τον κύκλο των συζητήσεων που επίσης εξετάστηκε εξαρχής, σύμφωνα με πληροφορίες, και το λιγότερο «φωτογραφικό» για τον έως πρότινος «έντιμο και ειλικρινή συγκυβερνήτη», αλλά και ταυτοχρόνως εξαιρετικά «βολικό» για την κυβέρνηση σενάριο: να προβλεφθεί, δηλαδή, απλώς η μείωση του απαιτούμενου αριθμού (από 10 σε 5 επί παραδείγματι) των ανεξαρτήτων βουλευτών που να μπορούν να συγκροτήσουν Κοινοβουλευτική Ομάδα. Μια τέτοια περίπτωση όχι μόνο θα διευκόλυνε τα υφιστάμενα μικρά κόμματα, αλλά και θα έδινε την ευκαιρία στους «προθύμους» που ως ανεξάρτητοι μεμονωμένοι βουλευτές προσφέρουν ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση, να ομαδοποιηθούν. Σύμφωνα με το σενάριο αυτό, και στην Ολομέλεια θα διασφαλίζεται η δεδηλωμένη με ανάλογη ευκολία όπως επί των ημερών της δικομματικής συγκυβέρνησης –δίχως κάθε φορά να χρειάζεται ονομαστική ψηφοφορία– αλλά και θα «ανασχηματιστούν» και οι Επιτροπές βάσει του νέου χάρτη των Κ.Ο., ώστε και εκεί να υπάρχει «δεδηλωμένη» πλειοψηφία. Πέραν τούτων, θα αποφευχθεί δι' αυτού του τρόπου και η «προβληματική» για προφανείς πολιτικούς λόγους διαδικασία μαζικής ένταξης των «6» προθύμων στην Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ. Μια διαδικασία η οποία ως γνωστόν εξεταζόταν εδώ και πολλές ημέρες σοβαρά, ώστε να αποκατασταθεί εντός του Κοινοβουλίου το κλίμα κυβερνητικής σταθερότητας.

Τα σενάρια αλλαγής του Κανονισμού της Βουλής για τη συγκρότηση Κοινοβουλευτικών Ομάδων.

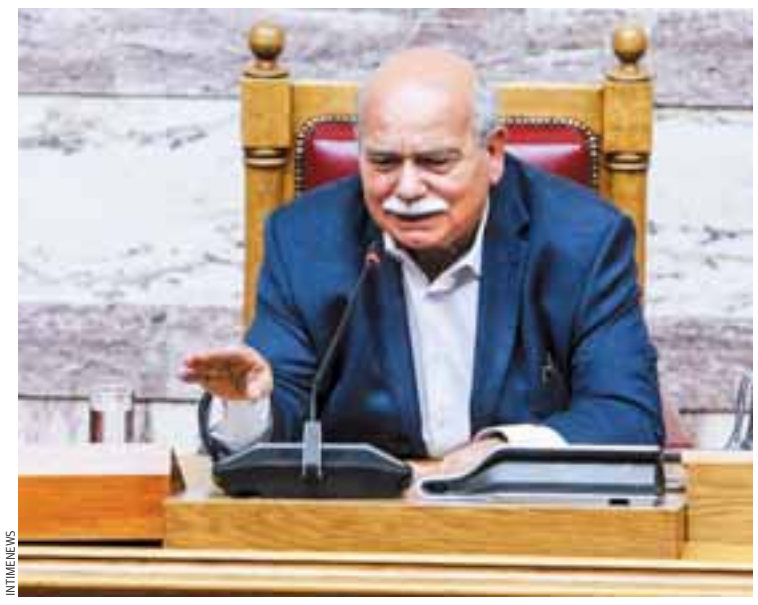

INTIME NEWS

Πόσο εύκολο θα είναι για τον κ. Νίκο Βούτση να εμφανιστεί πως μεριμνά για αλλαγές ευνοϊκές προς τον κ. Καμμένο, όταν ο πρόεδρος των ΑΝΕΛ έχει εξαπολύσει ιδιαιτέρως προσβλητικές επιθέσεις εναντίον του;

Επικοινωνιακό «άλλοθι»

Ολα τα παραπάνω βρίσκουν «άλλοθι» επικοινωνιακό στο ιδιόρρυθμο του κοινοβουλευτικού χάρτη, καθώς όχι μόνο είχε προκύψει από τις εκλογές οκτακομματική Βουλή, αλλά και την τελευταία περίοδο αυξήθηκε κατακόρυφα ο αριθμός των ανεξαρτήτων βουλευτών (16) που αθροιστικά είναι τέταρτη δύναμη στην Ολομέλεια. Στο περιθώριο των έντονων συζητήσεων στο παρασκήνιο για το περίπλοκο αυτό ζήτημα, υπάρχει πάντως και μια πτυχή που καθιστά κατ' αρχάς ακόμα πιο δύσκολο το εγχείρημα: «τυπικώς» την πρωτοβουλία για τη δρομολόγηση αλλαγών στον Κανονισμό έχει ο πρόεδρος της Βουλής. Πόσο εύκολο θα είναι, λοιπόν, για τον κ. Ν. Βούτση να εμφανιστεί πως μεριμνά για αλλαγές ευνοϊκές προς τον κ. Καμμένο, ενώ είναι γνωστό ότι ο πρόεδρος των ΑΝΕΛ τον έχει στοχοποιήσει εξαπολύοντας ειδικά το τελευταίο διάστημα επιθέσεις που έχουν χαρακτηριστεί έως και χυδαία προσβλητικές προς το πρόσωπο του προέδρου της Βουλής και ιστορικού στελέχους της Αριστεράς;

ΑΝΑΛΥΣΗ

Να απαλλαγούμε από τη φορο-λιτότητα

Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

«Σε κάθε περίπτωση, στις 26 Μαΐου, έχουμε εκλογές» ήταν το μήνυμα Μητσοτάκη στα πολλά νέα στελέχη του κόμματός του. Προφανώς δεν γνωρίζει κάτι από την πλευρά του πάντοτε απρόβλεπτου Τσίπρα σε ό,τι αφορά την προκήρυξη πρόωρων βουλευτικών εκλογών. Η λογική λέγει, όμως, ότι η Νέα Δημοκρατία δεν θα αφήσει τη μεγάλη ευκαιρία μιας πραγματικής ψηφοφορίας να περάσει χωρίς να επιβεβαιώσει τη σταθερή πρωτοπορία της σε όλες τις μετρήσεις της κοινής γνώμης. Εξάλλου, όσο μεγαλύτερη θα είναι η ήττα του αντιπάλου της τον Μάιο τόσο ευκολότερα θα τον κερδίσει και στις βουλευτικές.

Από την άλλη, ο πρωθυπουργός έχει στα χέρια του μέτρηση, που τον ικανοποιεί επειδή περιέχει δύο καλά μηνύματα για τον ίδιο. Η κοινή γνώμη βλέπει ότι χειρίστηκε την υπόθεση των Σκοπίων με «αποφασιστικότητα» και ότι παραμένει «ζεστός» πολιτικός. Σε αυτό το ηγετικό προφίλ ο Τσίπρας θέλει να επενδύσει περισσότερο επισκεπτόμενος τον Ερντογάν και μοιράζοντας χρήματα που δεν υπάρχουν. Σχολιαστές παρατηρούν ότι η «όρεξη» του πρωθυπουργού για την εύκολη διασημότητα, δικαιολογεί την ιδέα κύκλων που αναζητούν σημαντική ευρωδιεθνή θέση, που θα προσφερθεί στον κ. Τσίπρα, όταν θα βρεθεί στην αντιπολίτευση. Μια καθόλου κακή ιδέα, αν βεβαίως απασχοληθεί δημιουργικά ο σημερινός πρωθυπουργός, ώστε να αφήσει το πεδίο των κρίσιμων εσωτερικών ζητημάτων ελεύθερο στον «μεθοδικό και ψύχραιμο Μητσοτάκη», αφού πρέπει να επιδιορθώσει τη σακαράκα της ελληνικής οικονομίας και να βάλει γρήγορα μπροστά τις δομικές αλλαγές στο κράτος.

Σε πολύ λίγο καιρό, το βαρύ κλίμα που δημιούργησε η απόρριψη από τον Μητσοτάκη των έντονων πιέσεων που του άσκησε η κ. Μέρκελ (όχι όμως και ο πρόεδρος Μακρόν) θα ξεχαστεί. Ο κοινός αγώνας των Κεντροδεξιών εναντίον του ευρωλαϊκισμού θα κυριαρχήσει. Εξάλλου, όπως έγραψε το Politico, ο ΣΥΡΙΖΑ θα παραμείνει στην ευρωομάδα των Αριστερών, καθώς οι Σοσιαλδημοκράτες δεν φαίνονται έτοιμοι να τον προσκαλέσουν πριν από την αναμέτρηση της 26ης Μαΐου.

Εξάλλου, για τη χώρα και τους ανθρώπους της που συνεχίζουν να ελπίζουν σε καλύτερες μέρες, το ενδιαφέρον βρίσκεται στις μεγάλες και ρηξικέλευθες οικονομικές αποφάσεις που πρέπει να λάβει και να εφαρμόσει η νέα κυβέρνηση. Η χώρα έχει παγιδευθεί σε μια άκρως συντηρητική οικονομική πολιτική, που περιορίζεται σε δύο ομόκεντρους στόχους: πλεόνασμα 3,5% για να πληρώνονται οι τόκοι των «ξένων» και φορολογικό βάρος που ξεπερνά τα 80 δισ. για να πληρώνεται ο κρατικός τομέας. Πέραν τούτου, ουδέν. Αντιθέτως, ο Μητσοτάκης πρέπει να στηρίξει την πολιτική του στην αύξηση των εισοδημάτων από εργασία και επιχειρηματικά κέρδη. Θα χρειαστεί να μειώσει δραστικά τις υποχρεωτικές κρατήσεις για ασφάλιση (υγείας και γήρατος), τη φορολόγηση μερισμάτων και τις ασφαλιστικές εισφορές επαγγελματιών και μικρών επιχειρήσεων. Χρειάζεται ένα θετικό σοκ, το οποίο θα ευνοήσει ταυτοχρόνως τη ζήτηση, την αποταμίευση και την έλευση ξένων επενδυτικών κεφαλαίων. Ολα τα άλλα, έπονται. Η συνέχιση της φορο-λιτότητας που συμφώνησε ο Τσίπρας με τον Μοσκοβισί, αυτό το ιδιότυπο τέταρτο μνημόνιο, που ζήτησε και πήρε το Βερολίνο για να συγκρατήσει τις διαρροές της γερμανικής δεξιάς προς το ανθελληνικό λαϊκιστικό εθνικιστικό AfD έχει γίνει η ταφόπλακα για την ελληνική οικονομία. Καθήκον των ψηφοφόρων είναι να την ξωπετάξουν. Στις 26 Μαΐου θα έχουν την πρώτη και καθοριστική ευκαιρία να το κάνουν.

Στην Αγκυρα με χαμηλά τον πήχυ ο πρωθυπουργός

Η έβδομη συνάντηση Τσίπρα - Ερντογάν μέσα σε τέσσερα χρόνια

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Το πλέον επίμονο επιχείρημα των υποστηρικτών της συμφωνίας των Πρεσπών εδράζεται στην οσονούπω αποδέσμευση διπλωματικού κεφαλαίου, ώστε η Ελλάδα να ασχοληθεί με τη βασική παράμετρο της εξωτερικής πολιτικής της και την κύρια απειλή για την ασφάλειά της, την Τουρκία. Μένει να φανεί αν το διπλωματικό κεφάλαιο επαρκεί για να αντιμετωπιστεί η διαρκώς κλιμακούμενη εκδίπλωση των τουρκικών φιλοδοξιών στην περιοχή. Μεθαύριο, για έβδομη φορά σε τέσσερα χρόνια, ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας θα συναντηθεί με τον πρόεδρο της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, αυτή τη φορά στην Αγκυρα.

Ο πήχυς της επίσκεψης έχει τεθεί χαμηλά από την Αθήνα, ιδιαίτερα στα πλέον δύσκολα ζητήματα που χωρίζουν τις δύο χώρες. Στην καλύτερη περίπτωση, αναμένεται να ανακοινωθεί για ακόμα μία φορά η επανέναρξη των διερευνητικών συνομιλιών ή μια επαναχάραξη των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Ειδικά σε αυτό το τελευταίο σκέλος, σημαντικό ρόλο θα παίξει το υπουργείο Εθνικής Αμυνας. Επ' αυτού αναμένεται να φανεί αν όντως ο υπουργός Εθνικής Αμυνας Ευάγγελος Αποστολάκης θα ανταποκριθεί θετικά στην πρόσκληση του Τούρκου ομολόγου του Χουλουσί Ακάρ στο εγγύς μέλλον. Ισως η πλέον σημαντική παράμετρος της συνάντησης δεν είναι η συζήτηση των δύο ανδρών καθεαυτήν, αλλά η συνάντηση του κ. Τσίπρα με τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο στη Χάλκη. Αν πρόκειται για κίνηση απλού συμβολισμού ή προπομπό επαναλειτουργίας της Θεολογικής Σχολής, μένει να φανεί τις αμέσως επόμενες ημέρες.

ΑΠΕ-ΜΠΕ / ΟΡΕΣΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΟΥ

Ο Τούρκος πρόεδρος, κατά την πολυσυζητημένη επίσκεψή του στην Αθήνα τον Δεκέμβριο του 2017. Μεθαύριο Τρίτη, ο Ελληνας πρωθυπουργός -και υπουργός Εξωτερικών- θα βρίσκεται στην Αγκυρα.

Εκτιμήσεις

Σε γενικές γραμμές στην Αθήνα αρκετοί εκτιμούν ότι η διατήρηση της επικοινωνίας, αλλά και η ενεργοποίηση διαύλων της λεγόμενης ήπιας διπλωματίας, μακροπρόθεσμα βελτιώνει το κλίμα. Οι δύο άνδρες θα συνομιλήσουν και για τις προκαταρκτικές ομιλίες για το Κυπριακό. Είναι αμφίβολο αν ο κ. Τσίπρας μπορεί να αντέξει πολιτικά

Στο Κυπριακό η Αγκυρα ευθέως ζητεί άλλη λύση πέρα από τη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία, ενώ είναι ενοχλημένη από τη συνεργασία Λευκωσίας - Παρισιού.

και την ανακίνηση του Κυπριακού (άλλωστε είναι πολύ πιο σύνθετο ζήτημα). Πολύ πιο ενδιαφέρουσα είναι η ανίχνευση των τουρκικών προθέσεων ως προς την εξέλιξη των επαφών για το Κυπριακό, καθώς η Αγκυρα ευθέως ζητεί άλλη πιθανή λύση πέρα από τη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία. Και αν η κατάσταση στο Αιγαίο είναι σχετικά ήσυχη τελευταία (η 31η Ιανουαρίου ήταν η πρώτη επέτειος της κρίσης των Ιμίων δίχως σοβαρά περιστατικά εδώ και τέσσερα χρόνια), στην Ανατολική Μεσόγειο και στην κυπριακή αποκλειστική οικονομική ζώνη (ΑΟΖ) η τουρκική δραστηριοποίηση έχει κορυφωθεί. Στην τρέχουσα περίοδο υπάρχει σχεδόν ολοκληρωτική απουσία ναυτικών δυνάμεων των ΗΠΑ ή της Ρωσίας στην περιοχή, με την Τουρκία κυριολεκτικά να κυριαρχεί. Ενδεικτική είναι η δέσμευση περιοχών δυτικά και νότια της Κύπρου και η δραστηριοποίηση ερευνητικών σκαφών, ακόμα και λίγα μίλια από το νησί.

Η κινητικότητα αυτή αποδίδεται αφενός στην αναμενόμενη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων από τις έρευνες της ExxonMobil στο οικόπεδο 10 της κυπριακής ΑΟΖ, που εκτιμώνται μάλλον ενθαρρυντικά για τη Λευκωσία. Επιπλέον, οι Τούρκοι φαίνεται ότι αντιδρούν κατ' αυτόν τον τρόπο στην ολοένα και στενότερη συνεργασία ανάμεσα στο Παρίσι και τη Λευκωσία. Αν και δεν έχουν γίνει γνωστές οι λεπτομέρειες, θεωρείται δεδομένο ότι Γαλλία και Κυπριακή Δημοκρατία έχουν καταλήξει σε μια συμφωνία αμυντικής συνεργασίας που θα παρέχει διευκολύνσεις στις γαλλικές δυνάμεις, χωρίς να δημιουργεί προβλήματα στο ευαίσθητο status quo του νησιού. Η πλέον πιθανή λύση είναι η δημιουργία εγκαταστάσεων στη βάση «Ευάγγελος Φλωράκης» στο Μαρί, που θα εξυπηρετούν τις γαλλικές ένοπλες δυνάμεις. Αυτή τη στιγμή οι προβλήτες της βάσης δεν εξυπηρετούν παρά περιπολικά και δεν έχουν τη δυνατότητα ελλιμενισμού μεγαλύτερων πλοίων. Και για τους Γάλλους, οι οποίοι μέσω της Total έχουν συγκεκριμένα συμφέροντα στην περιοχή, η παρουσία μεγάλων ναυτικών μονάδων (κατά την επίσκεψη του Εμανουέλ Μακρόν στη Λευκωσία, περί την Κύπρο έπλεε η φρεγάτα «Languedoc») και η δυνατότητα υποστήριξής τους επί τόπου είναι απαραίτητες.

Το βασικό εργαλείο γι' αυτή την αμυντική συνεργασία ανάμεσα στη Λευκωσία και το Παρίσι θα είναι οι δυνατότητες που παρέχει η Μόνιμη Διαρθρωμένη Συνεργασία (PESCO), η οποία μπορεί να προσελκύσει και ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, προφανώς με τη Γαλλία και την εγχώρια βιομηχανία της ως τον βασικό εταίρο.

ΑΠΟΨΗ

Σαβουάρ βιβρ διαλόγου και επισκέψεων

Του **ΑΓΓΕΛΟΥ Μ. ΣΥΡΙΓΟΥ***

Η συνάντηση Τσίπρα - Ερντογάν την επόμενη εβδομάδα δημιουργεί ανησυχίες. Υπάρχει το αποτυχημένο προηγούμενο της επισκέψεως Ερντογάν στην Αθήνα τον Δεκέμβριο του 2017. Υπάρχουν, όμως, και ορισμένοι κανόνες που διέπουν τις επαφές Ελλάδος - Τουρκίας σταθερά μετά το 1974:

1. Ο διάλογος χρειάζεται. Οταν το ΠΑΣΟΚ ανήλθε στην εξουσία το 1981, δεν ήθελε διάλογο. Με απόφαση της Ελλάδος, οι (καρκινοβατούσες) συναντήσεις των γενικών γραμματέων των υπουργείων Εξωτερικών Ελλάδος και Τουρκίας διεκόπησαν. Ακολούθως, ετέθη ως προϋπόθεση ελληνοτουρκικού διαλόγου η διακοπή των παραβιάσεων του ελληνικού εναέριου χώρου για ένα χρονικό διάστημα. Η ανακήρυξη του ψευδοκράτους το 1983 έθεσε την ταφόπλακα σε οποιαδήποτε επαφή σε επίπεδο πολιτικών ηγεσιών. Τον Μάρτιο του 1987 κοντέψαμε να φτάσουμε σε πόλεμο λόγω παρεξηγήσεων και ελλείψεως διαύλων επικοινωνίας των εκατέρωθεν πολιτικών ηγεσιών. Εκτοτε, η ελληνική πλευρά συνειδητοποίησε ότι πρέπει να συζητεί με την Τουρκία.

Οι πέντε κανόνες που διέπουν σταθερά τις επαφές Ελλάδας και Τουρκίας από το 1974 και εντεύθεν.

2. Διάλογος δεν σημαίνει και επίλυση διαφορών. Πολλές φορές το ζητούμενο των επαφών και του διαλόγου είναι να αντιληφθούμε πώς σκέφτεται η άλλη πλευρά ή με ποιον τρόπο μπορούν να αρθούν παρανοήσεις. Η συζήτηση, ο διάλογος, δεν έχει απαραιτήτως σκοπό την επίλυση των διαφορών. Για την ακρίβεια, σπανίως στοχεύει στην επίλυση και ακόμη σπανιότερα την επιτυγχάνει.

3. Η Τουρκία επιδιώκει να καταγράψει σε διμερές επίπεδο όλες τις διεκδικήσεις της. Οι συζητήσεις μεταξύ των δύο πλευρών δεν διεξάγονται υπό ανέφελο ουρανό. Οι τουρκικές διεκδικήσεις σε Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειο είναι υπαρκτές και συνεχείς. Στόχος της τουρκικής πλευράς είναι κατά τις διμερείς διαπραγματεύσεις να εγείρει όλα τα θέματα που θεωρεί ότι συνθέτουν το φάσμα των ελληνοτουρκικών σχέσεων και να τα καταγράψει σε διμερές επίπεδο.

4. Η Ελλάδα πρέπει να επιδιώκει αυστηρά ορισμένη θεματολογία συζητήσεων. Η ελληνική πλευρά μπορεί να αντιδράσει στην τουρκική επιδίωξη ανοίγματος όλων των θεμάτων μόνον μέσα από αυστηρή προετοιμασία της εκάστοτε συναντήσεως. Πρέπει να επιδιώκει δομημένο διάλογο με συγκεκριμένη και απολύτως ορισμένη θεματολογία, που να εμποδίζει την άλλη πλευρά να κινηθεί ελεύθερα. Κατά τεκμήριο προτιμώνται θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος (π.χ. προσφυγικό/μεταναστευτικό).

5. Οι επίσημες επισκέψεις σε επίπεδο κορυφής δεν χρειάζεται να είναι συχνές. Τον Μάιο του 2004 ο Ερντογάν επισκέφθηκε επισήμως την Ελλάδα. Επρόκειτο για την πρώτη επίσκεψη Τούρκου πρωθυπουργού ύστερα από 52 χρόνια. Αντιστοίχως η επίσημη επίσκεψη του Ελληνα πρωθυπουργού στην Τουρκία το 2008 ήταν η πρώτη μετά το 1959. Αυτό δεν σημαίνει ότι όλα αυτά τα χρόνια οι ηγέτες των δύο χωρών απέφευγαν ο ένας τον άλλο. Απλώς οι συναντήσεις γίνονταν σε τρίτες χώρες στο περιθώριο διεθνών συναντήσεων. Δεν χρειάζεται να είναι συχνές οι συναντήσεις ανωτάτου επιπέδου στο έδαφος των δύο χωρών. Επιπλέον, αυτές πρέπει να γίνονται όταν το κλίμα είναι σχετικώς καλό. Αντιθέτως, όταν οι σχέσεις είναι οξυμένες, είναι καλύτερο να συναντιούνται οι υπουργοί Εξωτερικών για να παραμένει ακόμη ένα επίπεδο διευθετήσεως διαφορών σε περίπτωση σοβαρού προβλήματος.

Με αυτά τα δεδομένα θα ήταν προτιμότερο να επισκεπτόταν την Τουρκία ο αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών αντί του πρωθυπουργού. Ο Ερντογάν θα επιδιώξει, όπως και στην Αθήνα το 2017, να θέσει όσο το δυνατόν περισσότερα θέματα. Η ελληνική διπλωματία πρέπει να οριοθετήσει εκ των προτέρων αυστηρά τη θεματολογία. Τέλος, ο πρωθυπουργός πρέπει να αποφύγει να συζητήσει, ελαφρά τη καρδία, θέματα όπως η μειονότητα στη Θράκη.

* Ο κ. Αγγελος Μ. Συρίγος είναι αναπληρωτής καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Αλβανικό σοκ για τους Σλαβομακεδόνες της ΠΓΔΜ

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ**

Από την Πέμπτη οι συζητήσεις στο Κοινοβούλιο της ΠΓΔΜ γίνονται και στην αλβανική γλώσσα. Μέχρι τώρα οι Αλβανοί βουλευτές μπορούσαν να χρησιμοποιούν τη γλώσσα τους, αλλά ο πρόεδρος της Βουλής, παρότι Αλβανός και ο ίδιος, ήταν υποχρεωμένος να διεξάγει τη συζήτηση στη σλαβομακεδονική.

Πλέον, με τη χρήση της αλβανικής ως επίσημης δεύτερης γλώσσας, ο Ταλάτ Τζαφέρι θα διευθύνει τις διαδικασίες στη δική του γλώσσα, υποχρεώνοντας τους Σλαβομακεδόνες βουλευτές να κάνουν χρήση των ακουστικών διερμηνείας! Για τη σλαβομακεδονική κοινή γνώμη, κυρίως την προσκείμενη στο VMRO DPMNE και τους υπέρμαχους του μακεδονισμού, είναι ένα ακόμα σοκ.

Ο πρόεδρος Γκιόργκι Ιβάνοφ επιχείρησε να μπλοκάρει την αναγνώριση αρνούμενος να υπογράψει το διάταγμα για τη γλώσσα, αλλά ο πρωθυπουργός Ζόραν Ζάεφ τον παρέκαμψε, αναθέτοντας την υπογραφή στον Αλβανό πρόεδρο της Βουλής που φυσικά το έκανε μετά χαράς.

Ισότιμη γλώσσα

Η αλβανική πλέον θα είναι ισότιμη με τη μακεδονική – ανήκουσα στην οικογένεια των νοτιοσλαβικών γλωσσών, και θα ισχύει erga omnes σε όλη την επικράτεια. Θα τη βλέπουμε στις πινακίδες στα σύνορα, στις οποίες θα αναγράφεται το «καλώς ήλθατε στη "Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας"» στη μακεδονική, στην αλβανική και στην αγγλική. Αλλάζουν επίσης οι πινακίδες στα δημόσια κτίρια, στην πρόσοψη της Ακαδημίας Επιστημών και Τεχνών. Η κρατική τηλεόραση θα μεταδίδει και στις δύο γλώσσες τα δελτία, τα επίσημα δημόσια έγγραφα θα είναι και στην αλβανική, κ.λπ.

Μια νέα πραγματικότητα μακράν αυτής που είχε επιβάλει τα τελευταία δέκα χρόνια ο εθνικιστής Νικολα

Πώς η ηγεμονία του «μακεδονικού έθνους» στη γειτονική χώρα υποχωρεί μετά τη συμφωνία των Πρεσπών.

Γκρούεφσκι και σε μια πιο ήπια εκδοχή οι προκάτοχοί του, διαμορφώνεται, στην ακόμα για λίγες μέρες «Δημοκρατία της Μακεδονίας» ή FYROM. Τα... μακεδονικά χαρακτηριστικά στο νεοφώτιστο κράτος της «Βόρειας Μακεδονίας» νοθεύονται και τα αλβανικά γίνονται πιο έντονα. Η ηγεμονία του «μακεδονικού έθνους» υποχωρεί και οι Αλβανοί με τη συμφωνία των Πρεσπών αλλά και με τη συνεργασία τους με τον Ζάεφ γενικότερα, ισχυροποιούνται. Οι κορυφαίοι στόχοι τους, από την υπογραφή της συμφωνίας της Αχρίδας το 2001 διά της οποίας τερματίστηκαν οι αιματηρές συγκρούσεις με τους Σλαβομακεδόνες και ετέθη το πλαίσιο της μεταξύ τους, αρμονικής συμβίωσης μελλοντικά, επιτυγχάνονται. Ο Αλί Αχμέτι και οι ηγέτες των άλλων μικρότερων κομμάτων τους πανηγυρίζουν δικαίως.

REUTERS / TOMISLAV GEORGIEV

Ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου της γειτονικής μας χώρας, ο Ταλάτ Τζαφέρι, είναι Αλβανός. Ετσι, με βάση τη συμφωνία, διευθύνει πλέον τις διαδικασίες στη γλώσσα του και οι Σλαβομακεδόνες βουλευτές κάνουν χρήση ακουστικών διερμηνείας!

Ο δρόμος για την ένταξη της χώρας στο ΝΑΤΟ και στην Ευρωπαϊκή Ενωση ανοίγει με τη συμφωνία των Πρεσπών, ενώ η καθιέρωση της γλώσσας τους ως δεύτερης επίσημης σε όλη την επικράτεια και για όλες τις χρήσεις είναι πλέον γεγονός.

Για τους Αλβανούς ένταξη στο ΝΑΤΟ σημαίνει ασφάλεια απέναντι στους ιστορικούς εχθρούς τους στην περιοχή Σέρβους. Ενταξη στην Ε.Ε. σημαίνει –εάν και εφόσον αυτό προχωρήσει– βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου. Αυτά ήταν τα κορυφαία αιτήματα όχι μόνο της συμφωνίας της Αχρίδας αλλά και της πολυσυζητημένης «πλατφόρμας των Τιράνων» και τα πήραν και τα τρία συνεργαζόμενοι με τον Ζόραν Ζάεφ.

Δεν είναι όμως και τα μόνα. Ο Αχμέτι ήθελε να προχωρήσουν άμεσα με τον Ζάεφ και στην εκλογή συναινετικού προέδρου, Αλβανού φυσικά. Μια τέτοια «υποχώρηση» του Σλαβομακεδόνα ηγέτη όμως θα πυροδοτούσε έκρηξη εθνικισμού στο μη αλβανικό στοιχείο, που πολύ δύσκολα θα ανεχόταν έναν τέτοιο δυισμό στην κορυφή της πυραμίδας της εξουσίας και έτσι στα μέσα της εβδομάδας, καθώς δεν καρποφόρησαν οι συζητήσεις, ανακοινώθηκε ότι το αλβανικό κόμμα DUI τελικά θα κατεβάσει δικό του υποψήφιο.

Επεται συνέχεια

Η υλοποίηση της «ατζέντας των Τιράνων», ωστόσο, μόλις τώρα ξεκίνησε και, όπως αναφέρουν πληροφορίες από το Τέτοβο και τα Σκόπια, στο τραπέζι οι Αλβανοί πρόκειται να ρίξουν άμεσα την αποσύνδεση της πληθυσμιακής ισοτιμίας του 20% που η συμφωνία προβλέπει στη νομή της εξουσίας, αλλά και το μοίρασμα του κρατικού προϋπολογισμού στις δύο κοινότητες, σλαβομακεδονική και αλβανική. Μάλιστα, στην επικείμενη απογραφή δεν θα υπάρχουν στο ερωτηματολόγιο η εθνότητα και το θρήσκευμα. Η βήμα προς βήμα ομοσπονδιοποίηση του κράτους μέσω θεσμικών αλλαγών, που τους προωθούν στην οριζόντια και κάθετη κλίμακα εξουσίας, ήταν και παραμένει εσωτερικά ο στόχος των Αλβανών και η υλοποίηση της «ατζέντας των Τιράνων» τον υπηρετεί.

Τα βλέπει όλα αυτά η «άλλη πλευρά», η σλαβομακεδονική και στους κόλπους της αυξάνεται το αίσθημα ανασφάλειας για τον μέλλον της, αλλά και του κράτους που συγκροτήθηκε με ραχοκοκαλιά την ίδια. Η αλήθεια είναι ότι χωρίς τον Αλί Αχμέτι και τους ηγέτες των άλλων μικρότερων κομμάτων του Τετόβου η συμφωνία των Πρεσπών δεν θα είχε καταρτιστεί καν και αυτό δημιουργεί πλέον μια αίσθηση, που δεν απέχει πολύ από την αλήθεια, ότι οι Αλβανοί ελέγχουν τη χώρα.

Με δεδομένη τη στρατηγική του «ενιαίου εθνικού χώρου» που αθόρυβα υλοποιούν οι Αλβανοί της βαλκανικής, μεταξύ τους και αυτοί του Τετόβου, και τις διαφαινόμενες συνοριακές μεταβολές (Κοσόβου - Αλβανίας και Κοσόβου - Σερβίας), το μέλλον της «Βόρειας Μακεδονίας» στην υπό διαμόρφωση νέα εικόνα της δυτικής βαλκανικής είναι ένα ζήτημα που έχει αρχίσει να συζητείται στο περιθώριο των θριαμβολογιών για την κύρωση της συμφωνίας των Πρεσπών και τις ευεργετικές (;) επιπτώσεις της στην περιοχή.

«Αυτή η συμφωνία μπορεί σε ιστορικό χρόνο να σημάνει το τέλος της χώρας όπως την ξέραμε. Δείτε τις κινήσεις της de facto κατάργησης των συνόρων Αλβανίας και Κοσόβου. Νομίζετε ότι μένουν αδιάφοροι οι Αλβανοί των Σκοπίων από αυτό που βλέπουν να έρχεται; Πού θα αναζητήσουν ασφάλεια οι Σλάβοι αυτής της χώρας, αν όχι στη Βουλγαρία και στη Σερβία που καραδοκούν; Η καλύτερη προοπτική που φαίνεται να έχει είναι η ομοσπονδιοποίησή της, αυτό είναι το θετικό σενάριο», μου είπε μια μάλλον απαισιόδοξη, πλην όμως έμπειρη και διορατική διπλωματική πηγή που ξέρει σαν την «παλάμη» της τη Βόρεια Μακεδονία.

Κρίσιμες ώρες περνάει η Βενεζουέλα

Η αντιπολίτευση και οι Ηνωμένες Πολιτείες σφίγγουν τον κλοιό γύρω από τον υπό αμφισβήτηση Νικολάς Μαδούρο

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Υστερα από ένα δεκαήμερο καταιγιστικών εξελίξεων, η κρίση της Βενεζουέλας διανύει μια κρίσιμη, ενδεχομένως αποφασιστική καμπή. Χθες η αντιπολίτευση είχε προγραμματίσει νέα επίδειξη δύναμης, με συλλαλητήρια σε όλη τη χώρα, ενώ σήμερα εκπνέει η προθεσμία που έθεσαν στον πρόεδρο Νικολάς Μαδούρο Γερμανία, Γαλλία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες για πρόωρες προεδρικές εκλογές.

Από τις 23 Ιανουαρίου η χώρα βρίσκεται σε μια άκρως ασταθή κατάσταση δυαδικής εξουσίας. Εκείνη την ημέρα, ένας 35χρονος βουλευτής, ο Χουάν Γκουαϊδό, αυτοανακηρύχθηκε προσωρινός πρόεδρος, χαρακτηρίζοντας δικτάτορα τον Μαδούρο. Ο Γκουαϊδό ήταν άγνωστος στο 80% των ομοεθνών του μέχρι τις 5 Ιανουαρίου, οπότε διορίστηκε πρόεδρος της Εθνοσυνέλευσης, του νομοθετικού σώματος που παραμέρισε ο Μαδούρο, αφού είχε χάσει τις βουλευτικές εκλογές του Δεκεμβρίου του 2015 με ποσοστό 41% έναντι 56% της αντιπολίτευσης. Μέσα σε λίγες ώρες, ο Γκουαϊδό αναγνωρίστηκε από τις ΗΠΑ και άλλες 15 εκ των 35 χωρών της αμερικανικής ηπείρου.

Η αντίδραση του καθεστώτος ήταν μάλλον πλαδαρή, γεγονός που υποδηλώνει εσωτερικές ρωγμές, καθώς οι διαδηλώσεις της αντιπολίτευσης επεκτείνονταν πλέον και σε φτωχογειτονιές που αποτελούσαν παραδοσιακά προπύργια των «τσαβίστας». Ο υπουργός Αμυνας και η στρατιωτική ηγεσία εμφανίστηκαν στο πλευρό του Μαδούρο με καθυστέρηση μιας ημέρας και δεν παρενέβησαν στις διαδηλώσεις. Το δικαστικό σύστημα περιορίστηκε στην απαγόρευση εξόδου και στο «πάγωμα» των λογαριασμών του Γκουαϊδό. Και αυτό, παρά το γεγονός ότι ο τελευταίος καλούσε ανοιχτά τον στρατό να ανατρέψει τον Μαδούρο, ενώ σε ερώτηση δημοσιογράφων για την πιθανότητα στρατιωτικής επέμβασης στη χώρα του από τις ΗΠΑ και τη γειτονική Κολομβία απαντούσε «όλα τα ενδεχόμενα είναι στο τραπέζι», αντιγράφοντας τον Τραμπ. Νωρίτερα ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου, Τζον Μπόλτον, είχε ενισχύσει τα σενάρια περί στρατιωτικής εισβολής, αποκαλύπτοντας στις δημοσιογραφικές κάμερες (προφανώς σκόπιμα) το σημειωματάριό του με τις λέξεις «5.000 στρατιώτες στην Κολομβία».

Το δεκαήμερο που ακολούθησε η αντιπολίτευση είχε την πλήρη πρωτοβουλία των κινήσεων, σφίγγοντας σταδιακά τη μέγγενη πάνω στον Μαδούρο. Την Τρίτη, η Εθνοσυνέλευση συνεδρίασε υπό την προεδρία του Γκουαϊδό για να συζητήσει νόμο για τη μεταβίβαση της εξουσίας και να ορίσει διπλωματικούς αντιπροσώπους της στο εξωτερικό. Την Τετάρτη, οργάνωσε δίωρη στάση εργασίας και διαδηλώσεις σε όλα τα αστικά κέντρα εν είδει γενικής πρόβας για τη χθεσινή πανεθνική κινητοποίηση. Παράλληλα, ο Γκουαϊδό ζήτησε από την Τράπεζα της Αγγλίας να εμποδίσει την πρόσβαση του Μαδούρο στα αποθέματα χρυσού της χώρας του, ενώ η Ουάσιγκτον του παρέδιδε τους τραπεζικούς λογαριασμούς της κυβέρνησής του και επέβαλε δρακόντειες κυρώσεις στις εξαγωγές πετρελαίου της Βενεζουέλας.

Με την πλάτη στον τοίχο

Αντιμέτωπος με την «τέλεια καταιγίδα», ο Μαδούρο περιορίστηκε σε τηλεοπτικά διαγγέλματα και επισκέψεις σε στρατιωτικές μονάδες, που υπενθύμιζαν (ή προσπαθούσαν να θωρακίσουν) την υποστήριξη του στρατεύματος. Ο αμφισβητούμενος πρόεδρος έδειξε ότι δεν πατάει γερά στα πόδια του. Ενώ αρχικά διέταξε τους Αμερικανούς διπλωμάτες να αποχωρήσουν εντός 72 ωρών, στη συνέχεια έκανε πίσω, μάλιστα εμφανίστηκε ανοιχτός να συναντηθεί με τον Τραμπ. Ενώ κατήγγειλε την αντιπολίτευση για πραξικόπημα, στη συνέχεια την κάλεσε σε διάλογο και εμφανίστηκε πρόθυμος να οδηγήσει τη χώρα σε πρόωρες βουλευτικές εκλογές. Κάτι που αντιμετωπίστηκε ως «πολύ λίγο, πολύ αργά»

Πιέσεις για πολιτική διέξοδο από την κρίση μέσω εκλογών με διεθνείς εγγυήσεις και φόβοι για εμφύλιο πόλεμο ή και στρατιωτική επέμβαση από το εξωτερικό.

από την αντιπολίτευση και τη Δύση, που δεν φαίνεται ότι θα συμβιβαστούν με κάτι λιγότερο από την προκήρυξη προεδρικών εκλογών.

Το υπόβαθρο της εκρηκτικής πολιτικής κρίσης στη Βενεζουέλα είναι, βέβαια, η τραγική οικονομική κατάσταση, με όλα τα συνακόλουθα (εγκληματικότητα, διαφθορά, έξοδος τριών εκατομμυρίων ανθρώπων κ.α.). Επί προεδρίας Ούγο Τσάβες (1999-2013) όχι μόνον περιορίστηκε εντυπωσιακά η φτώχεια, αλλά και πενταπλασιάστηκε το ΑΕΠ της χώρας. Οι επιτυχίες αυτές επέτρεψαν στον Τσάβες να κερδίσει αλλεπάλληλες εκλογικές αναμετρήσεις και δημοψηφίσματα. Η λαϊκή στήριξη ήταν ο αποφασιστικός παράγοντας για την αποτυχία του ολιγαρχικού πραξικοπήματος, το 2002. Ωστόσο τα προβλήματα σιγόβραζαν, καθώς η κυβέρνηση Τσάβες δεν κατάφερε να αλλάξει εκ βάθρων το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, με τις εξαγωγές πετρελαίου να παραμένουν ο βασικός χρηματοδότης του κράτους.

Ο Νικολάς Μαδούρο, ο οποίος κέρδισε οριακά τις προεδρικές εκλογές του 2013 (50,6% έναντι 49,1%), αφενός δεν ήταν Τσάβες, αφετέρου είχε την ατυχία να δει τις διεθνείς τιμές του πετρελαίου να καταρρέουν από τα 100 στα 30 δολάρια το βαρέλι. Το οικονομικό επιτελείο του αποδείχθηκε εντελώς ανίκανο να διαχειριστεί τη δύσκολη κατάσταση. Με την εμμονή του να διατηρήσει το «κάρφωμα» του εθνικού νομίσματος στο δολάριο και την αποκλειστική διάθεση δολαρίων από τις κρατικές τράπεζες σε μια χώρα με αχαλίνωτο πληθωρισμό, ωθούσε πολίτες και επιχειρήσεις να αγοράζουν φτηνό δολάριο από το κράτος και να το πουλάνε ακριβότερα στη «μαύρη» αγορά. Το ΑΕΠ συρρικνώθηκε γύρω στο 50% μέσα σε τέσσερα χρόνια, κάτι που δεν έγινε ούτε στην Αμερική της Μεγάλης Υφεσης, ενώ ο πληθωρισμός ξεπέρασε το 1.000.000%, παραπέμποντας στη Δημοκρατία της Βαϊμάρης.

Τούτων δοθέντων, δεν είναι περίεργο που η Βενεζουέλα αποτελεί, εδώ και τουλάχιστον δύο χρόνια, κοινωνικό ηφαίστειο. Οι προσπάθειες για πολιτική έξοδο από την κρίση με διεθνή μεσολάβηση δεν έλειψαν. Η πιο ελπιδοφόρα από αυτές ήταν οι συνομιλίες του φθινόπωρου του 2017 μεταξύ κυβέρνησης και αντιπολίτευσης στον Αγιο Δομίνικο, με βασικό μεσολαβητή τον πρώην πρωθυπουργό της Ισπανίας Χοσέ Λουίς Θαπατέρο. Ωστόσο, η Ουάσιγκτον ενθάρρυνε τον εξόριστο στην Κολομβία πρώην πρόεδρο της Εθνοσυνέλευσης, Χούλιο Μπόρχες, να τορπιλίσει τις διαπραγματεύσεις, τη στιγμή που όλα έδειχναν ότι θα υπάρξει συμφωνία, ώστε να συμμετάσχει η αντιπολίτευση στις προεδρικές εκλογές του 2018. Ο ίδιος ο Θαπατέρο είχε εκφράσει την έκπληξή του για τη στάση των πιο αδιάλλακτων κύκλων της αντιπολίτευσης, οι οποίοι τον χαρακτήρισαν «υπουργό Εξωτερικών του Μαδούρο». Τίποτα δεν δείχνει ότι η νέα πρωτοβουλία της «ομάδας εργασίας» που συγκρότησαν την Πέμπτη η Ε.Ε. και χώρες της Λατινικής Αμερικής θα έχει καλύτερη τύχη.

Το χρονικό της μεγάλης αναταραχής

Η κρίση της Βενεζουέλας έφτασε και πάλι σε σημείο παροξυσμού, καθώς ο αμφιλεγόμενος πρόεδρος Νικολάς Μαδούρο αμφισβητείται ανοιχτά από τον Χουάν Γκουαϊδό, πρόεδρο της ελεγχόμενης από την αντιπολίτευση Εθνοσυνέλευσης,

Μάρτιος 2013
Ο πρόεδρος της Βενεζουέλας **Ούγο Τσάβες** πεθαίνει από καρκίνο σε ηλικία 58 ετών. Ο **Νικολάς Μαδούρο**, τον οποίο ο ίδιος ο Τσάβες είχε επιλέξει για διάδοχο, αναλαμβάνει την εξουσία, κερδίζοντας με μικρή διαφορά τις εκλογές.

Δεκέμβριος 2015
Η Δημοκρατική Ενότητα της αντιπολίτευσης κερδίζει την πλειοψηφία στην Εθοσυνέλευση ύστερα από τις βουλευτικές εκλογές, καθώς διευρύνεται η δυσαρέσκεια για τη διαχείριση της οικονομίας από τον Μαδούρο, την εγκληματικότητα και τις ελλείψεις τροφίμων.

Μάιος 2018
Ο Μαδούρο επανεκλέγεται πρόεδρος εν μέσω καταγγελιών για νοθεία. Τα αποτελέσματα δεν αναγνωρίζονται από την αντιπολίτευση, τις ΗΠΑ και την Ομάδα της Λίμας- χώρες της Λατινικής Αμερικής με συντηρητικές κυβερνήσεις.

Φεβρουάριος 2014

Ο εκ των ηγετών της αντιπολίτευσης **Λεοπόλντο Λόπες** συλλαμβάνεται και κατηγορείται για υποκίνηση βίαιων επεισοδίων ύστερα από διαδηλώσεις της αντιπολίτευσης.

Αύγουστος 2017
Ο Μαδούρο συγκροτεί ένα νέο, ελεγχόμενο από την κυβέρνηση, νομοθετικό σώμα, τη Συντακτική Συνέλευση, η οποία υπερισχύει της Εθνοσυνέλευσης, με αποτέλεσμα να κατηγορηθεί για υπονόμευση της δημοκρατίας.

Ιανουάριος 2019
Ενώ ο Μαδούρο ορκίζεται για τη δεύτερη προεδρική του θητεία, ο **Χουάν Γκουαϊδό** αυτοανακηρύσσεται προσωρινός πρόεδρος και αναγνωρίζεται από τις ΗΠΑ, όπως και από πολλές χώρες της αμερικανικής ηπείρου.

ΠΗΓΕΣ: Reuters, Graphic News / ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Associated Press, Getty Images

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μια σύγκρουση διεθνούς σημασίας

Μπορεί η μετεωρική άνοδος του 35χρονου βουλευτή Χουάν Γκουαϊδό να αποτέλεσε έκπληξη, αλλά δεν έπεσε από τον ουρανό. Σύμφωνα με το Associated Press, στα μέσα Δεκεμβρίου, ο Γκουαϊδό μετέβη μυστικά στην Ουάσιγκτον, όπου συναντήθηκε με τον Τζον Μπόλτον. Οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν μεσολαβήσει ώστε οι ηγέτες των δύο αντιμαχόμενων πόλων της αντιπολίτευσης, ο Χούλιο Μπόρχες και ο Λεοπόλντο Λόπες, να δώσουν το «δαχτυλίδι» του προσωρινού προέδρου στον Γκουαϊδό.
Στις 22 Ιανουαρίου, σύμφωνα με τη Wall Street Journal, ο Αμερικανός αντιπρόεδρος Μάικ Πενς τηλεφώνησε στον Γκουαϊδό και του έδωσε το πράσινο φως να αυτοανακηρυχθεί πρόεδρος.
Οπως έγραψε η ισπανική El Pais, ο Αμερικανός πρεσβευτής στη Μαδρίτη ενημέρωσε εκ των προτέρων τον Ισπανό υπουργό Εξωτερικών Ζοσέ Μπορέλ και τον κάλεσε να αναγνωρίσει τον Γκουαϊδό. Ο ίδιος ο Μπορέλ εκμυστηρεύθηκε ότι δέχθηκε «ισχυρές πιέσεις» για να διακόψει η Ευρωπαϊκή Ενωση κάθε είδους διάλογο με τον Μαδούρο.
Ολα δείχνουν ότι η πολιτική αλλαγή στο Καράκας είναι θέμα χρόνου. Ο Ντόναλντ Τραμπ ετοιμάζεται να πανηγυρίσει μια νίκη διεθνούς σημασίας εις βάρος πρωτίστως της Ρωσίας, αντισταθμίζοντας την ήττα της Αμερικής στο μέτωπο της Συρίας.

Το δόγμα Τραμπ δοκιμάζεται σε Καράκας και Καμπούλ

Του **ROSS DOUTHAT**
THE NEW YORK TIMES

Δύο χρόνια μετά την ανάληψη της προεδρίας, ο Ντόναλντ Τραμπ δεν έχει σαφή νομοθετική στρατηγική, δεν διαθέτει πολιτική ατζέντα, ούτε σχέδιο για την αποκατάσταση της φθίνουσας δημοτικότητάς του. Εχει χαράξει ένα μονοπάτι προς την επανεκλογή του τόσο δύσβατο, ώστε προσπαθεί να πείσει έναν πολιτικώς άπειρο, τον δισεκατομμυριούχο Χάουαρντ Σουλτς των Starbucks, να κατέβει ως υποψήφιος τρίτου κόμματος. Είναι πιθανό ακόμη και να κληθεί ενώπιον των δικαστηρίων.

Ωστόσο, παρά το εσωτερικό χάος, την ανικανότητα και την πολιτική δυσπραγία, αυτή η κυβέρνηση εξακολουθεί να δρα όσον αφορά την εξωτερική πολιτική σαν να ακολουθεί μια αρκετά συνεκτική στρατηγική, που εμφανίζεται ρεαλιστική και με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον.

Το δόγμα Τραμπ δεν είναι ο απομονωτισμός που κάποιες φορές, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας, υποσχέθηκε, ούτε η φιλοπόλεμη διάθεση που πολλοί από τους επικριτές του φοβήθηκαν. Είναι ένα δόγμα απεμπλοκής και ευθυγράμμισης, με το οποίο οι ΗΠΑ προσπαθούν να εγκαταλείψουν τις

Απόσυρση από ατελέσφορες συγκρούσεις, εμπέδωση της πρωτοκαθεδρίας στη Λατινική Αμερική, αντιμετώπιση του Ιράν, συγκράτηση της Κίνας.

πιο ιδεαλιστικές ελπίδες τους και τις μη ρεαλιστικές στρατιωτικές δεσμεύσεις τους, ώστε να περιορίσουν τη λίστα των πιθανών εχθρών και να παγιώσουν σφαίρες επιρροής. Ο μακροπρόθεσμος στόχος δεν είναι να εγκαταλείψουν οι ΗΠΑ την παγκόσμια πρωτοκαθεδρία, ούτε να παραιτηθούν από τις παραδοσιακές συμμαχίες τους, όπως συχνά κατηγορούν τον Τραμπ οι αντίπαλοί του. Αντιθέτως, είναι να διατηρήσουν και να σταθεροποιήσουν την αμερικανική πρωτοκαθεδρία, ταυτόχρονα δε να δώσουν περισσότερη ενέργεια στον περιορισμό της ισχύος και της επιρροής της Κίνας. Ας λάβουμε υπόψη δύο κινήσεις της αμερικανικής κυβέρνησης αυτήν την εβδομάδα. Η πρώτη αφορά την απόφαση του Λευκού Οίκου να υποστηρίξει τον αρχηγό της αντιπολίτευσης στη Βενεζουέλα

Ο βετεράνος διπλωμάτης Ελιοτ Αμπραμς (φωτ.), που είχε υπηρετήσει σε διάφορες θέσεις του υπουργείου Εξωτερικών τόσο επί προεδρίας Ρέιγκαν όσο και επί Τζορτζ Μπους Τζούνιορ, διορίστηκε από τον Ντόναλντ Τραμπ επιτετραμμένος των Ηνωμένων Πολιτειών στη Βενεζουέλα.

και να οικοδομήσει ένα συνασπισμό, προκειμένου να υπονομεύσει τον Μαδούρο. Η δεύτερη αφορά την προσπάθεια επίτευξης συμφωνίας με τους Ταλιμπάν, που θα μπορούσε να βάλει τέλος στη 17χρονη στρατιωτική δέσμευση των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν. Κάτι τέτοιο θα αποτελούσε ομολογία αποτυχίας, ενώ ταυτόχρονα θα άφηνε ανοικτό τον δρόμο κατάληψης της εξουσίας από τους Ταλιμπάν – ένα υψηλό τίμημα για την επιστροφή των αμερικανικών στρατευμάτων στην πατρίδα. Από την άλλη, η προσπάθεια υπονόμευσης του αριστερού δικτάτορα της Λατινικής Αμερικής στο όνομα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί το είδος της πολιτικής που θα περίμενε κανείς από έναν άνθρωπο σαν τον Μάρκο Ρούμπιο στον Λευκό Οίκο (τον γερουσιαστή που, στην πραγματικότητα, κινεί τα νήματα της πολιτικής μας στη Βενεζουέλα).

«Κακόφωνη κανονικότητα»

Οπως έγραφε ο Ούρι Φρίντμαν στο Atlantic, η πολιτική μας αυτή εξελίσσεται κατά έναν τρόπο που δεν μας έχει συνηθίσει ο πρόεδρος Τραμπ: είναι «μια μεθοδικά σχεδιασμένη διπλωματική εκστρατεία, καλά συντονισμένη με τους συμμάχους μας και με σαφές μήνυμα». Υπάρχει, άλλωστε, και μια «χείρα» Ρέιγκαν αλλά και Τζορτζ Μπους του νεότερου στην όλη υπόθεση – ο διορισμός του βετεράνου του Ψυχρού Πολέμου Ελιοτ Αμπραμς ως επιτετραμμένου για τη Βενεζουέλα.

Για τον Φρίντμαν, αυτή η κανονικότητα είναι κακόφωνη και υποκριτική. «Εδώ έχουμε έναν πρόεδρο που διδάσκει το "Η Αμερική Πρώτα", που σπάνια αναφέρεται στη δημοκρατία και στα ανθρώπινα δικαιώματα, που έχει διατυπώσει τον θαυμασμό του για δικτάτορες σαν τον Βλαντιμίρ Πούτιν και τον Κιμ Γιονγκ Ουν, αλλά τώρα πασχίζει να επιστρέψει η δημοκρατία στη Βενεζουέλα».

Ωστόσο, η αλήθεια είναι ότι οι διαφορετικές προσεγγίσεις της κυβέρνησης μπορούν να εναρμονισθούν. Κανείς Αμερικανός πρόεδρος πριν από το τέλος του Ψυχρού Πολέμου δεν θα το έβρισκε παράξενο να αποφασίσει μια παρεμβατική γραμμή όταν πρόκειται για τη Λατινική Αμερική, την ίδια στιγμή που αποδέχεται συμφωνίες και προσεγγίζει αυταρχικούς ηγέτες σε άλλα σημεία της διεθνούς σκηνής.

Το δόγμα Τραμπ προσπαθεί να αντιμετωπίσει και να περιορίσει δύο βασικούς εχθρούς, την Κίνα και το Ιράν. Πριν από τις εκλογές επιθυμούσα μια ρεπουμπλικανική εξωτερική πολιτική που θα περιείχε λιγότερη ύβριν και θα ήταν περισσότερο ρεαλιστική από αυτό που προσέφεραν οι περισσότεροι Ρεπουμπλικανοί υποψήφιοι. Μια πολιτική που θα επιδείκνυε προθυμία για τον περιορισμό των ξένων παρεμβάσεων και την εκπόνηση διπλωματικών πειραμάτων, ενώ ταυτόχρονα οι ΗΠΑ θα διατηρούσαν την πρωτοκαθεδρία σε έναν πολυπολικό κόσμο που επηρεάζεται από την Κίνα. Μέσα σε κάποια όρια, αυτό περίπου έκανε ο Τραμπ.

Οι ΗΠΑ κάθισαν στο ίδιο τραπέζι με τους Ταλιμπάν

Οι γκρίζες ζώνες του σχεδίου Τραμπ για απόσυρση από το Αφγανιστάν

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

«Αυτό που γίνεται σήμερα μοιάζει ατυχώς με τις ειρηνευτικές συνομιλίες του Παρισιού στον πόλεμο του Βιετνάμ. Τότε, όπως και τώρα, ήταν σαφές ότι προσερχόμενοι στο τραπέζι, απλώς διαπραγματευόμαστε τους όρους της παράδοσής μας. Οι Ταλιμπάν θα αναλάβουν δεσμεύσεις, γνωρίζοντας ότι όταν φύγουμε δεν θα μπορούμε να τους υποχρεώσουμε να εφαρμόσουν καμία απ' αυτές». Ο Ράιαν Κρόκερ, πρέσβης των ΗΠΑ στην Καμπούλ τη δεκαετία 2002-2012, συγκαταλέγεται στους σφοδρούς επικριτές της απόφασης του Ντόναλντ Τραμπ να θέσει τέλος στον πόλεμο των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν.

Ο απεσταλμένος του Λευκού Οίκου, Ζαλμάι Χαλιλζάντ, ο ίδιος άνθρωπος που είχε αναλάβει «τοποτηρητής» των ΗΠΑ στην Καμπούλ στην πρώτη φάση του πολέμου, έκλεισε την προηγούμενη εβδομάδα προκαταρκτική συμφωνία με τους Ταλιμπάν, έπειτα από εντατικές διαπραγματεύσεις στην πρωτεύουσα του Κατάρ, Ντόχα. Οι εκπρόσωποι των Ταλιμπάν δεσμεύθηκαν ότι δεν θα επιτρέψουν να γίνει η χώρα βάση διεθνούς τρομοκρατίας, με αντάλλαγμα την απόσυρση των αμερικανικών στρατευμάτων. Στον επόμενο γύρο θα συζητήσουν ζητήματα όπως η εκεχειρία και ο ρόλος της κυβέρνησης της Καμπούλ, με την οποία οι Ταλιμπάν αρνούνται να διαπραγματευθούν, θεωρώντας τη μαριονέτα των ξένων δυνάμεων.

Ο επικεφαλής της εταιρείας Blackwater εισηγείται οι στρατιώτες που θα αποχωρήσουν να αντικατασταθούν από μισθοφόρους.

EPA / NICK ALLEN

Αμερικανός στρατιώτης ενώ φροντίζει πλικιωμένο Αφγανό. Η απόσυρση των αμερικανικών δυνάμεων προκαλεί τρόμο σε πολλούς πολίτες, οι οποίοι είναι αντίθετοι με όσα πρεσβεύουν οι Ταλιμπάν.

Φόβοι για νέο γύρο σκληρού εμφυλίου

Πολλοί αναλυτές φοβούνται ότι η αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεων θα βυθίσει τη χώρα σε νέο γύρο εμφυλίου. Οι Ταλιμπάν εσχάτως ενδύονται τον μανδύα του εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος, υποσχόμενοι «ένα ειρηνικό μέλλον που θα περιλαμβάνει όλους τους Αφγανούς» και, παρότι προέρχονται από την πιο πολυάριθμη εθνότητα των Παστούν, τα τελευταία χρόνια έχουν εντάξει στις τάξεις τους και Ουζμπέκους και Τατζίκους. Ομως, όσο και αν καταφέρονται εναντίον των ξένων δυνάμεων, η εκδοχή της θρησκείας που πρεσβεύουν είναι η ίδια ξένη ως προς την αφγανική παράδοση του ανοικτού και ανεκτικού ισλάμ. Το ίδιο το κίνημα των Ταλιμπάν δημιουργήθηκε χάρη στην ξένη ανάμειξη και δεν θα υπήρχε χωρίς την κρίσιμη στήριξη της πακιστανικής μυστικής υπηρεσίας ISI, τη χρηματοδότηση και την ιδεολογική καθοδήγηση των πιο σκληρών σαουδαραβικών κύκλων. Επιπλέον, οι Ταλιμπάν δεν είναι ένα ενιαίο και ομοιογενές σώμα που θα μπορούσε εύκολα να υπακούσει σε εντολή για εκεχειρία, καθώς υπάρχουν πολυάριθμα τοπικά συμφέροντα, που συνδέονται και με τη διακίνηση του οπίου. Τέλος, στους κόλπους της αφγανικής κοινωνίας, που έχει ζήσει 41 χρόνια πολέμου, παρατηρούνται δύο αντιφατικές τάσεις: Από τη μία, σε κάθε σπίτι υπάρχουν πλέον όπλα, ενώ από την άλλη, γίνονται συνεχώς πορείες διαμαρτυρίας για την ειρήνευση.

Ενας πόλεμος 18 ετών

Το 2001, όταν η συντριπτική ισχύς της αμερικανικής πολεμικής μηχανής συμμάχησε με τους τοπικούς πολεμάρχους της Βόρειας Συμμαχίας, πολλοί θεώρησαν ότι οι Ταλιμπάν, που είχαν επιβάλει μεσαιωνικής αυστηρότητας ισλαμικό νόμο στο μεγαλύτερο μέρος της χώρας, θα κονιορτοποιηθούν. Δεκαοκτώ χρόνια αργότερα, εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι έχουν σκοτωθεί ή τραυματιστεί, οι Αμερικανοί φορολογούμενοι έχουν ξοδέψει 840 δισεκατομμύρια δολάρια για πολεμικές επιχειρήσεις και 130 δισ. για «ανοικοδόμηση», σύνολο σχεδόν ένα τρισ. δολάρια, χωρίς να συνυπολογίζονται τα δεκάδες δισεκατομμύρια από τα υπόλοιπα 38 μέλη της πολυεθνικής συμμαχίας που στηρίζει την κυβέρνηση της Καμπούλ. Η πρωτεύουσα και οι άλλες μεγάλες πόλεις πέρασαν γρήγορα στον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά ο πόλεμος δεν τελείωσε ποτέ – αντιθέτως, τον τελευταίο χρόνο επεκτείνεται.

«Ανώτατος πρώην αξιωματούχος των μυστικών υπηρεσιών υποστηρίζει ότι οι αφγανικές δυνάμεις ασφαλείας δείχνουν σημάδια διάλυσης. Διοικητές αναζητούν τρόπους να μεταφέρουν τις οικογένειές τους σε ασφαλές μέρος», έγραψε ο ανταποκριτής του περιοδικού Spiegel, Φριτς Σάαπ. «Ο αφγανικός στρατός χάνει περισσότερους άνδρες από αυτούς που μπορεί να στρατολογήσει, οι νεκροί φθάνουν έως και τους 400 σε μία εβδομάδα».

Πέρυσι, οι αμερικανικές δυνάμεις εξαπέλυσαν περίπου 6.800 βομβαρδισμούς εναντίον των Ταλιμπάν, υπακούοντας στην εντολή του Αμερικανού προέδρου να ενταθούν οι πολεμικές επιχειρήσεις. Δεν έφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, επιβεβαιώνοντας την αρχική επιθυμία του Τραμπ να σπεύσει προς την έξοδο. Εχοντας απομακρύνει από την κυβέρνηση όσους διαφωνούσαν (Μακ Μάστερ, Τίλερσον, Μάτις) και γνωρίζοντας ότι η πλειονότητα των Αμερικανών θέλει την απεμπλοκή, ο Τραμπ έχει δώσει το πράσινο φως στον Χαλιλζάντ να κάνει ό,τι χρειαστεί για να επιστρέψουν το ταχύτερο τουλάχιστον οι μισοί από τους 14.000 Αμερικανούς στρατιώτες.

Δεν είναι σαφές αν το σχέδιο θα αφορά και τις μονάδες της CIA, που διεξάγουν έναν σκιώδη, παράλληλο πόλεμο στις επαρχίες του Αφγανιστάν που συνορεύουν με το Πακιστάν. Πολύμηνη έρευνα των New York Times έφερε στο φως βιαιότητες που, σύμφωνα με τους συγγραφείς, ωθούν τον πληθυσμό στους Ταλιμπάν. Ούτε είναι σαφές αν τα αμερικανικά στρατεύματα θα αντικατασταθούν με μισθοφόρους, όπως εισηγείται ο επικεφαλής της εταιρείας που έγινε γνωστή ως Blackwater, Ερικ Πρινς. Ο Πρινς υποστηρίζει ότι μια δύναμη 6.000 μισθοφόρων και 2.000 ανδρών των ειδικών δυνάμεων θα είναι πιο αποτελεσματική από την τωρινή αμερικανική και διεθνή δύναμη, με κόστος 5 δισ. δολαρίων ετησίως, αντί του 1 δισ. την εβδομάδα που ξοδεύουν τώρα οι ΗΠΑ. Για τον Τραμπ, δεν έχει σημασία εάν οι μισθοφόροι, που απέτυχαν οικτρά στο Ιράκ, θα επιτύχουν στο Αφγανιστάν, ούτε με ποιες μεθόδους και ποια νομιμοποίηση. Αυτό που θέλει είναι βγάλει έναν άσο από το μανίκι, ώστε να καθησυχάσει όσους επιμένουν ότι, φεύγοντας από το Αφγανιστάν, οι ΗΠΑ θα απεμπολήσουν τα στρατηγικά οφέλη που αποκομίζουν με την παρουσία τους στην περιοχή, θα ακυρώσουν την κοινωνική πρόοδο που έχει συντελεστεί υπό δυτική στρατιωτική προστασία και θα στείλουν τους μέχρι τώρα Αφγανούς συμμάχους τους σε αγωνιώδη αναζήτηση ελικοπτέρων.

Η Ρωσία αρνείται να εγκαταλείψει τα δυτικά Βαλκάνια

Αξιοποιεί τις αδυναμίες της Ε.Ε.

Του **IVAN KRASTEV**
THE NEW YORK TIMES

«Στα Βαλκάνια, η μεταβατική περίοδος έχει περάσει», επισημαίνει ο Αλβανός πολιτικός αναλυτής Ρεμζί Λάνι. Ο αρθρογράφος δεν αναφέρεται στη μετάβαση των πρώην κομμουνιστικών κρατών από τη δικτατορία στη δημοκρατία. «Μεταβήκαμε από καταπιεστικά καθεστώτα σε καταθλιπτικά καθεστώτα», γράφει. Κι έχει δίκιο. Μία ημέρα πριν από την πρόσφατη επίσκεψή του στο Βελιγράδι, ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν εξέφρασε τη δυσαρέσκειά του για τη συμφωνία γύρω από τη Βόρεια Μακεδονία και κατηγόρησε «τις ΗΠΑ και κάποιες δυτικές χώρες» ότι «αποσταθεροποιούν» την περιοχή. Ταυτόχρονα, ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ κατήγγειλε «την προθυμία των ΗΠΑ να οδηγήσουν όλα τα βαλκανικά κράτη στο ΝΑΤΟ το ταχύτερον δυνατό και να εξαλείψουν την οποιαδήποτε ρωσική επιρροή στην περιοχή».

Παρακολουθώντας την επίσκεψη Πούτιν στο Βελιγράδι, με ευκολία κανείς θα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η σύγκρουση στα Βαλκάνια, ανάμεσα στη Δύση και στη Ρωσία, μεταβάλλεται τόσο όσον αφορά τη φύση της όσο και όσον αφορά την ένταση της. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, η Ρωσία υπερασπίζεται ενεργά την οικονομική και πολιτισμική παρουσία της στην περιοχή, αλλά ουδέποτε προκάλεσε ανοικτά το ΝΑΤΟ ή την ηγεμονία της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Αυτό, ωστόσο, δεν ισχύει πια.

Οι δύο αναγνώσεις

Σε πρώτη ανάγνωση, οι ρωσικές φιλοδοξίες μοιάζουν να μην είναι ρεαλιστικές. Τα Βαλκάνια παραμένουν προσκολλημένα στη Δύση. Η Ελλάδα, η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Κροατία, η Αλβανία και το Μαυροβούνιο είναι μέλη του ΝΑΤΟ και σύντομα στη Συμμαχία θα ανήκει και η Βόρεια Μακεδονία. Κάθε κράτος της περιοχής είτε είναι μέλος της Ε.Ε. είτε επιθυμεί να γίνει. Η κοινή λογική λέει ότι η Ρωσία μπορεί να παρεμβάλει εμπόδια, αλλά δεν μπορεί να κάνει πολύ περισσότερα. Ωστόσο, η κοινή λογική μπορεί να είναι λανθασμένη. Η Μόσχα έχει διαισθανθεί ένα κρίσιμο, αδύναμο σημείο της Δύσης στα Βαλκάνια. Ενώ σε περιοχές όπως η Ουκρανία, η Ε.Ε. θεωρείται σύμβολο αλλαγής, στα Βαλκάνια φαντάζει ως υπερασπιστής ενός στάτους κβο που είναι έτοιμο να διαρραγεί. Η πολιτική της Ε.Ε. στα Βαλκάνια καθοδηγείται πρωτίστως από την ιδεολογία, περισσότερο από ό,τι συμβαίνει σε οποιοδήποτε άλλο σημείο του κόσμου. Η ευρωπαϊκή ιδεολογική ακαμψία ευθύνεται μερικώς για την παράλυση της περιοχής. Αυτό φαίνεται καλύτερα στον ρόλο της Ε.Ε. ανάμεσα στη Σερβία και στο Κόσοβο. Ο διάλογος άρχισε και ενθαρρύνεται από την Ε.Ε. καθώς οι πάντες αναγνωρίζουν ότι η αμοιβαία αναγνώριση ανάμεσα στο Βελιγράδι και στην Πρίστινα είναι ο μόνος τρόπος για να ανοίξει ο δρόμος ώστε Σερβία και Κόσοβο να γίνουν μέλη της Ενωσης. Ο Σέρβος πρόεδρος Αλεξάνταρ Βούτσιτς και ο Κοσοβάρος ομόλογός του Χακίμ Θάτσι άρχισαν να προσεγγίζουν το ευαίσθητο ερώτημα της «διόρθωσης» των συνόρων τους. Ωστόσο, πολλές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες δήλωσαν ότι δεν θα το επιτρέψουν.

Η Μόσχα επιθυμεί να υποκαταστήσει τις Βρυξέλλες ως διαπραγματευτής μεταξύ χωρών με τεταμένες σχέσεις στην περιοχή.

Τον περασμένο Νοέμβριο, ο Πούτιν συναντήθηκε με τον Θάτσι, παρότι η Μόσχα δεν αναγνωρίζει το Κόσοβο ως κράτος. Η συνάντηση έδειξε ότι η Ρωσία δεν θεωρεί το εαυτό της μόνο προστάτιδα της Σερβίας αλλά και ως πιθανό διαμεσολαβητή. Γι' αυτόν τον λόγο, η Ε.Ε. δεν πρέπει να εκπλαγεί αν η Ρωσία δημιουργήσει τον δικό της οδικό χάρτη για την ομαλοποίηση των σερβοαλβανικών σχέσεων. Εν ολίγοις, οι ενέργειες της Ρωσίας στα Βαλκάνια δεν διαταράσσουν απλώς τους κανόνες του παιχνιδιού. Η Μόσχα επιθυμεί να υποκαταστήσει την Ε.Ε. ως διαπραγματευτή για την επίλυση των περιφερειακών συγκρούσεων, όπως προσπαθεί, και ώς ένα βαθμό επιτυχάνει, να αντικαταστήσει τις ΗΠΑ ως διαπραγματευτή στη Μέση Ανατολή.

A.P. / MAXIM SHIPENKOV

Μία ημέρα πριν από την πρόσφατη επίσκεψή του στο Βελιγράδι (φωτ.), ο Βλαντιμίρ Πούτιν -δυσαρεστημένος για τη συμφωνία των Πρεσπών- κατηγόρησε «τις ΗΠΑ και κάποιες δυτικές χώρες» ότι «αποσταθεροποιούν» την περιοχή.

Ο λαϊκιστής πρωθυπουργός της Ουγγαρίας Βίκτορ Ορμπαν.

Συσπείρωση αντιπολίτευσης κατά Ορμπαν

ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ. Κοινή γραμμή υιοθέτησαν τα κόμματα της ουγγρικής αντιπολίτευσης, καλώντας το ανώτατο δικαστήριο της χώρας να ερευνήσει τα σχέδια μεταρρύθμισης του δικαστικού συστήματος.

Η σπάνια συσπείρωση της αντιπολίτευσης εναντίον του πρωθυπουργού Βίκτορ Ορμπαν εκφράζει τις έντονες ανησυχίες του πολιτικού κόσμου για τη θέσπιση νέων διοικητικών δικαστηρίων από τον Ιανουάριο του 2020, τα οποία θα είναι αρμόδια για την εκδίκαση φορολογικών και εκλογικών υποθέσεων. Η αντιπολίτευση υποστηρίζει ότι τα νέα δικαστήρια θα είναι ευάλωτα σε κυβερνητικές παρεμβάσεις, καθώς οι δικαστές και ο προϋπολογισμός τους θα ορίζονται από το υπουργείο Δικαιοσύνης.

«Ο νέος νόμος παραβιάζει την αρχή του διαχωρισμού των εξουσιών», ανέφεραν σε χθεσινή τους κοινή ανακοίνωση πέντε κόμματα της αντιπολίτευσης και πολλοί βουλευτές, καλώντας το Συνταγματικό Δικαστήριο να ερευνήσει τις καταγγελίες τους αυτές.

Η κυβέρνηση θέλει να στελεχώσει τα νέα διοικητικά δικαστήρια με πιστούς σε αυτήν δικαστές.

Ο υπουργός Δικαιοσύνης Λάζλο Τροκσάνι απέρριψε τις ανησυχίες της αντιπολίτευσης, επιμένοντας ότι τα νέα δικαστήρια θα είναι ανεξάρτητα και πιο αποτελεσματικά από τα υπάρχοντα διοικητικά δικαστήρια.

Το Συνταγματικό Δικαστήριο μπορεί να ασκήσει βέτο σε νομοθέτημα της βουλής ή να το επιστρέψει στο Κοινοβούλιο για επανεξέταση. Το σώμα, όμως, δεν έχει δημιουργήσει μέχρι στιγμής προβλήματα στην κυβέρνηση του λαϊκιστή πρωθυπουργού Βίκτορ Ορμπαν.

Η σχεδιαζόμενη μεταρρύθμιση της Δικαιοσύνης έχει προκαλέσει σειρά διαμαρτυριών και διαδηλώσεων στους δρόμους της Βουδαπέστης στα τέλη του περασμένου έτους. Παρότι το κύμα διαδηλώσεων έχει πλέον κοπάσει, η αντιπολίτευση εμφανίζεται επ' εσχάτων συσπειρωμένη και έτοιμη να υιοθετήσει ενιαία στάση ενόψει των εκλογών για την Ευρωβουλή και τους δήμους την άνοιξη.

Παρά το γεγονός ότι πολλά κόμματα της αντιπολίτευσης δεν σχεδιάζουν να κατεβάσουν κοινά ψηφοδέλτια για το Ευρωκοινοβούλιο, η ενιαία διαμαρτυρία κατά των νέων διοικητικών δικαστηρίων δείχνει ότι η συνεργασία μεταξύ των κομμάτων της αντιπολίτευσης συνεχίζεται σε άλλους τομείς.

«Το ζήτημα είναι κρίσιμο. Οι πολίτες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να στραφούν σε ανεξάρτητα δικαστήρια, όταν αναζητούν δικαιοσύνη απέναντι στην αυθαιρεσία των διοικητικών αρχών. Η ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης σημαίνει ότι οι πολίτες θα έχουν κάποιες πιθανότητες να βρουν το δίκιο τους και να αντιμετωπίσουν την τυραννία των κρατούντων», αναφέρουν στην επιστολή τους τα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Τον περασμένο Σεπτέμβριο, το Ευρωκοινοβούλιο ψήφισε υπέρ της επιβολής κυρώσεων εις βάρος της Ουγγαρίας για παραβίαση των ευρωπαϊκών δημοκρατικών κανόνων και των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

REUTERS

Η κρίσιμη μάχη της Γηραιάς Ηπείρου

Αμείλικτη αναμένεται η αντιπαράθεση των φιλελεύθερων δυνάμεων με τους λαϊκιστές ενόψει των επικείμενων ευρωεκλογών

«Ενα απερίφραστο "ναι" στην Ευρώπη». Αυτό είναι το κεντρικό μήνυμα στο πρόσφατο μανιφέστο των 29 διανοουμένων, ανάμεσά τους οι Μπερνάρ Ανρί Λεβί, Σβετλάνα Αλεξέγεβιτς, Σαλμάν Ρουσντί, Ορχάν Παμούκ, Ελφρίντε Γέλινεκ και ο δικός μας Βασίλης Αλεξάκης. Στο κείμενο το οποίο συνυπογράφουν υπογραμμίζουν τον κίνδυνο που ελλοχεύει από τη δυναμική εμφάνιση των λαϊκιστών στις επικείμενες ευρωεκλογές.

«Η Ευρώπη ενσαρκώνει ό,τι ακριβώς μισούν οι λαϊκιστές. Την ελευθερία. Τη δημοκρατία. Τον ωραίο κοσμοπολιτισμό», αναφέρεται μεταξύ άλλων. Επικράτηση αυτών των καταστροφικών δυνάμεων θα σήμαινε ήττα όσων αισθάνονται υποχρεωμένοι να συνεχίσουν την κληρονομιά του Εράσμου, του Γκαίτε και του Κομένιου, περιφρόνηση της ευφυΐας και του πολιτισμού, έκρηξη της ξενοφοβίας και του αντισημιτισμού. «Μια φρίκη».

Οι συνέπειες

Πόσο πιθανά είναι αυτά τα σενάρια; Πολλοί αναλυτές θεωρούν βέβαιο ότι οι λαϊκιστές θα ενισχυθούν στην επόμενη Ευρωβουλή και θα δυσχεράνουν το έργο των φιλελεύθερων μεταρρυθμιστικών κομμάτων, αλλά θεωρούν ταυτόχρονα πως οι δυνάμεις αυτές είναι τόσο ετερόκλητες, ώστε δύσκολα θα συσπειρωθούν για να σχηματίσουν κοινό μέτωπο και να διαταράξουν την εύρυθμη λειτουργία των ευρωπαϊκών θεσμών. Ακόμη όμως και η αύξηση των ποσοστών τους θα έχει αναμφισβήτητα σοβαρές συνέπειες στη σύνθεση των ηγετικών θέσεων στις Βρυξέλλες και στο Στρασβούργο, από τη θέση του επικεφαλής της Κομισιόν μέχρι τη σύνθεση του Κολεγίου των Επιτρόπων. Η ρητορική των κομμάτων αυτών, ξενοφοβική, ευρωσκεπτικιστική, ενίοτε αντισημιτική, είναι αναπόφευκτο να διεισδύσει και στα πιο μετριοπαθή συντηρητικά κόμματα, τα οποία ενσωματώνουν κάποιες από τις δημοφιλείς θέσεις τους στο πρόγραμμά τους για να τα διεμβολίσουν.

Το παράδοξο είναι ότι το 2019 η κατάσταση στην Ευρώπη είναι θετικότερη από ό,τι κατά την προηγούμενη αναμέτρηση.

Η οικονομική κρίση χρέους έχει παρέλθει, οι χώρες που ήταν σε πρόγραμμα έχουν βγει, ενώ το μεταναστευτικό ζήτημα δεν θα έπρεπε να απασχολεί τόσο πολύ την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη, αφού οι ροές είναι πολύ περιορισμένες σε σχέση με το 2015.

Δεν είναι τυχαία η δαιμονοποίηση της Αγκελα Μέρκελ και του Εμανουέλ Μακρόν από τον Ματέο Σαλβίνι και τη Μαρίν Λεπέν.

Ωστόσο, η δύναμη της αδράνειας φαίνεται ότι είναι πολύ ισχυρή και κόμματα όπως η ιταλική Λέγκα του Βορρά ή το ουγγρικό Fidesz και το πολωνικό PiS συμμετέχουν στην εξουσία στη χώρα τους, κεφαλαιοποιώντας ακόμη την προσφυγική κρίση. Θεωρητικά, ο επόμενος πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα πρέπει να είναι ο Μάνφρεντ Βέμπερ, ο Βαυαρός Χριστιανοκοινωνιστής πολιτικός, ο οποίος είναι και ο υποψήφιος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος για το πόστο, και με δεδομένο ότι το ΕΛΚ αναμένεται, σύμφωνα με όλες τις δημοσκοπήσεις, να είναι πρώτος σχηματισμός στην επόμενη Ευρωβουλή. Αν όμως χρειαστούν διακομματικές συναινέσεις για την ανάδειξη του διαδόχου του Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ δεν αποκλείεται να επιλεγεί κάποιο άλλο πρόσωπο.

Ο διάδοχος του Γιούνκερ

Δεν είναι άλλωστε λίγοι εκείνοι που δεν συμφωνούν με τον θεσμό του Spitzenkandidat και θα μπορούσαν να αδράξουν την ευκαιρία και να διεκδικήσουν μία άλλη επιλογή προσώπου στην κορυφή της Κομισιόν.

Το πιθανότερο είναι ότι όποιος διαδεχθεί τον Γιούνκερ θα απολαμβάνει πιο περιορισμένο κύρος και αποδοχή από ό,τι ο εκκεντρικός, πλην πανίσχυρος πρώην πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου, ο οποίος κατάφερε να επιβάλει π.χ. τον εκλεκτό του Μάρτιν Σελμάιρ για τη θέση του γ.γ. της Ε.Ε., παρά την κατακραυγή ΜΜΕ και ευρωβουλευτών.

Στον αντίποδα της επέλασης της λαϊκιστικής Δεξιάς αναμένεται να βρεθεί ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν, υπερασπιζόμενος με πάθος το ευρωπαϊκό ιδεώδες. Ωστόσο, η ψαλιδισμένη δημοτικότητά του, η παρατεταμένη φθορά από τις κινητοποιήσεις των «Κίτρινων Γιλέκων», μαζί με την εξαγγελία της καγκελαρίου Αγκελα Μέρκελ ότι δεν θα ξαναθέσει υποψηφιότητα για τον θώκο της, έχουν αποδυναμώσει τον γαλλογερμανικό άξονα, την κατ' εξοχήν κινητήριο δύναμη της Ε.Ε. Δεν είναι τυχαία η πρόσφατη επίθεση του ηγέτη της Λέγκας Ματέο Σαλβίνι κατά του Μακρόν αλλά και εκείνη της επικεφαλής του Εθνικού Συναγερμού Μαρίν Λεπέν εναντίον της Μέρκελ. Στο πλαίσιο του προεκλογικού αγώνα, ενόψει της αναμέτρησης του Μαΐου, Σαλβίνι και Λεπέν δαιμονοποιούν το δίδυμο Μέρκελ - Μακρόν για όλα τα δεινά της Ευρώπης.

Συνωμοσιολογία

Αν οι πολιτικοί αναλυτές υποδέχθηκαν με αδιαφορία το σύμφωνο φιλίας που υπέγραψαν η καγκελάριος και ο Γάλλος πρόεδρος στο Ααχεν, καταλογίζοντάς τους γενικόλογες ασάφειες και ευχολόγια, οι Σαλβίνι και Λεπέν έχουν πολύ συγκεκριμένη εικόνα για το περιεχόμενο του κειμένου. Πρόκειται για προσπάθεια του Βερολίνου να απορροφήσει τις περιοχές της Αλσατίας και της Λωρραίνης, είπε η Γαλλίδα ακροδεξιά πολιτικός, που έφθασε στο σημείο να ισχυριστεί ότι η Γαλλία έχει στόχο να μοιραστεί με τη Γερμανία τη μόνιμη θέση της στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ. Οι αντιγερμανικοί τόνοι έχουν μεγάλη απήχηση στο εκλογικό της ακροατήριο, ακόμη και όταν βασίζονται σε παντελώς ανυπόστατες, συνωμοσιολογικές καταγγελίες περί προδοσίας Μακρόν. Αντίστοιχα κόκκινο πανί για την ιταλική Ακροδεξιά είναι ο Μακρόν, ο οποίος αναδεικνύεται σε αποδιοπομπαίο τράγο για τον Σαλβίνι και τη νομιμοποίηση της αντιμεταναστευτικής του πολιτικής. Ετσι, με απλουστευτική συνθηματολογία, ο Γάλλος πρόεδρος και η χώρα του καταγγέλλονται από τον αντιπρόεδρο της ιταλικής κυβέρνησης ως αποικιοκράτες που προκάλεσαν τη μαζική μετανάστευση από τη Βόρεια Αφρική. «Εύχομαι οι Γάλλοι να απελευθερωθούν από τον Μακρόν», είναι η αποστροφή του Σαλβίνι, που καταλύει κάθε έννοια διπλωματικής ευγένειας και αποτελεί πρόγευση των αμείλικτων αντιπαραθέσεων μεταξύ λαϊκιστών και φιλελεύθερων που θα βιώσουμε τους προσεχείς μήνες.

ΞΕΝΙΑ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ

ΠΗΓΕΣ: Most recent national election results, Politico, Spiegel Online, University of Bremen, Graphic News
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η καταξίωση του Αντετοκούνμπο στον μαγικό κόσμο του NBA

Αν συνεχίσει στους ίδιους ρυθμούς δύσκολα θα χάσει τον τίτλο του MVP της κανονικής περιόδου

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΧΗ**

Η αγάπη του κοινού για τον Greak freak αποτυπώθηκε στην ανάδειξή του ως αρχηγού για το all star game της Σάρλοτ.

Ποτέ δεν έκρυψε τη φιλοδοξία του να γίνει ο καλύτερος καλαθοσφαιριστής στον κόσμο και όπως όλα δείχνουν θα φτάσει στη χρονιά αυτή, στην κορυφή! Η σεζόν του Γιάννη Αντετοκούνμπο όχι μόνο είναι η καλύτερη της καριέρας του, έχοντας βελτιώσει όλα τα νούμερα στη στατιστική του, αλλά συνδυάζεται και με την ουσία, έχοντας ανεβάσει τους Μιλγουόκι Μπακς στην πρώτη θέση, τόσο της Ανατολικής Περιφέρειας, όσο και ολόκληρου του NBA! Οι φετινοί Μπακς δεν σταματάνε να τρελαίνουν κόσμο. Η ομάδα του Αντετοκούνμπο όχι μόνο δεν ξεφουσκώνει, αλλά πηγαίνει από νίκη σε νίκη, συνεχίζοντας μια καταπληκτική πορεία.

Στην έκτη του χρονιά στο «μαγικό» NBA ο Έλληνας καλαθοσφαιριστής (έχει ύψος 2,11 μ. και αγωνίζεται ως σμολ φόργουορντ και σούτινγκ γκαρντ), κάνει τρομερά, απίθανα πράγματα, κερδίζοντας την αγάπη και τον θαυμασμό όλων των φιλάθλων με τα κατορθώματά του. Αν συνεχίσει με αυτούς τους ρυθμούς, δύσκολα θα του ξεφύγει ο τίτλος του καλύτερου παίκτη της κανονικής περιόδου.

Στα 24 του χρόνια δείχνει πλέον ένας ολοκληρωμένος παίκτης που μπορεί να διαλύσει κάθε αμυντικό σύστημα. Του αρκούν μόλις εννέα βήματα για να τρέξει όλο το γήπεδο προκειμένου να καρφώσει ή να κόψει έναν αντίπαλο. Έπαιξε στην σεζόν αυτή σε 50 αγώνες (37 νίκες και 13 ήττες) και έχει κατά μέσο όρο 26,5 πόντους, 12,6 ριμπάουντ, 5,9 ασίστ, 1,4 τάπες και 1,3 κλεψίματα ανά αγώνα.

Σταθερότητα και συνέπεια

Ξεχωρίζει και για τη σταθερότητά του, την απίστευτη συνέπεια του σε εντυπωσιακές, κυριαρχικές εμφανίσεις. Καταφέρνει να ξεχωρίζει σε κάθε αγώνα ανεξάρτητα από το ποιος είναι ο αντίπαλός του. Επίσης, είναι ένας από τους λίγους παίκτες που αποδίδουν τα δικά του στατιστικά στην ομαδική επιτυχία και στους συμπαίκτες του. Και κατάφερε έτσι να οδηγήσει «τα Ελάφια» στην κορυφή! Στη σεζόν που διανύουμε, ο «Greek Freak» μετράει κατά μέσο όρο 26,8 πόντους, 13,1 ριμπάουντ, 6 ασίστ, 1,3 τάπες, 1,3 κλεψίματα και 58,9 % στα σουτ εντός παιδιάς.

Ψηφίστηκε από τους φίλους του NBA, σε όλον τον κόσμο, ως ένας εκ των δύο αρχηγών των δύο ομάδων με τους κορυφαίους που θα αγωνιστούν στο All-Star Game της 17ης Φεβρουαρίου στη Σάρλοτ. Σύμφωνα με το νέο σύστημα διεξαγωγής, θα είναι ο αρχηγός της ομάδας του και έχει το δικαίωμα να επιλέξει τους συμπαίκτες του μεταξύ κορυφαίων ονομάτων.

Ο Γιάννης είναι πρώτος σε όλο το NBA σε κλεψίματα (4 α.α.), 8ος σε ριμπάουντ (12,6) και 10ος σε πόντους (26,4).

«Απελευθερωμένος»

Με τη σταθερή βελτίωσή του χρόνο με τον χρόνο, κατάφερε να μεταμορφώσει προς το καλύτερο και τους Μπακς, μια «περιθωριακή» ομάδα, με το μοναδικό της πρωτάθλημα να χρονολογείται το μακρινό 1971. Πέραν του έμπειρου και αποτελεσματικού Ερικ Μπλέντσοου, ο Γιάννης δεν έχει δίπλα του έναν σταρ που θα μοιραστεί το βάρος της ηγεσίας εντός των τεσσάρων γραμμών.

Έχει όμως την τύχη να τον καθοδηγεί ένας σπουδαίος προπονητής. Ο 49χρονος Μάικ Μπουντενχόλζερ, προπονητής της χρονιάς με τους Ατλάντα Χοκς το 2015, κερδίζει μέχρι στιγμής τα εύσημα για την «απελευθέρωση» του Αντετοκούνμπο. Σύμφωνα με όσα έγραφε ο Μάικλ Σαπίρο στο «Sports Illustrated» στα τέλη του περασμένου Οκτωβρίου, ο Μπουντενχόλζερ εκσυγχρόνισε δραστικά το παιχνίδι των Μπακς, δίνοντας ρόλο στους σουτέρ της ομάδας, αυξάνοντας την ταχύτητά της και «ανοίγοντας» τους χώρους ώστε να αποδεσμεύσει πλήρως στην επίθεση την αθλητικότητα και την απίστευτη ευελιξία ενός παίκτη που συνδυάζει ύψος σέντερ (2,11) και ταχυδακτυλουργικές κινήσεις πλέι μέικερ, όπως είναι ο Αντετοκούνμπο. «Πλέον η οροφή του Μιλγουόκι ανέβηκε. Με τον κατάλληλο προπονητή και το κατάλληλο σύνολο ήρθε η ώρα του Γιάννη να σπρώξει τους Μπακς στην ελίτ της ανατολικής περιφέρειας» έγραφε ο Σαπίρο, προφητικά όπως αποδείχθηκε.

Παραμένει προσγειωμένος

Ο Γιάννης Αντετοκούνμπο είναι πλέον ένα από τα σημαντικότερα ονόματα του πρωταθλήματος. Πρόσφατα ο Λεμπρόν Τζέιμς τον συμπεριέλαβε στη μικρή λίστα των συμπαικτών που θα ήθελε να έχει δίπλα του. Λίγο νωρίτερα, στα τέλη του καλοκαιριού, το NBA ανακοίνωσε ότι η φανέλα του ήταν η τέταρτη δημοφιλέστερη σε πωλήσεις τη σεζόν 2017-2018, πίσω μόλις από εκείνες του Τζέιμς, του Κάρι και του Ντουράντ. Ο ίδιος παραμένει εξαιρετικά προσγειωμένος, μιλάει περισσότερο στους ελληνοαμερικανούς φιλάθλους που τον περιμένουν ύστερα από κάθε αγώνα στις κερκίδες παρά στα αμερικανικά μέσα ενημέρωσης και κάνει τη δουλειά του μέσα στο γήπεδο. Είναι αρκετά ώριμος πλέον και δεν του αρκεί πια μόνο η χαρά του παιχνιδιού ή η καταξίωση στους καλύτερους του κόσμου, αλλά και το ιερό δισκοπότηρο κάθε παίκτη – το τρόπαιο του NBA. Γράφει ιστορία με τους συνεχόμενους άθλους του και δείχνει ικανός να γίνει ο καλύτερος όλων των εποχών. Τίποτα και κανένας δεν μπορεί να τον σταματήσει.

Τρίτος πιο γυμνασμένος

Ο Έλληνας φόργουορντ καθημερινά περνάει αρκετή ώρα στο γυμναστήριο προσέχοντας το σώμα του. Το «Sports Illustrated» δημοσίευσε ένα θέμα με τους 25 πιο γυμνασμένους αθλητές από όλα τα σπορ, όχι μόνο το μπάσκετ. Ο φόργουορντ των Μπακς κατέχει την τρίτη θέση πίσω από τους Κριστιάνο Ρονάλντο και Σακουόν Μπάρκλεϊ.

Ο Γιάννης Αντετοκούμπο απολαμβάνει ένα συμβόλαιο 100 εκατ. δολαρίων που υπέγραψε τον Σεπτέμβριο του 2016.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Τηλεοπτικά 2019-2022

Αναμένουμε την ανακοίνωση της... συμμαχίας Primetel – Cablenet, σε σχέση με τη δυνατότητα των συνδρομητών της κάθε πλατφόρμας να βλέπουν αγώνες κυπριακών ομάδων. Ανακοίνωση που έχει να κάνει με αριθμούς, πιο συγκεκριμένα με το ποσό που θα αντιστοιχεί στο κόστος για τον κάθε συνδρομητή. Κάποια προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην πρακτική εφαρμογή της συνεργασίας δεν φαίνονται, για την ώρα, ικανά να ανατρέψουν τα δεδομένα που έχουν διαμορφωθεί και ενόψει της τριετίας 2019-2022. Όσο για τη Cytavision, θα... ποντάρει μεν στο δυνατό της προϊόν και σε εκτός Κύπρου διοργανώσεις, καθοριστικό ρόλο, ωστόσο, στο ποσοστό διατήρησης των υφιστάμενων συνδρομητών, θα διαδραματίσει η αναθεωρημένη τιμή για το full pack...

* * * * *

Παράταση δεν υπάρχει

Μέχρι τις... καθυστερήσεις το πάλευαν στον Απόλλωνα για να βρουν τον έναν παίκτη που κρίθηκε από όλους πως η ομάδα χρειάζεται ώστε να καλυφθεί το κενό του Κερμπρ. Όμως σε αντίθεση με τους αγώνες κυπέλου, στις μεταγραφές αν λήξει 0-0 δεν υπάρχει παράταση και απλώς μένεις χωρίς παίκτη. Ό,τι και να λέμε μετεγγραφή αριστερού μπακ έπρεπε να γίνει και συμφωνούν και εντός ομάδας γι' αυτό. Τώρα όμως αυτό τελείωσε και ο Σωφρόνης Αυγουστή θα πρέπει να βρει τις λύσεις με το ρόστερ που διαθέτει. Είναι άδικο να πέσει το βάρος πάνω του ή στον αρχηγό Γιώργο Βασιλείου που θα κάνει φέτος ρεκόρ καριέρας σε συμμετοχές με την ομάδα στα 34 προς 35 του!

Θερμό ανορθωσιάτικο καλοκαίρι

Δεν έχει να κάνει απλώς με την ανάγκη σωστού επανασχεδιασμού της ποδοσφαρικής ομάδας και της υλοποίησης με επιτυχία ενός προγραμματισμού. Το ερχόμενο καλοκαίρι αναμένεται ιδιαίτερα «θερμό» για την Ανόρθωση. Από τη μία το καθαρά αγωνιστικό κομμάτι και το ρόστερ της επόμενης περιόδου και από την άλλη το οικονομικό και πολύ πιθανό θέμα διοικητικό. Γιατί ολοένα και πληθαίνουν οι φήμες πως ο Ανδρέας Παντελή δεν είναι πλέον τόσο αποδεκτός, όσο πριν από τρία χρόνια περίπου, όταν επέστρεφε στην προεδρία. Ολοένα και πληθαίνουν οι πληροφορίες για κινήσεις προετοιμασίας, για το ενδεχόμενο διάδοχης κατάστασης, κινήσεις κυρίως από πρώην στελέχη – παράγοντες, οι οποίοι είχαν ενεργό και καθοριστικό ρόλο σε προηγούμενες διοικήσεις. Ίδωμεν...

* * * * *

Το φάουλ του Αναστασίου

Στον ελληνικό τηλεοπτικό σταθμό OPEN TV, ιδιοκτησίας του προέδρου του ΠΑΟΚ, Ιβάν Σαββίδη, εμφανίστηκε την Πέμπτη το βράδυ ο Γιάννης Αναστασίου. Ο προπονητής της Ομόνοιας ήταν μαζί με τον παλαίμαχο άσο, Παντελή Καφέ, φιλοξενούμενοι των Ντέμη Νικολαΐδη και Αλέξη Σπυρόπουλου στην εκπομπή «Total Football». Να σημειώσουμε ότι η θεματολογία της εκπομπής ήταν καθαρά για το ελληνικό πρωτάθλημα. Είναι γεγονός ότι η ενέργεια αυτή μόνο αρνητικά σχολιάστηκε από τον κόσμο της Ομόνοιας. Γιατί η ενέργεια αυτή αποτελεί σύμφωνα με την άποψη των οπαδών λανθασμένη ιεράρχηση προτεραιοτήτων και έλλειψη σεβασμού προς τον εργοδότη του. Όταν η ομάδα σου καίγεται για ενίσχυση και εσύ παίρνεις το αεροπλάνο και πας σε μια άλλη χώρα για να παραστείς σε τηλεοπτική εκπομπή ρουτίνας σημαίνει ότι διαπράττεις φάουλ. Είτε το καταλαβαίνεις ότι κάνεις φάουλ, είτε δεν το καταλαβαίνεις, το συμβάν είναι ανησυχητικό.

* * * * *

Πιέχ...

Ανάμεσα στα πολλά ονόματα που έπαιξαν για τον επιθετικό που θα ερχόταν στην ΑΕΛ τον χειμώνα ήταν και αυτό του Αρκάντιους Πιέχ. Ο άνθρωπος, όμως, που τον έφερε τότε στην ΑΕΛ ως τεχνικός διευθυντής, τούτη τη φορά ως προπονητής επέλεξε να μην τον επαναφέρει. Κάτι μάλλον θα ξέρει περισσότερο ο Κερκέζ.

* * * * *

Πουλλαΐδης

Τ' όνομά του έτσι και αλλιώς ακουγόταν εδώ και καιρό. Μόνο που με τον Παντελή να δείχνει ανήμπορος και κυρίως αδύναμος οικονομικά, η φιγούρα του συμπαθή επιχειρηματία άρχισε να σφηνώνει στο μυαλό όλων των Ανορθωσιατών. Ο ίδιος έτσι και αλλιώς ποτέ δεν έκρυψε την επιθυμία του να επιστρέψει. Εάν θα το επιχειρήσει και με ποιους συνεργάτες, ο χρόνος θα το δείξει.

* * * * *

Επίδοξοι καταστροφείς

Δεν ησυχάζουν οι γνωστοί - άγνωστοι παράγοντες επίδοξοι καταστροφείς του κυπριακού ποδοσφαίρου. Όπως έγκυρα μαθαίνουμε συνεχίζουν τις παρασκηνιακές επαφές για την αύξηση των ομάδων, σε 14 ή 16! Μάλιστα, η πλειοψηφία των υποψήφιων καταστροφέων ευνοεί τον αριθμό των 16 ομάδων. Αν, λέμε αν, γίνει κάτι τέτοιο, θα πρόκειται για μεγάλο πισωγύρισμα. Αυτοί που μπορούν να το φρενάρουν ας το κάνουν.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Φίμωση... παντού

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Ωραία. Δεν φτάνει που δεν μιλάει κανείς, να μη βλέπουμε κιόλας... μήπως να σταματήσουμε εντελώς ν' ασχολούμαστε μπας και ικανοποιηθούν οι «σοφοί» του αθλήματος; Διάβασα μόλις πριν από λίγες ημέρες στο 24sports.com.cy τις ραδιοφωνικές τοποθετήσεις του προϊστάμενου της Cytavision, ο οποίος λίγο πολύ παραδέχθηκε ότι μαζί με την Ομοσπονδία συμφώνησαν να μην προβάλλουν στα στιγμιότυπα τις αμφισβητούμενες φάσεις «για το καλό» λέει του αθλήματος. Παρεμπιπτόντως φαίνεται ότι το «καλό» του αθλήματος περιορίζεται στη σχέση της μιας τηλεοπτικής πλατφόρμας με την ΚΟΠ και όχι της άλλης, αφού η Primetel περιλαμβάνει στα στιγμιότυπα όλες τις φάσεις, κυρίως αυτές που έπαιξαν ή δεν έπαιξαν κάποιο ρόλο στο παιχνίδι.

Από την άλλη, όμως, η απόκρυψη φάσεων που είναι έτσι και αλλιώς αντικείμενο συζήτησης στον ποδοσφαιρικό κόσμο, δεν δημιουργεί τίποτα το θετικό, αντιθέτως.

Το να αποκρύβεις γεγονότα και φάσεις στο τηλεοπτικό-ποδοσφαιρικό κοινό δεν εξυπηρετεί σε τίποτα παρά μόνο δίνει τα εφόδια στον κάθε εμπλεκόμενο να κάνει ό,τι γουστάρει, γνωρίζοντας ότι έτσι και αλλιώς ότι δεν πρόκειται κανείς να τον κριτικάρει, έχοντας ως στοιχείο το τηλεοπτικό πλάνο. Άρα ό,τι έγινε εκεί, έγινε μεταξύ μας και τελείωσε. Κάτι σαν τα στέκια της μαφίας.

Με λίγα λόγια, εάν, εάν λέω (μην πέσετε κιόλας από τον ουρανό) υπάρχει κάποιο κύκλωμα γενικότερα στο διαιτητικό χώρο, μάλλον επωφελείται από την τακτική της απόκρυψης και όχι το αντίθετο.

Και καλά όλα αυτά. Μετά από τη φασιστική από κάθε άποψη απόφαση της ΚΟΠ, να μη διαμαρτύρεται κανείς δημόσια, ούτε παράγοντες, ούτε προπονητές ή παίκτες ούτε ακόμη και τα σωματεία προστίθεται μια ακόμη μέθοδος που μάλλον ενισχύει το σκοτάδι παρά ρίχνει φως στον χώρο.

Με λίγα λόγια, τα πάντα από την προσωπική άποψη μέχρι και το τηλεοπτικό πλάνο στερούνται από τον οπαδό ο οποίος αποτελεί θέλοντας και μη μέρος του παιχνιδιού. Τέτοιου είδους τακτικές, της απόκρυψης, της δίωξης των απόψεων μόνο δημοκρατικές δεν είναι και σε τίποτα δεν βοηθούν στη διαπαιδαγώγηση που πρέπει να έχει ένας λαός μιας ευρωπαϊκής χώρας εν έτει 2019.

Εκτός εάν θεωρούν ότι ο Μεσαίωνας είναι μια θετική για τον άνθρωπο χρονική περίοδος και προσπαθούν να την επαναφέρουν. Φίμωση παντού λοιπόν.. για το «καλό» του ποδοσφαίρου και του καθενός από μας ξεχωριστά.

Θέληση να υπάρχει...

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΔΗ**

Κατανοητό πως από τη στιγμή που οι πληροφορίες και τα στοιχεία από την αρμόδια υπηρεσία της ΟΥΕΦΑ δεν ξεκαθαρίζουν και δεν επιρρίπτουν ευθύνη, δεν μπορεί να προκύψει τιμωρία. Γι' αυτό και οι τελευταίες περιπτώσεις, δύο αγώνων του πρωταθλήματος δεύτερης κατηγορίας θα μείνουν στο συρτάρι ενός γραφείου της ΚΟΠ.

Το θέμα είναι πως οι περιπτώσεις αυτές, κατά κόσμο κόκκινοι φάκελοι, αν και φάκελοι τέτοιου χρώματος ποτέ δεν ήρθαν από την ΟΥΕΦΑ, θα μείνουν και στο ράφι ενός γραφείου στην Αστυνομία και πιο συγκεκριμένα στον χώρο όπου αρχειοθετούνται οι μη εξιχνιασθείσες υποθέσεις. Αναμενόμενο θα μπορούσε να πει κάποιος, από τη στιγμή που η ενημέρωση από την ΟΥΕΦΑ δεν είναι τόσο ξεκάθαρη. Καμία, ωστόσο, περίπτωση στο παρελθόν, από τις πολλές που απασχόλησαν και ταλαιπώρησαν το κυπριακό ποδόσφαιρο, δεν είχε διαφορετική κατάληξη. Τα σωματεία που είχαν εμπλοκή τιμωρήθηκαν, με βάση τους πειθαρχικούς κανονισμούς, για τον παράνομο στοιχηματισμό όμως, για τη χειραγώγηση κάποιων αποτελεσμάτων, κανείς δεν οδηγήθηκε ενώπιον της Δικαιοσύνης. Πάντα το ίδιο αποτέλεσμα από πλευράς της Αστυνομίας και των ανακριτών της. Δεν προκύπτουν στοιχεία, δεν προκύπτουν τεκμήρια ή μαρτυρίες σε βάρος όσων ευθύνονται, όσων θησαυρίζουν από τα κέρδη του παράνομου στοιχήματος.

Κατανοητό πως το έργο της Αστυνομίας δεν είναι εύκολο σε τέτοιες περιπτώσεις και ας μην καταφεύγουμε στην εύκολη λύση πως η Αστυνομία δεν θέλει ή δεν κάνει σωστά τη δουλειά της. Από την άλλη, ωστόσο, ας προχωρήσουμε και στο επόμενο βήμα. Αυτό που θα λύσει τα χέρια των ανακριτών, που θα τους δώσει τα απαραίτητα εφόδια προκειμένου να μπορούν να επιφέρουν πλήγματα στη σύγχρονη μάστιγα του ποδοσφαίρου και του αθλητισμού γενικότερα.

Με τη νομοθεσία έχει να κάνει και τις απαραίτητες αλλαγές - προσθήκες που πρέπει να γίνουν. Και με τη θέληση βέβαια έχει να κάνει, απαραίτητη απ' όσους έχουν τη δυνατότητα να νομοθετούν και θέλουν πραγματικά να συμβάλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Όπως ανάλογα έχει συμβεί σε πολλές άλλες χώρες, με πολύ μεγαλύτερο το μέγεθος του συγκεκριμένου προβλήματος, βρέθηκε ωστόσο ο τρόπος, μπήκαν κάποιοι φυλακή, ξηλώθηκαν κυκλώματα και γκρεμίστηκαν παράγκες...

Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019

Eurobank Cyprus

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.	Χ.Α.	Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	Πετρέλαιο	€/$
-1,18%	1,29%	1,44%	1,46%	0,07%	0,39%	2,20%	0,20%	0,29%

ΔΙΕΘΝΗ
Σε σημείο καμπής βρίσκεται το iPhone
Σελ. 11

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΑΓΟΡΑΣΤΕΣ

Θα αλλάξει χέρια το Nicosia Mall

Η Τράπεζα Κύπρου, η οποία κατέχει το 64% του μετοχικού κεφαλαίου του Nicosia Mall μέσω της NCMH Mall Holdings Ltd, άρχισε την αναζήτηση επενδυτών, προκειμένου να το πωλήσει. Στόχος να υπάρξει συμφωνία μέχρι το καλοκαίρι. Αρχισαν ήδη οι επαφές με δυνητικούς αγοραστές. **Σελ. 6**

ΕΛΛΑΔΑ

Οι κόκκινες γραμμές για τα κόκκινα δάνεια

Μια περίπλοκη εξίσωση, με κόκκινες γραμμές και πολύπλοκους υπολογισμούς, καλείται να λύσει η κυβέρνηση, για μείωση των κόκκινων δανείων. Βασικές μεταβλητές είναι η προστασία της πρώτης κατοικίας, και το Σχήμα Προστασίας Ενεργητικού ως νέο εργαλείο για τις τράπεζες. **Σελ. 8**

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Κρίνεται το μέλλον της Deutsche Bank

Το ενδεχόμενο συγχώνευσης με την Commerzbank αντιμετωπίζει η Deutsche Bank, σε περίπτωση που αποτύχει να ανακάμψει κατά το πρώτο τρίμηνο του 2019. Η γερμανική κυβέρνηση τάσσεται υπέρ της συγχώνευσης και ήδη έχουν πυκνώσει οι επαφές με τη διοίκηση της τράπεζας. **Σελ. 9**

Real Estate

Το νέο Ελντοράντο για ξενοδοχειακά ακίνητα

Ομόνοια, Σύνταγμα και ό,τι παρεμβάλλεται ενδιάμεσα εξελίσσεται αυτήν την περίοδο σε νέο Ελντοράντο για την αγορά ακινήτων, με τα ξενοδοχειακά ακίνητα να βρίσκονται στο επίκεντρο. Μόνο στην κατηγορία τεσσάρων και πέντε αστέρων θα λειτουργήσουν περίπου 10 νέες μονάδες. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	**1,97%**	**-0,16%**
Γερμανία	0,15%	-0,03%
Γαλλία	0,55%	-0,03%
Ιταλία	2,59%	-0,06%
Ισπανία	1,19%	-0,05%
Ιρλανδία	0,86%	-0,04%
Ελλάδα	3,83%	-0,27%
Ην. Βασίλειο	1,21%	-0,05%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Η προίκα της Ελληνικής και οι κίνδυνοι

Αύξησε πελατολόγιο, κεφάλαια και κέρδη, αλλα δημιουργήθηκε και εξάρτηση από τα ομόλογα

Τους καρπούς της αγοράς του Συνεργατισμού δρέπει η Ελληνική Τράπεζα. Αύξησε το πελατολόγιό της εν μια νυκτί, έγινε η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα της Κύπρου, κατέγραψε κέρδη μαμούθ 300 εκατ. κατά το εννιάμηνο του 2018, αλλά έλαβε στο αμέσως επόμενο διάστημα από το κράτος περί τα 825 εκατομμύρια ευρώ από κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα και μια πρόωρη αποπληρωμή δανείου. Ωστόσο μαζί με τα πολλά θετικά υπάρχουν και κάποιοι κίνδυνοι καθώς έχει δημιουργηθεί μεγάλη εξάρτηση από τα ομόλογα. Πλέον τα κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα αντιστοιχούν στο 577.9% των ιδίων κεφαλαίων της Ελληνικής. Η ίδια η τράπεζα εξάλλου σημειώνει πως το ποσοστό αυτό είναι πολύ υψηλό και η αυξημένη έκθεσή της στα εν λόγω ομόλογα οδηγεί σε σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, του επιτοκιακού, αλλά και του κινδύνου ρευστότητας.

Όπως αναφέρει ίδια η τράπεζα ενδεχόμενη επιδείνωση της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι πιθανές μετέπειτα σχετικές υποβαθμίσεις, μπορεί να οδηγήσουν σε αλλαγές στη λογιστική ταξινόμηση και στη διαβάθμιση των χρεογράφων, οδηγώντας σε υψηλότερες προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις της τράπεζας. **Σελ. 4**

Ρεκόρ χρεοκοπίας ιδιωτών στη Βρετανία

Στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων επτά ετών αυξήθηκαν οι πτωχεύσεις ιδιωτών στη Βρετανία το 2018, ενώ ο αριθμός των επιχειρήσεων που έβαλαν λουκέτο είναι ο μεγαλύτερος από το 2014. Είναι μια ανησυχητική εξέλιξη για τη βρετανική οικονομία σε μια περίοδο αβεβαιότητας. Η μεγάλη επέκταση της καταναλωτικής πίστης αποτέλεσε πυλώνα της ανάπτυξης μετά το δημοψήφισμα για το Brexit, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου του 2016. Σήμερα γίνονται αισθητές οι επιπτώσεις της αύξηση του δανεισμού των νοικοκυριών. **Σελ. 10**

Κυπριακά και με βούλα τα προϊόντα

Ετοιμάζεται νομοσχέδιο

Νομοσχέδιο για σήμανση των κυπριακών προϊόντων προωθεί το Υπουργείο Γεωργίας στο πλαίσιο των μέτρων για διαφύλαξη της ταυτότητάς τους. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι έχει ετοιμαστεί κείμενο, το οποίο θα αποτελέσει τη βάση για το νομοσχέδιο. Με τη σήμανση θα πιστοποιείται ότι το προϊόν κατασκευάστηκε με καθαρά κυπριακά προϊόντα στην Κύπρο και έχει καθαρά κυπριακή ταυτότητα. **Σελ. 6**

Λιγότεροι οι ξένοι στα Δ.Σ. των τραπεζών

Ελάχιστες οι γυναίκες

Διπλάσιος από αυτό των ξένων είναι ο αριθμός των Κυπρίων και Ελλαδιτών που απαρτίζουν τα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών. Συγκεκριμένα 47 είναι από την Κύπρο ή την Ελλάδα και μόνο 20 από ξένες χώρες. Ωστόσο, ο αριθμός των γυναικών στα Δ.Σ είναι πολύ μικρός με μόλις εννέα. **Σελ. 5**

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΠΑΜΠΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Οι δυσμενείς εξελίξεις στη διεθνή οικονομία και η δική μας αντίδραση

Την προηγούμενη εβδομάδα υπήρξε μια σειρά από αρνητικές εξελίξεις σε μερικές από τις μεγαλύτερες οικονομίες. Η γερμανική κυβέρνηση μείωσε την πρόβλεψη για την ανάπτυξη στη χώρα στο 1% από το 1,8% που προέβλεπε μέχρι πρόσφατα. Την ίδια μέρα η Ομοσπονδιακή Τράπεζα στων ΗΠΑ, επικαλούμενη δυσμενείς εξελίξεις στη διεθνή οικονομία, εγκατέλειψε την πολιτική αύξησης των επιτοκίων και δήλωσε διατεθειμένη να χαλαρώσει τη νομισματική πολιτική, αν τα στοιχεία δείξουν ότι η αμερικανική οικονομία κινδυνεύει να μπει σε ύφεση. Λίγες μέρες προηγουμένως οι οικονομικές ανακοινώσεις από την Κίνα έδειξαν ότι για πρώτη φορά ύστερα από δεκαετίες παρουσιάζεται επιβράδυνση στον ρυθμό ανάπτυξης.

Το πιο πιθανό είναι ότι η παγκόσμια οικονομία δεν θα μπει σε ύφεση φέτος, θα υπάρξει όμως επιβράδυνση, η οποία μέχρι πρόσφατα δεν είχε προβλεφθεί. Ειδικά στην Ευρωζώνη η επιβράδυνση αυτή είναι ήδη φανερή. Βεβαίως, η Ευρώπη αντιμετωπίζει το επιπρόσθετο πρόβλημα της αβεβαιότητας γύρω από τον τρόπο που θα αποχωρήσει η Βρετανία από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέχρι πρόσφατα, το Brexit αποτελούσε την πιο σοβαρή οικονομική πρόκληση για τη δική μας οικονομία στο άμεσο μέλλον για ευνόητους λόγους. Σήμερα προστίθεται μια πιο σοβαρή πρόκληση, καθώς είναι πια δεδομένο ότι γενικά το εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον θα είναι πιο δύσκολο από ό,τι τις προηγούμενες χρονιές.

Οι προβλέψεις για την ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας για εφέτος κυμαίνονται γύρω στο 4%. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει 3,5% και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο 4,2%. Με βάση τις τελευταίες εξελίξεις, οι προβλέψεις αυτές πρέπει να θεωρούνται υπερβολικά αισιόδοξες. Υπάρχουν, όμως, δυνατότητες αντίδρασης ώστε να περιοριστεί η επίδραση αυτών των δυσμενών εξελίξεων πάνω στη δική μας οικονομία;

Κατά κοινή παραδοχή τα περιθώριά μας είναι πολύ περιορισμένα λόγω του ότι είμαστε μια μικρή οικονομία που στηρίζεται περισσότερο στην εξωτερική ζήτηση. Μάλιστα, η διασύνδεση της κυπριακής οικονομίας είναι πιο έντονη με τη Βρετανία, όπου επικρατεί η γνωστή αβεβαιότητα αυτόν τον καιρό και με την Ελλάδα, η οποία φαίνεται μεν να ανακάμπτει από τη μακρά και βαθιά ύφεση, βρίσκεται όμως ακόμα σε ένα ευαίσθητο στάδιο. Σημαντικές οικονομικές σχέσεις έχουμε και με τη Ρωσία της οποίας η οικονομία αντιμετωπίζει αυξημένες δυσκολίες ήδη από πέρυσι. Αυτά είναι τα δεδομένα, όμως, θα ήταν λάθος να αφεθούμε σε μια κατάσταση απραξίας ή μοιρολατρίας. Το πρώτο που χρειάζεται είναι να είμαστε σε εγρήγορση σε σχέση με το τι συμβαίνει στη διεθνή οικονομία. Από εκεί και πέρα, είναι απαραίτητο να υπάρξει έγνοια και προβληματισμός για το τι θα πρέπει να κάνουμε, ώστε στο τέλος να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε τυχόν χειροτέρευση του εξωτερικού περιβάλλοντος. Το ζητούμενο θα πρέπει να είναι η αναζήτηση τρόπων ώστε η οικονομία να διατηρηθεί σε τροχιά ανάπτυξης. Αυτό είναι απαραίτητο για τη γενικότερη ευημερία, αλλά και για την προστασία των οικονομικά πιο ευάλωτων συμπολιτών μας που ακόμα υφίστανται τις συνέπειες της προηγούμενης οικονομικής ύφεσης.

pwc

Φορολογικές Πληροφορίες 2019 - Κύπρος

Ο Φορολογικός οδηγός είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα μας
www.pwc.com.cy/tax-facts-figures

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΛΗ ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Σύννεφα κινδύνων στην οικονομία

Ο Ιανουάριος είναι ο μήνας που επιχειρήσεις και οικονομίες προχωρούν σε εκτιμήσεις για το νέο έτος. Η κυπριακή οικονομία, όπως όλα δείχνουν, θα τρέξει και το 2019 με υψηλό ρυθμό ανάπτυξης που εκτός απροόπτου μπορεί να αγγίξει το 4%.

Ωστόσο, τα απρόοπτα είναι συχνά αυτά που καθορίζουν την πορεία της ζωής και οι οικονομίες δεν αποτελούν εξαίρεση. Τρία είναι τα βασικά ερωτήματα που θα πρέπει να απαντηθούν για την κυπριακή οικονομία ώστε να ξεκαθαρίσουν οι βασικοί κίνδυνοι που μπορεί να εκτροχιάσουν την πορεία της.

Η κυπριακή οικονομία, όπως όλα δείχνουν, θα τρέξει και το 2019 με υψηλό ρυθμό ανάπτυξης που εκτός απροόπτου μπορεί να αγγίξει το 4%.

Πρώτον, κατά πόσο ο τραπεζικός τομέας είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένος και δεν θα προκύψει νέο ενδεχόμενο τύπου ΣΚΤ.

Δεύτερο, κατά πόσο οι διεργασίες που αφορούν την ανάπτυξη του τομέα των υδρογονανθράκων δεν θα προκαλέσουν τουρκικές αντιδράσεις που δυνατόν να πλήξουν τον τουρισμό ή την επενδυτική εμπιστοσύνη.

Τρίτον, κατά πόσο η πολιτική πολιτογραφήσεων θα συνεχίσει να παρέχει την ίδια δυναμική αλλά και προοπτική στην κυπριακή οικονομία. Σαφώς οι κίνδυνοι για την κυπριακή οικονομία δεν περιορίζονται στους τομείς αυτούς μόνο. Η διαφαινόμενη συρρίκνωση στην οικονομική δραστηριότητα στην Ευρωζώνη και η αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε πολλές χώρες όπως η Ιταλία, η Ελλάδα και η Ισπανία σαφώς επηρεάζουν το εξωτερικό περιβάλλον της κυπριακής οικονομίας.

Παράλληλα, η αδυναμία δύο κύριων παραδοσιακών αγορών τουρισμού για την Κύπρο, της Βρετανίας και της Ρωσίας είναι δυνατό να ασκήσουν πιέσεις στις τιμές αλλά και στη γενικότερη ζήτηση του κυπριακού τουριστικού προϊόντος, δεδομένου και του ανοίγματος των αγορών της Τουρκίας και της Αιγύπτου οι οποίες προσφέρουν πολύ φθηνότερες επιλογές και αποτελούν τους κύριους ανταγωνιστές μας.

Ωστόσο θεωρούμε πως τα ερωτήματα αυτά θα πρέπει να απασχολήσουν τόσο το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας όσο και το Υπουργείο Οικονομικών και να λάβουν μέτρα στον βαθμό που θεωρούν ότι οι κίνδυνοι αυτοί δυνατό να πραγματοποιηθούν και κατ' επέκταση να επηρεάσουν την πορεία της κυπριακής οικονομίας. Αντιμέτωπο με αυτούς τους κινδύνους το Υπουργείο Οικονομικών ενδεχομένως να πρέπει να επισπεύσει την εφαρμογή του σχεδίου Εστία προκειμένου να βελτιώσει την κατάσταση με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Επιπλέον θα πρέπει να αναζητήσει τρόπους περιορισμού των ανελαστικών δημοσίων δαπανών οι οποίες αυξάνονται στη βάση ευκαιριακών εσόδων και θέτουν έτσι σε κίνδυνο το μέλλον των δημόσιων οικονομικών. Οι ιδιωτικοποιήσεις δημόσιων οργανισμών θα πρέπει απαραιτήτως να προχωρήσουν, καθώς μόνο έτσι μπορεί να διασφαλιστεί στο μέλλον η ανταγωνιστικότητά τους και να αποφευχθούν εξελίξεις τύπου κυπριακών αερογραμμών.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Ότι τα κριτήρια του σχεδίου παραχώρησης διαβατηρίων θα ελέγχονται από τη Βουλή πριν τεθούν σε ισχύ από το 2020 και εντεύθεν είμαστε σίγουροι ότι θα είναι για καλό;

Σε εξέλιξη διεργασίες για νέο διοικητή

Σε αναζήτηση βρίσκεται το κυβερνών κόμμα με το Προεδρικό για νέο διοικητή. Όπως είναι φυσικό κάποιοι εντός και εκτός Κεντρικής Τράπεζας έσπευσαν να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους πλην όμως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο πρόεδρος του κυβερνώντος κόμματος αναζητούν προσωπικότητες πέραν από τους συνήθεις ύποπτους. Ήδη ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έριξε στο τραπέζι όνομα γνωστού τραπεζίτη από την Ελλάδα, ο οποίος έλαβε το βάπτισμα το πυρός στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα την περίοδο της κρίσης και μπορεί να θεωρηθεί καθαρός και ανεξάρτητος. Ωστόσο, το ζητούμενο, όπως επισημαίνουν άριστοι γνώστες του θέματος, είναι όπως ο νέος κεντρικός τραπεζίτης πέραν της απαραίτητης ανεξαρτησίας και επάρκειας να διαθέτει και διεθνείς εμπειρίες, αλλά και διασυνδέσεις που να εμπνέουν εμπιστοσύνη όχι μόνο στις αγορές αλλά και σε αυτούς που κινούν τα νήματα στον διεθνή τραπεζικό τομέα και δη τους Αμερικανούς.

Το Δ.Σ. της Κεντρικής πάσχει

Όποιον και να διορίσει διοικητή ο Πρόεδρος Αναστασιάδης θα έχει αντιμετωπίσει ένα συμβούλιο το οποίο έχει έντονο πολιτικό χαρακτήρα. Το χειρότερο, όμως, είναι ότι κάποια μέλη του Δ.Σ. της Κεντρικής Τράπεζας έχουν στο παθητικό τους άσχημο ιστορικό, καθώς επί των ημερών τους τα ιδρύματα στα οποία εργάστηκαν είχαν υποστεί κυρώσεις από την ίδια την Κεντρική Τράπεζα για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Τώρα τους ξεπλένει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Μετά διερωτόμαστε γιατί ο Economist και η Ε.Ε. μας τα ψάλλουν. Αφού δεν βάζουμε μυαλό... με τίποτε.

Πόρισμα για Συνεργατισμό

Πυρετωδώς εργάζονται τα μέλη της ανεξάρτητης επιτροπής για την κατάρρευση του Συνεργατισμού προκειμένου να ολοκληρώσουν το έργο τους με την έκδοση σχετικού πορίσματος σύμφωνα με τους όρους εντολής τους. Χρονικά βρίσκονται στην τελική ευθεία και μέχρι το τέλος του μήνα αναμένουν να έχουν στα χέρια τους το τελικό κείμενο. Ο όγκος εγγράφων και μαρτυρίας είναι τεράστιος, καθώς η έρευνα έχει αγγίξει μέχρι την περίοδο διακυβέρνησης Γλαύκου Κληρίδη με την κατάθεση στην Επιτροπή του τότε υπουργού Εμπορίου Νίκου Ρολάνδη. Ως εκ τούτου οι ευθύνες που θα αποδοθούν αγγίζουν δύο βασικές περιόδους, αυτή πριν από το 2013 κατά την οποία δημιουργήθηκε και ο όγκος των μη εξυπηρετούμενων δανείων και ατασθαλιών με ενδεχόμενο να προκύψουν εισηγήσεις προς τον γενικό εισαγγελέα για νέες ποινικές έρευνες και η περίοδος μετά το 2013 κατά την οποία ο Συνεργατισμός είχε ανακεφαλαιοποιηθεί με χρήματα των φορολογούμενων, ωστόσο, απέτυχε να επιτύχει τους στόχους του με αποτέλεσμα ο ΕΕΜ να ζητήσει πρόσθετα κεφάλια από το κράτος, το οποίο όμως δεν μπορούσε να καλύψει. Σύμφωνα με στοιχεία που είδαν το φως της δημοσιότητας τόσο κατά τη διάρκεια των ανοικτών ακροάσεων όσο και από πληροφορίες που διέρρευσαν αργότερα, είναι προφανές ότι η ανικανότητα σε συνδυασμό με την κομματοκρατία συνέβαλαν καθοριστικά στις αποφάσεις του ΕΕΜ για τις οποίες η ΚΤΚ φαίνεται να είχε προειδοποιήσει έγκαιρα.

Καμπανάκι κινδύνου για εισερχόμενο τουρισμό

Το άνοιγμα των αγορών της Τουρκίας και της Αιγύπτου φοβούνται οι ξενοδόχοι μας, καθώς και το Brexit σε ό,τι αφορά τον εισερχόμενο τουρισμό. Αν και οι πληρότητες θα είναι καλές το ζητούμενο είναι να πάρουν και καλές τιμές που να φέρουν κερδοφορία.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Υπεραξία Χρεογράφου

Υπεραξία χρεογράφου καλείται η θετική διαφορά, η οποία προκύπτει από τη σύγκριση της τρέχουσας τιμής ενός επενδυτικού τίτλου (ομολόγου, αξιογράφου, ομολογίας, κ.ά.) που εκδίδεται από νομικό πρόσωπο (κυβέρνηση, εταιρία ή άλλο οργανισμό), σε σχέση με την αξία απόκτησής του.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing, The Cyprus Business School

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2019
Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

Για την ηλεκτρονική έκδοση
του Φορολογικού Οδηγού 2019
επισκεφτείτε την ιστοσελίδα:
www.deloitte.com/cy/tax-facts-2019

© 2019 Deloitte Limited

Tax

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Καφές με τρεις δημάρχους

Η καθημερινότητα αρχίζει με ένα πρωινό καφέ, αλλιώς είναι κάτι στύλοι που δεν βλέπουν πού πάνε. Έτσι και εμείς – μια παρέα στα σαράντα και κάτι – συχνάζουμε σε μια από τις καφετέριες της Λευκωσίας να πάρουμε την πρώτη καφεΐνη μας, να σχολιάσουμε την επικαιρότητα, να πούμε καμιά κοτσάνα και να πάμε στις δουλειές μας. Δεν είμαστε πολλοί, πέντε-έξι σταθεροί και αναλόγως της μέρας μπορεί να τύχουν και κάποιοι γκεστ σταρ. Ένα από τα θετικά της καφετέριας είναι πως βρίσκεται στα όρια τριών Δήμων: του Στροβόλου, της Λευκωσίας και της Αγλαντζιάς.

Προχθές, λοιπόν, και εντελώς αναπάντεχα έτυχε να βρίσκονται στην παρέα μας και οι τρεις δήμαρχοι των πιο πάνω Δήμων. Με τη σειρά να είναι εντελώς τυχαία, ο ένας είναι σχεδόν σταθερός, ο δεύτερος είναι πιο αραιά επισκεπτόμενος, ο δε τρίτος έρχεται δυοτρεις φορές τον χρόνο ίσως επειδή έχει πολλές καφετέριες να επισκεφθεί κατά τη διάρκεια του έτους.

Ήταν θέμα χρόνου, λοιπόν, να πέσει η συζήτηση στα βελτιωτικά έργα που βρίσκονται υπό μόνιμη εξέλιξη, στο κλείσιμο δρόμων, στο πόσο υποφέρουν οι επηρεαζόμενες επιχειρήσεις, αλλά και οι διακινούμενοι οδηγοί και πεζοί. Σκεφτείτε ένα «round table» οκτώ-εννιά ατόμων να ακούει και να κάνει παρεμβάσεις, ρίχνοντας απόψεις και ιδέες. Ομολογουμένως έγινε ένα καλό brain storming δεδομένου ότι η καφεΐνη δεν είχε ακόμη μπει σε πλήρη λειτουργία ή τουλάχιστον αυτό με άφησε να καταλάβω η δική μου καφεΐνη!

Λέει, λοιπόν, κάποιος: «Δεν ξέρω ποια είναι η πιο σωστή προσέγγιση, να κλείνουν όλοι οι δρόμοι και να τελειώνουν τα έργα με μια μονοκοντυλιά ή να κλείνουν τμηματικά; Ό,τι και να κάνεις είναι λάθος». Είναι λάθος επειδή αφενός οι εργολάβοι δεν μας έμαθαν στις εντός των προθεσμιών ολοκλήρωση των έργων και αφετέρου οι αναθέτουσες αρχές δεν μας έμαθαν στον σωστό προγραμματισμό.

«Πάντως ρε κοπέλια», λέει ο άλλος, «οι επιχειρήσεις πραγματικά υποφέρουν». Απαντά κάποιος άλλος προφανώς πιο έμπειρος από πρόσφατα γεγονότα, «Κοιτάξτε αν τα έργα πάνε μέχρι τρεις μήνες, οι επιχειρήσεις το αντέχουν. Αν όμως πάνε έξι μήνες, τότε έχουν πραγματικό πρόβλημα...». Ρωτάει ένας τρίτος, «Καλά γιατί δεν γίνεται μια προεργασία και να ενημερωθούν οι επιχειρηματίες για να κάνουν ανάλογες ρυθμίσεις για την επηρεαζόμενη περίοδο; Ας πούμε το λογικό είναι να πάνε να ενοικιάσουν κάπου αλλού για μερικούς μήνες μέχρι να μπορούν να επιστρέψουν...». Εξαιρετική ιδέα δεν λέω, αλλά πρακτικά σχεδόν ανέφικτη. Πώς να μετακομίσεις μια ολόκληρη επιχείρηση κάπου αλλού και για μικρό διάστημα; Και μετά εξαρτάται από το είδος της επιχείρησης. Άλλο αν πουλά ρούχα και άλλο αν είναι εστιατόριο. Αν λύσουμε και αυτό το πρόβλημα, βρίσκουμε τέτοιους εναλλακτικούς τόπους; Πολύ δύσκολο. Ίσως οι Δήμοι οι ίδιοι να μπορούσαν να διαθέσουν κάποια πολυδύναμα κέντρα τους γι' αυτό το σκοπό και για όποιον επιθυμεί δωρεάν – κάτι σαν μερική αποζημίωση για την ταλαιπωρία.

Λέει ο ένας δήμαρχος, «τους δώσαμε προειδοποίηση εδώ και μήνες αλλά κανένας δεν έκανε τίποτα...». Του λέω «εντάξει καθ' όλα κυπριακό, αλλά επίσης χάσατε την αξιοπιστία και άρα μπορεί και να θεώρησαν πως τελικά τα έργα δεν θα γίνουν. Προχωρώ και λέω «... εγώ πάντως αν ήταν να ενοικιάσω χώρο καταστήματος θα επέμενα να μπει όρος ότι σε περίπτωση που εκτελεστούν έργα υποδομής, το ενοίκιο θα είναι μηδέν για όσο κρατήσουν αυτά τα έργα».

Φυσικά ήρθε και ο αντίλογος από κάποιον άλλο. «Μα δέχονται οι ιδιοκτήτες να χάνουν ενοίκια;». Η απάντηση είναι με ερώτηση, «Καλά θα προτιμήσουν να χρεοκοπήσω και να με χάσουν εντελώς από ενοικιαστή;». Και μετά προσθέτει άλλος, «Κανονικά δεν έπρεπε να χρεώνονται οι ιδιοκτήτες betterment tax (φόρο βελτίωσης της αξίας του ακινήτου);».

Να ένα μεγάλο κεφάλαιο: «Betterment Tax». Σας υπόσχομαι να το δούμε σε κάποιο άρθρο λίαν συντόμως. Ως ιδέα ακούεται πολύ καλή. Πόσο εφαρμόσιμη είναι; Πότε θα πρέπει να εφαρμόζεται και σε ποιους; Πώς προσμετρείται; Αυτά και άλλα είναι ζητήματα που πρέπει μια τέτοια φορολογία να στοχεύει και να απαντά.

Το καφεδάκι τελείωσε, τα έργα μένουν και η ελπίδα δεν πέθανε ποτέ! Στο μεταξύ, υπομονή και καρτερία στους καταστηματάρχες και νούσιμη χρήση ηρεμιστικών από όλους εμάς που πρέπει να περνάμε καθημερινά στίβο μάχης για να πάμε από το Α στο Β. Καλό υπόλοιπο.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2019

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

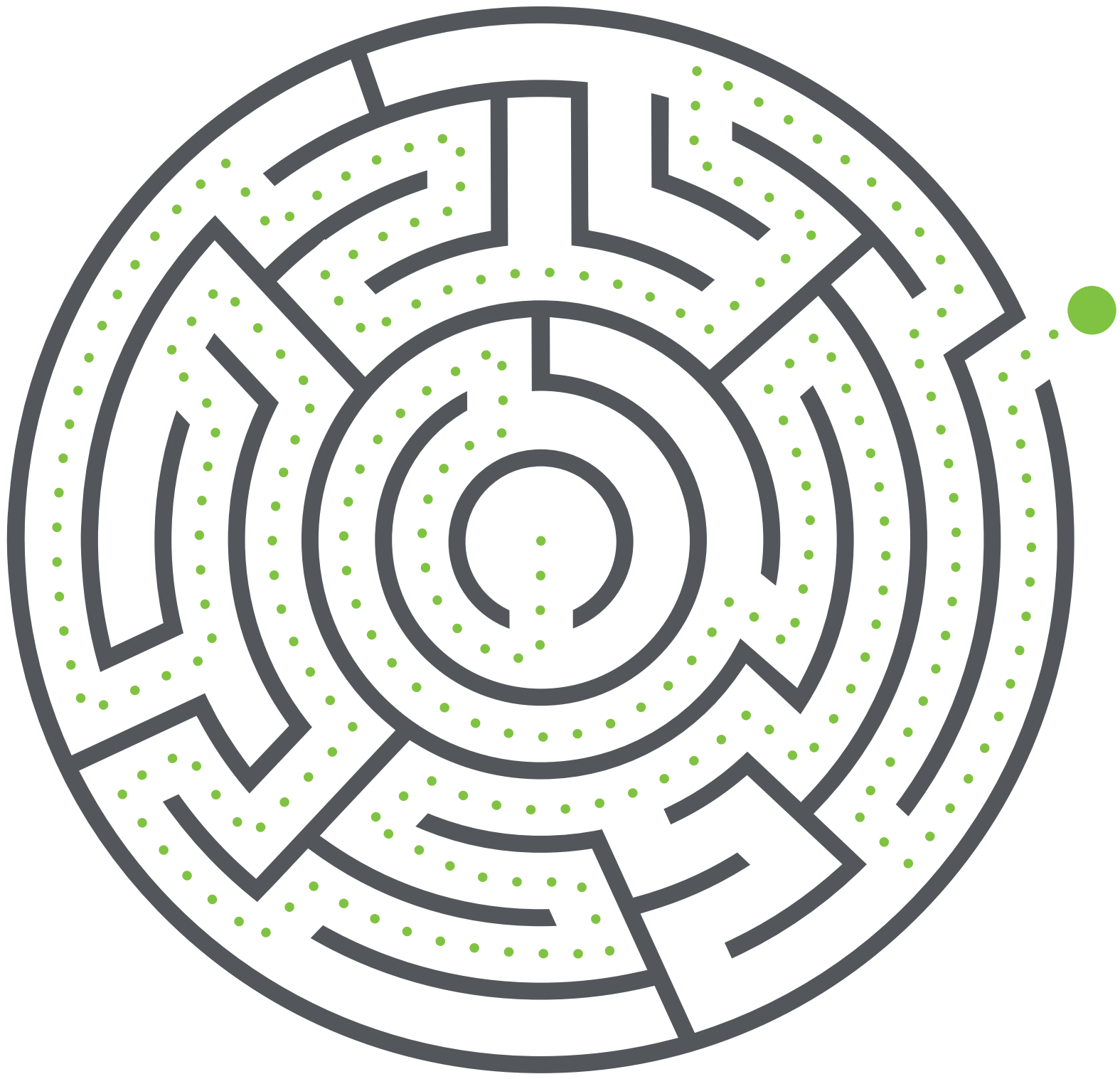

Ενημερωθείτε για:

- Τις νέες φορολογικές αλλαγές
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2019
- Το φορολογικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο

Η έκδοση του Φορολογικού Οδηγού εντάσσεται στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της Deloitte για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση των φορολογουμένων.

Για την ηλεκτρονική έκδοση του Φορολογικού Οδηγού 2019 επισκεφτείτε την ιστοσελίδα:
www.deloitte.com/cy/tax-facts-2019

© 2019 Deloitte Limited

Tax

Απολαμβάνει τους καρπούς της ΣΚΤ η Ελληνική

Πολλά τα οφέλη, αλλά και υψηλή συγκέντρωση σε ομόλογα, γεγονός που εγκυμονεί κινδύνους

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Από τις 3 Σεπτεμβρίου η πορεία της Ελληνικής Τράπεζας άλλαξε και έγινε η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα της Κύπρου. Η συμφωνία για απόκτηση της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας αποδεικνύεται, όσο περνάει ο καιρός, ακόμα πιο συμφέρουσα προς τη μέχρι πρότινος μικρή –σε μέγεθος– Ελληνική Τράπεζα, ενισχύοντας παράλληλα τη θέση πολιτικών δυνάμεων που υποστηρίζουν ότι ο Συνεργατισμός πωλήθηκε πολύ φθηνά. Και αυτό διότι η Ελληνική όχι μόνο αύξησε το πελατολόγιό της εν μια νυκτί, όχι μόνο κατέγραψε κέρδη μαμούθ 300 εκατ. κατά το εννιάμηνο του 2018, αλλά έλαβε στο αμέσως επόμενο διάστημα από το κράτος περί τα 825 εκατομμύρια ευρώ από κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα και μια πρόωρη αποπληρωμή δανείου. Συγκεκριμένα, το 92,4% των ομολόγων της Ελληνικής είναι επενδυμένα σε κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα, συνολικού ύψους 4,6 δισεκατομμυρίων ευρώ. Στις 17 Δεκεμβρίου, το κράτος αποπλήρωσε στην τράπεζα ομόλογο ύψους 500 εκατ. ευρώ με ετήσιο επιτόκιο ύψους 1,9%, ενώ αποπλήρωσε και δάνειο ύψους 325,3 εκατ. ευρώ από την Κυπριακή Δημοκρατία, δάνειο που είχε λάβει το κράτος από την πρώην Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα. Αξίζει να σημειωθεί πως αυτά τα χρήματα είναι της Ελληνικής Τράπεζας και δεν είναι καταθέσεις πελατών, είναι πλέον περιουσιακά της στοιχεία. Ένα σημαντικό μέρος των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν από τη ΣΚΤ είναι τα ομόλογα τα οποία εξέδωσε η κυβέρνηση προς τη ΣΚΤ στις 13 Ιουλίου 2018. Τα ομόλογα αυτά, σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από το δελτίο της Τράπεζας προς ενημέρωση των επενδυτών για την επικείμενη αύξηση κεφαλαίου 150 εκατ. ευρώ, δεν υπήρχαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και επομένως δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στον υπολογισμό των καθαρών εσόδων από τόκους για το εννεάμηνο του 2018.

Ενώ όλα ακούγονται θετικά μέχρι

Τα κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα που κατέχει η τράπεζα αντιστοιχούν στο 577,9% των ιδίων κεφαλαίων της.

στιγμής –τουλάχιστον για την τράπεζα– ωστόσο έχει δημιουργηθεί μεγάλη εξάρτηση, αφού πλέον τα κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα αντιστοιχούν στο 577,9% των ιδίων κεφαλαίων της Ελληνικής. Η ίδια η τράπεζα εξάλλου σημειώνει πως το ποσοστό αυτό είναι πολύ υψηλό και η αυξημένη έκθεσή της στα εν λόγω ομόλογα οδηγεί σε σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, του επιτοκιακού, αλλά και του κινδύνου ρευστότητας. Τα κυβερνητικά ομόλογα που κατέχει η Ελληνική είναι τα εξής: Αυτά που λήγουν σε λιγότερο από έναν χρόνο είναι λογιστικής αξίας 894,4 εκατ. ευρώ που αντιστοιχούν στο 112,2% των ιδίων κεφαλαίων της τράπεζας. Έχει ομόλογα λήξης ενός μέχρι πέντε χρόνων ύψους 3,16 δισ. ευρώ που αντιστοιχούν στο 397,3% των ιδίων κεφαλαίων της τράπεζας. Τέλος, κατέχει και ομόλογα λογιστικής αξίας 545 εκατ. ευρώ, λήξης 5 - 10 χρόνων και αντιστοιχούν στο 68,5% σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια του ομίλου.

Οι κίνδυνοι

Όπως αναφέρει ίδια η τράπεζα στους επενδυτές, μία ενδεχόμενη επιδείνωση της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι πιθανές μετέπειτα σχετικές υποβαθμίσεις, μπορεί να οδηγήσουν σε αλλαγές στη λογιστική ταξινόμηση και στη διαβάθμιση των χρεογράφων, οδηγώντας σε υψηλότερες προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις της τράπεζας. Πρόσθετα, η αυξημένη έκθεση σε ομόλογα, τα οποία έχουν υψηλή ευαισθησία σε αλλαγές επιτοκίων, επηρεάζει επίσης αρνητικά τον επιτοκιακό κίνδυνο στο χαρτοφυλάκιο. Δεν αποκλείεται, εάν κριθεί αναγκαίο, να προχωρήσει σε αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου και σε λογιστική αντιστάθμιση κινδύνου μέσω συναλλαγών σε παράγωγα μέσα (π.χ. συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων). Σημειώνεται πρόσθετα πως τα ομόλογα μπορεί να επηρεαστούν από μελλοντικές αναδιαρθρώσεις και θα μπορούσε, μεταξύ άλλων, να μειωθεί η ονομαστική τους αξία και το επιτόκιο τους. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως τέτοια περιστατικά μπορεί να επηρεάσουν σημαντικά και δυσμενώς τη χρηματοοικονομική θέση, τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα και την αναμενόμενη απόδοση επενδύσεων της Ελληνικής.

Κανονικά η αύξηση κεφαλαίου

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου ενέκρινε το ενημερωτικό δελτίο (prospectus) της Ελληνικής Τράπεζας ώστε να προχωρήσει στην αύξηση κεφαλαίου ύψους 150 εκατ. ευρώ. Η αύξηση προϋποθέτει την έκδοση μετοχών μέχρι 100 εκατ. ευρώ, ενώ το αμερικανικό επενδυτικό ταμείο Pimco (ήτοι Poppy Sarl) θα προχωρήσει σε ιδιωτική τοποθέτηση 50 εκατ. ευρώ, για απόκτηση 71,4 εκατ. μετοχών με τιμή έκδοσης στα 70 σεντ του ευρώ ανά μετοχή. Συνολικά η τράπεζα θα προχωρήσει σε έκδοση σχεδόν 200 εκατ. μετοχών, με τις 142 εκατ. μετοχές με ονομαστική αξία 50 σεντ ανά μετοχή. Η Pimco για την Ελληνική είναι ένα μεγάλο κεφάλαιο, καθώς το ενδιαφέρον δεν είναι από ένα επενδυτικό ταμείο που διαχειρίζεται μικρά χαρτοφυλάκια, αλλά διαχειρίζεται χαρτοφυλάκια τρισεκατομμυρίων ευρώ. Ήταν από τα ονόματα που δεν «έπαιξαν» σε αρχικό στάδιο, είχε μείνει εκτός δημοσιογραφικού φακού και η συνεργασία της τράπεζας με το αμερικανικό ταμείο ανακοινώθηκε την ημέρα που ανακοινώθηκε και επισήμως η σύναψη της συναλλαγής μεταξύ Ελληνικής και ΣΚΤ.

Πέραν από την Pimco, η Emma Alpha Capital θα μπορεί να αποκτήσει έως και το 17,3% του μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας. Βέβαια, για να γίνει αυτό, θα πρέπει οι υφιστάμενοι μέτοχοι να μην αγοράσουν μέρος ή ολόκληρο το πακέτο των νέων μετοχών στο οποίο όμως έχουν και το δικαίωμα της πρώτης επιλογής. Πρόσθετα, η Δήμητρα Επενδυτική είναι έτοιμη να αποκτήσει μέχρι και το 20,09% του κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας μετά την αύξηση του κεφαλαίου, που θα προσδώσει ένα κυπριακό άρωμα (μετοχικά ομιλώντας). Τραπεζικοί κύκλοι σχολιάζουν πως η επιτυχία της αύξησης κεφαλαίου μπορεί να θεωρηθεί εγγυημένη. Και αυτό διότι, η μετάβαση της Κύπρου στην επενδυτική βαθμίδα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την απορρόφηση των καλών στοιχείων της Συνεργατικής, αλλά και για την ομαλή τους μέχρι τώρα ενσωμάτωση στην Ελληνική Τράπεζα.

Από τις 3 Σεπτεμβρίου η πορεία της Ελληνικής Τράπεζας άλλαξε και έγινε η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα της Κύπρου.

Επικοινωνία γονιών-παιδιών η ιδανική πρόληψη

Οσα πρέπει να ξέρει ένα γονιός και πώς πρέπει να αντιδράσει αν το παιδί του κάνει χρήση ναρκωτικών

Του **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ**

Το πρόβλημα των ναρκωτικών στα σχολεία και δη στην κοινωνία δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο. Το στοίχημα που καλείται να κερδίσει η Πολιτεία έγκειται στο να θέσει γερές βάσεις διά μέσου μηχανισμών και πρόληψης προκειμένου η νεολαία της χώρας μας να κρατηθεί μακριά από τα ναρκωτικά. Αρμόδια για το θέμα πηγή μιλώντας στην «Κ» ανέφερε πως υπάρχει εθνική στρατηγική, ωστόσο, όπως ήδη κατέγραψε η εφημερίδα το μεγάλο μέρος των κονδυλίων αυτής (87%)

Από το 2016 μέχρι 2018, 168 μαθητές παραπέμφθηκαν σε θεραπευτικά κέντρα.

καταλήγουν στη θεραπεία και την επανένταξη και όχι στην πρόληψη, ενώ παράλληλα σε παγκύπρια βάση «τρέχουν» 25 προγράμματα και δομές.

Ωστόσο, όπως τονίζεται, τίποτα από τα παραπάνω δεν είναι αρκετό από μόνο του. Μπορεί η Κύπρος να κατέχει σχετικά χαμηλή θέση ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε. για μαθητές που κάνουν χρήση ναρκωτικών, αλλά αυτό δεν αποτελεί αιτία εφησυχασμού δεδομένου του χαμηλού πληθυσμού μας. Παρατηρώντας κανείς την ίδια ώρα την αυξητική τάση που παρουσιάζει ο αριθμός των μαθητών που ενέχονται σε υποθέσεις ναρκωτικών τα τελευταία τρία χρόνια, μπορεί να αντιληφθεί πως το πρόβλημα αυξάνεται.

Αυξάνεται ραγδαία ο αριθμός των ανηλίκων που ενεπλάκησαν σε υποθέσεις ναρκωτικών.

Σε αριθμούς

Σύμφωνα με στοιχεία της ΥΚΑΝ που εξασφάλισε η «Κ», κατά το 2016 ενεπλάκησαν σε υποθέσεις ναρκωτικών 39 μαθητές και 46 παραπέμφθηκαν σε θεραπευτικά κέντρα, ενώ για το 2017 συνολικά 48 μαθητές απασχόλησαν τις αρχές για υποθέσεις ναρκωτικών και 66 παραπέμφθηκαν στα προαναφερόμενα κέντρα για βοήθεια. Όσον αφορά το 2018, 70 μαθητές ενέχονται σε τέτοιου είδους υποθέσεις με του 68 εξ αυτών να παραπέμπονται σε θεραπευτικά προγράμματα με στόχο την απεξάρτησή τους, ενώ οι τελευταίες υποθέσεις των δύο μαθητών βρίσκονται σε εξέλιξη. Συν αυτού ανησυχητικοί είναι και οι αριθμοί που καταδεικνύει η ευρωπαϊκή έρευνα ESPAD, η οποία γίνεται κάθε τέσσερα χρόνια και επικεντρώνεται στη χρήση νόμιμων και παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών. Βάσει των στοιχείων της εν λόγω έρευνας φαίνεται πως το ποσοστό των Κύπριων μαθητών (16 ετών) που ανέφεραν ότι έκαναν χρήση κάνναβης έστω και μία φορά στη ζωή τους ανήλθε στο 7% (10% ανάμεσα στα αγόρια και 5% ανάμεσα στα κορίτσια). Από εκεί πέρα γεννώνται πολλά ερωτήματα. Ποια είναι η ιδανική στρατηγική πρόληψης, ποιες ενέργειες πρέπει να κάνει ένας γονιός για να κρατήσει το παιδί του μακριά από τα ναρκωτικά; Στο ίδιο πλαίσιο, τι πρέπει να κάνει αν υποπέσει στην αντίληψη του ότι το παιδί του είναι χρήστης;

Πρόληψη

Τη σημαντικότητα που έχει η καθημερινή επικοινωνία μεταξύ γονέα και παιδιού προτάσσει στην «Κ», ο ψυχίατρος Λάμπρος Σαμαρτζής. Όπως αναφέρει, «ο γονέας πρέπει να κάνει κουβέντα με το παιδί και να έχει καθημερινή επικοινωνία». Η συζήτηση με το παιδί για διάφορα θέματα που το απασχολούν μπορεί να σταθεί αποτρεπτικός παράγοντας ώστε ο ανήλικος να μην οδηγηθεί σε επικίνδυνα μονοπάτια, αφού μέσω αυτή της επαφής θα γίνεται πρόληψη και ο γονέας θα θέσει γερές βάσεις για την ανατροφή του παιδιού του.

Συμπτώματα

Υπάρχουν και συμπτώματα που πολλές φορές καταδεικνύουν την πιθανή εμπλοκή των μαθητών με ναρκωτικές ουσίες. Βάσει των όσων είπε στην «Κ» ο κ. Σαμαρτζής, το πιο συνηθισμένο είναι η ξαφνική αλλαγή των επιδόσεων του μαθητή. Δηλαδή, «ένα παιδί που είναι καλός μαθητής (Μέση Εκπαίδευση) και πέσουν γι' ανεξήγητο λόγο οι βαθμοί και οι επιδόσεις του, αυτό είναι κάτι που θα ήταν καλό να το εξετάσει ο γονέας», υπογράμμισε. Πρόσθεσε δε, ότι κάτι άλλο που θα μπορούσε να μαρτυρήσει τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών είναι η αλλαγή των ωρών του ύπνου. Δηλαδή το παιδί να κοιμάται περισσότερες ή λιγότερες ώρες, διότι όπως εξήγησε οι διεγερτικές ουσίες προκαλούν αυπνία, ενώ οι κατασταλτικές ουσίες έχουν την ιδιότητα να προκαλούν στο χρήστη τάσεις υπνηλίας. Τόνισε δε, ότι «κακώς λέγονται όλες οι ουσίες ναρκωτικά, αφού δεν ναρκώνουν όλες, δηλαδή δεν φέρνουν όλες οι ουσίες ύπνο, αλλά υπάρχουν και αυτές που φέρνουν το αντίθετο αποτέλεσμα και διώχνουν τον ύπνο, όπως η κοκαΐνη, η αμφεταμίνη, η crystal meth και το ecstasy. Αυτές οι τέσσερις είναι διεγερτικές ουσίες δεν σε ναρκώνουν, αλλά κάνουν το ακριβώς αντίθετο, στην περίπτωση που αυξηθεί ο ύπνος του παιδιού μπορεί να αυξηθεί μπορεί να παίρνει κατασταλτικές ουσίες, όπως είναι η κάνναβη». Επιπρόσθετα μπορεί να παρατηρηθεί αλλαγή στην όρεξη. «Είναι κάποιες ουσίες που κόβουν την όρεξη και άλλες που την αυξάνουν. Αν σ' ένα παιδί ξαφνικά έχει μειωθεί η όρεξή του και σταματήσει να τρώει, αυτό μπορεί να οφείλεται στο ότι έχει ξεκινήσει διεγερτικές ουσίες», είπε μεταξύ άλλων ο κ. Σαμαρτζής. Τέλος θα πρέπει να προσεχθεί και η αλλαγή στη συμπεριφορά του, δηλαδή το παιδί να γίνει το παιδί απότομο, ευέξαπτο και νευρικό.

Αντιμετώπιση

Στην περίπτωση που ο γονέας διαπιστώσει ότι το παιδί κάνει σποραδική χρήση ο κ. Σαμαρτζής εισηγείται τη δίχως δισταγμό καταφυγή στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας, όπου εκεί οι σύμβουλοι και οι παιδοψυχολόγοι του τμήματος μέσω κουβέντας θα διαπιστώσουν το μέγεθος του προβλήματος και θα βοηθήσουν. Σημείωσε δε, ότι «δεν παίζει ρόλο αν το παιδί καταναλώνει ουσίες αλλά τι καταναλώνει και πόσο ούτως ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα». Ερωτηθείς ποια είναι η σωστή προσέγγιση που πρέπει να κάνει ο γονιός όταν αντιληφθεί ότι το παιδί του κάνει χρήση, ο κ. Σαμαρτζής απάντησε πως, «είναι πολύ σημαντικό να μη μαλώσουμε το παιδί αλλά ούτε να το φοβίσουμε, γιατί υπάρχει κίνδυνος να κλειστεί στον εαυτό του. Θα σταματήσει να κουβεντιάζει με τον γονιό και θα διακόψει κάθε γέφυρα επικοινωνίας». Τονίζει πως αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να επιδεινωθεί το πρόβλημα. «Στόχος είναι να διατηρήσουμε τις γέφυρες επικοινωνίας με το παιδί».

«Ακούγονται ελληνικά» στα Δ.Σ. των τραπεζών

Στους 47 φτάνουν τα μέλη κυπριακής και ελληνικής καταγωγής, έναντι 20 ξένων - Ελάχιστη η εκπροσώπηση γυναικών

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Τα μετοχικά κεφάλαια των τραπεζών είναι πλέον γνωστό ότι αποτελούνται κυρίως από ξένα επενδυτικά ταμεία και μάλιστα, αμερικανικά. Οι κυπριακές τράπεζες έχουν συγκεντρώσει το ενδιαφέρον ξένων επενδυτών, ωστόσο, αν και εκ πρώτης μπορεί κανείς να βγάλει το συμπέρασμα πως και στα Διοικητικά Συμβούλιά τους συμβαίνει το ίδιο, το αποτέλεσμα είναι διαφορετικό. Αναλυτικότερα, στην Κύπρο πρωταγωνιστούν ως μέτοχοι με ισχυρά ποσοστά ξένα επενδυτικά ταμεία

Στην Κύπρο πρωταγωνιστούν ως μέτοχοι με ισχυρά ποσοστά ξένα επενδυτικά ταμεία από Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Καναδά, Ευρώπη, αλλά και Μέση Ανατολή.

Περισσότεροι ξένοι, απαρτίζουν μόνο το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Κύπρου.

από Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Καναδά, Ευρώπη, αλλά και Μέση Ανατολή. Τα επενδυτικά ταμεία από το εξωτερικό «ήρθαν για να μείνουν» από το 2013 με την οικονομική κρίση και τις απαιτούμενες ανακεφαλαιοποιήσεις των τραπεζών που έγιναν πλέον αναγκαίες. Για τα πρόσωπα που απαρτίζουν τα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών προκύπτει πως περισσότεροι Έλληνες και Κύπριοι απαρτίζουν τα Δ.Σ. Μιλώντας με αριθμούς, από Τράπεζα Κύπρου, Ελληνική Τράπεζα, RCB Bank, Eurobank Κύπρου, Astrobank και Alpha Bank, 47 πρόσωπα είναι Κύπριοι και Έλληνες, ενώ 20 είναι αλλοδαποί. Άρα, αν εκπροσωπούνται περισσότεροι από τους διπλάσιους στα Δ.Σ. των τραπεζών Κύπριοι και Έλληνες, μεγαλώνει η πιθανότητα να ακούγονται και λίγα ελληνικά πίσω από τις κλειστές πόρτες των συμβουλίων, παρόλο που η «τραπεζική γλώσσα» είναι τα αγγλικά. Ενώ οι πιθανότητες να ακούγονται ελληνικές φωνές αυξάνονται, μέσα στα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών ακούγονται λιγοστές γυναικείες φωνές. Και αυτό διότι, από τα 47 μέλη των ΔΣ, μόνο 9 είναι γυναικείου φύλου. Η Τράπεζα Κύπρου έχει τρεις, από δύο έχουν Ελληνική Τράπεζα και Astrobank, ενώ από μία γυναίκα στα Δ.Σ. τους έχουν RCB, AlphaBank και Eurobank Κύπρου.

Στην Τράπεζα Κύπρου

Περισσότεροι ξένοι, απαρτίζουν μόνο το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Κύπρου. Συγκεκριμένα, μέσα στο Διοικητικό Συμβούλιο συμμετέχουν επτά ξένοι και τέσσερις Έλληνες – Κύπριοι. Πρόεδρος είναι ως γνωστόν -μέχρι να τον διαδεχθεί ο επόμενος- ο δρ Josef Ackermann (ανεξάρτητος διοικητικός σύμβουλος), που έχει υποβάλει την παραίτησή του, αντιπρόεδρος είναι ο κ. Maksim Goldman, εκτελεστικά μέλη είναι ο αναπληρωτής CEO δρ Χριστόδουλος Πατσαλίδης και ο CEO της Τράπεζας, κ. John Patrick Hourican. Τα μη εκτελεστικά μέλη είναι τα εξής: κ. Ιωάννης Ζωγραφάκης (ανεξάρτητος διοικητικός σύμβουλος), κα Μαρία Φιλίππου (ανεξάρτητη διοικητική σύμβουλος), κα Πόλα Χατζησωτηρίου (ανεξάρτητη διοικητική σύμβουλος), κα Anat Bar-Gera (ανεξάρτητη διοικητική σύμβουλος), κ. Arne Berggren (ανεξάρτητος διοικητικός σύμβουλος), κα Lyn Grobler (ανεξάρτητη διοικητική σύμβουλος), δρ Michael Heger (ανεξάρτητος διοικητικός σύμβουλος).

Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Τράπεζας συμμετέχουν πέντε ξένοι και οκτώ Κύπριοι – Έλληνες. Πρόεδρος του Δ.Σ. είναι ο Youssef A. Nasr, αντιπρόεδρος ο Μαρίνος Γιαννόπουλος, ενώ εκτελεστικά μέλη είναι ο CEO της Ελληνικής Ιωάννης Α. Μάτσης και ο ανώτατος εκτελεστικός διευθυντής, Lars Kramer.

Τα μη εκτελεστικά μέλη είναι τα εξής: Ειρένα Γεωργιάδου, Stephen John Albutt, David Whalen Bonanno, Ανδρέας Χριστοφίδης, Χριστόδουλος Χατζησταυρής, Μαριάννα Παντελίδου Νεοφύτου, δρ Ευριπίδης Α. Πολυκάρπου, Andrew Charles Wynn και Δημήτριος Ευσταθίου.

Το Δ.Σ. της RCB Bank αποτελείται από τέσσερις ξένους και επτά Κύπριους – Έλληνες. Στη Eurobank Κύπρου υπάρχει μόνο ένας ξένος στο Δ.Σ. και εννέα Κύπριοι – Έλληνες. Στην Astrobank συμμετέχουν τρεις ξένοι, και δέκα Κύπριοι – Έλληνες. Τέλος, στην Alpha Bank Κύπρου δεν συμμετέχει στο Δ.Σ. της κανένας ξένος, αλλά μόνο εννέα Έλληνες – Κύπριοι.

Οι μέτοχοι των μεγάλων

Οι κύριοι μέτοχοι της Τράπεζας Κύπρου είναι οι εξής: Lamesa Holdings S.A. (Renova Group) με 9,27%, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης με 5,02%, η Cyprus Popular Bank με 4,81%, η TD Asset Management με 4,34%, η Senvest με 3,67%, η Osome Investments με 3,32%, και η Eaton Vance με 3,63%. Οι κύριοι μέτοχοι της Ελληνικής είναι οι εξής, αν και αναμένεται να αναδιαμορφωθεί ο χάρτης της τράπεζας με την αύξηση του κεφαλαίου που θα ολοκληρωθεί εντός Μαρτίου: Η Third Point Hellenic Recovery Fund LP με 26,20%, η Wargaming με 24,92%, η Δήμητρα Επενδυτική με 10,05%, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης με 5,37% και η Senvest Cyprus Recovery Investment Fund με 4,9%.

Στην RCB ο μεγαλύτερος μέτοχος είναι η VTB Bank κατέχοντας το 46,29%, ενώ το 33,86% με την Crendaro Investments Limited. Σημειώνεται πως η Otkritie Financial Corporation Bank κατέχει το 19,85% της τράπεζας.

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος

Σκέφτεσαι την επαγγελματική σου ανέλιξη;

Ενίσχυσε τις δεξιότητές σου με μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις!

- Εύκολα και πρακτικά, στο δικό σου χρονοδιάγραμμα, και ολοκλήρωση σε 3 ακαδημαϊκά εξάμηνα
- Με προσιτά δίδακτρα και χωρίς πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις
- Πλήρως αναγνωρισμένα προγράμματα από ΚΥΣΑΤΣ και ΔΟΑΤΑΠ

Μάθε περισσότερα τώρα:
T: 26843331
E: recruitment@nup.ac.cy
W: www.nup.ac.cy

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΣ
Λεωφ. Δαναής 2, 8042 Πάφος, Κύπρος

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΔΟΑΤΑΠ ΚΑΙ ΚΥΣΑΤΣ

DISTANCE LEARNING

www.nup.ac.cy

pwc

Η PwC Κύπρου έθεσε στο επίκεντρο τις εξελίξεις και τις προοπτικές στον τομέα της ναυτιλίας

Σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιανουαρίου στη Λεμεσό, η PwC Κύπρου έθεσε στο επίκεντρο τις εξελίξεις στον τομέα της ναυτιλίας. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν ανώτερα στελέχη των ναυτιλιακών εταιρειών που εδρεύουν στην Κύπρο και η Υφυπουργός Ναυτιλίας κ. Νατάσα Πηλείδου. Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν αναλυτικά από την εξειδικευμένη ομάδα της PwC τόσο για την υφιστάμενη εικόνα του τομέα, όσο και για τις προκλήσεις, τις απειλές και τις προοπτικές του.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης έγιναν παρουσιάσεις από την ομάδα συμβουλευτικών υπηρεσιών στους τομείς της ψηφιακής στρατηγικής και επιχειρησιακού μετασχηματισμού της PwC για τη χρήση της τεχνολογίας και τις αλλαγές που αυτή αναμένεται να επιφέρει στον κλάδο. Επιπρόσθετα, συζητήθηκαν οι ευκαιρίες που προκύπτουν από τη νέα τάξη πραγμάτων ώστε να μπορούν οι εταιρείες να καταρτίσουν ένα νέο στρατηγικό πλάνο για να ανταποκριθούν στις προκλήσεις.

Η εκδήλωση εστίασε στην ανάγκη χρήσης της τεχνολογίας και στα συστήματα των πλοίων. Τόσο οι κατασκευαστές όσο και οι διαχειριστές των πλοίων θέλουν να καινοτομούν, χρησιμοποιώντας τις τελευταίες τεχνολογίες και ξεπερνώντας τις παραδοσιακές λύσεις, προκειμένου να δημιουργήσουν πλοία με βελτιωμένες δυνατότητες παρακολούθησης, επικοινωνίας και σύνδεσης, πλοία τα οποία μπορούν να προσεγγιστούν από απομακρυσμένες χερσαίες υπηρεσίες, οποιαδήποτε στιγμή και από οποιοδήποτε μέρος.

Όλα τα παραπάνω, όπως ανέπτυξαν οι παρουσιαστές, θα πρέπει να γίνουν λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη την κυβερνο-ασφάλεια σε συνάρτηση με τις επενδύσεις στις ψηφιακές τεχνολογίες οι οποίες εισέρχονται με ταχείς ρυθμούς σε όλο το φάσμα των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων. Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να προετοιμαστούν οι εταιρίες και να εντάξουν στο πλάνο τους την σημαντικότητα της ασφάλειας ενώ παράλληλα θα πρέπει να επενδύσουν στην εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Χαιρετίζοντας την εκδήλωση, η κ. Κλειώ Παπαδοπούλου, Συνέταιρος, Υπεύθυνη του Τομέα Μεταφορών στην PwC Κύπρου, αναφέρθηκε στη σημασία της ναυτιλίας για την κυπριακή οικονομία η οποία συνεισφέρει περίπου 7% στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας και στις ευκαιρίες που προκύπτουν από τις ραγδαίες εξελίξεις στο διεθνές φορολογικό πλαίσιο. «Η πίεση του ΟΟΣΑ στις χώρες που θεωρούνται φορολογικοί παράδεισοι, δημιουργεί τεράστια προοπτική για την Κύπρο και το νηολόγιο της, αφού η δραστηριοποίηση σε αυτές τις χώρες προϋποθέτει την φυσική παρουσία (substance), ενώ επικείμενες νομοθεσίες από την οδηγία κατά της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής (Anti Tax Avoidance Directive), θα κάνουν ακόμα πιο δύσκολη την δραστηριοποίηση εταιρειών στις χώρες αυτές όσον αφορά την ιδιοκτησία των πλοίων» ανάφερε.

Με ταυτότητα η κυκλοφορία κυπριακών προϊόντων

Ετοιμάζεται νομοσχέδιο - Οφέλη στην εγχώρια αγορά και στο εξωτερικό

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το παράδειγμα της Ελλάδας στη σήμανση των ελληνικών προϊόντων ακολουθεί πλέον η Κύπρος με στόχο την εξάλειψη φαινομένων παραπλάνησης των καταναλωτών σε σχέση με τα προϊόντα που δηλώνονται ως κυπριακά. Πρόκειται για κενό η κάλυψη του οποίου καθίσταται ίσως πιο επιτακτική από ποτέ, μετά τις τελευταίες εξελίξεις με το χαλλούμι στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας. Ένα προϊόν, οι εξαγωγές του οποίου έχουν πενταπλασιαστεί μέσα σε μια δεκαετία και έφτασαν να ξεπερνούν τις 27 χιλιάδες τόνους ετησίως. Στην προκειμένη περίπτωση, η ευθύνη βαραίνει το Υπουργείο Εμπορίου, το οποίο βρίσκεται σε περίπου 80 δικαστικές διαμάχες για τη διασφάλιση του εμπορικού σήματος. Οι εξελίξεις οδηγούν στο ξεκάθαρο συμπέρασμα ότι θα πρέπει να υπάρξουν περισσότερα εργαλεία διαφύλαξης των κυπριακών προϊόντων. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το Υπουργείο Γεωργίας έχει ήδη ετοιμάσει κείμενο, το οποίο θα αποτελέσει τη βάση για το επικείμενο νομοσχέδιο. Ήδη το κείμενο έχει σταλεί σε Κτηνιατρικές και Υγειονομικές υπηρεσίες , την Κυπριακή Εταιρεία Πιστοποίησης, τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας του Υπουργείου Εμπορίου, και αναμένονται τα σχόλιά τους περί τα μέσα Φεβρουαρίου, ώστε να προχωρήσει η διαδικασία στη φάση της δημόσιας διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς. Κάτι που αναμένεται χρονικά μέσα Μαρτίου. Η υιοθέτηση της κυπριακής σήμανσης στα προϊόντα αναμένεται ότι θα προσδώσει προστιθέμενη αξία στις αγορές του εξωτερικού, καθώς θα πιστοποιεί ότι το προϊόν κατασκευάστηκε με καθαρά κυπριακά προϊόντα στην Κύπρο και έχει καθαρά κυπριακή ταυτότητα, ενώ θα τα ξεχωρίζει από προϊόντα μιμητισμού. Από προϊόντα δηλαδή που μπορεί να παρασκευάζονται στην Κύπρο αλλά να μην παρασκευάζονται από κυπριακές πρώτες ύλες ή προϊόντα του εξωτερικού με παρόμοια εμφάνιση και χαρακτηριστικά με τα κυπριακά. Διευκρινίζεται ότι όσον αφορά στα γεωργικά προϊόντα φυτικής και ζωικής προέλευσης απαιτείται η παραγωγή, η εκτροφή και η συγκομιδή να γίνεται στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για τα μεταποιημένα προϊόντα, απαιτείται η βασική πρώτη ύλη να είναι κυπριακής προέλευσης και η διαδικασία μεταποίησης να διενεργείται στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η απονομή του Σήματος θα οπτικοποιήσει την προέλευση των προϊόντων και θα τους προσδώσει διαφοροποιημένη παρουσία στην αγορά, τονίζει ο υπουργός Γεωργίας Κώστας Καδής.

Λεκτική και εικαστική

Το σήμα το οποίο θα διακρίνει τα κυπριακά προϊόντα αναμένεται να αποφασιστεί μετά από σχετικό διαγωνισμό, ο οποίος για να ξεκινήσει θα πρέπει πρώτα το νομοσχέδιο να πάρει το πράσινο φως από τη Βουλή. Στο προσχέδιο καθορίζεται ότι το σήμα θα είναι τόσο λεκτικό όσο και εικαστικό, και θα καταχωρίζεται ως επίσημο σήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το διεθνές, κοινοτικό και εθνικό δίκαιο.

Το σήμα θα πρέπει να τοποθετείται επί των συσκευασιών των προσυσκευασμένων προϊόντων ή και ετικέτα, επί των ανοικτών μέσων συσκευασίας που διατίθενται στην κατανάλωση. Επιπλέον επισημαίνεται ότι το σήμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παρουσίαση και τη διαφήμιση των προϊόντων από την εταιρεία στην οποία έχει απονεμηθεί.

Σημειώνεται ότι η επιχείρηση στην οποία έχει απονεμηθεί το σήμα, είναι υπόχρεη να διαθέτει τα προϊόντα της στην αγορά.

Μέσα Φεβρουαρίου αναμένονται τα σχόλια από τις αρμόδιες υπηρεσίες, τον Μάρτιο ξεκινά η δημόσια διαβούλευση.

Αρμόδια αρχή το Υπ. Γεωργίας

Σε δηλώσεις στην «Κ» ο υπουργός Γεωργίας Κώστας Καδής ανέφερε ότι «η απονομή του Σήματος θα οπτικοποιήσει την προέλευση των προϊόντων και θα τους προσδώσει μια διαφοροποιημένη παρουσία στην αγορά.

Με αυτό τον τρόπο, τα κυπριακά προϊόντα θα μπορούν στο μέλλον να αποκτούν αναγνωρισμένη εθνική σφραγίδα πιστοποιημένης προέλευσης, η οποία θα τα διακρίνει στην εγχώρια αλλά και τη διεθνή αγορά».

Το Υπουργείο Γεωργίας θα είναι και το αρμόδιο για την προκήρυξη του σχεδιασμού του σήματος , αλλά και ο εκάστοτε υπουργός Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος θα είναι η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του νόμου, ο οποίος μπορεί να επικυρώνει, να τροποποιεί ή να αποσύρει τα κριτήρια απονομής σήματος ανά κατηγορία προϊόντων.

Επταμελής επιτροπή

Παράλληλα μαζί με τον υπουργό δημιουργείται συμβουλευτική επιτροπή σήματος κυπριακού προϊόντος, η οποία εκδίδει έγγραφα, εκπονεί κριτήρια απονομής σήματος και εισηγείται προς τον Υπουργό το περιεχόμενο των κριτηρίων απονομής σήματος. Στις αρμοδιότητες της επιτροπής και οι εισηγήσεις προς τον υπουργό, για την τροποποίηση ή την απόσυρση των κριτηρίων.

Η επιτροπή έχει τετραετή θητεία και διορίζεται από τον Υπουργό Γεωργίας και αποτελείται από επτά μέλη. Πρόεδρος θα είναι ο εκάστοτε γενικός διευθυντής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Στην επιτροπή θα συμμετέχει ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, ο διευθυντής του Τμήματος Γεωργίας, εκπρόσωπος του Υπουργείου Ενέργειας. Επιπλέον τον διευθυντή ή εκπρόσωπο των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, τον προϊστάμενο των Υγειονομικών Υπηρεσιών, τον διευθυντή του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Ποιότητας ή εκπρόσωπο του. Αρχή Ελέγχου η οποία θα ελέγχει κατά πόσο τηρούνται οι πρόνοιες του νόμου θα είναι το τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας το οποίο θα επιφορτιστεί με την ευθύνη για έλεγχο, χορηγία, επιβολή και είσπραξη των τελών, τήρηση του μητρώου σήματος κυπριακού προϊόντος και εξέταση τυχόν παραπόνων.

Η ελληνική σημαία σε σχήμα που παραπέμπει σε καρδιά, είναι η σήμανση για τα ελληνικά προϊόντα. Στην περίπτωση της Κύπρου, το σήμα θα είναι αποτέλεσμα σχετικού διαγωνισμού, ο οποίος θα προκηρυχθεί αν και εφόσον το τελικό νομοσχέδιο πάρει το πράσινο φως της Βουλής. Η υπόθεση με το χαλλούμι επισπεύδει τις διαδικασίες.

Επιβολή προστίμων

Η αρχή ελέγχου μπορεί να επιβάλει κυρώσεις ή διορθωτικά μέτρα προς τους δικαιούχους χρήσης του σήματος, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τη νομοθεσία. Πέραν των διοικητικών ποινών, βάσει της προτεινόμενης νομοθεσίας, τα πρόστιμα αναλόγως της σοβαρότητας του αδικήματος, μπορεί να κυμαίνονται από 100 μέχρι πενήντα χιλιάδες ευρώ, ενώ τα πρόστιμα μπορεί να συνοδεύονται με ποινές φυλάκισης.
Μεταξύ άλλων το προσχέδιο αναφέρει ότι όποιος χρησιμοποιεί παράνομα το σήμα ή παρουσιάζει με αναληθείς παραστάσεις οποιοδήποτε είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε πρόστιμο μέχρι 10 χιλιάδες ευρώ ή ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει το ένα έτος. Σε περίπτωση επανάληψης του αδικήματος και καταδίκης του, τότε υπόκειται σε χρηματική ποινή μέχρι 50 χιλιάδες ευρώ ή ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα τρία χρόνια.

Επτά ελάχιστα κριτήρια στο προσχέδιο

Το τελικό πακέτο κριτηρίων θα αποφασιστεί μετά από δημόσια διαβούλευση του Υπουργείου Γεωργίας με τους εμπλεκόμενους φορείς. Ωστόσο, σε πρώτη φάση, ορίζονται τα επτά ελάχιστα κριτήρια τα οποία έχει συμπεριλάβει στο προσχέδιο το Υπουργείο Γεωργίας, όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα, θα πρέπει η παραγωγή ή η εκτροφή ή ο τρύγος ή η συγκομιδή να γίνεται σε έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τονίζεται ότι όσον αφορά τα μεταποιημένα προϊόντα το σύνολο των γεωργικών συστατικών τους ή το σύνολο του πρωταρχικού συστατικού τους θα πρέπει να είναι κυπριακής προέλευσης και η διαδικασία μεταποίησης να διενεργείται στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Υπάρχει επίσης εισήγηση για συνέχεια στην αλυσίδα των δικαιούχων χρήσης του σήματος, η οποία ξεκινά από την πρωτογενή παραγωγή μέχρι την παρασκευή του προϊόντος. Προτείνεται, επίσης, να λαμβάνονται μέτρα σε όλα τα στάδια των παραγωγικών διαδικασιών μέχρι το στάδιο της τοποθέτησης προϊόντων προς πώληση στη λιανική αγορά, ώστε να εξασφαλίζεται ο σαφής διαχωρισμός των προϊόντων από όμοια προϊόντα που δεν τηρούν τις πρόνοιες του νόμου.

Προνοείται η ιχνηλασιμότητα των προϊόντων ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια στην αλυσίδα παραγωγής, παρασκευής και διανομής των προϊόντων. Στο προσχέδιο αναφέρεται ότι όσον αφορά τη σύνθεση των μεταποιημένων προϊόντων, η συμβουλευτική επιτροπή σήματος μπορεί να ενσωματώσει εξαιρέσεις για χρησιμοποίηση ορισμένων γεωργικών συστατικών μη κυπριακής προέλευσης που ωστόσο πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο, να αιτιολογούνται επαρκώς και να μην ξεπερνούν το 50% του συνόλου των γεωργικών συστατικών των προϊόντων.

Επιπλέον διευκρινίζεται ότι γεωργικό συστατικό κυπριακής προέλευσης δεν επιτρέπεται να συνυπάρχει με το ίδιο γεωργικό συστατικό, το οποίο δεν είναι κυπριακής προέλευσης. Τέλος, το έγγραφο κριτηρίων απονομής σήματος περιλαμβάνει επακριβή περιγραφή της κατηγορίας των προϊόντων, τις απαιτήσεις για την απονομή του σήματος, τυχόν συμπληρωματικές υποχρεώσεις, και όρους χρήσης σήματος.

Αναζητεί αγοραστές το Nicosia Mall

Να κλείσει η συμφωνία μέχρι το καλοκαίρι ο στόχος της Τράπεζας Κύπρου - Ικανοποιητική η επισκεψιμότητά του

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η οικονομική ένεση των 35 εκατ. που έδωσε η Τράπεζα Κύπρου για την αποπεράτωση του Mall του Αθηαινίτη όπως ονομαζόταν τον Οκτώβριο του 2017 το Nicosia Mall ήταν αρκετή για να δώσει διέξοδο στο έργο και στην ανεπαρκή χρηματοδότηση στην οποία είχε σκαλώσει. Ένα χρόνο μετά, τον Νοέμβριο του 2018, η επίσημη πρεμιέρα του νέου εμπορικού κέντρου ήταν γεγονός. Από τον Ιανουάριο κιόλας, δύο μήνες μετά δηλαδή, η Τράπεζα, η οποία κατέχει το 64% του μετοχικού κεφαλαίου του Nicosia Mall μέσω της NCMH Mall Holdings Ltd άρχισε να την αναζήτηση επενδυτών. Κάτι το οποίο είχε καταστήσει σαφές από την αρχή ότι ήταν στα πλάνα της μετά την ολοκλήρωση του έργου και μετά τη διαβεβαίωση ότι η λειτουργία της νέας επιχείρησης θα ήταν επιτυχής. Προς αυτή την κατεύθυνση συνηγορούν τα στοιχεία επισκεψιμότητας του Mall, τα οποία σύμφωνα με πληροφορίες είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικά. Σημειώνεται ότι η εξεύρεση αγοραστών αφορά το μερίδιο της Τράπεζας Κύπρου, ενώ ο όμιλος Αθηαινίτη αναμένεται να συνεχίσει να κατέχει το 36%.

Σε προκαταρτικό στάδιο ακόμα οι επαφές της Τράπεζας με δυνητικούς αγοραστές, ωστόσο υπάρχει αισιοδοξία.

Μέχρι το καλοκαίρι

Η αναζήτηση επενδυτών από πλευράς Τράπεζας Κύπρου δεν έχει μέχρι στιγμής αποτέλεσμα και οι επαφές της Τράπεζας συνεχίζονται. Πηγή αναφέρει ωστόσο στην «Κ» ότι υπάρχει αισιοδοξία, ενώ στόχος της Τράπεζας είναι μέχρι το καλοκαίρι να βρεθεί ο επενδυτής και να κλείσει η συμφωνία. Υπενθυμίζεται ότι το κόστος ανέγερσης του mall αγγίζει τα 150 εκατομμύρια ευρώ.

RIO CINEMAS και JYSK

Στο ισόγειο και τον πρώτο όροφο του Nicosia Mall στεγάζονται 150 καταστήματα εκ των οποίων τα 34 είναι καταστήματα μόδας, διεθνών αλυσίδων, τέσσερα εστιατόρια, δέκα ταχυφαγεία, καταστήματα τεχνολογίας, καλλυντικών, αξεσουάρ και καταστήματα αθλητικών ειδών και φυσικά η υπεραγορά Αθηαινίτη.

Στον χώρο δραστηριοποιείται από την πρώτη κιόλας μέρα λειτουργίας του εμπορικού κέντρου, κατάστημα της Τράπεζας Κύπρου και υπηρεσίες, όπως το Gap Akis Express και το Time Consept.

Σε δύο εβδομάδες, και συγκεκριμένα στις 14 Φεβρουαρίου αναμένεται να είναι προστεθεί στο δυναμικό του εμπορικού κέντρου, και ο κινηματογράφος RIO CINEMAS, ο οποίος χωροθετείται στον πρώτο όροφο του κτηρίου, όπως είχε ανακοινωθεί από τον Νοέμβριο. Στο μεταξύ σύμφωνα με τελευταία ενημέρωση από τη διεύθυνση του Mall, περί τα τέλη Μαρτίου αναμένεται να ανοίξει το JYSK, το πρώτο κατάστημα DIY το οποίο θα λειτουργήσει στους χώρους του. Πρόκειται για διεθνή αλυσίδα λιανικής, από τη Δανία.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται από το 1979 και σήμερα έχει επεκταθεί με περισσότερα από 2.700 καταστήματα σε 51 χώρες σε όλο τον κόσμο, ενώ έχει ετήσιο τζίρο 3,58 δισ. ευρώ. Πέραν των δύο ήδη γνωστών νέων αφίξεων, δεν αναμένεται να προστεθούν νέα καταστήματα στο δυναμικό του Nicosia Mall τουλάχιστον το επόμενο διάστημα.

Δεν αναμένονται νέες προσθήκες καταστημάτων το επόμενο διάστημα, πέραν αυτών που έχουν ήδη ανακοινωθεί. Δηλαδή ο κινηματογράφος RIO CINEMA και το κατάστημα του δανέζικου ομίλου JYSK ο οποίος δραστηριοποιείται στην κατηγορία του DIY.

Επένδυσαν 2,4 δισ. σε ελληνικές startups μέσα σε εννέα χρόνια

Σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδας το 73% των κεφαλαίων

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Σημάδια ωρίμανσης δείχνει τα τελευταία χρόνια το οικοσύστημα των ελληνικών νεοφυών επιχειρήσεων, δεδομένου ότι αρκετοί επενδυτές έχουν αρχίσει να «ποντάρουν» σε καινοτόμες ιδέες... «ελληνικής προέλευσης». Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε ένα από τα fund του Equifund, το Marathon Venture Capital, 301 ελληνικές startups έχουν λάβει χρηματοδότηση ύψους 2,4 δισ. δολαρίων σε 500 γύρους επένδυσης από 268 ταμεία επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital funds) μεταξύ 2010 και 2018. Το ποσό των 2,4 δισ. δολαρίων είναι μεν σχετικά υψηλό, ωστόσο το 73% των συνολικών κεφαλαίων κατευθύνθηκε σε startups Ελλήνων ιδρυτών που δεν διατηρούν ομάδα στην Ελλάδα. Από την άλλη, οι επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί σε εταιρείες που διατηρούν ομάδα στη χώρα ενισχύθηκε από 10 εκατ. δολάρια το 2010 σε 155 εκατ. το 2018. Η έκθεση ορίζει ως ελληνική startup κάθε τεχνολογική εταιρεία με Έλληνα ιδρυτή, ακόμη και εάν αυτή συστάθηκε στο εξωτερικό.

Ετσι, από τις 301 startups Ελλήνων ιδρυτών, που κατάφεραν και έλαβαν χρηματοδότηση το διάστημα μεταξύ 2010-2018, 134 δεν διατηρούν ομάδα στην Ελλάδα, εάν και μεγάλος αριθμός εξ αυτών επιθυμεί να διερευνήσει το ενδεχόμενο μεταφοράς μέρος των δραστηριοτήτων του στη χώρα. Επιπλέον, σύμφωνα με την έκθεση, οι startups που ξεκίνησαν ή δημιούργησαν αργότερα ομάδα στην Ελλάδα, εξακολουθούν να απασχολούν προσωπικό στη χώρα μας.

Οσον αφορά το ύψος των επενδύσεων, το 2010 ελληνικές νεοφυείς επιχειρήσεις άντλησαν 48 εκατ. δολάρια, 309 εκατ. δολάρια το 2014 και 365 εκατ. δολάρια το 2015.

Εκτοτε, με εξαίρεση το 2017, καταγράφεται αυξητική τάση στο ύψος των επενδύσεων, με αυτό να διαμορφώνεται στα 416 εκατ. δολάρια το 2016, να μειώνεται στα 310 εκατ. δολάρια το 2017 και να αυξάνεται στα 539 εκατ. δολάρια την περυσινή χρονιά. Με αυτά τα δεδομένα, το συνολικό ποσό που επενδύθηκε σε ελληνικές startups αυξήθηκε κατά 11 φορές την περίοδο από το 2010 έως και το 2018.

Από τα 268 venture capital funds που τοποθέτησαν χρήματα σε ελληνικές startups το προηγούμενο διάστημα, μόνο 12 από αυτά τα funds ήταν ελληνικά, ενώ 256 είχαν την έδρα τους στο εξωτερικό, κυρίως στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ευρώπη και το Ισραήλ. Τα ελληνικά funds πραγματοποίησαν 178 επενδύσεις, ήτοι το 35% του συνόλου, ενώ 248 επενδύσεις έγιναν από άλλα επενδυτικά κεφάλαια (50%). Από την άλλη, ιδιώτες επενδυτές διοχέτευσαν σημαντικό όγκο κεφαλαίων, πραγματοποιώντας 74 επενδύσεις (15%).

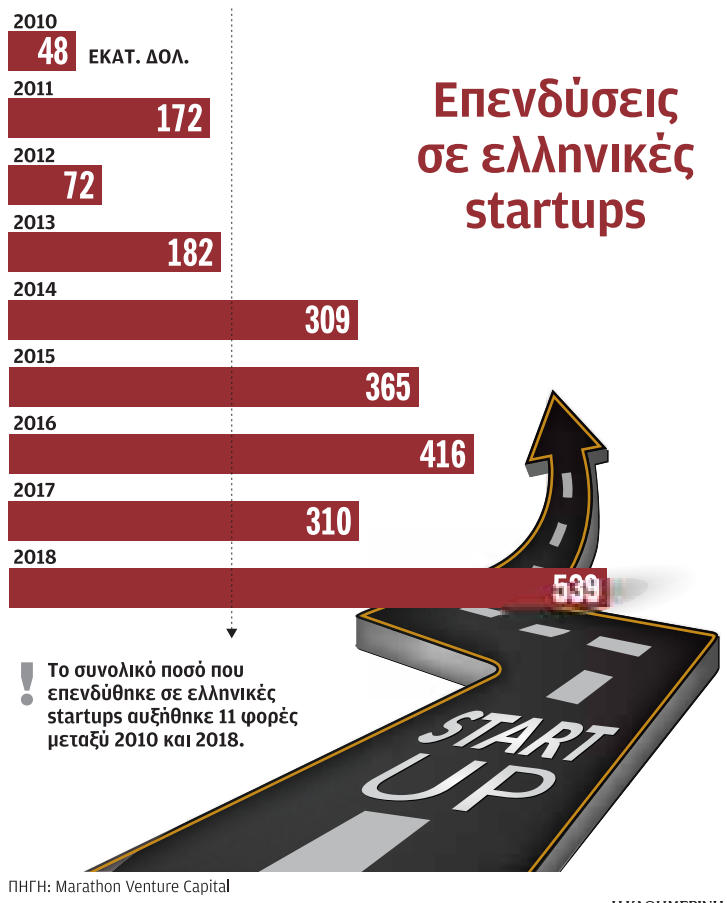

ΠΗΓΗ: Marathon Venture Capital

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Από τα 268 venture capital funds που τοποθέτησαν χρήματα σε ελληνικές startups, τα 256 είχαν την έδρα τους στο εξωτερικό.

Παράγοντας της αγοράς, χαρτογραφώντας το ελληνικό οικοσύστημα των startups, ανέφερε στην «Κ» ότι υπάρχουν περιπτώσεις ελληνικών startups που έλαβαν χρηματοδότηση από ελληνικά ή ξένα venture capitals, private equities του εξωτερικού ή από ιδιώτες επενδυτές και ύστερα μετέφεραν την έδρα τους στο εξωτερικό. Ο ίδιος το αποδίδει αφενός στην επιθυμία τους να επεκτείνουν το προϊόν τους σε άλλες χώρες ταχύτερα, αφετέρου στο ευνοϊκό φορολογικό περιβάλλον που θα τους προσφέρει μία χώρα του εξωτερικού.

Τέλος, σημαντικό εύρημα της έκθεσης είναι η εξαγορά κάποιων startups από μεγάλες εταιρείες. Ετσι, μεταξύ 2010 και 2018, 47 ελληνικές νεοφυείς επιχειρήσεις εξαγοράστηκαν και 5 εισήλθαν στο χρηματιστήριο (IPO).

Από την τσέπη τους πληρώνουν οι Ελληνες το 41% των δαπανών υγείας

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Σημάδια οριακής ανάκαμψης παρουσιάζει ο κλάδος της υγείας στην Ελλάδα, έπειτα από ένα διάστημα καθοδικής πορείας κατά τα χρόνια της κρίσης.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την έκθεση της Deloitte «Life Sciences & Healthcare in Greece», οι δαπάνες υγείας σημείωσαν τη διετία 2014-2016 αύξηση της τάξεως του 4,5%, ενώ στην περίοδο 2009-2014 συρρικνώθηκαν κατά 11,7%.

Η έκθεση σημειώνει ότι η κρατική συμμετοχή στην υγειονομική περίθαλψη των ασθενών κινείται στην Ελλάδα σε χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με άλλες πέντε χώρες της Ευρώπης.

Ετσι, το 2016, το ποσοστό της κρατικής δαπάνης για την Υγεία διαμορφώθηκε στο 59%, με το υπόλοιπο 41% να προέρχεται από την τσέπη του Ελληνα πολίτη. Σημειώνεται μάλιστα ότι το 59% συνιστά και το χαμηλότερο ποσοστό σε σχέση με τις υπόλοιπες εξεταζόμενες χώρες της Ευρώπης στην έκθεση, με τα μεγαλύτερα ποσοστά να είναι αυτά της Βρετανίας (80%) και της Γαλλίας (79%).

Ουραγός επίσης είναι η χώρα μας μεταξύ των υπόλοιπων χωρών της Ευρώπης σε ό,τι αφορά την κατά κεφαλήν δαπάνη υγείας για το 2016, η οποία διαμορφώθηκε κατά μέσον όρο στα 2.263 δολ. έναντι 3.257 δολ. στην Ισπανία. Σύμφωνα με την έκθεση, το ποσό αυτό είναι χαμηλότερο κατά 53% σε σχέση με αυτό που καταγράφεται στη Γαλλία και 30% χαμηλότερο από αυτό της Ισπανίας.

Την ίδια ώρα όμως, τα νοικοκυριά στην Ελλάδα άρχισαν μέσα στην κρίση και συγκεκριμένα από το 2012 και έπειτα να ξοδεύουν περισσότερα χρήματα για την υγειονομική τους περίθαλψη. Μάλιστα, το 2016 το 7,4% των συνολικών τους δαπανών κατευθύνθηκε για την υγειονομική τους περίθαλψη όταν το συγκεκριμένο ποσοστό ήταν μεταξύ του 6,3% και 6,4% το 2011 και το 2012.

Πρόκειται για το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό που καταγράφεται κατά την τελευταία οκταετία, μετά το 2015, οπότε και διαμορφώθηκε στο 7,5%.

Σε ό,τι αφορά τη φαρμακευτική δαπάνη, η έκθεση σημειώνει ότι τα τελευταία χρόνια αυτή έχει αρχίσει και σταθεροποιείται κοντά στα επίπεδα των 2 δισ. ετησίως, αφού όμως προηγουμένως είχε συρρικνωθεί κατά τουλάχιστον 62% (2009-2014).

Η κρατική συμμετοχή είναι από τις χαμηλότερες στην Ευρώπη.

Μάλιστα, επειδή παρατηρούνται υπερβάσεις στο όριο της δαπάνης, καθιερώθηκαν μέτρα όπως το rebate και το clawback, τα οποία πληρώνουν οι φαρμακευτικές εταιρείες για να καλύψουν το ποσό της υπέρβασης.

Ετσι, οι πωλήσεις των φαρμακευτικών εταιρειών από τα 8,3 δισ. ευρώ το 2009 μειώθηκαν στα 5,6 δισ. ευρώ το 2014 και το 2015, εξαιτίας τόσο της εισαγωγής μέτρων όπως το rebate και το clawback (2011-2012) –που επηρεάζουν την κερδοφορία και άρα τη βιωσιμότητα των εταιρειών– όσο και της μείωσης των τιμών των φαρμάκων.

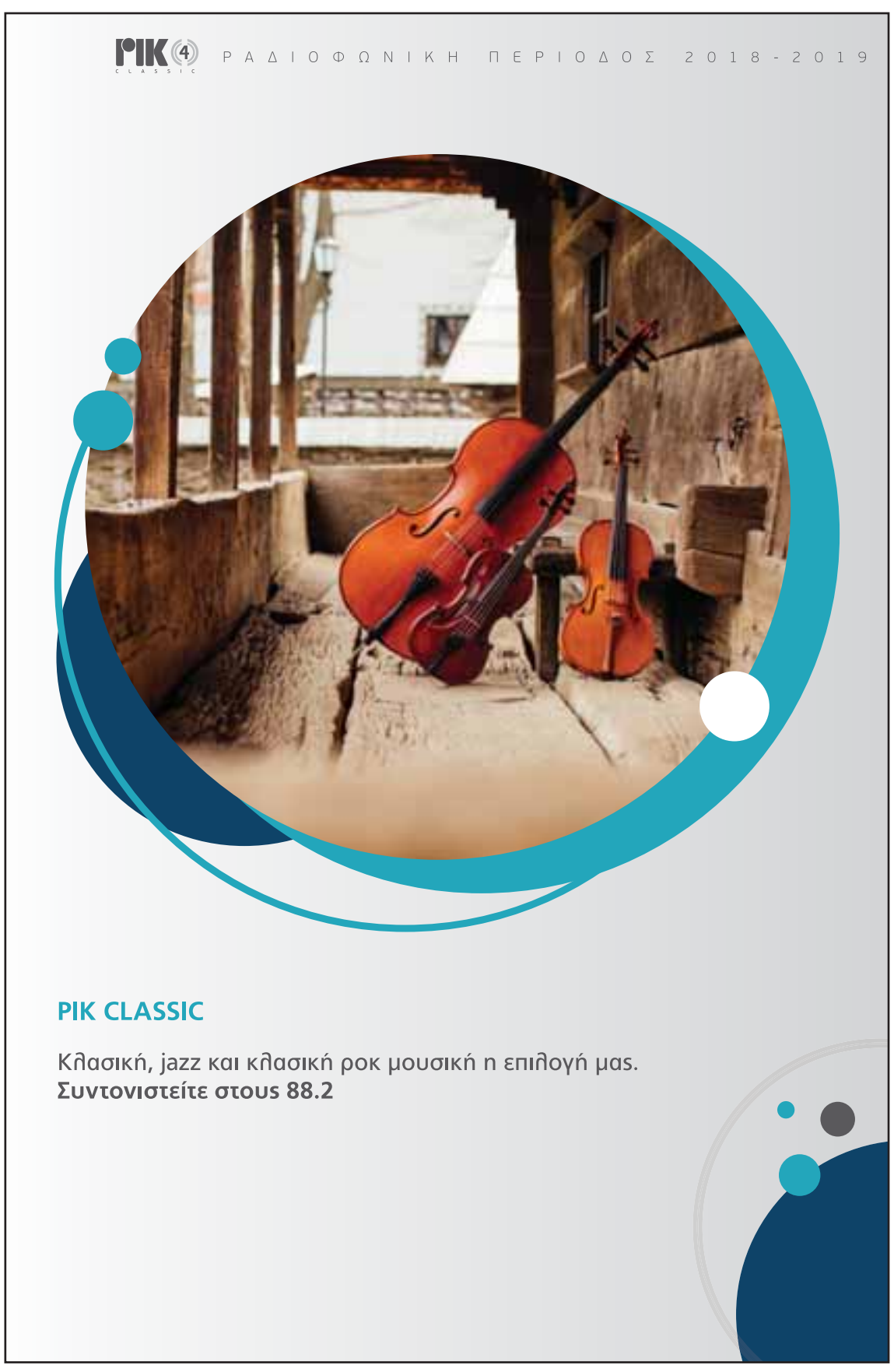

Οι κόκκινες γραμμές των τραπεζών

Για τον νόμο Κατσέλη και το σχέδιο μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων που προωθεί το υπουργείο Οικονομίας

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Δύσκολη άσκηση που προσκρούει σε κόκκινες γραμμές και πολύπλοκους υπολογισμούς καλείται να λύσει η κυβέρνηση το προσεχές διάστημα, σε δύο βασικά θέματα που θα κρίνουν την επιτάχυνση του ρυθμού μείωσης των κόκκινων δανείων, το ύψος των οποίων διατηρείται στο δυσθεώρητο νούμερο περίπου των 80 δισ. ευρώ.

Το πρώτο είναι ο νόμος Κατσέλη και συγκεκριμένα η προστασία της πρώτης κατοικίας, που επιδιώκεται να αποσυνδεθεί από τη δικαστική διαδικασία και να αντιμετωπιστεί εξωδικαστικά, μέσω της πλατφόρμας που θα δημιουργηθεί στην Ειδική Γραμματεία Ιδιωτικού Χρέους. Το δεύτερο είναι το Σχήμα Προστασίας Ενεργητικού (Asset Protection Scheme - APS) που προωθείται από το υπουργείο Οικονομίας, ως πρόσθετο εργαλείο που θα βοηθήσει τις τράπεζες να μειώσουν ταχύτερα τα κόκκινα δάνεια, μεταφέροντας ένα τμήμα από τους ισολογισμούς τους στο Σχήμα που θα δημιουργηθεί. Στην περίπτωση του νόμου Κατσέλη, οι κόκκινες γραμμές που θέτουν οι τράπεζες αποσκοπούν στο να περιορίσουν τις ζημίες που θα εγγράψουν στα βιβλία τους λόγω πρόσθετων προβλέψεων που θα υποχρεωθούν να λάβουν και οι οποίες μπορεί να «χτυπήσουν» τα κεφάλαιά τους.

Καθοριστικά θα είναι τα ποσά που θα διατεθούν για την επιδότηση της α΄ κατοικίας και τις εγγυήσεις στο πλαίσιο του APS.

Στην περίπτωση του Asset Protection Scheme, η κόκκινη γραμμή που τίθεται είναι κυρίως η προμήθεια που θα πληρώνουν οι τράπεζες στο Δημόσιο προκειμένου να λάβουν την κρατική εγγύηση, χωρίς αυτό να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση. Η παράμετρος αυτή θα κρίνει κατά πόσον το σχέδιο του υπουργείου Οικονομικών θα λάβει την έγκριση της DG Comp και θα λειτουργήσει ως αποτελεσματικό εργαλείο για τη μείωση των κόκκινων δανείων ή αντίθετα θα αποτελέσει ένα ακριβό μηχανισμό, που θα αποτύχει στην πράξη.

Σε κάθε περίπτωση, το στοιχείο το δεύτερο βασικό κριτήριο που θα κρίνει τόσο το ενδεχόμενο «κούρεμα» που θα αποφασίσουν οι τράπεζες (αφού προηγουμένως διασφαλιστεί ότι το LTV είναι μεγαλύτερο του 100%) όπως επίσης και την επιδότηση που θα παράσχει η κυβέρνηση. Τα δικαστήρια σήμερα αποφασίζουν την προστασία με βάση τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης, δηλαδή ένα δείκτη που έχει υπολογιστεί από την ΕΛΣΤΑΤ για τις ανάγκες που έχει ένα νοικοκυριό προκειμένου να διαβιώνει αξιοπρεπώς. Οι τράπεζες εξετάζουν κατά πόσον η τεκμηρίωση αυτού του δείκτη είναι επαρκής, με δεδομένο πάντα ότι που θα κρίνει την έκβαση διαπραγματεύσεων με τους θεσμούς και φυσικά με τις τράπεζες δεν είναι άλλο από το κόστος αυτών των λύσεων, δηλαδή το ποσό που έχει στη διάθεσή της η κυβέρνηση είτε για την επιδότηση της πρώτης κατοικίας είτε για τις εγγυήσεις που θα παράσχει στο πλαίσιο του APS.

Στην περίπτωση της προστασίας της πρώτης κατοικίας, το διαθέσιμο ποσό από την πλευρά του υπουργείου Οικονομικών είναι τα 160 εκατ. ευρώ που έχουν εγγραφεί φέτος στον προϋπολογισμό και άλλα 200 εκατ. ευρώ που έχουν προϋπολογιστεί για το 2020. Το κονδύλι αυτό θα καθορίσει τις προσεχείς ημέρες και την περίμετρο των δανείων που θα προκύψει και τα οποία θα επιδοτηθούν στο πλαίσιο των αποφάσεων για την προστασία της πρώτης κατοικίας. Στην άσκηση αυτή καλούνται να συμβάλλουν οι τράπεζες, οι οποίες θα προσκομίσουν στις διαπραγματεύσεις της επόμενης εβδομάδας τα στοιχεία για τα δάνεια που είναι σε καθυστέρηση και έχουν ενταχθεί μέχρι σήμερα στην προστασία του νόμου Κατσέλη. Πρόκειται για 220.000 στεγαστικά δάνεια συνολικού ύψους 17 δισ. ευρώ.

Αποσύνδεση επιδότησης δόσης από ενδεχόμενο «κούρεμα» του δανείου

Απαράβατη κόκκινη γραμμή στις διαπραγματεύσεις μεταξύ τραπεζών και κυβέρνησης για την προστασία της πρώτης κατοικίας αποτελεί η αποσύνδεση της επιδότησης της δόσης του δανείου από το ενδεχόμενο «κούρεμα» του δανείου σε όποιες περιπτώσεις αυτό κριθεί αναγκαίο. Το Δημόσιο σύμφωνα με την άποψη που διατυπώνουν οι τράπεζες μπορεί να αποφασίσει την επιδότηση για τον οφειλέτη ανάλογα με τους διαθέσιμους πόρους που έχει προϋπολογίσει. Δεν μπορεί, ωστόσο, να υποχρεώσει τις τράπεζες να «κουρέψουν» πρώτα το δάνειο, προκειμένου στη συνέχεια να επιδοτήσει τους δανειολήπτες που θα κρίνει ότι χρήζουν βοήθειας.

Δεύτερη απαράβατη κόκκινη γραμμή για τις τράπεζες αποτελεί το υπό ποιες προϋποθέσεις θα «κουρευτεί» ένα δάνειο. Σύμφωνα με τις τράπεζες, «κούρεμα» του δανείου θα υπάρχει μόνο εάν η αξία του ακινήτου είναι μικρότερη από το υπολειπόμενο δάνειο. Η θέση αυτή τεκμηριώνεται από τη σχέση δάνειο προς αξία ακινήτου, στην τραπεζική ορολογία (loan to value - LTV), με βάση την οποία πιθανό «κούρεμα» θα υπάρχει μόνο όταν η σχέση της αξίας του δανείου προς την αξία ακινήτου είναι μεγαλύτερη του 100%, δηλαδή π.χ. εάν το υπόλοιπο του δανείου είναι 120.000 ευρώ και η αξία του ακινήτου είναι 100.000 ευρώ. Σύμφωνα μάλιστα με τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους οι τράπεζες, περίπου το 50% των στεγαστικών δανείων είναι μικρότερο της αξίας του ακινήτου και μια οριζόντια υποχρέωση για «κούρεμα» θα επέφερε σημαντικές ζημίες και θα οδηγούσε στην ανάγκη πρόσθετων κεφαλαίων. Επίσης, τραπεζικά στελέχη τονίζουν ότι εάν υποχρεωθούν να «κουρέψουν» ένα δάνειο που είναι μικρότερο της αξίας του ακινήτου, αυτό θα συνιστά απιστία απέναντι στην τράπεζα, κάτι που ενέχει ακόμη και ποινικές ευθύνες.

Η αξία του ακινήτου που θα προστατεύεται αποτελεί επίσης επίμαχο θέμα της διαπραγμάτευσης κυβέρνησης και τραπεζών και κόκκινη γραμμή για τις τελευταίες, στον βαθμό μόνο που συνδεθεί με την υποχρέωση «κουρέματος». Οι τράπεζες θεωρούν εύλογο να δοθεί προστασία σε κατοικίες εμπορικής αξίας έως 100.000 ευρώ, καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους το όριο αυτό καλύπτει το 60% έως 70% των στεγαστικών δανείων ανάλογα με την τράπεζα. Το συγκεκριμένο όριο προτείνεται και για ηθικούς λόγους, καθώς οι τράπεζες θεωρούν ότι τα όρια που ισχύουν σήμερα και τα οποία έχει προτείνει να διατηρηθούν η κυβέρνηση, είναι μαξιμαλιστικά και δεν προστατεύουν μόνο τα φτωχά νοικοκυριά, αλλά και μεσαία. Υπενθυμίζεται ότι ο σημερινός νόμος για την προστασία της πρώτης κατοικίας, ο οποίος έχει παραταθεί έως τα τέλη Φεβρουαρίου, προβλέπει όρια που ξεκινούν από τις 120.000 (εμπορική αξία ακινήτου) και φθάνουν έως και τις 280.000 ευρώ, ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του δανειολήπτη, δηλαδή αν πρόκειται για ζευγάρι με τρία τέκνα. Οι τράπεζες θεωρούν ότι αυτές οι αξίες δεν συνδέονται με φτωχά νοικοκυριά.

Οι τράπεζες θεωρούν εύλογο να δοθεί προστασία σε κατοικίες εμπορικής αξίας έως 100.000 ευρώ.

Το εισόδημα του οφειλέτη είναι το δεύτερο βασικό κριτήριο που θα κρίνει τόσο το ενδεχόμενο «κούρεμα» που θα αποφασίσουν οι τράπεζες (αφού προηγουμένως διασφαλιστεί ότι το LTV είναι μεγαλύτερο του 100%) όπως επίσης και την επιδότηση που θα παράσχει η κυβέρνηση. Τα δικαστήρια σήμερα αποφασίζουν την προστασία με βάση τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης, δηλαδή ένα δείκτη που έχει υπολογιστεί από την ΕΛΣΤΑΤ για τις ανάγκες που έχει ένα νοικοκυριό προκειμένου να διαβιώνει αξιοπρεπώς. Οι τράπεζες εξετάζουν κατά πόσον η τεκμηρίωση αυτού του δείκτη είναι επαρκής, με δεδομένο πάντα ότι δεν έχει αναθεωρηθεί τα τελευταία χρόνια, όπως προβλέπεται.

Η προστασία της πρώτης κατοικίας ακόμα και για δάνεια που έχουν συναφθεί για εμπορικούς σκοπούς, αποτελεί άλλη μια κόκκινη γραμμή για τις τράπεζες, που θεωρούν ότι πρέπει να προστατεύεται η πρώτη κατοικία μόνο όταν αυτή συνδέεται με οφειλή από στεγαστικό δάνειο. Η επέκταση της προστασίας και για τα φυσικά πρόσωπα που έχουν ένα είδος εμπορικής ή επαγγελματικής ιδιότητας (π.χ. ταξιτζήδες ή μικρομαγαζάτορες κ.ά.) αποτελεί την κυβερνητική πρόταση, που επιδιώκει να εντάξει στην πλατφόρμα που θα δημιουργηθεί και άλλα χρέη. Στην ίδια λογική η κυβέρνηση προτείνει στην πλατφόρμα να ενταχθούν και τα χρέη όσων είχαν εμπορική ιδιότητα στο παρελθόν και έχουν κλείσει τα βιβλία τους, αλλά και τα χρέη εκείνων που έκαναν αίτηση στο δικαστήριο και η αίτησή τους απορρίφθηκε λόγω αστοχιών του νόμου π.χ. από δόλο που δεν έχει όμως στοιχειοθετηθεί επαρκώς. Και τα τρία παραπάνω θέματα απορρίπτονται από την πλευρά των τραπεζών, που επιμένουν ότι αντικείμενο της προστασίας θα πρέπει να είναι μόνο οι οφειλές από στεγαστικά δάνεια.

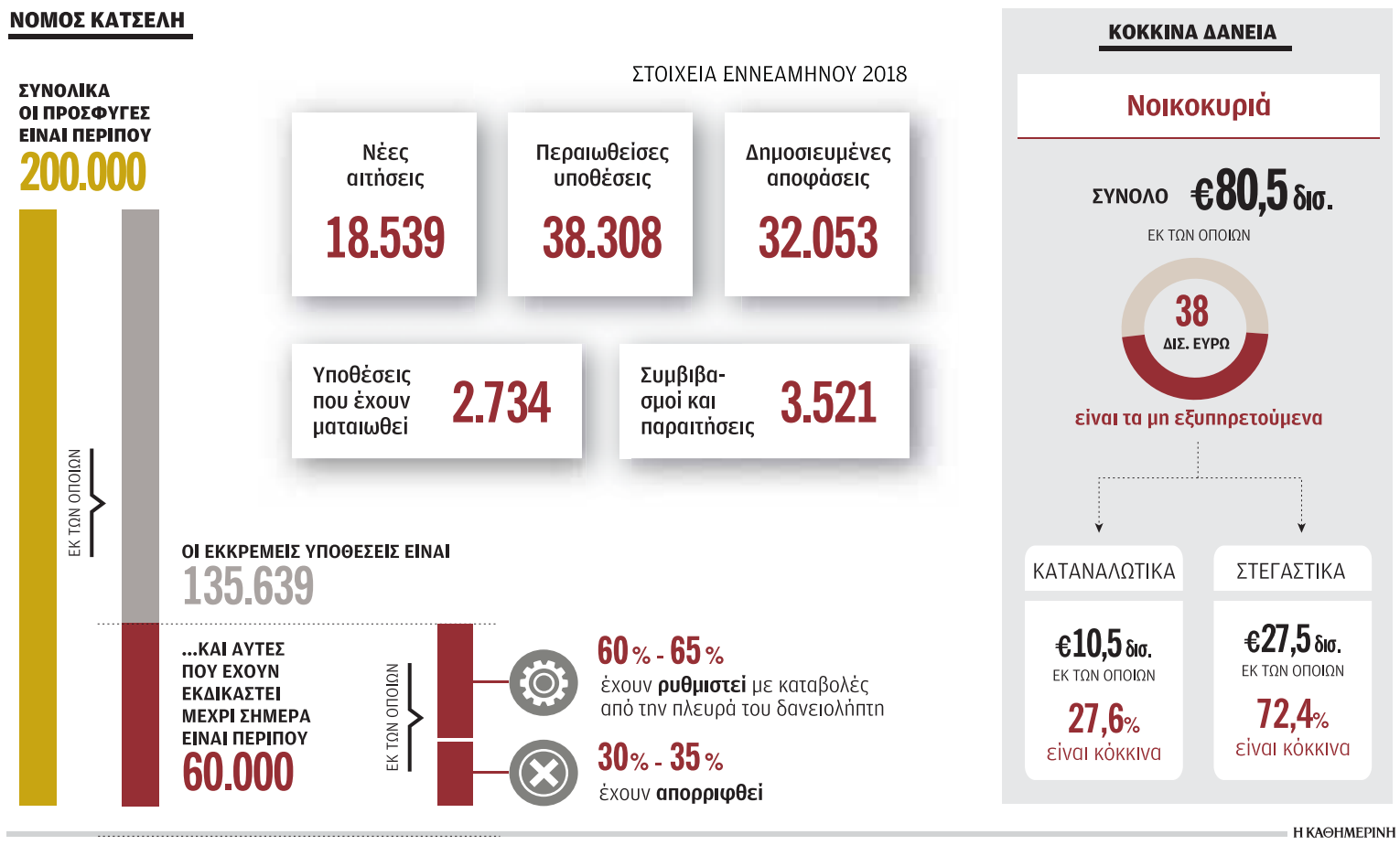

Κρίσιμες οι προμήθειες που θα κληθούν να πληρώσουν τα πιστωτικά ιδρύματα

Η επιτυχία του Σχήματος Προστασίας Ενεργητικού (Asset Protection Scheme - APS), που προωθείται από το υπουργείο Οικονομικών σε μια προσπάθεια να υποβοηθηθούν οι τράπεζες να μειώσουν τα κόκκινα δάνεια που έχουν στον ισολογισμό τους, εξαρτάται από το κόστος που μπορεί να συνεπάγεται για τις ίδιες η χρήση της κρατικής εγγύησης.

Το κόστος αυτό θα αποτυπωθεί στην προμήθεια, στον τόκο, που θα κληθούν να πληρώνουν επί του ποσού της εγγύησης που θα δοθεί στο ποιοτικότερο τμήμα των δανείων που θα τιτλοποιήσουν (senior).

Η πρόταση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας που αποτελεί τη βάση του σχεδίου του υπουργείου Οικονομικών βασίζεται στο αντίστοιχο μοντέλο εξυγίανσης του ισολογισμού των ιταλικών τραπεζών, το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν από λίγα χρόνια. Στο ιταλικό μοντέλο, η προμήθεια-τόκος που κατέβαλαν οι τράπεζες για την κρατική εγγύηση υπολογίστηκε με βάση την τιμή του ασφάλιστρου κινδύνου έναντι χρεοκοπίας του ιταλικού δημοσίου. Ωστόσο, επειδή η τιμή του ελληνικού CDS είναι υψηλή, η πιστή εφαρμογή του ιταλικού μοντέλου στην Ελλάδα είναι αδύνατη, καθώς θα οδηγούσε σε υψηλή προμήθεια και μεγάλη επιβάρυνση για τις τράπεζες.

«Κλειδί» το κόστος που μπορεί να συνεπάγεται για τις τράπεζες η χρήση της κρατικής εγγύησης.

Ουσιαστικά δεν θα συνέφερε καμία να χρησιμοποιήσει το σχήμα των τιτλοποιήσεων κόκκινων δανείων με κρατική εγγύηση, καθώς εάν ληφθεί ως βάση υπολογισμού το ελληνικό CDS, το κόστος θα οδηγούσε σε ένα επιτόκιο της τάξεως του 4%-4,5%. Οι τράπεζες υποστηρίζουν πως οτιδήποτε πάνω από 2%-2,5% είναι απαγορευτικό κόστος.

Αλλά και το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας αντιμετωπίζει με σκεπτικισμό τη χρήση του CDS ως βάση υπολογισμού. Σύμφωνα με πληροφορίες, η BlackRock είχε βρει για λογαριασμό του ΤΧΣ ένα μοντέλο που κατέληγε σε μια προμήθεια 1,5%-2%. Ωστόσο, κατέληγε σε αυτό λαμβάνοντας ως βάση υπολογισμού διάφορα δεδομένα. Η μεθοδολογία της δεν έχει περάσει από την «κρησάρα» της Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ε.Ε., η οποία θα αποφανθεί εάν η χρέωση που θα επιβάλει το Δημόσιο για τη χορήγηση εγγυήσεων θα είναι με όρους αγοράς ή κρατική ενίσχυση. Αντίθετα, η μεθοδολογία που ακολούθησε η Ιταλία έχει ήδη εγκριθεί.

Πρακτικά, τις επόμενες ημέρες το υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να στείλει μία πρόταση η οποία θα έχει χρεώσεις που:

- Θα πείσουν την DG Comp ότι δεν είναι χαριστικές και συνεπώς δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση προς τις τράπεζες.
- Θα είναι αρκετά χαμηλές ώστε να καταστεί το σχέδιο συμφέρον για τα πιστωτικά ιδρύματα.

Ολα αυτά πρέπει να γίνουν το ταχύτερο δυνατόν, αφού τα χρονικά περιθώρια είναι ασφυκτικά. Πρακτικά, η Διεύθυνση Ανταγωνισμού μπορεί να εγκρίνει το σχέδιο μέχρι τον Μάρτιο το αργότερο.

Μετά, ακόμη και η κοινοτική γραφειοκρατία εισέρχεται σε προεκλογικούς ρυθμούς ενόψει των ευρωεκλογών του Μαΐου. Οποιαδήποτε απόφαση, ακόμη και αυτές που εκ πρώτης δεν φαίνεται να έχουν πολιτικές επιπλοκές, λαμβάνονται δύσκολα.

Επιδότηση 1.000 ευρώ για αγορά μικρού ηλεκτρικού αυτοκινήτου

Ηλεκτρικά θα είναι το 1/3 των αυτοκινήτων που ταξινομούνται από το 2025 και μετά, με στόχο το 2030 να έχουν ένα μερίδιο της τάξης του 10%. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, όπως τόνισε στην ομιλία του στο συνέδριο Ecomobility ο γ.γ. Ενέργειας Μιχάλης Βερροιόπουλος, το ΥΠΕΝ προωθεί σειρά κινήτρων μεταξύ των οποίων και επιδότηση 1.000 ευρώ για αγορά μικρού ηλεκτρικού αυτοκινήτου. Ο στόχος είναι αρκετά φιλόδοξος αν σκεφτεί κανείς ότι σήμερα τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα στη χώρα μας αριθμούν μόλις τα 450 και υπάρχουν μόνο 50 σημεία φόρτισης. Η υλοποίηση του στόχου μεταφράζεται σε 15.000 ηλεκτρικά αυτοκίνητα το 2030 και 2.300 σημεία φόρτισης με ετήσια κατανάλωση 42,4 γιγαβατώρες. Την επόμενη εβδομάδα η ΡΑΕ, όπως τόνισε στην ομιλία της η κ. Νεκταρία Καρακατσάνη, θα οριστικοποιήσει τη γνωμοδότησή της για τη δέσμη ρυθμίσεων σχετικά με την ηλεκτροκίνηση, ενώ επίκειται υπουργική απόφαση για τις τεχνικές προδιαγραφές της ηλεκτροκίνησης και χωροταξικά θέματα. Για το θεσμικό πλαίσιο ανάπτυξης του ανταγωνιστικού επιχειρηματικού μοντέλου στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στην ηλεκτροκίνηση μίλησε στο ίδιο συνέδριο ο διευθύνων σύμβουλος της Elpedison κ. Νίκος Ζαχαριάδης. Τα πιθανά επιχειρηματικά μοντέλα ανάπτυξης των υποδομών περιλαμβάνουν, όπως είπε, το δημόσιο μοντέλο με εθνικό φορέα εκμετάλλευσης, το μοντέλο του διαχειριστή, το μοντέλο με διαγωνισμό και παραχώρηση και το ανταγωνιστικό μοντέλο αγοράς, με τα δύο τελευταία να προκρίνονται από την Κομισιόν. Υποστήριξε ότι η αποδοτικότερη ανάπτυξη θα επιτευχθεί με το μοντέλο διαγωνισμού και παραχώρησης και σε δεύτερο βαθμό με το ανταγωνιστικό μοντέλο, ενώ υπογράμμισε ότι η εγκατάσταση έξυπνων μετρητών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη της ηλεκτροκίνησης.

Στόχος του υπουργείου Περιβάλλοντος είναι το 1/3 των αυτοκινήτων που ταξινομούνται από το 2025 να είναι ηλεκτρικά.

Ο κ. Δημήτρης Μιχαρικόπουλος, διευθυντής της Fortisis, που λειτουργεί σταθμούς φόρτισης εδώ και πέντε χρόνια, μίλησε για το δίκτυο 38 σταθμών που έχει φτάσει να διατηρεί σήμερα, δηλαδή τους μισούς που λειτουργούν στη χώρα μας. Ο ίδιος είπε ότι το 2018 σημειώθηκε αύξηση 650% στην κατανάλωση ενέργειας των φορτιστών, κυρίως μέσω του τουριστικού ενδιαφέροντος κατά τους θερινούς μήνες. Πρόσθεσε ότι οι εξελίξεις στην τεχνολογία είναι ραγδαίες και σύντομα τα ηλεκτροκίνητα θα είναι ανταγωνιστικά ως προς τα συμβατικά οχήματα, ενώ επισήμανε πως υπάρχουν άφθονα κεφάλαια χρηματοδότησης που δεν έχουν αξιοποιηθεί από την Ελλάδα για τον κλάδο της ηλεκτροκίνησης. Ο κ. Θανάσης Κονιστής, διευθυντής πωλήσεων και μάρκετινγκ της Volkswagen, αναφέρθηκε στις προσπάθειες του συνόλου της αυτοκινητοβιομηχανίας και συγκεκριμένα της VW για την ανάπτυξη των εναλλακτικών καυσίμων.

Στο πλαίσιο αυτό, υπενθύμισε την ευρωπαϊκή οδηγία που προβλέπει μείωση 37,5% στις εκπομπές των αυτοκινήτων ώς το 2030, γεγονός που συνιστά μεγάλη πρόκληση για τον κλάδο.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Οι επιδόσεις του α΄ τριμήνου κρίνουν το μέλλον της Deutsche Bank

Πολύ πιθανή η συγχώνευση με Commerzbank αν δεν εμφανίσουν βελτίωση

Το ενδεχόμενο συγχώνευσης με την ανταγωνίστρια Commerzbank αντιμετωπίζει η Deutsche Bank, η μεγαλύτερη τράπεζα της Γερμανίας, σε περίπτωση που αποτύχει να ανακάμψει κατά το πρώτο τρίμηνο 2019. Η συγχώνευση φαίνεται να είναι η μόνη διέξοδος για την Deutsche Bank, εάν δεν δείξει αμέσως εμφανή οικονομική βελτίωση, σύμφωνα με ρεπορτάζ του Bloomberg, που επικαλείται ανώνυμες πηγές.

Καθοριστικά για το ενδεχόμενο συγχώνευσης θα είναι τα αποτελέσματα του δ΄ τριμήνου του 2018 της Deutsche Bank, που θα δημοσιευθούν σήμερα. Όπως προβλέπουν οι οικονομικοί αναλυτές, αναμένεται να δείξουν μείωση των εσόδων της τράπεζας για όγδοο συναπτό τρίμηνο. Ο Τζέιμς φον

Η γερμανική κυβέρνηση τάσσεται υπέρ της συγχώνευσης και το τελευταίο διάστημα έχουν πυκνώσει οι επαφές με τη διοίκηση της τράπεζας.

Μόλτκε, οικονομικός διευθυντής της Deutsche Bank, υπενθυμίζει πως οι τελευταίοι μήνες του 2018 ήταν ιδιαίτερα δύσκολοι για τη γερμανική τράπεζα, αφού σημαδεύτηκαν από την ενδεχόμενη εμπλοκή της στο σκάνδαλο της Danske Bank της Δανίας. Κατά το γ΄ τρίμηνο του 2018 τα αποτελέσματα είχαν δείξει έσοδα 229 εκατ. ευρώ, δηλαδή 65% χαμηλότερο σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα. Το τελευταίο έτος η μετοχή της Deutsche Bank υποχώρησε κατά 47,53%, ενώ της Commerzbank κατά 52,64%, που δείχνει ότι οι επενδυτές αμφιβάλλουν για την οικονομική ευρωστία των δύο τραπεζών.

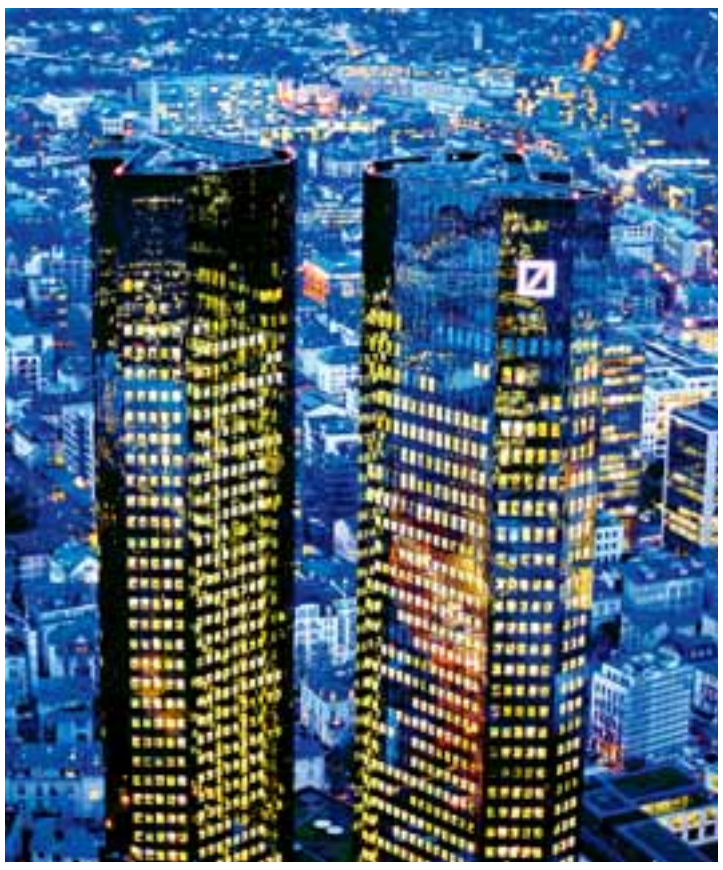

ASSOCIATED PRESS

Το τελευταίο έτος η μετοχή της Deutsche Bank υποχώρησε κατά 47,53%, ενώ της Commerzbank κατά 52,64%, που δείχνει ότι οι επενδυτές αμφιβάλλουν για την οικονομική ευρωστία των δύο τραπεζών.

Ο Κρίστιαν Ζέβινγκ, διευθύνων σύμβουλος της Deutsche Bank, απέκλεισε την περασμένη εβδομάδα το σενάριο να συγχωνευθεί η τράπεζα με άλλη, τουλάχιστον όχι πριν από το 2020. Ωστόσο, είχε εμφανιστεί διατεθειμένος να αλλάξει στρατηγική σε περίπτωση που αποτύχουν τα σχέδιά του και είχε ζητήσει από τους επενδυτές να δείξουν υπομονή στο τρέχον σχέδιό του, που στοχεύει σε κερδοφορία της τράπεζας. «Θέλω να κάνω τη δουλειά μου σωστά, θέλω να ακολουθώ τις σωστές αξίες και θέλω να βρω, όπως παλαιότερα, το πάθος για αυτή την τράπεζα. Οφείλουμε να επαναφέρουμε την περηφάνια στην Deutsche Bank», σχολίασε ο Ζέβινγκ την προηγούμενη εβδομάδα στη γερμανική εφημερίδα Die Zeit. Προς το παρόν, οι περικοπές δαπανών και οι προσπάθειες σταθεροποίησης του μεριδίου αγοράς που έχει η Deutsche Bank δεν έχουν οδηγήσει σε καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα.

Ταυτόχρονα, αυξάνονται οι συζητήσεις εκπροσώπων της τράπεζας με τη γερμανική κυβέρνηση, η οποία, σύμφωνα με το Bloomberg, υποστηρίζει τη συγχώνευση. Ιδιαίτερα ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών Ολαφ Σολτς έχει δηλώσει επανειλημμένως πως οι γερμανικές εξαγωγικές εταιρείες πρέπει να στηρίζονται σε ισχυρές διεθνείς τράπεζες. Το Βερολίνο θεωρεί πως ο Ζέβινγκ δεν θα προλάβει να σταθεροποιήσει την Deutsche Bank προτού η επιβράδυνση της οικονομίας επιδεινώσει την οικονομική της κατάσταση. Το σενάριο αυτό δεν είναι σε καμία περίπτωση απίθανο, αφού την Τετάρτη το υπουργείο Οικονομικών της Γερμανίας είχε αναθεωρήσει τις προβλέψεις του σχετικά με τον ρυθμό ανάπτυξης της χώρας το 2019 από 1,8% στο 1%, το χαμηλότερο της τελευταίας εξαετίας. Παρότι στελέχη της Deutsche Bank όπως και μέλη της κυβέρνησης υποστηρίζουν, σύμφωνα με πληροφορίες, τη συγχώνευση των δύο γερμανικών τραπεζών, κάποιοι διαφωνούν. Θεωρούν πως η συγχώνευση δεν είναι η μοναδική επιλογή για την ανάκαμψη της Deutsche Bank και δεν πρόκειται να αυξήσει την πελατεία των δύο τραπεζών.

Αποκλεισμό κινεζικών εταιρειών από δίκτυα 5G εξετάζει η Κομισιόν

Η Ευρωπαϊκή Ενωση εξετάζει το ενδεχόμενο να απαγορεύσει ντε φάκτο την προμήθεια εξοπλισμού για τα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα 5ης γενιάς από κινεζικούς ομίλους, άρα και από τη Huawei Technologies. Τα σχετικά μεταδίδει κατ' αποκλειστικότητα το ειδησεογραφικό πρακτορείο Ρόιτερς, επικαλούμενο υψηλόβαθμους αξιωματούχους των Βρυξελλών. Η εξέλιξη αυτή εντείνει τις πιέσεις στη Huawei, η οποία είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο στην κατασκευή εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών και η δεύτερη στην κατασκευή έξυπνων κινητών τηλεφώνων, ενώ το ήμισυ των εσόδων της το αποκομίζει από τη διεθνή αγορά.

Αυτήν την περίοδο βρίσκεται στο στόχαστρο της Δύσης, θεωρούμενη ύποπτη για κατασκοπεία εκ μέρους της κινεζικής κυβέρνησης, με την οποία διατηρεί στενούς δεσμούς. Ο Αμερικανός πρέσβης στις Βρυξέλλες, Γκόρντον Σόντλαντ, δήλωσε στους Ευρωπαίους ότι πρόθεση της κυβέρνησής του είναι να στρέψει τους ανθρώπους σε δυτικά προϊόντα τεχνολογίας και όχι σε εκείνα της Huawei.

Βέβαια, θα πρέπει να αναφερθεί πως ακόμα οι κινήσεις των Ευρωπαίων αξιωματούχων βρίσκονται σε πολύ αρχικό στάδιο. Επιπλέον, ενδεχομένως το να επιβληθεί αποκλεισμός των κινεζικών εταιρειών από την προμήθεια τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού για τα δίκτυα 5ης γενιάς στην Ευρωπαϊκή Ενωση να μην είναι κάτι απλό. Πάντως, δείχνει τη μεταστροφή των Βρυξελλών, ενόσω το θέμα του ρόλου της Huawei αποκτά ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις. Οι ΗΠΑ, πάλι, διαμέσου του πρέσβη Γκόρντον Σόντλαντ διαμηνύουν πως υπάρχουν αρκετά αποδεικτικά στοιχεία ότι η Huawei κάνει κατασκοπεία εις βάρος της Δύσης, κάτι το οποίο η ίδια θεωρεί αβάσιμο. Εκπρόσωπος του κινεζικού κολοσσού, απαντώντας στα σχόλια Σόντλαντ, τόνισε ότι η Huawei έχει αποδεδειγμένα δείξει πως ενδιαφέρεται για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και δεν αγοράζει όλα της τα υλικά από την Κίνα, παρά μόνον το ένα τρίτο επί των συνολικών. Τέλος, αναφέρεται ότι η Huawei αποκλείστηκε από διαγωνισμό στην Τσεχία για ψηφιακή φορολογική πύλη λόγω ανησυχιών για θέματα ασφαλείας.

REUTERS

Η εξέλιξη αυτή εντείνει τις πιέσεις στη Huawei, η οποία είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο στην κατασκευή εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών.

Οι ΗΠΑ υποστηρίζουν πως υπάρχουν αρκετά αποδεικτικά στοιχεία ότι η Huawei κάνει κατασκοπεία εις βάρος της Δύσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Θάλασσα 2014 - 2020
Κυπριακή Δημοκρατία

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θάλασσα» 2014-2020
Μέτρο 4.3 Εφαρμογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης
«Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων για ενέργειες καταρτίσεων από τις ΤΟΔΑ»

Το Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (ΤΑΘΕ) του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ως ο Ενδιάμεσος Φορέας για παρεμβάσεις που εντάσσονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) «Θάλασσα» 2014-2020 το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας), ενημερώνει το ευρύ κοινό για την ενεργοποίηση της 3ης πρόσκλησης του Μέτρου 4.3 - Εφαρμογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με τίτλο «Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων για ενέργειες καταρτίσεων από τις ΤΟΔΑ» και κωδικό Πρόσκλησης ΕΠ3/4.1/4.3/03/02.2019.

Το Μέτρο 4.3 του ΕΠ εμπίπτει στην Προτεραιότητα 4 και στον Ειδικό Στόχο ΕΣ1. Προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας και παροχή στήριξης της απασχολησιμότητας και της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στις παράκτιες και τις εσωτερικές κοινότητες που εξαρτώνται από την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, συμπεριλαμβανομένης της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της αλιείας και σε άλλους τομείς της θαλάσσιας οικονομίας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πρόσκλησης ανέρχεται σε €508.000. Στα πλαίσια της πρόσκλησης αναμένεται να χρηματοδοτηθούν έργα Δημόσιων Συμβάσεων με Δικαιούχους τις 3 εγκεκριμένες Τοπικές Ομάδες Δράσης Αλιείας (ΤΟΔΑ) του ΕΠ Θάλασσα: Αναπτυξιακή Εταιρεία Λεμεσού Λτδ, Αναπτυξιακή Εταιρεία Λάρνακας - Αμμοχώστου και Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάφου «Αφροδίτη» Λτδ.

Περισσότερες πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θάλασσα», βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.moa.gov.cy/thalassa

Η δημοσίευση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας 2014-2020.

ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ (ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ)
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 2016 (Κ.Δ.Π 62 ΤΟΥ 2016)

Ειδοποίηση δυνάμει του Κανονισμού 5(1)

Δίδεται ειδοποίηση, σύμφωνα με τον Κανονισμό 5(1) των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Αιτήσεις και Ιεραρχίες Προσφυγές των Κανονισμών του 2016), ότι εγώ/εμείς: ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΡΗΤΟΥ ΤΕΡΡΑΣ από ΚΡΗΤΟΥ ΤΕΡΡΑ ιδιοκτήτης/τες του/των τεμαχίου/ων με αρ. 391, 392, 393, 395 Φύλλο / Σχέδιο: 35/6336VOI, Τοποθεσία/ Ενορία... Οδός / αριθμός:... στην περιοχή του Δήμου/ Χωρίου ΚΡΗΤΟΥ ΤΕΡΡΑ θα υποβάλω/ουμε αίτηση στην Πολεοδομική Αρχή (Διευθυντής Τμήματος πολεοδομίας και Οικήσεως) για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας για ΑΛΛΑΓΗ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ ΣΕ ΤΑΒΕΡΝΑ.

Παραστάσεις κατά της αιτήσεως μπορούν να υποβληθούν προς Πολεοδομική Αρχή μέσα σε προθεσμία 21 ημερών από τη δημοσίευση της Ειδοποιήσεως αυτής.

Μεγάλη αύξηση των πτωχεύσεων στη Βρετανία μέσα στο 2018

Ρεκόρ 7ετίας στις χρεοκοπίες ιδιωτών, φόβοι επιδείνωσης ενόψει Brexit

ΕΡΑ

Τα νοικοκυριά στη Βρετανία δέχονται πιέσεις, καθώς οι πραγματικοί μισθοί δεν έχουν ενισχυθεί επαρκώς για να καλύπτουν ακόμη και καθημερινές ανάγκες.

Στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων επτά ετών αυξήθηκαν οι πτωχεύσεις ιδιωτών στη Βρετανία το 2018, ενώ ο αριθμός των επιχειρήσεων που έβαλαν λουκέτο είναι ο μεγαλύτερος από το 2014. Είναι μια ανησυχητική εξέλιξη για τη βρετανική οικονομία σε μια περίοδο αβεβαιότητας. Η μεγάλη επέκταση της καταναλωτικής πίστης αποτέλεσε πυλώνα της ανάπτυξης μετά το δημοψήφισμα για το Brexit, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου του 2016. Σήμερα γίνονται αισθητές οι επιπτώσεις της αύξησης του δανεισμού των νοικοκυριών. Οικονομικοί αναλυτές διαβλέπουν, μάλιστα, επιδείνωση του φαινομένου των πτωχεύσεων σε μια κρίσιμη συγκυρία για τη Βρετανία, καθώς το Κοινοβούλιο καθυστερεί να καταλήξει σε συμφωνία για την ομαλή αποχώρηση της Βρετανίας από την Ε.Ε. «Αναμένουμε πως οι πτωχεύσεις ιδιωτών θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα το 2019 και το 2020 λόγω της μεγάλης έκθεσης των νοικοκυριών σε δάνεια», σχολίασε στους Financial Times ο Ρίτσαρντ Χάιμς, υπεύθυνος του τομέα οικονομικής δυσπραγίας στην εταιρεία αναλύσεων TDX Group. Δεν είναι τυχαίο που πέρυσι μαζί με την άνοδο των πτωχεύσεων ιδιωτών στη Βρετανία σημειώθηκε αύξηση των δανείων μέσω πιστωτικών καρτών στο υψηλότερο επίπεδο από το 1997, φθάνοντας τα 44,8 δισ. στερλίνες.

Αναλυτικότερα, οι πτωχεύσεις ιδιωτών έφθασαν πέρυσι τις 115.299 στην Αγγλία και στην Ουαλλία. Πρόκειται για αύξηση της τάξεως του 16,2% από το 2017, φθάνοντας το υψηλότερο επίπεδο που έχει παρουσιαστεί από το 2011. Οι αιτήσεις ιδιωτών για τη ρύθμιση οφειλών με τους πιστωτές τους αυξήθηκαν κατά 19,9% στις 71.034 κατά τη διάρκεια του 2018, αντικατοπτρίζοντας τη μεγαλύτερη ετήσια άνοδο που έχει καταγραφεί ποτέ. «Ο κόσμος απλά δεν έχει περίσσευμα χρημάτων», δήλωσε χθες ο Στιούαρτ Φριθ, πρόεδρος του φορέα πτωχεύσεων και αναδιάρθρωσης χρεών R3, στους Financial Times.

Οι χρεοκοπίες επιχειρήσεων ανήλθαν πέρυσι σε 16.090. Το μεγαλύτερο πλήγμα υπέστησαν ο κατασκευαστικός κλάδος και το λιανικό εμπόριο. Οι επιχειρήσεις που έβαλαν λουκέτο στον κλάδο του λιανικού εμπορίου αυξήθηκαν κατά 9% από το 2017. Τρεις χιλιάδες κατασκευαστικές εταιρείες έκλεισαν τα βιβλία τους. Οι επιχειρήσεις που υποβλήθηκαν σε υποχρεωτική εκκαθάριση των δραστηριοτήτων τους με δικαστική εντολή αυξήθηκαν πέρυσι κατά 9,7%, φθάνοντας τις 14.269.

Οι αιτήσεις ιδιωτών για ρύθμιση οφειλών αυξήθηκαν κατά 19,9% το 2018, αντικατοπτρίζοντας τη μεγαλύτερη ετήσια άνοδο που έχει καταγραφεί ποτέ.

Τα νοικοκυριά στη Βρετανία δέχονται πιέσεις τα τελευταία χρόνια καθώς οι πραγματικοί μισθοί δεν έχουν ενισχυθεί επαρκώς για να καλύπτουν ακόμη και καθημερινές ανάγκες. Αν και σημειώθηκε άνοδος 3,4% των μισθών στη Βρετανία το τρίμηνο που έληξε τον Νοέμβριο του 2018, εάν αφαιρεθεί η επίδραση του πληθωρισμού, τότε ενισχύθηκαν κατά 1,2%, που είναι το υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας διετίας. Σε εβδομαδιαία βάση, όμως, οι πραγματικοί μισθοί στη Βρετανία παραμένουν κατά μέσον όρο χαμηλότεροι σε σύγκριση με το διάστημα πριν από τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Ο πρόεδρος της Τράπεζας της Αγγλίας, Μαρκ Κάρνεϊ, έχει προειδοποιήσει πως ένα σκληρό Brexit θα επιφέρει επιπτώσεις στους πραγματικούς μισθούς και στο βιοτικό επίπεδο των Βρετανών.

Μειώνονται τα δάνεια

Μεγάλη μείωση του δανεισμού μέσω πιστωτικών καρτών προβλέπουν οι βρετανικές τράπεζες κατά τη διάρκεια του α΄ τριμήνου του 2019, σύμφωνα με έρευνα της Τράπεζας της Αγγλίας. Πρόκειται για μία ακόμη ένδειξη για τις συνέπειες της αβεβαιότητας που πηγάζει από το Brexit καθώς εξαντλούνται τα χρονικά περιθώρια ενόψει της καταληκτικής ημερομηνίας στα τέλη Μαρτίου του 2019. Σε περιόδους αβεβαιότητας, οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις διστάζουν να προχωρήσουν σε αύξηση των δαπανών τους. Περίπου το 20,7% των τραπεζών που συμμετείχαν στην έρευνα της Τράπεζας της Αγγλίας αναμένει πως θα μειωθεί η ζήτηση για την παροχή δανείων μέσω πιστωτικών καρτών. Ποτέ ξανά δεν έχει καταγραφεί τόσο υψηλό ποσοστό από το 2007, οπότε η Τράπεζα της Αγγλίας άρχισε να συγκεντρώνει αυτά τα στοιχεία. Επιπροσθέτως, το 17,5% των τραπεζών θεωρεί πως θα υποχωρήσει επίσης η ζήτηση για στεγαστικά δάνεια μέσα στο α΄ τρίμηνο του 2019, που είναι το υψηλότερο ποσοστό από το δ΄ τρίμηνο του 2010. Πτώση αναμένεται να υπάρξει, τέλος, και στη ζήτηση επιχειρηματικών δανείων, προδιαγράφοντας μια δυσοίωνη προοπτική για τη βρετανική οικονομία.

Υστερούν οι Ευρωπαίοι έναντι των ανταγωνιστών τους

Οι ευρωπαϊκές εταιρείες τηλεπικοινωνιών υστερούν έναντι Αμερικανών και Κινέζων ανταγωνιστών στην κούρσα των δικτύων κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς (5G), τα οποία είναι απαραίτητα για να μην παγιδευθούν οι οικονομίες της Γηραιάς Ηπείρου και της Βρετανίας σε βραδύτερους ρυθμούς από τον υπόλοιπο κόσμο. Οσο πληθαίνουν οι υπηρεσίες που παρέχονται μέσω των δικτύων κινητής τηλεφωνίας τόσο πιο απαραίτητη η εγκατάσταση υποδομών που θα μπορούν να επεξεργαστούν μεγαλύτερο όγκο δεδομένων σε ταχύτερους ρυθμούς.

Η μειονεκτική θέση των ευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιακών ομίλων αντανακλάται από τη μείωση της κεφαλαιοποίησής τους κατά το ήμισυ την περίοδο 2012-18, υποχωρώντας από τα 234 δισ. δολάρια στα 133 δισ. δολάρια, σύμφωνα με στοιχεία των Financial Times. Κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, η χρηματιστηριακή αξία του αμερικανικού κλάδου έχει αυξηθεί κατά 71% στα 532 δισ. δολάρια και του ασιατικού κατά 13%, στα 561 δισ. δολάρια.

Οι ευρωπαϊκοί τηλεπικοινωνιακοί όμιλοι δεν έχουν πραγματοποιήσει τις επενδύσεις που απαιτούνται.

Μολονότι η Ευρωπαϊκή Ενωση εκτιμά πως χρειάζονται επενδύσεις 500 δισ. ευρώ για να αναβαθμιστούν τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας σε 5G και να λειτουργούν εξ ολοκλήρου με οπτικές ίνες, οι επενδυτές διστάζουν να τοποθετήσουν τα απαιτούμενα κεφάλαια. «Αν μη γίνεται άλλο λόγος για τα δίκτυα 5G και πόσα ακόμη πρέπει να επενδυθούν στον κλάδο», σχολιάζει η Κάρλα Φουκόντ, αναλύτρια τηλεπικοινωνιών στην επενδυτική εταιρεία Boussard & Gavaudan.

Καθυστερήσεις

Από την άλλη πλευρά, κυβερνήσεις και εταιρείες φοβούνται πως ήδη έχουν καθυστερήσει στην κούρσα για τα δίκτυα 5G. «Στην Ευρώπη επενδύουμε πολύ λιγότερα κεφάλαια στις τηλεπικοινωνίες και στην τεχνολογία σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ισχυρές οικονομίες. Σαφέστατα η Ευρώπη δεν βρίσκεται σε καλή θέση για να νικήσει», σχολιάζει ο διευθύνων σύμβουλος της γαλλικής Orange, Στεφάν Ρισάρντ.

ΕΡΑ

Η Ε.Ε. εκτιμά πως χρειάζονται επενδύσεις 500 δισ. ευρώ για να αναβαθμιστούν τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας σε 5G.

Ανασταλτικό παράγοντα ως προς την ολοκλήρωση των επενδύσεων αποτελεί τελευταία και η αντιπαλότητα των ΗΠΑ με την Κίνα για τεχνολογική υπεροχή. Η Βρετανία και η Γερμανία ήδη ξανασκέπτονται τη συμμετοχή της Huawei σε δημοπρασίες 5G ύστερα από τις προειδοποιήσεις της Ουάσιγκτον, οδηγώντας σε καθυστερήσεις ως προς την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών.

Στο μεταξύ, ο ανταγωνισμός εντείνεται από τις ισχυρές οικονομίες του ανεπτυγμένου και του αναδυόμενου κόσμου. Μέχρι το 2020 η Κίνα σκοπεύει να παρέχει υπηρεσίες μέσω δικτύων 5G, τα οποία θα έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν συνδεδεμένες δισεκατομμύρια κινητές συσκευές σε όλες τις γωνιές του κόσμου. Μεγάλη πρόοδος έχει, επίσης, σημειωθεί στη Νότια Κορέα.

Σύμφωνα με τους Financial Times, δε, ο όγκος των δεδομένων στα δίκτυα κινητής αυξάνεται κατά 60% σε ετήσια βάση, καθιστώντας απαραίτητη την αναβάθμισή τους για τη μείωση του κόστους και του φορτίου μεταφοράς τους.

Χαμηλότερη ανάπτυξη βλέπουν 23 περιφέρειες της Κίνας

Οι περισσότερες περιφέρειες της Κίνας υποβάθμισαν τους στόχους τους για ανάπτυξη το 2019 στο πνεύμα της απαισιοδοξίας που έχει επικρατήσει στη χώρα εν μέσω μείωσης της εγχώριας ζήτησης και του εμπορικού πολέμου με τις ΗΠΑ. Από τις 31 περιφέρειες, επαρχίες και κοινότητες, τουλάχιστον οι 23 έχουν ήδη υποβαθμίσει τους στόχους τους. Προηγήθηκε η επιβράδυνση που σημείωσε η κινεζική οικονομία το περασμένο έτος, όταν το κινεζικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά μόλις 6,6% σημειώνοντας τον χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης των τελευταίων τριών δεκαετιών.

Διατήρησαν σταθερούς τους στόχους τους σε σχέση με το περασμένο έτος πέντε επαρχίες, οι Σετσουάν, Χεμπέι, Γκουτζχού, Γκανσού και Χαϊνάν. Ο αντίστοιχος αριθμός στις αρχές του 2018 ήταν, όμως, 12. Εξαίρεση στο γενικότερο κλίμα αποτέλεσε η επαρχία Χιουμπέι που αναβάθμισε τον στόχο της για ανάπτυξη, εναποθέτοντας τις ελπίδες της στη βιομηχανία υψηλής τεχνολογίας που βρίσκεται στην περιοχή της. Σχολιάζοντας στο Reuters ο Τόμι Σιε, οικονομολόγος και σινολόγος στην τράπεζα OCBC Bank της Σιγκαπούρης, τόνισε πως «οι χαμηλότεροι στόχοι αντανακλούν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κίνα. Οι παράκτιες περιοχές της που βασίζονται στις εξαγωγές κινδυνεύουν από μεγάλη επιβράδυνση εξαιτίας της αβεβαιότητας που έχει καλλιεργήσει ο σινοαμερικανικός εμπορικός πόλεμος». Ο ίδιος εκτιμά, πάντως, πως η δυτική Κίνα θα εξακολουθήσει να είναι πηγή ανάπτυξης για την κινεζική οικονομία, καθώς εκεί αυξάνεται η κατανάλωση και η χρήση του τομέα των υπηρεσιών.

Σε ό,τι αφορά, πάντως, την επιβράδυνση που σημείωσε η κινεζική οικονομία το περασμένο έτος, οι περισσότεροι αναλυτές την αποδίδουν κατά κύριο λόγο στην εκστρατεία του Πεκίνου για μείωση του δανεισμού και του χρέους. Η εκστρατεία αυτή έχει οδηγήσει σε πιστωτική ασφυξία μερίδα των κινεζικών επιχειρήσεων κυρίως του ιδιωτικού τομέα.

Ριζική αλλαγή στη φορολόγηση των πολυεθνικών εταιρειών προτείνουν οι ΗΠΑ

Ολο και μεγαλύτερη υποστήριξη από κυβερνήσεις ανά τον κόσμο συγκεντρώνει η αμερικανική πρόταση για ριζική αλλαγή του τρόπου με τον οποίον φορολογούνται παγκοσμίως οι επιχειρήσεις, σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD). Χθες, ο διεθνής οργανισμός παρουσίασε τέσσερις προτάσεις για τη φορολόγηση των επιχειρήσεων στην εποχή των ηλεκτρονικών πωλήσεων, τη στιγμή που οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης προσπαθούν να βρουν τρόπους δίκαιης φορολόγησης των αμερικανικών, πολυεθνικών, τεχνολογικών εταιρειών.

Σύμφωνα με την αμερικανική πρόταση, οι εταιρείες θα καταβάλλουν φόρους με βάση τη χώρα όπου πραγματοποιούν πωλήσεις. Μια τέτοια μεταρρύθμιση θα οδηγούσε σε μεταφορά φορολογικών εσόδων από φορολογικούς παραδείσους και χώρες με υψηλές εξαγωγές σε χώρες με μεγάλο αριθμό καταναλωτών, όπως οι ΗΠΑ και η Κίνα. Πρόκειται για πολύ σημαντική αλλαγή σε σχέση με το σημερινό σύστημα όπου οι εταιρείες καταβάλλουν φόρο στη χώρα όπου βρίσκονται οι υπάλληλοί τους, τα γραφεία τους και άλλα περιουσιακά τους στοιχεία. Ο ΟΟΣΑ ηγείται της διεθνούς προσπάθειας για αλλαγή των διεθνών συμφωνιών στις οποίες βασίζεται η φορολογία εταιρειών στο πλαίσιο της καταπολέμησης της μεταφοράς των κερδών σε φορολογικούς παραδείσους ή σε χώρες με πολύ χαμηλή εταιρική φορολογία. Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης, υπό την ηγεσία της Γαλλίας, ζητούν αλλαγή του τρόπου φορολόγησης των εταιρειών έχοντας κατά νουν κυρίως τις αμερικανικές τεχνολογικές εταιρείες, υποστηρίζοντας πως οι τελευταίες δεν καταβάλλουν δίκαιο μερίδιο φόρων στις χώρες όπου πουλάνε ψηφιακές υπηρεσίες.

Καταβολή φόρων με βάση τη χώρα όπου πραγματοποιούνται οι πωλήσεις προτείνουν οι ΗΠΑ.

Ο ΟΟΣΑ παρουσίασε χθες τέσσερις προτάσεις για τη φορολόγηση των επιχειρήσεων στην εποχή των ηλεκτρονικών πωλήσεων.

Χθες, ο ΟΟΣΑ παρουσίασε τέσσερις προτάσεις για αλλαγή των κανόνων φορολογίας επιχειρήσεων ώστε να λαμβάνεται υπόψη η όλο και μεγαλύτερη ψηφιακή οικονομία. Μεταξύ των τεσσάρων προτάσεων, είπε στους Financial Times ο Πασκάλ Σεν Αμάν επικεφαλής φορολογίας στον ΟΟΣΑ, η αμερικανική πρόταση είναι η πλέον «δυνατή» και θα άλλαζε ριζικά τον τρόπο με τον οποίον μοιράζονται οι διάφορες χώρες το δικαίωμα να φορολογούν πολυεθνικές εταιρείες. «Θα πρέπει να βελτιωθεί (η πρόταση), ωστόσο η φιλοσοφία (που διέπει την) αμερικανική πρόταση είναι αρκετά ισχυρή. Υποστηρίζεται από τις ΗΠΑ, τη Βραζιλία, την Κίνα, την Ινδία και άλλες αναδυόμενες οικονομίες», προσθέτει ο Σεν Αμάν. Το νέο φορολογικό καθεστώς θα περιόριζε, αν υιοθετούνταν, τις ευκαιρίες που έχουν οι πολυεθνικές εταιρείες να μεταφέρουν τα κέρδη τους σε χώρες με χαμηλή φορολογία και θα αφορούσε όλους τους πολυεθνικούς ομίλους και όχι μόνο τις ψηφιακές εταιρείες. Στόχος του ΟΟΣΑ είναι να ολοκληρωθεί η συμφωνία μέχρι τα τέλη του 2020.

Ο ανταγωνισμός ενισχύθηκε και το iPhone έχει κουραστεί

Το ακριβό τηλέφωνο της Apple υστερεί πλέον έναντι των κινεζικών μοντέλων

Σε σημείο καμπής βρίσκεται πλέον η Apple, μια και το κομβικό προϊόν της, το iPhone, δείχνει σημάδια κόπωσης και το τελευταίο τρίμηνο του 2018 είχε μειωμένες πωλήσεις κατά 15%. Κατά τους αναλυτές, ο Τιμ Κουκ ως διάδοχος του Στιβ Τζομπς, ο οποίος ενεπνεύσθη το συγκεκριμένο προϊόν, έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι του για να εκμεταλλευθεί και το τελευταίο σεντ που αποφέρει το iPhone. Ακριβώς πριν από ένα χρόνο, η Apple ανακοίνωνε αποτελέσματα τετάρτου τριμήνου του 2017 με πωλήσεις 88,3 δισ. δολαρίων και κέρδη 20,1 δισ. δολαρίων, ήτοι τα καλύτερα τριμηνιαία αποτελέσματα που είχε ποτέ αμερικανική εταιρεία. Ολα όμως έχουν ένα όριο και η Apple θα πρέπει να σχεδιάσει τη ζωή μετά το εμβληματικό έξυπνο κινητό της. «Η αγορά κινητών διεθνώς περνάει σε φάση ωρίμανσης και δεν μπορεί να αγοράζει κάθε νέο iPhone που κυκλοφορεί», παρατηρεί στο CNN ο Νάιγκελ Βαζ της Publicis. Αλλωστε, οι ψηφιακές υπηρεσίες προς τους πελάτες, όπως το Apple pay (το σύστημα ηλεκτρονικών πληρωμών μέσω συσκευών Apple) και τα δημοφιλή iTunes με παροχή μουσικής, αποφέρουν υψηλά έσοδα στην εταιρεία, αντισταθμίζοντας τις απώλειες από τις ελαττωμένες πωλήσεις των κινητών τηλεφώνων.

ASSOCIATED PRESS

Ακριβώς πριν από ένα χρόνο, η Apple ανακοίνωνε αποτελέσματα τετάρτου τριμήνου του 2017 με πωλήσεις 88,3 δισ. δολαρίων και κέρδη 20,1 δισ. δολαρίων, ήτοι τα καλύτερα τριμηνιαία αποτελέσματα που είχε ποτέ αμερικανική εταιρεία. Ολα όμως έχουν ένα όριο και η Apple θα πρέπει να σχεδιάσει τη ζωή μετά το εμβληματικό έξυπνο κινητό της.

Νέα εποχή

Σημειωτέον πως αργά τη νύχτα της Τρίτης ο κολοσσός υψηλής τεχνολογίας παρουσίασε τα αποτελέσματα του δ΄ τριμήνου του 2018. Οι πωλήσεις συνολικά έπεσαν για πρώτη φορά από το 2001 (όσον αφορά αποτελέσματα τετάρτου τριμήνου) λόγω μείωσης πωλήσεων των iPhone κατά 15% σε σύγκριση με το ίδιο διάστημα του 2017.

Οι βασικοί λόγοι είναι πως τα συγκεκριμένα έξυπνα τηλέφωνα είναι ακριβά και υστερούν έναντι των κινεζικών σε παροχές και χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, οι πωλήσεις της Apple για το τρίμηνο συνολικά διαμορφώθηκαν σε 84,3 δισ. δολάρια, δηλαδή ήταν 5% μειωμένα σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του 2017. Η διοίκηση της Apple εμφανίστηκε αισιόδοξη για τις προοπτικές της – άλλωστε, τα έσοδά της εξακολουθούν να είναι υπέρογκα. Ο διευθύνων σύμβουλος Τιμ Κουκ και ο γενικός οικονομικός διευθυντής Λούκα Μαέστρι επικεντρώνονται στις δυνατότητες ανάπτυξης του βραχίονα παροχής υπηρεσιών, αλλά και στις διογκούμενες πωλήσεις άλλων συσκευών, όπως αναφέρει το Bloomberg. Λόγου χάριν, τα έσοδα από τον υπολογιστή Mac το δ΄ τρίμηνο του 2018 αυξήθηκαν 9% και από τους φορητούς iPad κατά 17%. Οι δε «φορετές» συσκευές, όπως το ρολόι Apple Watch και τα ασύρματα ακουστικά AirPod, είχαν αυξημένες πωλήσεις κατά 50%. Επιπλέον, ο κ. Κουκ ανέφερε ότι η Apple θα ασχοληθεί με την παραγωγή πρωτότυπου οπτικοακουστικού περιεχομένου.

Το τέταρτο τρίμηνο του 2018 οι πωλήσεις iPhone μειώθηκαν κατά 15%.

Οι αναλυτές έδειξαν να ανακουφίζονται με τα αποτελέσματα, που κατά τον Μάικλ Ολσον της PiperJaffrays «είναι καλύτερα από όσο ορισμένοι φοβούνταν». Εξ ου και ο Τιμ Κουκ διατηρεί την ψυχραιμία του. Σε συνέντευξή του στο τηλεοπτικό δίκτυο CNBC, είπε χαρακτηριστικά: «Δεν με εκπλήσσουν πλέον οι αγορές, γιατί αποδεικνύονται πως αντιδρούν με έντονο συναισθηματισμό σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Εμείς σκεφτόμαστε σε βάθος χρόνου και βλέπουμε ότι η υγεία της εταιρείας δεν ήταν ποτέ καλύτερη, η σειρά των προϊόντων της επίσης, ενώ το γενικότερο οικοσύστημά της είναι πολύ δυνατό – εξίσου εύρωστες είναι και οι υπηρεσίες μας». Ισως αυτό που θα χρειαστεί να ξανασκεφτεί ο Τιμ Κουκ είναι η δημιουργία μιας ακραιφνώς καινοτομικής συσκευής, όπως ήταν το iPhone όταν λανσαρίστηκε. Βέβαια, όπως επισημαίνουν αναλυτές, δεν μπορεί να ζητάει κανείς από την Apple να «αναστήσει» τον Στιβ Τζομπς, ο οποίος ήξερε τι ήθελαν οι καταναλωτές προτού καν το συνειδητοποιήσουν και οι ίδιοι.

BLOOMBERG, REUTERS

Θύμα σκευωρίας των Ιαπώνων υποστηρίζει ότι έπεσε ο Κάρλος Γκοσν

Καθώς οι διοικήσεις των Renault και Nissan ετοιμάζονται σήμερα να συναντηθούν πρώτη φορά με τη νέα τους σύνθεση μετά τη σύλληψη του Κάρλος Γκοσν, ο τελευταίος διαμηνύει πως έχει πέσει θύμα σκευωρίας. Υπενθυμίζεται πως ο Κάρλος Γκοσν, ο κάποτε κραταιός της αυτοκινητοβιομηχανίας και δημιουργός της γαλλοϊαπωνικής συμμαχίας Renault - Nissan, συνελήφθη τον Νοέμβριο στο Τόκιο για οικονομικές ατασθαλίες, που αφορούν τις αμοιβές του στη Nissan και τη χρήση εταιρικών πόρων. Σήμερα, μιλώντας για σκευωρία, ισχυρίζεται πως στράφηκαν εναντίον του στελέχη της Nissan προκειμένου να εμποδίσουν τη βαθύτερη ενοποίηση με τη Renault.

Ολα, λοιπόν, έχουν έρθει κυριολεκτικά ανάποδα, καθώς ο Κάρλος Γκοσν έχει πλέον παραιτηθεί από τις θέσεις του ως επικεφαλής και των δύο εταιρειών και οι διοικήσεις τους άλλαξαν. Το αρχικό κλίμα δυσπιστίας, το οποίο διαμορφώθηκε μόλις έφυγε από τη σκηνή ο κ. Γκοσν, φαίνεται πως αρχίζει να υποχωρεί. Υπενθυμίζεται πως οι μεν Γάλλοι διατείνονταν ότι οι Ιάπωνες τεχνηέντως δημιούργησαν το θέμα της σύλληψης του Κάρλος Γκοσν, θέλοντας να περιορίσουν την επιρροή της Renault. Οι δε Ιάπωνες ισχυρίζονταν πως είναι οι Γάλλοι οι οποίοι θέλουν να δεσπόσουν στη συμμαχία των αυτοκινητοβιομηχανιών (η Renault έχει το 43% στη συμμαχία).

Ωστόσο, οι πολιτικές ηγεσίες και των δύο χωρών έχουν απεριφραστα ταχθεί υπέρ της βιωσιμότητας της Renault-Nissan, ειδικά σε μια περίοδο κατά την οποία ο κλάδος έχει σοβαρές προκλήσεις, όπως η τεχνολογία της ηλεκτροκίνησης και της αυτόνομης οδήγησης, και πλέον όλες οι εταιρείες διεθνώς συνάπτουν συμμαχίες για να αντεπεξέλθουν στα υψηλά κόστη των νέων τεχνολογιών.

Σήμερα Πέμπτη συναντώνται στο Αμστερνταμ και για πρώτη φορά με αυτήν τη σύνθεση ο νέος πρόεδρος της Renault, Ζαν-Ντομινίκ Σενάρ, και ο διευθύνων σύμβουλος της Nissan, Χιρότο Σαϊκάουα. Οι δύο εταιρείες, σε μια κίνηση σύμπνοιας, ανακοίνωσαν πως προσέλαβαν από κοινού τη γαλλική επιχείρηση λογιστικών ελέγχων Mazars να διερευνήσει τυχόν σφάλματα στη Renault-Nissan BV με έδρα το Αμστερνταμ. Είναι η μονάδα συντονισμού της γαλλοϊαπωνικής συμμαχίας. Εν τω μεταξύ, θα πρέπει να αναφερθεί πως για πρώτη φορά μέσα στα τελευταία δέκα χρόνια η Nissan εμφάνισε μειωμένες πωλήσεις. Το 2018, τέλος, πούλησε 5,7 εκατομμύρια αυτοκίνητα, δηλαδή 2,8% λιγότερα από όσα το 2017.

Παρίσι και Τόκιο επιθυμούν διακαώς την ενίσχυση της συμμαχίας των δύο αυτοκινητοβιομηχανιών.

BLOOMBERG, REUTERS

Οι διοικήσεις των Renault και Nissan ετοιμάζονται σήμερα να συναντηθούν πρώτη φορά με τη νέα τους σύνθεση μετά τη σύλληψη του Κάρλος Γκοσν.

Το 5G φέρνει ιλιγγιώδεις ταχύτητες στο Διαδίκτυο και στη μεταφορά δεδομένων

Η φετινή χρονιά συμπίπτει με μια πολύ σημαντική τεχνολογική αλλαγή, την εισαγωγή της 5ης γενιάς δικτύων (5G) σε όλο το εύρος της καθημερινότητας των πολιτών, των κυβερνήσεων και των εταιρειών. Οπως χαρακτηριστικά αναφέρει σε σχετικό της άρθρο η εφημερίδα The New York Times (NYT), η αναβάθμιση των ασύρματων συστημάτων στην 5η γενιά στις ΗΠΑ είναι από αυτές που γίνονται μία φορά στα δέκα χρόνια και αφορά πολύ περισσότερα από την πρόσβασή μας στο Διαδίκτυο ή το κατέβασμα αρχείων. Μεταξύ άλλων θα επηρεάσει τα ρομπότ που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία, τις κάμερες ασφαλείας, τα μικρά αεροσκάφη χωρίς οδηγό, αλλά και οχήματα που αποστέλλουν το ένα στο άλλο δεδομένα από την κίνηση. Με την τεχνολογία 5ης γενιάς, που έρχεται να αντικαταστήσει την 4η, οι ταινίες θα κατεβαίνουν ολόκληρες σε μερικά δευτερόλεπτα, ενώ θα αλλάξουν άρδην τα πράγματα και στην τεχνητή νοημοσύνη, στα βιντεοπαιχνίδια, στον αθλητισμό και στις διαδικτυακές αγορές. Η τεχνολογία 5ης γενιάς, όπως παρατηρούν οι NYT, αποτελεί σύνολο τεχνικών κανόνων που ορίζουν τη λειτουργία των ψηφιακών δικτύων, συμπεριλαμβάνοντας τις χρησιμοποιούμενες ραδιοσυχνότητες και το πώς επιμέρους στοιχεία (υπολογιστές, επεξεργαστές, κεραίες κ.λπ.) χειρίζονται τα ραδιοσήματα και ανταλλάσσουν δεδομένα.

Πόσο γρήγορο θα είναι το δίκτυο; Σε πρώτη φάση θα αγγίζει το 1,4 GB το δευτερόλεπτο, δηλαδή 20 φορές πιο γρήγορο από το σημερινό.

ASSOCIATED PRESS

Η αναβάθμιση των ασύρματων συστημάτων στην 5η γενιά στις ΗΠΑ, θα επηρεάσει τα ρομπότ που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία.

Στο ερώτημα «πόσο γρήγορο είναι ένα δίκτυο 5ης γενιάς» θα απαντούσε κανείς πως σχετίζεται με το πού μένεις και ποιο δίκτυο χρησιμοποιείς.

Η Qualcomm, που κατασκευάζει ασύρματους επεξεργαστές, προβλέπει σε πρώτη φάση ταχύτητα 1,4 GB το δευτερόλεπτο, δηλαδή 20πλάσια της σημερινής. Επίσης, με τη νέα τεχνολογία θα μειωθεί δραστικά ο χρόνος ανάμεσα στην εντολή που δίνεται στη συσκευή και στην έναρξη της εργασίας, π.χ μιας αναζήτησης στο Διαδίκτυο.

Ο ενδιάμεσος χρόνος μπορεί να είναι εκατοντάδες χιλιοστά του δευτερολέπτου σήμερα, αλλά θα ελαττωθεί σε μερικά χιλιοστά του δευτερολέπτου. Και αυτό έχει ύψιστη σημασία για κλάδους όπως η ιατρική ή τα διασυνδεδεμένα μεταξύ τους οχήματα. Στις Ηνωμένες Πολιτείες το πιθανότερο είναι πως οι χρήστες θα βασίζονται σε τεχνολογία 5ης γενιάς από τον Ιούνιο και μετά. Στη συνέχεια, θα ακολουθήσουν χώρες όπως η Βρετανία, η Γερμανία, η Ελβετία, η Κίνα, η Νότια Κορέα και η Αυστραλία. Η παροχή της πλήρους γκάμας των πλεονεκτημάτων της νέας τεχνολογίας αναμένεται είτε στα τέλη του 2019 είτε στις αρχές του 2020 για τις Ηνωμένες Πολιτείες. Τέλος, θεωρείται πως η αρχική σύγχυση στους καταναλωτές για τις παροχές της 5ης γενιάς σταδιακά έως και το 2020 θα υποχωρήσει.

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία *MTN Cloud Business Telephony* είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρυζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία ενοποιεί όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας** έτσι **την αποδοτικότητά** της και **μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

MTN

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Real Estate
ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019

Στην Ομόνοια

Δύο νέα ξενοδοχεία στην Ομόνοια, το «Μέγας Αλέξανδρος» και το «Μπάγκειον», ιδιοκτησίας αμφότερα του ιδρύματος «Μπάγκειος Επιτροπή», θα αποτελέσουν αντικείμενο διαγωνιστικής διαδικασίας τις επόμενες εβδομάδες. Στόχος είναι η μακροχρόνια μίσθωσή τους και η ανακατασκευή τους, ώστε να λειτουργήσουν ως σύγχρονες μονάδες.

Το Ambassadeur

Στις 31 Ιανουαρίου θα πραγματοποιηθεί -εκτός κι αν δοθεί ακόμα μία παράταση- ο διαγωνισμός για τη μετατροπή του πρώην ξενοδοχείου Ambassadeur επίσης στην Ομόνοια σε τετράστερη μονάδα. Ιδιοκτήτης είναι το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ). Πρόκειται για ένα από τα ακίνητα που έβγαλε σε διαγωνισμό ο ΕΦΚΑ.

Η περιοχή Ψυρρή

Στο πλαίσιο σχετικού προγράμματος αξιοποίησης ακινήτων του ΕΦΚΑ, δρομολογούνται και άλλοι διαγωνισμοί για άλλα 10-15 κτίρια, σε περιοχές όπως του Ψυρρή. Εκεί, υπάρχουν ακίνητα τα οποία, βάσει των προτάσεων που έχουν υποβληθεί από ενδιαφερόμενους επενδυτές, είναι κατάλληλα για μετατροπή σε επιπλωμένα διαμερίσματα και αξιοποίηση μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Ο χάρτης με τα νέα ξενοδοχεία του ιστορικού κέντρου της Αθήνας

ΥΠΟΜΝΗΜΑ	
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΑΚΙΝΗΤΟ	**CTY** (Δεν έχει ανακοινωθεί η επωνυμία)
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	**CTY Group Επενδυτική Α.Ε.** Πειραιώς 10 και Ζήνωνος

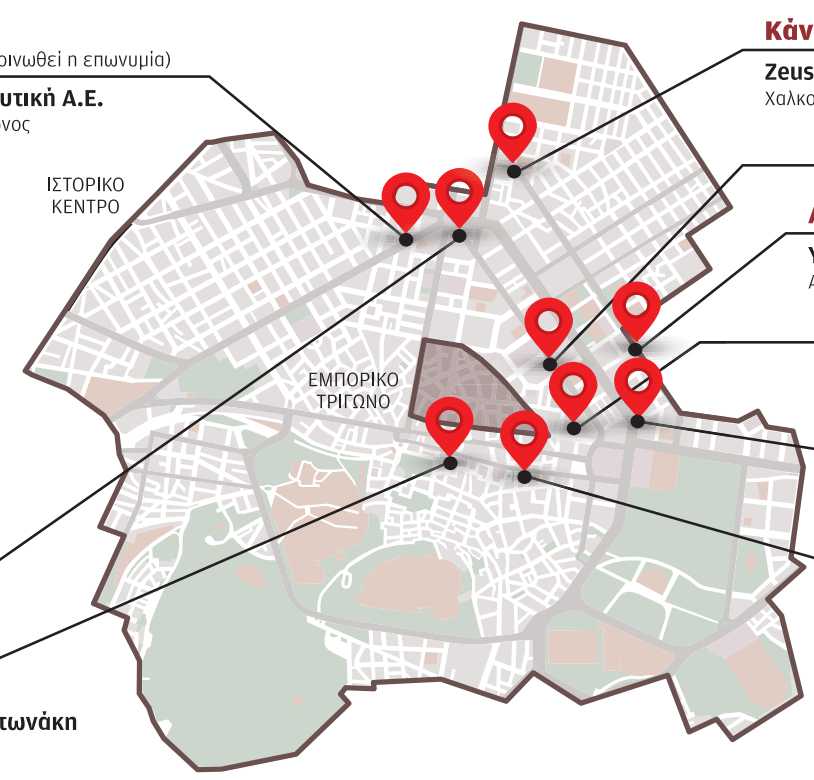

Σαρόγλειο Μέγαρο
Dimand Real Estate – EBRD
Σταδίου 65

Grecotel
Ομιλος Ν. Δασκαλαντωνάκη
Μητροπόλεως 49

Κάνιγγος 21
Zeus International
Χαλκοκονδύλη και Κάνιγγος 21, Πλ. Κάνιγγος

Esperia Palace
Fattioll Group
Σταδίου 22 κι Εδουάρδου Λω

Academia
Yasbek Hotel Establishment
Ακαδημίας και Ομήρου

Διατηρητέο του ΜΤΣ
Intracom Holdings
Κολοκοτρώνη 3-5 και Βουλής

M Gallery
Λάμψα-Accor
Πανεπιστημίου και Κριεζώτου

Ergon House
Εθνική Πανγαία – Ergon
Μητροπόλεως 23 και Πατρώου 8, Σύνταγμα

! Την τελευταία δεκαετία εκτιμάται ότι υπερδιπλασιάστηκαν οι τουρίστες στην πρωτεύουσα.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το νέο Ελντοράντο των ξενοδόχων

Δεκάδες μεγάλες και μικρές μονάδες θα λειτουργήσουν φέτος στο κέντρο της Αθήνας

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Ομόνοια, Σύνταγμα και ό,τι παρεμβάλλεται ενδιάμεσα εξελίσσεται αυτήν την περίοδο σε νέο Ελντοράντο για την αγορά ακινήτων, με τα ξενοδοχειακά ακίνητα να βρίσκονται στο επίκεντρο.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο στην κατηγορία τεσσάρων και πέντε αστέρων θα λειτουργήσουν περίπου 10 νέες μονάδες, εντός του 2019 και τους πρώτους μήνες του 2020. Επαναλειτουργία κλειστών ξενοδοχείων και διαμόρφωση νέων, μέσω της αλλαγής χρήσης υφιστάμενων ακινήτων (κυρίως γραφείων), είναι η βασική τάση που ακολουθούν οι επενδυτές, οι οποίοι σπεύδουν να καλύψουν τη ζήτηση που έχει διαμορφωθεί για την Αθήνα ως τουριστικό προορισμό.

Το ακόμα πιο ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι στελέχη της αγοράς ακινήτων δεν ανησυχούν για την εμφάνιση φαινομένων υπερπροσφοράς, όπως συνέβη και πριν από 10-15 χρόνια, καθώς πλέον η ελληνική πρωτεύουσα έχει μεγάλο περιθώριο ανάπτυξης. Σε πρόσφατη εκτίμησή του, ο κ. Γιάννης Παρασκευόπουλος, γενικός διευθυντής της εταιρείας συμβούλων ακινήτων Δανός & Συνεργάτες, ανέφερε ότι η αύξηση του τουριστικού ρεύματος είναι μια παγκόσμια τάση που θα συνεχιστεί. «Μόνο στην Πορτογαλία κατασκευάστηκαν τον τελευταίο χρόνο 850.000 δωμάτια, χωρίς να προκύπτει κορεσμός», ανέφερε χαρακτηριστικά. Κατά τον ίδιο, η ζήτηση αυτή την περίοδο αφορά πολλά διαφορετικά προϊόντα φιλοξενίας, από ξενοδοχεία 4 ή 5 αστέρων μέχρι μονάδες που απευθύνονται σε νέους (youth hostels), επώνυμες κατοικίες ενταγμένες σε ξενοδοχεία/τουριστικά θέρετρα, αλλά και εξυπηρετούμενα διαμερίσματα (serviced apartments), δηλαδή επιπλωμένες κατοικίες που μπορούν να συνδυάζουν και ξενοδοχειακές υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, υπάρχει ανάγκη για επιμέρους προϊόντα, κάτι που απομακρύνει τον κίνδυνο να προκύψει υπερπροσφορά ξενοδοχειακών ακινήτων. Σύμφωνα με στελέχη του κλάδου, οι θετικές προοπτικές για τη μελλοντική πορεία της Αθήνας ως τουριστικού προορισμού ενισχύονται ακόμα περισσότερο, αν συνεκτιμηθεί το πόσο χαμηλή ήταν η αφετηρία από την οποία έχει ξεκινήσει, συγκριτικά με άλλες μεγάλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, που δεν διαθέτουν καν τον αρχαιολογικό και ιστορικό πλούτο της ελληνικής πρωτεύουσας.

> **Στελέχη της αγοράς δεν ανησυχούν για την εμφάνιση φαινομένων υπερπροσφοράς.**

Μεγάλη κινητικότητα

Οι εταιρείες επένδυσης και ανάπτυξης ακινήτων, οι τουριστικοί και ξενοδοχειακοί όμιλοι, ακόμα και κατασκευαστικοί όμιλοι, φαίνεται να συμφωνούν με τις εν λόγω απόψεις, όπως αποδεικνύεται από τη μεγάλη κινητικότητα των τελευταίων 18 μηνών. Για παράδειγμα, η Εθνική Πανγαία ΑΕΕΑΠ προχωράει τον σχεδιασμό της για την ανάπτυξη δύο νέων boutique ξενοδοχείων στο εμπορικό τρίγωνο της πόλης. Κατ' αρχάς, στη συμβολή των οδών Μητροπόλεως 23 και Πατρώου 8, σε ακίνητο της εισηγμένης θα λειτουργήσει το πρώτο ξενοδοχείο παγκοσμίως, που θα απευθύνεται σε λάτρεις της γαστρονομίας.

Το Ergon House θα εκτείνεται σε τέσσερις ορόφους, θα διαθέτει χώρους εστίασης και παντοπωλείο. Στο παρελθόν, στο ακίνητο στεγαζόταν το Ινστιτούτο Θερβάντες. Μπουτίκ ξενοδοχείο θα λειτουργήσει η Πανγαία και σε άλλο κτίριο που απέκτησε το 2018, στη συμβολή των οδών Ερμού 66 και Αγ. Ειρήνης 7. Πρόκειται για ακίνητο 2.525 τ.μ., το τίμημα κτήσης του οποίου ήταν 5,7 εκατ. ευρώ, ενώ θα δαπανηθούν επιπλέον 1,3 εκατ. ευρώ για τη διαμόρφωσή του σε κτίριο μεικτής χρήσης, καθώς στο ισόγειο θα λειτουργεί και κατάστημα.

Επίσης επί της Μητροπόλεως, αναμένεται εντός του 2019, η λειτουργία του δεύτερου ξενοδοχείου στην Αθήνα από τον όμιλο Ν. Δασκαλαντωνάκη-Grecotel, στο κτίριο που στέγαζε στο παρελθόν το κατάστημα του ομίλου Χυτήρογλου. Στην περιοχή της Ομόνοιας και συγκεκριμένα στη συμβολή των οδών Πειραιώς 10 και Ζήνωνος, ετοιμάζεται τετράστερο ξενοδοχείο 49 δωματίων από τον κινεζικό όμιλο CTY, μια επένδυση 4,15 εκατ. ευρώ. Σε τεσσάρων αστέρων ξενοδοχείο θα μετατραπεί και το κτίριο των 2.780 τ.μ. στην οδό Φειδίου 12 (όπισθεν Τιτάνια) που στέγαζε τα γραφεία της εφημερίδας «Απογευματινή» μέχρι το 2010. Στις νέες ξενοδοχειακές επενδύσεις θα πρέπει να συμπεριληφθεί και το ξενοδοχείο που ετοιμάζει η Pygma Hellas με τη μετατροπή κτιρίου που βρίσκεται επί των οδών Καραϊσκάκη 7 και Χριστοκοπίδου στην περιοχή του Ψυρρή.

«Θησαυρός» τα εγκαταλελειμμένα κτίρια των ασφαλιστικών ταμείων

Οι μεγάλοι ωφελημένοι από την αυξημένη ζήτηση για νέα ξενοδοχεία είναι τα ασφαλιστικά ταμεία, που ύστερα από δεκαετίες βλέπουν την ακίνητη περιουσία τους να αποκτά και πάλι αξία και τα έσοδά τους να απογειώνονται.Μάλιστα, επειδή ακριβώς τα Ταμεία συγκαταλέγονται στους μεγαλύτερους ιδιοκτήτες ακινήτων στο κέντρο της Αθήνας, διαθέτουν και το απαιτούμενο μέγεθος για τη διαμόρφωση μεγαλύτερων ξενοδοχείων πέντε αστέρων ή και τεσσάρων αστέρων, ανάλογα με την περίπτωση. Η πιο πρόσφατη εξέλιξη αφορά την εύρεση του νέου μισθωτή του Esperia Palace, στην οδό Σταδίου 22 και Εδουάρδου Λω. Στον σχετικό διαγωνισμό που ολοκληρώθηκε εντός της εβδομάδας, την υψηλότερη προσφορά με μηνιαίο μίσθωμα 95.800 ευρώ (σχεδόν διπλάσιο από το ελάχιστο ζητούμενο των 54.000 ευρώ!) προσέφερε ο ισραηλινός όμιλος Fattal Group. Το ακίνητο είναι ιδιοκτησίας ΕΦΚΑ και θα επαναλειτουργήσει ως ξενοδοχείο πέντε αστέρων, μετά τις εργασίες ανακατασκευής. Πρόσφατα ολοκληρώθηκε και ο διαγωνισμός για την επαναλειτουργία του ξενοδοχείου «Κάνιγγος 21», στην ομώνυμη πλατεία. Την εκμετάλλευση του ακινήτου θα αναλάβει ο όμιλος της Zeus International, η οποία λειτουργεί και τα ξενοδοχεία της αμερικανικής Wyndham, μεταξύ άλλων στην πλ. Καραϊσκάκη. Το συγκεκριμένο κτίριο είναι ιδιοκτησίας του Ταμείου Επαγγελματικής Ασφάλισης Επικούρησης Ασφαλιστών και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και αναμένεται να λειτουργήσει ως μονάδα τεσσάρων αστέρων. Αντιστοίχως, στα μέσα του έτους, το ακίνητο του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου, στη συμβολή των οδών Ακαδημίας και Ομήρου, μισθωμένο από τη λιβανέζικων συμφερόντων Yasbek Hotel Establishment για περίοδο 30 ετών (με δυνατότητα ανανέωσης για άλλα 10), αναμένεται να λειτουργήσει ως Academia. Θα πρόκειται για το πρώτο ξενοδοχείο της αλυσίδας Autograph του ομίλου Marriott.Στην πλατεία Συντάγματος, στη συμβολή των οδών Πανεπιστημίου και Κριεζώτου, δρομολογείται η μετατροπή του πρώην κτιρίου γραφείων της ΑΤΕ σε ξενοδοχείο. Πρόκειται για κτίριο του Αλληλοβοηθητικού Ταμείου Πρόνοιας Πρώην Εργαζομένων ΑΤΕ, που θα φέρει την επωνυμία Mgallery του ομίλου Accor Hotels, σε μια επένδυση άνω των 20 εκατ. ευρώ. Το κτίριο έχει μισθωθεί από τον όμιλο Λάμψα Α.Ε.

Αλλο ένα ξενοδοχείο τεσσάρων αστέρων στην ευρύτερη περιοχή της Ομόνοιας προωθείται αυτήν την περίοδο από την Dimand Real Estate, σε κοινοπραξία με την EBRD. Η Dimand επικράτησε σε σχετικό διαγωνισμό παραχώρησης εκμετάλλευσης του Σαρόγλειου Μεγάρου, στην οδό Σταδίου 65, τον οποίο πραγματοποίησε πριν από λίγους μήνες το ΜΤΣ, που είναι και ο κύριος ιδιοκτήτης του κτιρίου. Σύμφωνα με πληροφορίες, το κόστος της επένδυσης αναμένεται να ανέλθει σε 18 εκατ. ευρώ, ενώ εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί σε περίπου 18 μήνες.

Τον Ιούνιο του 2019 αναμένεται να ξεκινήσουν και οι εργασίες μετατροπής ενός ακόμα ακινήτου του ΜΤΣ σε μπουτίκ ξενοδοχείο 44 δωματίων. Πρόκειται για κτίριο πλησίον της πλατείας Συντάγματος και συγκεκριμένα στη συμβολή της οδού Κολοκοτρώνη με την οδό Βουλής. Το ακίνητο εκμισθώνεται για τα επόμενα 20 χρόνια από την Intracom Holdings.

Σε λεωφόρο υπερπολυτελών μονάδων μετατρέπεται σταδιακά η Συγγρού

Από τον ξενοδοχειακό «οργασμό» δεν ξεφεύγει ούτε η λεωφόρος Συγγρού, η οποία γνωρίζει νέες εποχές δόξας, χάρη στη λειτουργία σειράς νέων ή ανακαινισμένων πολυτελών μονάδων, τόσο μικρού όσο και μεγάλου μεγέθους, ανάλογα με το εκάστοτε διαθέσιμο ακίνητο. Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό ότι η έμφαση των επενδυτών δίνεται πλέον σε όλο το μήκος του άξονα, τόσο στο «στενό» τμήμα, που βρίσκεται κοντά στην Ακρόπολη (και επομένως είναι περιζήτητο αυτήν την εποχή), όσο και πιο νότια, αρχίζοντας από τις ανανεωμένες πεντάστερες μονάδες και μέχρι το Δέλτα, όπου η λειτουργία του Κέντρου Πολιτισμού Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος έχει δώσει νέα πνοή στην περιοχή.

Αρχής γενομένης από τις νέες αφίξεις, μεταξύ άλλων, αυτήν την περίοδο ολοκληρώνεται η ανακατασκευή κτιρίου στην οδό Φαλήρου και παρόδου της Συγγρού (αρ. 34) από την Μπλε Κέδρος ΑΕΕΑΠ, την επενδυτική εταιρεία ακινήτων της οικογένειας Ευμορφίδη (Coco-Mat κτλ.). Πρόκειται για επένδυση της τάξεως των 10 εκατ. ευρώ, που αφορά πεντάστερη μονάδα. Μάλιστα, η εταιρεία προχώρησε πρόσφατα στην αγορά ενός ακόμα κτιρίου, επίσης στην οδό Φαλήρου στο Κουκάκι. Συγκεκριμένα, η εταιρεία πλειοδότησε για την απόκτηση ενός πολυώροφου σταθμού αυτοκινήτων, συνολικής επιφάνειας 5.530 τ.μ., καταβάλλοντας το συνολικό ποσό του 1,38 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για διατηρητέο κτίριο, το οποίο βρίσκεται στη συμβολή των οδών Φαλήρου 22 και Δημητρακοπούλου 21-23-25 στην Αθήνα και αποτελείται από δύο υπόγεια και έξι ορόφους ανωδομής. Σύμφωνα με πληροφορίες και το εν λόγω ακίνητο θα ανακατασκευαστεί ώστε να λειτουργήσει ως ξενοδοχείο, αποτελώντας τη δεύτερη επένδυση της εταιρείας στον τομέα της φιλοξενίας στην περιοχή της Ακρόπολης. Στο στάδιο της ολοκλήρωσης βρίσκεται αυτήν την περίοδο και το Niche Hotel, στη συμβολή της Συγγρού με την οδό Βούρβαχη, επίσης πέντε αστέρων.

Νωρίτερα εντός του 2018 και συγκεκριμένα το καλοκαίρι, ξεκίνησε τη λειτουργία του το Grand Hyatt, μόλις το δεύτερο της αλυσίδας σε ολόκληρη την Ευρώπη μετά το Βερολίνο. Πρόκειται για το πρώην Athens Ledra, το οποίο εξαγοράστηκε στο πλαίσιο σχετικού διαγωνισμού της Alpha Bank από τον όμιλο επενδυτών της αμερικανικής Hines, της Henderson Park και της εταιρείας Kokari Knossian Group, συμφερόντων Τίνας και Γιάννη Δασκαλαντωνάκη. Το τίμημα ανήλθε σε 33 εκατ., ενώ δαπανήθηκαν επιπλέον 20 εκατ. ευρώ για την ανακαίνισή του.

Εντός του καλοκαιριού λειτούργησε εκ νέου και το Athens Marriott, πιο νότια, στη θέση του πρώην Metropolitan του ομίλου Χανδρή. Το περυσινό καλοκαίρι ξεκίνησε τη λειτουργία ένα ακόμα ξενοδοχείο στη Λ. Συγγρού, αυτή τη φορά τεσσάρων αστέρων. Ο λόγος για το B4B Athens 365, που βρίσκεται κοντά στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Ιδρύματος Ωνάση.

Ο άξονας της Συγγρού εκτιμάται ότι θα λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος με την υπό διαμόρφωση Αθηναϊκή Ριβιέρα. Μάλιστα, όπως αναφέρει η Arbitrage Real Estate σε πρόσφατη ανάλυσή της για την αγορά των ξενοδοχείων, «στην Αθήνα γενικά, οι ταξιδιωτικοί πράκτορες (tour operators) δεν έχουν μεγάλο ρόλο, γεγονός που δημιουργεί ευκαιρία για περαιτέρω ανάπτυξη του προορισμού, εφόσον εμπλακούν περισσότερο. Οπως σημειώνουν χαρακτηριστικά, η παράκτια περιοχή της Αθήνας (Λ. Ποσειδώνος) προσφέρει από τις μεγαλύτερες δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης στην Ευρώπη, εφόσον η Αθήνα καταφέρει να ενταχθεί ως προορισμός μεγάλων πρακτορείων. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να υποδέχεται συστηματικά επισκέπτες από το εξωτερικό για περισσοτέρους από 10 μήνες, αυξάνοντας αντίστοιχα τη μέση διανυκτέρευσή τους και τα σχετικά έσοδα από την παραμονή τους.

Blue Air
smart flying

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΖΩΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ
ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019

Blue Air
smart flying

Για την έκθεση «Παλαιολόγειες αντανακλάσεις στην τέχνη της Κύπρου (1261-1489)» συγκεντρώθηκαν περισσότερα από 50 έργα απ' όλη την Κυπρο.

Νέα δυναστεία με υψηλή τέχνη

Η παλαιολόγεια τέχνη είχε πρωταγωνιστική θέση στα καλλιτεχνικά τεκταινόμενα της Φραγκοκρατούμενης Κύπρου

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η έκθεση «Παλαιολόγειες αντανακλάσεις στην τέχνη της Κύπρου (1261-1489)» εγκαινιάστηκε την περασμένη Τρίτη 29 Ιανουαρίου στο Βυζαντινό Μουσείο του Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄. Η έκθεση παρουσιάζεται με αφορμή την ολοκλήρωση του «Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018», σε συνεργασία του Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ με το νεοσύστατο Υφυπουργείο Τουρισμού (η δράση είχε ξεκινήσει από την εποχή του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού). Στόχος της έκθεσης είναι να δείξει τον πρωταγωνιστικό ρόλο που είχε η παλαιολόγεια τέχνη στο περιβάλλον της φραγκοκρατούμενης Κύπρου και την εξέλιξή της, από την ίδρυση της Δυναστείας των Παλαιολόγων, με τον Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο έως το 1489, οπότε και η Κύπρος περνάει στα χέρια των Βενετών.

Μέσα από τη θεματική αυτή έκθεση και έπειτα απ την επισταμένη έρευνα του υλικού γίνεται σαφές πως η τέχνη της Κύπρου μπολιάζεται και επηρεάζεται από την υψηλή τέχνη των Παλαιολόγων, αν και ακόμη ακολουθείται η τεχνοτροπία του 12ου αιώνα. Για την έκθεση συγκεντρώθηκαν περισσότερα από 50 έργα (εικόνες, τοιχογραφίες, χειρόγραφα και έργα μικροτεχνίας), στα οποία αποτυπώνεται η μεταφύτευση της νέας τεχνοτροπικής τάσης της Κωνσταντινούπολης στην Κύπρο, καταγράφοντας παράλληλα και επιρροές από τη Δύση. Τα έργα που εκτίθενται προέρχονται από τις συλλογές του Βυζαντινού Μουσείου του Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, την Αρχιεπισκοπική περιφέρεια, την Ιερά Μητρόπολη Λεμεσού και την Ιερά Μονή Οσίου Νεοφύτου στην Τάλα της Πάφου.

Η Παλαιολόγεια Τέχνη

Κατά τον 13ο αιώνα, η τέχνη της Κύπρου ακόμη πορεύεται με τον καλλιτεχνικό τρόπο του 12ου αιώνα, επαναλαμβάνοντας τα μοτίβα του. Ωστόσο, οι επαφές με τη Βασιλεύουσα, μετά τη διάλυση της Λατινικής Αυτοκρατορίας της Κωνσταντινούπολης, το 1261, εντείνονται, δίνοντας έτσι την ευκαιρία και στην τέχνη να μεταλαμπαδευτεί στην Κύπρο. Εκείνη την περίοδο αρχίζει να παρατηρείται στις εικόνες υποχώρηση της γραμμής και το πλάσιμο των προσώπων να γίνεται πιο μαλακό. Χαρακτηριστικό της νέας τεχνοτροπίας, μεταξύ άλλων, είναι η προσπάθεια για απόδοση της ψυχολογικής διάθεσης και των όγκων των μορφών, τον αρμονικό συνδυασμό λαμπερών χρωμάτων και το μαλακό πλάσιμο των πτυχώσεων των ενδυμάτων. Ένα ενδιαφέρον στοιχείο που παρατηρείται εκείνη την περίοδο είναι ότι πυκνώνουν οι απεικονίσεις επώνυμων δωρητών, με φωτοσκίαση στα πρόσωπα και ενδυματολογία ζωγραφισμένη εκ του φυσικού, η οποία ανταποκρίνεται στη μόδα της εποχής. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του νεκρικού πορτρέτου της Μαρίας Ξηρού, στην εικόνα με τον Χριστό, Αγγέλους και δωρητές. Η μελαγχολική μορφή της Μαρίας αποδίδεται με ιδιαίτερη επιμέλεια και θυμίζει ανάλογα πρόσωπα στη Μονή της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη.

Μία ακόμη καινοτομία που εμφανίζεται στη ζωγραφική της Κύπρου από το β΄ μισό του 14ου αιώνα είναι οι νεκρικές εικόνες.

> *Ενδιαφέρον στοιχείο που παρατηρείται είναι ότι πυκνώνουν οι απεικονίσεις επώνυμων δωρητών, με φωτοσκίαση στα πρόσωπα και ενδυματολογία ζωγραφισμένη εκ του φυσικού, η οποία ανταποκρίνεται στην εποχή.*

Μία ακόμη καινοτομία που εμφανίζεται στη ζωγραφική της Κύπρου από το β΄ μισό του 14ου αιώνα είναι οι νεκρικές εικόνες. Το θέμα αυτό απεικονίζουν αρχικά τέσσερις ιδιόμορφες εικόνες: ο Χριστός με Αγγέλους και δωρητές, ο άγιος Ελευθέριος, το τεμάχιο με δωρητές και η μεταγενέστερη εικόνα της αγίας Παρασκευής, οι οποίες προέρχονται από τον ναό της Παναγίας Χρυσαλινιώτισσας στη Λευκωσία. Είναι ιδιαίτερα στενόμακρες και στο κάτω τμήμα τους απεικονίζουν τους νεκρούς με τα μάτια ανοικτά και τα χέρια σταυρωμένα, όπως οι τεθνεώτες στις γοτθικές ταφόπλακες της περιόδου. Λόγω του ασυνήθιστα στενόμακρου σχήματός τους είναι δυνατόν να εικάσουμε ότι κάλυπταν πεσσούς στο εσωτερικό των ναών.

Οι σχέσεις της Κύπρου με την Κωνσταντινούπολη κατά την παλαιολόγεια περίοδο παραμένουν στενές, λόγω των δεσμών που ακόμη έχει η Ελληνική Εκκλησία της νήσου με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, αλλά και λόγω του γάμου της πριγκίπισσας Ελένης Παλαιολογίνας με τον βασιλέα της Κύπρου, Ιωάννη Λουζινιάν. Έτσι, τα νέα εικονογραφικά θέματα που εισάγονται τότε στο Βυζάντιο, όπως ο Ακάθιστος Ύμνος, η Ρίζα Ιεσσαί και η χρήση στοιχείων της Αρχαιότητας (π.χ. μορφές αρχαίων Ελλήνων φιλόσοφων), μεταγγίζονται και στην Κύπρο, φέροντας όλα τα χαρακτηριστικά τους: αφηγηματική διάθεση, πρωσοπογραφικά στοιχεία, μνημειακότητα των παραστάσεων και μεταλλικές λάμψεις στα ενδύματα.

Μεταβυζαντινή ζωγραφική

Από το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα ξεκινά και η συστηματική αναγραφή ονομάτων ζωγράφων, όπως του Μηνά εκ Μυριανθούσης, ο οποίος υπογράφει την εικόνα της Παναγίας Οδηγήτριας από τη Μονή Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου στον Κουτσοβέντη, ο οποίος και τοιχογραφεί το 1474 τον ναό του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στον Πεδουλά. Ο ζωγράφος Φίλιππος Γουλ τοιχογραφεί το 1495, σύμφωνα με επιγραφή, τον Άγιο Μάμα στον Λουβαρά και το 1505 τον Τίμιο Σταυρό του Αγιασμάτη. Στην πρώιμη ζωγραφική παραγωγή του ίδιου ζωγράφου αποδίδεται η εικόνα με τους αγίους Ιωάννη Καλυβίτη, Θεοδόσιο Κοινοβιάρχη και Αλέξιο άνθρωπο του Θεού, που ανήκει στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου, η οποία παρουσιάζει έντονες ομοιότητες τόσο με την εικόνα του αγίου Ιωάννου Προδρόμου από τον ναό της Αγίας Παρασκευής στον Παλαιόσοφο Κερύνειας, όσο και με το τεμάχιο εικόνας με τον Απόστολο Πέτρο από τον ναό της Παναγίας Ασίνου στο Νικητάρι.

Δίγλωσσος κατάλογος

Την έκθεση συνοδεύει δίγλωσσος (ελληνικά-αγγλικά) εικονογραφημένος κατάλογος, στον οποίο γράφουν οι βυζαντινολόγοι πανεπιστημιακοί και ερευνητές Michele Bacci, Δημήτριος Τριανταφυλλόπουλος, Χαράλαμπος Χοτζάκογλου, Ελισάβετ Γιώτα, Χρυσοβαλάντης Κυριάκου, Χριστόδουλος Χατζηχριστοδούλου, Ανδρέας Γιακόβλεβιτς και Ιωάννης Ηλιάδης, ο οποίος επιμελήθηκε την έκθεση και τον κατάλογο. Στη μουσειολογική μελέτη της έκθεσης συνέβαλε ο αρχιτέκτονας Σπύρος Νάσαινας.

info

«Παλαιολόγειες αντανακλάσεις στην τέχνη της Κύπρου (1261-1489)», Βυζαντινό Μουσείο και Πινακοθήκη, Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, Πλατεία Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, Λευκωσία. Διάρκεια έκθεσης έως 30 Ιουλίου. Πληροφορίες 22430008, www.makariosfoundation.org.cy

Ατζέντα

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

3.2.19-9.2.19

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Παρουσίαση βιβλίου

Η Ένωση Λογοτεχνών Κύπρου και η Ένωση Καλλιτεχνών και Συγγραφέων (Τουρκοκυπρίων) διοργανώνουν κοινή εκδήλωση για την τελετή βράβευσης των νέων Κυπρίων λογοτεχνών που κέρδισαν τον δικοινοτικό διαγωνισμό συγγραφής διηγήματος (2017-2018) και την παρουσίαση των βραβευμένων έργων. Την παρουσίαση θα κάνουν οι Γιώργος Φράγκος και η Εμέλ Καγιά. Δευτέρα, 4 Φεβρουαρίου, ώρα 7:00 μ.μ. Σπίτι της Συνεργασίας, (παρά το Λήδρα Πάλας).

ΘΕΑΤΡΟ

«Το μπουφάν της Χάρλευ» με Σαντοριναίου

«Το μπουφάν της Χάρλευ» είναι ένας συγκλονιστικός μονόλογος διάρκειας 45 λεπτών του σπουδαιότερου σήμερα εν ζωή Έλληνα θεατρικού συγγραφέα Βασίλη Κατσικονούρη που αγγίζει ένα καυτό θέμα των ημερών μας, με πολλαπλά μηνύματα και πολλαπλούς αποδέκτες. Επί σκηνής η σπουδαία Αννίτα Σαντοριναίου που δίνει ρεσιτάλ ερμηνείας με ένα έργο απολογίας της προηγούμενης γενιάς προς τις νεότερες γενιές που δεν έχουμε καταφέρει να τους προσφέρουμε παρά μόνο αδιέξοδα και απόγνωση. Η σκηνοθεσία είναι του Γιώργου Μουαΐμη. Ένα έργο που ακροβατεί ανάμεσα στην κωμωδία και το δράμα, την τρυφερότητα και την απόγνωση, το θυμό και τη συγχώρεση, για την ακύρωση των προσδοκιών μιας μάνας, για τη ζωή που δεν έζησε και που δεν έχει άλλη διέξοδο από την καταφυγή στο «πάλι καλά», σανίδα σωτηρίας για να αντλήσει δύναμη να πάει παρακάτω. Παραστάσεις μέχρι Τετάρτη, 27 Φεβρουαρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Αίθουσα Μελίνα Μερκούρη, λεωφόρος Αθηνάς, Πύλη Αμμοχώστου, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 99231214, culturalservice@nicosiamunicipality.org.cy**

ΘΕΑΤΡΟ

«Το όνομά μου είναι Σέρλοκ Χολμς»

Ο Μάριος Ιωάννου και η Μαρίνα Μακρή παρουσιάζουν και στη Λευκωσία, μετά από τις παραστάσεις στη Λεμεσό, την επιτραπέζια παράσταση τους με τίτλο «Η Περιπέτεια του Γαλάζιου Γρανάτη». Η παράσταση είναι η πρώτη μιας σειράς θεατρικών επεισοδίων που θα ακολουθήσουν με γενικό τίτλο «Το όνομά μου είναι Σέρλοκ Χολμς». Οι δυο ηθοποιοί καλυμμένοι με μαύρα κρατώντας δυο κλεφτοφάναρα εισβάλλουν στο θέατρο όχι για να το ληστέψουν μα για να δημιουργήσουν ένα παράδοξο θέαμα. Να φωτίσουν με ένα ιδιαίτερο τρόπο μια σκοτεινή ιστορία και να μεταφέρουν τους θεατές στο παγωμένο Λονδίνο του 1889 ως προς την εξερεύνηση ενός απίθανου μυστήριου. Αντικείμενα καθημερινής χρήσης και διακοσμητικά, που βρίσκονται σε ένα τραπέζι γίνονται πρωταγωνιστές της ιστορίας και οι δύο ηθοποιοί σαν αόρατοι χειριστές μαριονέτων προσκαλούν το θεατή σε ένα σύμπαν όπου ένα μπουκάλι ελαιόλαδο ή ένα κουτί σπίρτο αποκτούν λόγο και χαρακτήρα. Η ιστορία ανήκει στην ανθολογία «Οι Περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς» του Άρθουρ Κόναν Ντόιλ. Παραστάσεις στη Λευκωσία: 4 και 5 Φεβρουαρίου, Πολιτιστικό Ίδρυμα Άρτος, λεωφόρος Αγ. Ομολογητών 64, Λευκωσία. **Πληροφορίες και κρατήσεις στο 99286908 και 99942966.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Κονσέρτο κλασικής μουσικής

Το Γαλλικό Ινστιτούτο Κύπρου διοργανώνει κονσέρτο κλασικής μουσικής - φλάουτο, κιθάρα, βιόλα με τους Virginie Bove (φλάουτο), Βασίλειο Αβραάμ (κιθάρα) και Sinem Sadrazam (βιόλα). Το πρόγραμμα περιλαμβάνει Francesco Molino: Grand Trio Concertant op.3. Gabriel Faure: Pavane op.50. Johann Kaspar Mertz: Divertissement uber Motive der Oper Der Prophet op.32. Leo Brouwer : Paisajes, Retratos y Mujeres, Retrato de Wagner con Mathilde Mujer bailando un Minuetto. La pasi n seg n Dowland. Σάββατο, 9 Φεβρουαρίου, ώρα 8:00 μ.μ. Αίθουσα Καστελλιώτισσα, Αγίου Μάρωνα, Πύλη Πάφου, Παλαιά Λευκωσία.
Πληροφορίες τηλ. 22459333, contact@ifchypre.org.
Είσοδος Ελεύθερη.

ΕΚΘΕΣΗ

«Παλαιολόγειες αντανακλάσεις στην τέχνη της Κύπρου (1261-1489)»

Με την ολοκλήρωση του «Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018», το Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ και το Υφυπουργείο Τουρισμού παρουσιάζουν τη θεματική έκθεση «Παλαιολόγειες αντανακλάσεις στην τέχνη της Κύπρου (1261-1489)». Η έκθεση προβάλλει την ακτινοβολία της Κωνσταντινούπολης και καταδεικνύει τον ηγεμονικό ρόλο της παλαιολόγειας τέχνης στο περιβάλλον της φραγκοκρατούμενης Κύπρου. Την έκθεση συνοδεύει δίγλωσσος (ελληνικά-αγγλικά) εικονογραφημένος κατάλογος. Ωράριο: Δευτέρα - Παρασκευή: 09:00-16:30 και Σάββατο: 09:00-13:00. Διάρκεια έκθεσης έως 30 Ιουλίου. Βυζαντινό Μουσείο και Πινακοθήκη, Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, πλατεία Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλ. 22430008, www.makariosfoundation.org.cy**

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

«Χριστόφορος Σάββα, πρόωρα παρών»

Η Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Τέχνης εγκαινιάζει τον νέο της χώρο με τη μεγάλη έκθεση για τον πρωτοπόρο καλλιτέχνη που έφυγε πρόωρα από τη ζωή, με τίτλο: «Χριστόφορος Σάββα, πρόωρα παρών». Στην έκθεση παρουσιάζονται περισσότερα από 130 έργα του Χριστόφορου Σάββα (1924-1968). Με την έκθεση αποδίδεται φόρο τιμής σε μια μεγάλη μορφή της κυπριακής τέχνης. Η έκθεση υλοποιείται με την ευκαιρία της διπλής πεντηκοστής επετείου που σχετίζεται, αφενός, με τη συμμετοχή του Χριστόφορου Σάββα στην ιστορική πρώτη παρουσίαση της Κύπρου στην Μπιενάλε Βενετίας το 1968 και, αφετέρου, με τον θάνατο του σημαντικού αυτού καλλιτέχνη, την ίδια χρονιά. Διάρκεια έκθεσης έως 31 Μαρτίου 2019. Ώρες λειτουργίας: Τρίτη - Κυριακή 10:00 π.μ.-6:00 μ.μ., Σάββατο 11:00π.μ.-8:00 μ.μ. Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Τέχνης - ΣΠΕΛ, έναντι Πύλης Αμμοχώστου, Αμμοχώστου 73, Λευκωσία. **Πληροφορίες info@moca.org.cy**

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Οι σκηνοθέτες της... μεσοβασιλείας

«**Πιστεύετε** ότι αδικήθηκαν οι ελληνικές ταινίες της δεκαετίας του '80;» ρώτησα τον σκηνοθέτη Γιώργο Καρυπίδη σε μια τηλεοπτική συνέντευξή μας για την ΕΤ1 το 2007. «Δεν μου είναι εύκολο να πω αν αδικήθηκαν. Απωθήθηκαν θα έλεγα. Αλλες υπερτιμήθηκαν άλλες υποτιμήθηκαν. Ήταν μια περίοδος μεσοβασιλείας που δεν έχει αξιολογηθεί σωστά», απάντησε στιβαρά και μειλίχια, όπως ήταν ο ίδιος και όπως μιλούσε. Τον Γιώργο Καρυπίδη αποχαιρετίσαμε στο Α΄ Νεκροταφείο την περασμένη Τρίτη. Πέθανε σε ηλικία 73 ετών, αποσυρμένος αρκετά χρόνια λόγω προβλημάτων υγείας. Φίλοι, συνεργάτες, συνοδοιπόροι, όσοι συγκεντρώθηκαν, ήταν πολύ συγκινημένοι και θλιμμένοι. Με τη θλίψη που συνδέεται καμιά φορά με την ηλικία και τη γενιά: οι άνθρωποι νιώθουν να είναι όλο και λιγότερο ορατοί, όλο και λιγότερο παρόντες. Κι αυτό ανεξάρτητα από το πόσο είναι δραστήριοι και παραγωγικοί. Καμιά φορά η υπερδραστηριότητα είναι ενδεικτική αυτής ακριβώς της αγωνίας, του διάφανου, του σχεδόν αόρατου.

«Ανήκετε στην κινηματογραφική γενιά του '80, που τη χαρακτήριζε μια απόκλιση, κάποτε και μεγάλη, ανάμεσα στην περιγραφή και στην καταγραφή. Ανάμεσα στη θεωρία και στην πράξη», είχα επισημάνει στον συνομιλητή μου. «Ήταν η δεκαετία η πιο προβληματική αλλά και προβληματισμένη στο ελληνικό σινεμά», απάντησε. Ανέλυσε μεστά και με οικονομία, όπως συνήθιζε, τους λόγους, ανατρέχοντας στη –μικρή– ελληνική κινηματογραφική ιστορία, συνδέοντάς τη με τα βιώματα της γενιάς τους, τις σπουδές τους. «Εισπράττουμε την ακμή και την παρακμή. Είμαστε το "μετά" από μια ακμή και είναι εμφανές στις ταινίες μας. Βιώνουμε την απώλεια ενός πράγματος, χωρίς να έχει επιτευχθεί το καινούργιο», συμπλήρωσε. Δύο χρόνια μετά τη μεγάλη έκθεση στην Τεχνόπολη «GR80s. Η Ελλάδα του Ογδόντα», με επιστημονικούς υπεύθυνους τους πανεπιστημιακούς Παναγή Παναγιωτόπουλο και Βασίλη Βαμβακά, που ανακίνησε τις πολλές αντιφατικές εγγραφές στη συλλογική μνήμη, προστίθενται συχνά πυκνά περιστατικά που εμπλουτίζουν το αρχικό παζλ. Η κάθε φορά αναμέτρηση με το παρελθόν βοηθάει στην αξιολόγηση του παρόντος. Η τελευταία δεκαετία του Ψυχρού Πολέμου και «της μεγάλης σταθερότητας», όπως έχει χαρακτηριστεί, άφηνε χώρο σε μακροσκελείς συζητήσεις και ομφαλοσκοπήσεις. Σήμερα, αν θεωρήσουμε ότι η «κουβέντα» έχει μεταφερθεί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ούτε η ζύμωση είναι ίδια, ούτε η άρνηση, ούτε η κατάφαση, ούτε η παραγόμενη σκέψη. Τότε, ο ελληνικός κινηματογραφικός χώρος ήταν εξαιρετικά εσωστρεφής –με ελάχιστες εξαιρέσεις– περιορισμένης εμβέλειας, το κοινό απουσίαζε από τις προβολές των ταινιών, η αναζήτηση της ταυτότητας αναμόχλευε ιστορίες από το παρελθόν, μαζί με αναφορές στη λαϊκή παράδοση. Οι «ρίζες» σε μια αγωνιώδη, σχεδόν, αναψηλάφηση. Κι όμως· η δεκαετία του '80 στο ελληνικό σινεμά που προσπερνιέται βιαστικά ως η μακρά περίοδος με τα «βαθιά χασμουρητά», ανέδειξε και πνεύματα αναρχικά και ανένταχτα, τολμηρά στην αισθητική τους, με ποιητική προσέγγιση της πραγματικότητας (Σταύρος Τορνές, Δήμος Αβδελιώδης, για να αναφέρουμε δυο μόνο παραδείγματα). Θυμόμαστε τα «Πέτρινα χρόνια» του Παντελή Βούλγαρη, τη «Λούφα και παραλλαγή» του Νίκου Περάκη, τις ταινίες του Θόδωρου Αγγελόπουλου, του Νίκου Παναγιωτόπουλου, του Νίκου Νικολαΐδη. Κι από κοντά πολλοί ακόμη σκηνοθέτες, ένα σώμα συμπαγές και πλήρες, ονόματα που δεν αναφέρουμε γιατί θα καταλήγαμε σε μια λίστα η οποία θα θύμιζε μνημόσυνο είτε πρόκειται για ζώντες δημιουργούς είτε για απελθόντες. Κατά καιρούς γίνονται προσπάθειες να προβάλλονται παραγωγές που γυρίστηκαν τη δεκαετία του '80 (πιο πρόσφατα το πρόγραμμα της ΕΣΠΕΚ «Χαμένη λεωφόρος του ελληνικού σινεμά»), και, όπως φαίνεται, έχουν κοινό. Θεατές που από νοσταλγία ή περιέργεια ανατρέχουν στη φιλμογραφία εκείνης της εποχής.

Ο αποχαιρετισμός στον Γιώργο Καρυπίδη, η σύναξη των ανθρώπων του και των συναδέλφων του, άνοιξε άλλη μια πόρτα στον χρόνο. Βοήθησε, κυρίως, να καταλάβουμε τη διαφορά ανάμεσα στην «απώθηση» και στην «αδικία», στην επανεξέταση και στη νοσταλγία. Απωθούμε ό,τι δεν αξιολογούμε για να πάρει τη θέση του, μέσα μας αλλά και στην αλυσίδα της ελληνικής κινηματογραφίας. Η λήθη γεννά φαντάσματα υπερτιμημένα ή υποτιμημένα. Στους απόντες δεν αξίζει τίποτα από τα δύο.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | *Του* **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Να χαράξει... Υφυπουργείο!

Η προηγούμενη εβδομάδα ήταν πλούσια σε πολιτιστικά νέα – Ω! Ναι – και αυτό μας θέτει προ των ευθυνών μας και δικαιολογία καμία. Έγιναν τα εγκαίνια της Κρατικής Πινακοθήκης Σύγχρονης Τέχνης στο κτήριο ΣΠΕΛ, με εγκαίνια της έκθεσης «Χριστόφορος Σάββα. Πρόωρα παρών». Πραγματικά μία έκθεση για έναν καλλιτέχνη που άφησε το σημάδι του ανεξίτηλο στα καλλιτεχνικά πράγματα του νησιού. Νομίζω δεν θα μπορούσε να είχαν γίνει πιο επιτυχημένα εγκαίνια πινακοθήκης. Αυτό που θα πρέπει να δούμε βέβαια είναι τι θα γίνει με την Πινακοθήκη μετά τον Μάρτιο που τελειώνει η έκθεση. Στα εγκαίνια που λέτε της έκθεσης ο γενικός διευθυντής του Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, διαβάζοντας τον χαιρετισμό του κ. Χαμπιαούρη, μεταξύ άλλων, μίλησε και για την προώθηση νομοσχεδίου για τη δημιουργία Υφυπουργείου Πολιτισμού εντός του α΄ εξαμήνου του τρέχοντος έτους! Λέτε; Είμαι βαθιά πεπεισμένος ότι είναι αδήριτη ανάγκη, αλλά όχι για να εξασφαλίσουμε ημετέρους και να βγάλουμε υποχρεώσεις, αλλά για να αναβαθμίσουμε την πολιτιστική πολιτική μας.

Και μιας και είπα για αναβάθμιση, την προηγούμενη εβδομάδα ανακοινώθηκε ο νέος καλλιτεχνικός διευθυντής του Διεθνούς Φεστιβάλ «Κύπρια» – είχε προκηρυχθεί ανοικτός διαγωνισμός εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Τελικά, για τη θέση προκρίθηκε ο κ. Άντης Παρτζίλης, ο οποίος είναι επικεφαλής του φεστιβάλ τα τελευταία έξι χρόνια. Εντύπωση μου έκανε, που λέτε, η ανακοίνωση των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, σύμφωνα με την οποία προσπάθησαν να αναβαθμίσουν ουσιαστικά το φεστιβάλ και γι' αυτό προχώρησαν σε προκήρυξη ανοικτών προσφορών για αγορά υπηρεσιών. Μάλιστα, είναι ομολογουμένως και αυτό ένα βήμα ότι δεν κάνουμε απευθείας ανάθεση σε κάποιον. Συμφωνώ. Αυτό που μου κινεί ωστόσο το ενδιαφέρον είναι η επιλογή ξανά του κ. Παρτζίλη και δεν υπονοώ σε καμία περίπτωση ότι υπάρχει κάτι το μεμπτό στην επιλογή τού εν λόγω προσώπου. Φαντάζομαι, και δεν έχω κανέναν λόγο να αμφισβητήσω τίποτε και κανέναν, ότι δεν υπήρξε κανένας καλύτερος, πιο φρέσκος με ιδέες και πλούσιο βιογραφικό πλούσιο να καταθέσει πρόταση; Κακά τα ψέματα, ένα φρέσκο, νέο πρόσωπο δίνει άλλον αέρα, σε ένα φεστιβάλ που έχει χάσει τη φρεσκάδα του, που δεν αφήνει καλλιτεχνικό αποτύπωμα εδώ και πολλά χρόνια. Με τρομάζει η σκέψη ότι στη χώρα δεν υπάρχουν άνθρωποι που θα ήθελαν να δοκιμαστούν.

Στο γενικότερο πλαίσιο αναβάθμισης του φεστιβάλ εντάσσεται και η μεγαλύτερη ευελιξία και ελευθερία στον καταρτισμό του καλλιτεχνικού προγράμματος – δεν θα ανακατεύονται και πολύ εκεί στις Πολιτιστικές. Ελπίζω οι προηγούμενες ανησυχίες του κ. Παρτζίλη να βρήκαν ευήκοα ώτα εκεί στην Ιφιγενείας και να εισακούστηκαν, αν όχι όλα, μερικά απ' όσα έχει προτείνει. Δεν ξέρω αν μπορεί να στηθεί επαρκώς ένα φεστιβάλ διεθνών προδιαγραφών –όπως το θέλουν να είναι– μέσα σε μερικούς μήνες – μόλις πριν από λίγες μέρες ανακοινώθηκε η υποβολή καλλιτεχνικών προτάσεων, έως τις 22 Φεβρουαρίου – δηλαδή μέσα σε έναν μήνα θα πρέπει να υποβληθούν προτάσεις αξιώσεων, όπως αρμόζει σε ένα διεθνές φεστιβάλ και μέσα σε πέντε περίπου μήνες θα πρέπει αυτές να αξιολογηθούν και να εγκριθούν από τον υπουργό, ο οποίος δεν νομίζω να έχει και ιδιαίτερες αντιρρήσεις, εδώ που τα λέμε.

Για να καταλήξουμε, έχω την πεποίθηση ότι ο κ. Παρτζίλης θα πρέπει να υπερβάλλει εαυτόν για να παραδώσει ένα φεστιβάλ, που θα είναι κάτι παραπάνω από τα προηγούμενα. Μπορεί το λογότυπο να είναι μία νέα αρχή, αλλά και πάλι, πώς αλλάζεις τα πάντα μέσα σε ένα μήνα – για να μη μιλήσω για την αμοιβή των 300 ευρώ, που τη θεωρώ αστεία – ασχέτως αν ο νικητής θα αναλάβει όλες τις εργασίες του Φεστιβάλ. Το Φεστιβάλ Κύπρια 2019 θεωρώ ότι είναι η λυδία λίθος για τα επόμενα φεστιβάλ, αλλά και για το ίδιο το Υπουργείο και τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες. Πιστεύω ακράδαντα στη χάραξη Εθνικής, Κρατικής, Κυβερνητικής –όπως θέλετε ονομάστε την– Στρατηγικής για τον Πολιτισμό. Με μία τέτοια πολιτική θα ξέρουμε τι θέλουμε, πώς το θέλουμε και από ποιους το θέλουμε.

Ο προορισμός του θεάτρου είναι να μιλά

Η Αννίτα Σαντοριναίου εξομολογείται στην «Κ» πώς είναι να ανεβάζει για δεύτερη φορά το «Μπουφάν της Χάρλεϊ»

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η Αννίτα Σαντοριναίου υποδύεται για δεύτερη φορά τον ρόλο της μάνας στον μονόλογο του Βασίλη Κατσικονούρη «Μπουφάν της Χάρλεϊ» σε σκηνοθεσία Γιώργου Μουαΐμη, που παρουσιάζει ο Πολιτιστικός Λαογραφικός Όμιλος Λευκωσίας και συζητάμε μαζί της για τον ρόλο της μάνας και για τον μονόλογο. Η κ. Σαντοριναίου με την πηγαία ευγένειά της μου λέει ότι με αυτόν τον ρόλο δοκιμάστηκε η ψυχή της και ότι αυτή η καταβύθιση στις οδύνες της ανθρώπινης ψυχής έχει κόστος για τον ηθοποιό αυτή, αλλά αυτό το κόστος είναι και κέρδος. Στην ερώτησή μου τι φοβάται περισσότερο μου τονίζει ότι φοβάται τον κάθε είδους φανατισμό, «τον θεωρώ σαν έναν απ' τους μεγαλύτερους κινδύνους σήμερα». Ο μονόλογος αυτός του Βασίλη Κατσικονούρη αυτή τη φορά για την Αννίτα Σαντοριναίου η μάνα του «Μπουφάν» είναι πιο ανθρώπινη.

–Κυρία Σαντοριναίου, τι έχει αλλάξει από την πρώτη φορά που ανεβάσατε το «Μπουφάν της Χάρλεϊ»;

–Έχουν περάσει έξι χρόνια. Πολύ ωμά θα έλεγα ότι έχει μακρύνει ο κατάλογος των θυμάτων της ασφάλτου. Των θυμάτων της οικογενειακής ασυνεννοησίας. Των θυμάτων της συνθηκολόγησης μέσα στα κοινωνικά στεγανά. Των θυμάτων βίας στην οικογένεια (και η βία ίσως είναι πιο τραυματική όταν είναι ψυχολογική). Των θυμάτων της απόγνωσης και της σιωπής. Τα αδιέξοδα, δυστυχώς, οι κοινωνίες τα συντηρούν ή τα ανέχονται. Το θέατρο πρέπει να μιλά. Αυτός είναι ο προορισμός του.

> *«Έχει κόστος για τον ηθοποιό αυτή η καταβύθιση στις οδύνες της ανθρώπινης ψυχής. Αλλά αυτό το κόστος είναι και κέρδος», σημειώνει η κ. Σαντοριναίου για τον ρόλο της μάνας.*

–Τι σας έκανε να θέλετε να το ξαναπαίξετε;

–Όλοι οι λόγοι που σας προανέφερα. Αλλά και ένας ακόμα πολύ σημαντικός. Το «Μπουφάν της Χάρλεϊ» είναι ένα από τα ουσιαστικότερα κείμενα της νεοελληνικής δραματουργίας. Ένα διαμάντι. Χωρίς να κάνει ούτε στιγμή κήρυγμα, έμμεσα, απλά και απέριττα, μπαίνουν μπροστά μας όλα τα προβλήματα και οι αναπηρίες της σύγχρονης οικογένειας, της σύγχρονης κοινωνίας, στους ελληνόφωνους τόπους, στον ενεστώτα χρόνο.

–Τι σας δυσκόλεψε σε αυτόν τον ρόλο; Αυτή τη δεύτερη φορά έχετε δει διαφορές στην προσέγγισή σας;

–Δεν με δυσκόλεψε ο ρόλος. Όμως δοκιμάστηκε η ψυχή μου, όπως δοκιμάζεται σε κάθε βύθιση σ' έναν σημαντικό ρόλο ή σ' ένα σπουδαίο κείμενο. Ο τρόπος που θα το μεταδώσεις προς το κοινό, πρέπει να έχει τη δύναμη να διαπεράσει το κοινό, να το διεγείρει, να το πείσει για τις αλήθειες, με ειλικρίνεια, αλήθεια, ποίηση και ομορφιά. Έχει κόστος για τον ηθοποιό αυτή η καταβύθιση στις οδύνες της ανθρώπινης ψυχής. Αλλά αυτό το κόστος είναι και κέρδος. Αυτή τη δεύτερη φορά που ξανασυναντιέμαι με τη μάνα του «Μπουφάν», νομίζω ότι είναι πιο ανθρώπινη. Μια μάνα όπως πολλές. Στο προηγούμενο ανέβασμα είχα χρησιμοποιήσει την «κλοουνερί», τις τεχνικές του κλόουν, για να βγάζω το κωμικοτραγικό.

«Η κάθε γενιά πρέπει να συναισθάνεται τα λάθη της και να απολογείται στην επόμενη, γιατί έτσι προχωρά με στερεότερα ποδάρια η ιστορία του ανθρώπου».

–Λέτε ότι πρόκειται για ένα έργο απολογίας των παλαιότερων γενεών προς τις νεότερες, έκανε τόσα πολλά λάθη η προηγούμενη;

–Όταν κάνουμε ένα έστω λάθος δεν πρέπει να απολογηθούμε γι' αυτό; Και ποιος είναι ο αναμάρτητος αυτός και ο αλάνθαστος επίσης, που δεν έπεσε σε σφάλμα κάποτε; Γι' αυτό το σφάλμα δεν πρέπει να μιλήσει; Να απολογηθεί; Εάν κάνουμε την υπόθεση ότι τα λάθη είναι όλα των άμυαλων νέων, η αιτία των λαθών τους πού βρίσκεται; Δεν βαραίνει τους σοφότερους παλαιότερους; Η παιδεία, ο πολιτισμός, η κοινωνία, η πολιτεία, η οικογένεια, έδωσαν όπλα; Διεξόδους, εκπολιτισμό, προοπτική; Χώρο στο δικό τους όνειρο; Πέρα απ' τα δικά τους ματαιωμένα όνειρα; Η κάθε γενιά πρέπει να συναισθάνεται τα λάθη της και να απολογείται στην επόμενη, γιατί έτσι προχωρά με στερεότερα ποδάρια η ιστορία του ανθρώπου.

–Η πρωίδα τελικά απολογείται ή βρίσκει ευκαιρία να μιλήσει για όλα όσα φοβόταν ή δεν είχε την ευκαιρία άλλοτε;

–Αχ, αυτή η μανούλα, αυτή η σαλλή μανούλα, πάει εκεί στη φρουρά του εύζωνου γιου της για να του πει όσα δεν του είπε ποτέ. Θα απολογηθεί, θα ονειρευτεί, θα δικαιώσει, θα εξομολογηθεί και θα απαιτήσει να μην πει ποτέ το παιδί της «πάλι καλά» ή «θα περάσουμε», όπως λέμε εδώ στην Κύπρο. «Άμα θέλει να 'ναι λεύτερο, λεύτερο να 'ναι».

–Πώς θα σκιαγραφούσατε τη γυναίκα που υποδύεστε; Ταυτίζεστε με αυτήν;

–Μια μάνα... Με ό,τι περιλαμβάνει η έννοια και η ουσία. Και παρόλο που δεν έκανα παιδιά δικά μου, νομίζω είμαι μάνα κι εγώ. Άρα ταυτίζομαι, ναι.

–Ιδανικά τι θα θέλατε γι' αυτή την παράσταση;

–Το ιδανικό είναι άπιαστο. Έτσι θα σας απαντήσω ότι για μένα ιδανικό θα ήταν να περπατούσα στους δρόμους, μέσα στα λεωφορεία, στις πλατείες, στις καφετέριες, στα υπουργεία, στους συνδέσμους γονέων, στα καφενεία, στις ταβέρνες, στα μπαράκια και να έλεγα αυτό το κείμενο σ' όλους αυτούς. Φτάνει «ιδανικά» να υπήρχαν άνθρωποι με ανοικτά αφτιά, ανοικτές ψυχές για να ακούν.

–Πόσο δύσκολο είναι να κάνετε αυτόν τον μονόλογο; Πώς σας φαίνεται αυτό το θεατρικό είδος;

–Οι μονόλογοι είναι γενικά σκληρό έδαφος. Δεν είναι καθόλου εύκολη η διαχείριση για πολλούς λόγους. Και για τον ηθοποιό και για το κοινό. Είναι ένα στοίχημα που πρέπει να κερδίσεις μόνος. Αλλά στην ουσία δεν είσαι μόνος. Έχεις συμπαίκτες, συμπαραστάτες, συγκοινωνούς σου, το κοινό. Και αν καταφέρεις το κοινό να πηδήξει μέσα στο όχημά σου, γίνεται ένας υπέροχος και ολοζώντανος συνταξιδιώτης και συμπαίκτης. Όσο για το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, πιστεύω πως όταν ένας μονόλογος έχει στόχο καθαρό και ουσία, δεν έχει διαφορά από οποιοδήποτε πολυπρόσωπο έργο.

–Φεύγοντας από την παράσταση τι θα θέλατε να έχει πάρει ο θεατής;

–Ανάταση, ανασκόπηση, αυτοκριτική, ανάβλεψη, αφύπνιση.

–Ποιος νομίζετε ότι είναι σήμερα ο μεγαλύτερος κίνδυνος; Εσείς τι φοβάστε περισσότερο;

–Θα ήμουν πολύ αφοριστική αν έδινα όνομα σε έναν μόνο κίνδυνο. Είναι πολύ μεγάλο θέμα. Θέμα από μόνο του. Θα έλεγα όμως πως φοβάμαι τον φανατισμό. Όποιου είδους. Ίσως τον θεωρώ σαν έναν απ' τους μεγαλύτερους κινδύνους σήμερα. Νομίζω ότι ο φανατισμένος άνθρωπος ούτε ακούει, ούτε βλέπει, ούτε γεύεται και σε τελευταία ανάλυση ούτε ζει. Φανατισμός ίσον «Τρόμος και Αθλιότητα» (Μπέρτολτ Μπρεχτ).

–Τι ζήτησε ο σκηνοθέτης από την Αννίτα Σαντοριναίου σε αυτόν τον ρόλο;

–Την απλή, απέριττη αλήθεια.

«Το μπουφάν της Χάρλεϊ», του Βασίλη Κατσικονούρη, Θέατρο Μελίνα Μερκούρη. Σκηνοθεσία Γιώργος Μουαΐμης. Παραστάσεις: 13, 15, 17, 20, 22, 24, 27 Φεβρουαρίου, ώρα 8:30.

Οταν ο Νίκος Καζαντζάκης... σταυρωνόταν

Ο πόλεμος εναντίον του και η υπεράσπισή του από τον διευθυντή της Φιλολογικής Σελίδας της «Κ», Αιμίλιο Χουρμούζιο

Της **ΜΥΡΤΩΣ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ**

Στις 18 Νοεμβρίου του 1954, ο Αιμίλιος Χουρμούζιος, διευθυντής της Φιλολογικής Σελίδας της «Κ», δεινός κριτικός της λογοτεχνίας και του θεάτρου αλλά και προσωπικός φίλος του Νίκου Καζαντζάκη, θα δημοσιεύσει στην «Κ» ένα κείμενο ευθείας υπεράσπισης του μυθιστορήματος του Καζαντζάκη «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται». Δεν ήταν η πρώτη φορά που ο διακεκριμένος κριτικός ασχολήθηκε με το συγκεκριμένο έργο – δεν θα είναι και η τελευταία επίσης. Τότε, στο άρθρο της 18ης Νοεμβρίου, ο Χουρμούζιος, επιλέγοντας τον έντονο τίτλο «Ενα έργον ορθίας πίστεως», ξεκινά να αποκαθιστά την αξία του μυθιστορήματος και το όνομα του συγγραφέα του: «Σπανίως βιβλίο», γράφει μεταξύ των άλλων, «εγνώρισε τόσην εκ των προτέρων δυσφήμησην και τόσην έξαλλον κακομεταχείρισιν, προτού, δηλαδή, το ίδιο το βιβλίο να έχη την δύναμιν ν' αυτοαμυνθή στη συνείδηση και στην ψύχραιμη κρίση του κοινού

Ο ιδρυτής της «Κ» Γεώργιος Βλάχος, καθιστός στο γραφείο του, όρθια στα δεξιά η Ελένη Βλάχου και αριστερά του ο Κωνσταντίνος Τσάτσος, τότε μέλος του «επιτελείου» της «Κ», με τον Βασίλη Σπανόπουλο (επίσης όρθιο), τον Κώστα Πολίτη (πλάτη) και τον Αιμίλιο Χουρμούζιο (καθώς ανάβει την πίπα του). Η «Κ» μόλις έχει αγοράσει τα δικαιώματα των «Απομνημονευμάτων» του Τσώρτσιλ (έναντι 50.000 δολαρίων) και το επιτελείο της μελετά την προβολή του θέματος.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 100 ΧΡΟΝΙΑ

που θα το εδιάβαζε, όσον αυτό το μυθιστόρημα του Νίκου Καζαντζάκη: Ο Χριστός ξανασταυρώνεται». Θα επανέλθει πάνω σε αυτό το θέμα δύο εβδομάδες αργότερα, στις 2 Δεκεμβρίου εκείνης της χρονιάς.

Η ιστορία όμως πάει πολύ πιο πίσω. Το 1948, ο Νίκος Καζαντζάκης, μορφή ήδη αμφιλεγόμενη στην Ελλάδα, δημοσιεύει το δεύτερο μυθιστόρημά του, με τίτλο «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται». Ηδη ο τίτλος, δηλωτικός της θρησκευτικής και φιλοσοφικής υφής του έργου, προκαλεί αμέσως το αίσθημα της ανοικείωσης στο μεταπολεμικό αθηναϊκό κοινό. Οπως παρατηρεί ο Λίνος Πολίτης στην «Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» (ΜΙΕΤ), «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται προσβάλλει ένα πλήθος κόσμου».

Το ζεύγος Καζαντζάκη με τον ζωγράφο Τάκη Καλμούχο (δεξιά) στο σπίτι τους στην Αίγινα, το 1942.

ΑΡΧΕΙΟ ΕΛ. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Ο Νίκος και η Ελένη Καζαντζάκη –και ανάμεσά τους ο Κίμων Φράιαρ– με τη Μελίνα Μερκούρη και τον Ζυλ Ντασσέν στην πρεμιέρα της ταινίας «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται» στο Φεστιβάλ Καννών, τον Μάιο του 1957.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΠΑΡΑΙΕΜΙΕΙ ΠΑΛΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΙΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Απόκομμα από την πρώτη σελίδα της εφημερίδας «Ελευθερία», την Κυριακή 27 Φεβρουαρίου 1955.

Οι χωρικοί και οι πρόσφυγες

Είναι πλέον γνωστή η βασική πλοκή του βιβλίου με την αναπαράσταση των Παθών σε ελληνικό χωριό της Ανατολής, τη Λυκόβρυση, από κατοίκους του χωριού. Οι διάφοροι χωρικοί θα ταυτιστούν με τα πρόσωπα που υποδύονται· ο Μανολιός θα «ξανασταυρωθεί», επειδή υποστήριξε τους πρόσφυγες από ένα γειτονικό χωριό που ζητούσαν καταφύγιο στη Λυκόβρυση, στη σύγκρουσή τους με τους ντόπιους, που τους διώχνουν με τη δικαιολογία ότι θα φέρουν μαζί τους επιδημία χολέρας.

Κατά τον Παντελή Πρεβελάκη («Ο Καζαντζάκης. Βίος και έργα»: Θεώρηση του Νίκου Καζαντζάκη. Είκοσι χρόνια από το θάνατό του, εκδ. Ευθύνη), το μυθιστόρημα αυτό οικοδομείται πάνω σε μια πικρή παραδοχή του Κίρκεγκορ: «Αν ο Χριστός ξαναρχόταν, θα τον ξανασταυρώναμε αμέσως»· ο Καζαντζάκης «ζωγράφισε μιαν τοιχογραφία όπου έριξε όσα έπιασε το μάτι του από το χοντρό λαό, πότε τον κολασμένο και πότε το μάρτυρα, διασύροντας με ανεπιείκεια τους φαύλους και προβάλλοντας πάνω στο ανόσιο πλήθος τους μίαν αθώα μορφή, τον καινούριο Εμμανουήλ».

Για το έργο του αυτό, ο Καζαντζάκης δέχτηκε τις γνώριμες αντιδράσεις της ελληνικής κοινωνίας και του κλήρου: σε συνδυασμό με το μυθιστόρημά του «Ο τελευταίος πειρασμός» (1950), που προκάλεσε τις περισσότερες αντιδράσεις της Εκκλησίας –στο σημείο που προστέθηκε στο Index Librorum Prohibitorum– και την έκδοση του «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται» από τις εκδόσεις Δίφρος το 1954, γνώρισε το αποκορύφωμα της πολεμικής εναντίον του, αφού χαρακτηρίστηκε θρησκευτικά ανίδεος και βλάσφημος και απειλήθηκε με αφορισμό. Ο ποιητής –διότι ο ίδιος θεωρούσε τον εαυτό του πρωτίστως ποιητή, τον δημιουργό της Οδύσσειας– παρακολουθούσε τις αντιδράσεις της κριτικής στο έργο του από τη γαλλική πόλη Αντίμπ, στην οποία είχε εγκατασταθεί από το 1948 μετά τον τελικό του ξενιτεμό, και αναγνώριζε ότι η λογοτεχνική του παραγωγή δεν είχε απήχηση στην Ελλάδα. Μάλιστα, σε μια επιστολή του στον Χουρμούζιο, διατυπώνει μια πικρή διαπίστωση: «Επρεπε απάνω στα 60 μου χρόνια να φύγω από την Ελλάδα και ν' αρχίσω να γράφω μυθιστορήματα, για να επικοινωνήσω με ευρύτερο, παγκόσμιο κοινό. Στην Ελλάδα καμίαν απήχησην δεν είταν δυνατό να 'χει η εργασία αυτή, γιατί το πρόβλημα, αλλοίμονο, δεν είναι νεοελληνικό» (Κ.Ε. Τσιρόπουλος, «Δέκα επιστολές του Καζαντζάκη στον Χουρμούζιο»: Θεώρηση του Νίκου Καζαντζάκη. Είκοσι χρόνια από το θάνατό του, εκδ. Ευθύνη).

Ο Χουρμούζιος γράφει, τον Ιανουάριο του 1954, μια επιφυλλίδα με τίτλο «Πνευματικός μακκαρθυσμός», όρος ευρέως διαδεδομένος τότε, που μας προϊδεάζει για το περιεχόμενο του κειμένου του. Πράγματι, ο Χουρμούζιος κάνει λόγο για την κοινή γνώμη που μπορεί να «παρασυρθή από τον τεχνητό θόρυβο και την ωργανωμένην εμπάθεια, που κατορθώνει να έχει και ωργανωμένη βοή, και αρχίση ν' αντιμετωπίζει την πνευματική προσφορά με τρόπον άλλον από εκείνον που έχουν παραδεχθή ως νόμιμον όλοι οι πνευματικώς ώριμοι λαοί και ως αυτονόητο για τους ελεύθερους θεσμούς και την αναπαλλοτρίωτη ελευθερία της σκέψεως». Καταφέρεται εναντίον των «εθελοντών κηνσόρων», εκείνων, δηλαδή, των ηθικολόγων που σπεύδουν να διασύρουν και να συκοφαντήσουν οτιδήποτε δεν εμπίμπτει στη δική τους αισθητική και δεν ανταποκρίνεται στον δικό τους ορισμό του ιδεώδους.

Παρακάτω αναφέρει: «Υπάρχουν, τώρα, μερικοί άνθρωποι στην Ελλάδα που επιμένουν να παρακινούν προς την αποκλειστικότητταν της επιλογής και το αστειότερον της υποθέσεως είναι ότι την επιλογήν αυτήν την μονοπωλούν για τους εαυτούς των. Πας μη ομνύων εις το αφελές αλάθητον της κρίσεώς των επί παντός θέματος, ακόμη και επί εκείνων από τα οποία τους χωρίζει απόστασις αστρική, είναι εχθρός του καθεστώτος, είναι εχθρός της θρησκείας –και της θρησκείας ακόμη–, είναι εχθρός της εθνικής παραδόσεως και καλούνται εις συναγερμόν κυβερνήται, αρχιερείς και εισαγγελείς διά να κυρώσουν διά της κατανεύσεώς των του λόγου το ασφαλές». Στη συνέχεια, μάλιστα, χρησιμοποιεί ως παράδειγμα την περίπτωση του Παλαμά, τον οποίο κανείς δεν τόλμησε να χαρακτηρίσει «αρνητή και ξεθεμελιωτή παραδόσεων» για τον Δωδεκάλογο του Γύφτου ή «εαμοβούλγαρο» για τους διαβρωτικούς στίχους του στον διάλογό του με τον Γέρο του Μωρά στα Σατυρικά Γυμνάσματα.

> *Καταφέρεται εναντίον των «εθελοντών κηνσόρων» που σπεύδουν να διασύρουν οτιδήποτε δεν εμπίμπτει στη δική τους αισθητική.*

Το ηθικό κριτήριο

Εν πάση περιπτώσει, ο Χουρμούζιος υποστηρίζει με νηφαλιότητα την ελευθερία της έκφρασης και καταδικάζει την κριτική που βασίζεται σε προσωπικές εμπάθειες και όχι στο κατεξοχήν ηθικό κριτήριο. Με άλλα λόγια, δεν βασίζεται στην εξέταση εκείνου του πλέγματος ιδεών που διέπουν ένα έργο ή των απώτερων προθέσεων που κινούν έναν συγγραφέα ή καλλιτέχνη. Οι κριτικοί στους οποίους αναφέρεται ο Χουρμούζιος εμμένουν στην αισθητική αποτίμηση και παραμερίζουν το ηθικό πρόβλημα ως μια υπόθεση που αφορά μονάχα τον ίδιο τον συγγραφέα.

Ωστόσο, ένα έργο πρέπει να θεωρείται ένα ατεμάχιστο σύνολο που μας επιβάλλει να το δεχτούμε στην ολοκληρωμένη μορφή του, και ο εκάστοτε κριτής δεν θα πρέπει να στέκεται στα σημεία που αυθαίρετα επιλέγει «για να δώση τον χαρακτήρα που εκείνος επιθυμεί, παραμερίζοντας άλλα που φωνάζουν ευγλωττότερα και πειστικώτερα για το τι εζήτησε και τι επέτυχε ο συγγραφεύς που παραδίνει το έργο του στο κοινό».

Θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι, παρόλο που η προαναφερθείσα επιφυλλίδα του Χουρμούζιου δεν αναφέρεται ευθέως στον Καζαντζάκη, περιέχει υπαινιγμούς που υπερασπίζονται τον φίλο του και το αμφιλεγόμενο έργο του.

«Λαβαίνω την Καθημερινή και Σ' ευχαριστώ πολύ. Ετσι μαθαίνω τι γίνεται στην πατρίδα»

Τον Νοέμβριο του 1954, στο άρθρο του που αποτελεί και την κριτική του μυθιστορήματος, ο Χουρμούζιος είναι μαχητικά υπέρ του Καζαντζάκη και του παρερμηνευμένου έργου του. Στη συνέχεια, φροντίζει να τονίσει ότι το μυθιστόρημα αυτό δεν σατιρίζει ούτε ειρωνεύεται το χριστιανικό δράμα, αλλά προσπαθεί να καταστήσει την ουσία της χριστιανικής διδασκαλίας προσιτή στο σύγχρονο κοινό μέσω ενός συμβολισμού «που δανείζεται πολλά πράγματα από την περιοχή του ρεαλισμού». Το έργο αποτελεί μια νεότερη παραφθορά του χριστιανικού «μύθου» δομημένη εις τρόπον ώστε να «χαραχθή ο εναγώνιος κύκλος γύρω από τα θεμελιακά προβλήματα της υπάρξεως»· κι εκεί ακριβώς έγκειται και το σφάλμα της αγγλικής κριτικής, η οποία παρότι είναι ευνοϊκή προς το μυθιστόρημα θεωρεί ότι ο χριστιανικός μύθος έχει εξ ορισμού δοθεί καλύτερα από τα Ευαγγέλια, ενώ ο σκοπός του Καζαντζάκη δεν είναι η παράδοση της ευαγγελικής μαρτυρίας, αλλά ο φιλοσοφικός (ανα)στοχασμός.

Το ξεκαθάρισμα

Πάνω σε αυτόν τον προβληματισμό, θα γράψει τη δεύτερη επιφυλλίδα του για να ξεκαθαρίσει τη διαφορά του συμβόλου και της αλληγορίας στον μύθο: στην περίπτωση του «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», το σύμβολο είναι στοιχείο του αλληγορικού μύθου. Δηλαδή, το σύμβολο δεν έχει μυθική αυτάρκεια, όπως η αλληγορία.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΝΑ ΕΡΓΟΝ ΟΡΘΙΑΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Το φύλλο της «Κ» την Πέμπτη 18 Νοεμβρίου 1954, στο οποίο ο Αιμίλιος Χουρμούζιος με επιφυλλίδα του που φέρει τον τίτλο «Ενα έργον ορθίας πίστεως» υπερασπίζεται το «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται».

Ο άνθρωπος που βρισκόταν πίσω από την ιστορική Φιλολογική Σελίδα της «Κ» δεν υπερασπίστηκε μόνο έναν φίλο, αλλά έναν συνάδελφο. Το 1936, όταν ξέσπασε ο ισπανικός εμφύλιος, ο Καζαντζάκης βρέθηκε στην Ισπανία ως απεσταλμένος της εφημερίδας και έγραψε μια σειρά κειμένων περιγράφοντας τα όσα είδε· πήρε συνέντευξη από τον συγγραφέα Μιγκέλ Ουναμούνο, η οποία δημοσιεύθηκε στις 14 Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου, ενώ 8 ημέρες μετά δημοσιεύθηκε η διάσημη συνέντευξή του με τον Φράνκο. Το 1937 γράφει για λογαριασμό της «Κ» ένα κείμενο για τον Λόρκα και το έργο του. Τον Μάρτιο του ίδιου χρόνου, αρχίζει να δημοσιεύεται σε συνέχειες ο «Φάουστ» του Γκαίτε σε δική του μετάφραση και τον Ιούνιο του 1938 αρχίζει να δημοσιεύεται σε συνέχειες το έργο για το οποίο ήταν πιο περήφανος ο Καζαντζάκης: η «Οδύσσεια». Ακόμη και όταν ζούσε στην Αντίμπ, μακριά από την πατρίδα του, η επαφή του με την «Κ» δεν είχε διακοπεί· όπως αναφέρει σε επιστολή του προς τον Χουρμούζιο, τον «αγαπητό Μίλιο»: «Λαβαίνω την Καθημερινή και Σ' ευχαριστώ πολύ. Ετσι μαθαίνω τι γίνεται στην πατρίδα [...]».

Οι... ιστορίες του Σέρλοκ Χολμς, αλλιώς

Ο Μάριος Ιωάννου και η Μαρίνα Μακρή ανεβάζουν μια εντελώς παράσταση διαφορετική από τις άλλες στο Artos Foundation

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Είναι δυνατόν μέσα από μία θεατρική παράσταση να καταλάβουμε και να λύσουμε μυστήρια; Απ' ό,τι φαίνεται οι Μάριος Ιωάννου και Μαρίνα Μακρή μπορούν να τα καταφέρουν και μάλιστα με μία παραγωγή ολότελα δική τους. Μετά τη Λεμεσό, η παράσταση «Το όνομά μου είναι Σέρλοκ Χολμς» έρχεται και στη Λευκωσία και οι δύο ηθοποιοί μιλάνε στην «Κ» για τη μυστηριώδη παράστασή τους και μου λένε ότι όλα ξεκίνησαν από μερικές χήνες. Η ιδέα για την παράσταση αυτή τους ήλθε από το έργο Complete Works: Table Top Shakespeare των Forced Entertainment μιας ομάδας με βάση το Σέφιλντ της Αγγλίας, οι οποίοι σε μια ώρα αφηγούνται ένα έργο του Σαίξπηρ. Οι δύο ηθοποιοί αντιλήφθηκαν στην πορεία ότι αυτή η παράσταση είναι πιο δύσκολη απ' ό,τι αρχικά είχαν υπολογίσει και φυσικά προσπάθησαν να την καταλάβουν ακόμη περισσότερο, άλλωστε τι ντετέκτιβ είναι;

–Κατ' αρχάς να πούμε κάποια πράγματα γι' αυτή τη μυστηριώδη παράσταση. Είναι όντως τόσο μυστήρια;

–Είναι όντως μυστήρια... Πρόκειται για δύο ντουζίνες καλοαναθρεμμένες χήνες, η μία εκ των οποίων κατέληξε ένα πρωινό στο σπίτι του Σέρλοκ και έγινε η αφορμή της όλης περιπέτειας. Αυτή η λευκή χήνα ήταν διαφορετική απ' όλες τις υπόλοιπες, καθώς είχε μια μαύρη ρίγα στην ουρά! Ο Σέρλοκ και ο Γουάτσον μαζί καλούνται να μάθουν πώς κατέληξε η χήνα και τα πολύτιμα εντόσθιά της στα χέρια τους.

> *«Δεν πρόκειται μόνο για μια μυστήρια ιστορία, αλλά και για μια μυστήρια πρακτική, η οποία μας ιντρίγκαρε να την εξερευνήσουμε και να μάθουμε τη γλώσσα της», λένε οι δύο ηθοποιοί για την παράστασή τους.*

–Πώς σας ήρθε η ιδέα ανεβάσματος αυτής της συγκεκριμένης ανθολογίας για τον Σέρλοκ Χολμς και με αυτόν τον τρόπο μάλιστα; Απ' ό,τι καταλαβαίνω είναι μία πολύ ιδιαίτερη δουλειά.

–Θέλαμε να ανεβάσουμε κάτι υπό τη μορφή μιας κλασικής αφήγησης παραμυθιού για τα Χριστούγεννα. Δεν ξέρουμε τι πήγε τόσο στραβά και οτιδήποτε άλλο από κλασική δεν είναι! Η ιδέα γι' αυτό μας ήλθε από το έργο Complete Works: Table Top Shakespeare των Forced Entertainment μιας ομάδας με βάση το Σέφιλντ της Αγγλίας, οι οποίοι σε μια ώρα αφηγούνται ένα έργο του Σαίξπηρ με αντικείμενα καθημερινής χρήσης. Το Tabletop Shakespeare είναι μια σειρά με όλα τα έργα του Σαίξπηρ από διαφορετικούς περφόρμερς κάθε φορά. Μας ενθουσίασε η ιδέα του πώς εξηγείς κάτι τόσο περίπλοκο με έναν καθημερινό τρόπο, όπως όταν κάθεσαι στο τραπέζι με φίλους και πολλές φορές χρησιμοποιείς αντικείμενα για να δώσεις μια εικόνα. Αυτή ήταν η αφετηρία μας έτσι καθώς ήλθαμε σε επαφή με το έργο του Άρθουρ Κόναν Ντόυλ και τον Σέρλοκ Χολμς ήλθε και η ιδέα του φαναριού στο σκοτάδι. Από κει και πέρα αντιμετωπίσαμε διάφορες δυσκολίες, όπως τον δύσκολο λόγο της βικτωριανής εποχής του Άρθουρ Κόναν Ντόυλ και πώς κάποιος αφηγείται για να ζωντανέψει αυτά τα άψυχα αντικείμενα. Έτσι δεν πρόκειται μόνο για μια μυστήρια ιστορία, αλλά και για μια μυστήρια πρακτική, η οποία μας ιντρίγκαρε να την εξερευνήσουμε και να μάθουμε τη γλώσσα της.

«Το ανέβασμα της παράστασης αποδείχθηκε δύσκολο εγχείρημα. Κάτι που αντιληφθήκαμε στην πορεία», σημειώνουν η Μαρίνα Μακρή και ο Μάριος Ιωάννου.

–Είναι μία νέα θεατρική πράξη αυτό το είδος; Θέλετε να μου πείτε περισσότερα;

–Δεν θεωρούμε πως είναι μια νέα θεατρική πράξη. Ίσως εμείς τώρα να την εξερευνούμε σαν ένα τρόπο να αφηγηθείς μια ιστορία. Είναι μια πράξη που υπάρχει στην καθημερινότητά μας και επίσης σε όλη την παιδική μας ηλικία, όταν παίζαμε με τις κούκλες και τα αυτοκινητάκια. Απλώς στη δική μας περίπτωση το φως και οι συγκεκριμένες καλλιτεχνικές επιλογές, η σύνθεση κ.λπ. το καθιστούν παραστάσιμο.

–Έχετε στόχο να το καθιερώσετε και να διευρυνθείτε;

–Μπορεί... θα είχε ενδιαφέρον να εξερευνήσουμε αυτή την πρακτική περαιτέρω. Ίσως να δοκιμάζαμε κι άλλες ιστορίες ανεξάρτητες του Σέρλοκ Χολμς.

–Πόσο δύσκολο εγχείρημα είναι μία τέτοια παράσταση; Χρειάζεται να παίξετε ή να λειτουργήσετε εκτός συμβατικών τρόπων;

–Πολύ δύσκολο εγχείρημα. Κάτι που αντιληφθήκαμε στην πορεία γιατί στην αρχή είπαμε «Ωραία! Εύκολο!, θα μάθουμε τα λόγια και το 'χουμε», αλλά τελικά όχι μόνο ήταν και τα λόγια πολύ δύσκολα, αλλά και όλη η διαδικασία. Είναι μια γλώσσα που λόγω του ότι είναι καινούργια για εμάς, την εξερευνούμε συνέχεια γιατί χρειάζεται κάτι πολύ συγκεκριμένο. Αφορά περισσότερο την λεπτομέρεια, ίσως. Παραδείγματος χάρη, χρειάζεται μια μύηση αποτελούμενη από ήχους, εικόνα, κίνηση για να μπάσει ο ηθοποιός τον θεατή μέσα σε μια ιστορία όπου όλοι συμφωνούμε ότι ένα μπουκάλι είναι ένας χαρακτήρας. Όμως με μία υπερβολή στην κίνηση ή το αντίθετο μπορεί να χάσεις τον θεατή αμέσως και άντε να τον ξαναμπάσεις σε αυτό το σύμπαν! Όχι, δεν θα έλεγα ότι χρειάζεται να παίξουμε ή να λειτουργήσουμε εκτός συμβατικών τρόπων.

–Ανεβάζετε μία παράσταση χωρίς να ανήκετε σε κάποιο θέατρο ή σχήμα, αλλά και χωρίς καμία χορηγία, πόσο δύσκολο είναι αυτό;

–Παρόλο που δεν ανήκουμε μαζί σε ένα θεατρικό σχήμα, ανήκει ο καθένας μας σε δικό του θεατρικό σχήμα, η Μαρίνα στην ομάδα enact και ο Μάριος στην ομάδα SrslyYours. Παρόλα αυτά συνεργαζόμαστε πολύ συχνά μεταξύ μας και με τις ομάδες μας. Ως ανεξάρτητοι δημιουργοί ψάχνουμε τον τρόπο καθημερινά να κάνουμε τη δουλειά μας αυτοβιώσιμη. Να μην εξαρτάται πάντα από χορηγίες. Ακριβώς γι' αυτό τον λόγο έγινε η παράσταση αυτή. Λόγω χαμηλού μπάτζετ αυτή η λύση μας έδινε τη δυνατότητα να κάνουμε πρόβα σπίτι στο τραπέζι μας, δύο ηθοποιοί να κάνουν οκτώ ρόλους, όπως επίσης να έχουμε και την επιμέλεια για τα σκηνικά κοστούμια και φώτα.

–Πώς υποδέχθηκε το κοινό της Λεμεσού αυτό το είδος της θεατρικής περφόρμανς;

–Άλλοι καλά, και άλλοι καλύτερα! Είναι ένα δύσκολο εγχείρημα για κάποιον να παρακολουθήσει με ευκολία, γιατί απαιτεί από τον ηθοποιό να λειτουργεί σχεδόν σαν ταχυδακτυλουργός, σαν μάγος. Από αυτή τη μεριά είναι δύσκολο, γιατί αν δεν δώσεις όλα τα τεχνάσματά σου να ζωντανέψεις αυτά τα αντικείμενα κανένας δεν θα μπορέσει να τα δει.

«Το όνομά μου είναι Σέρλοκ Χολμς», Πολιτιστικό Ίδρυμα Αρτος, λεωφ. Αγίων Ομολογητών 64, Λευκωσία. Παραστάσεις 4 και 5 Φεβρουαρίου, ώρα 8:30 μ.μ.

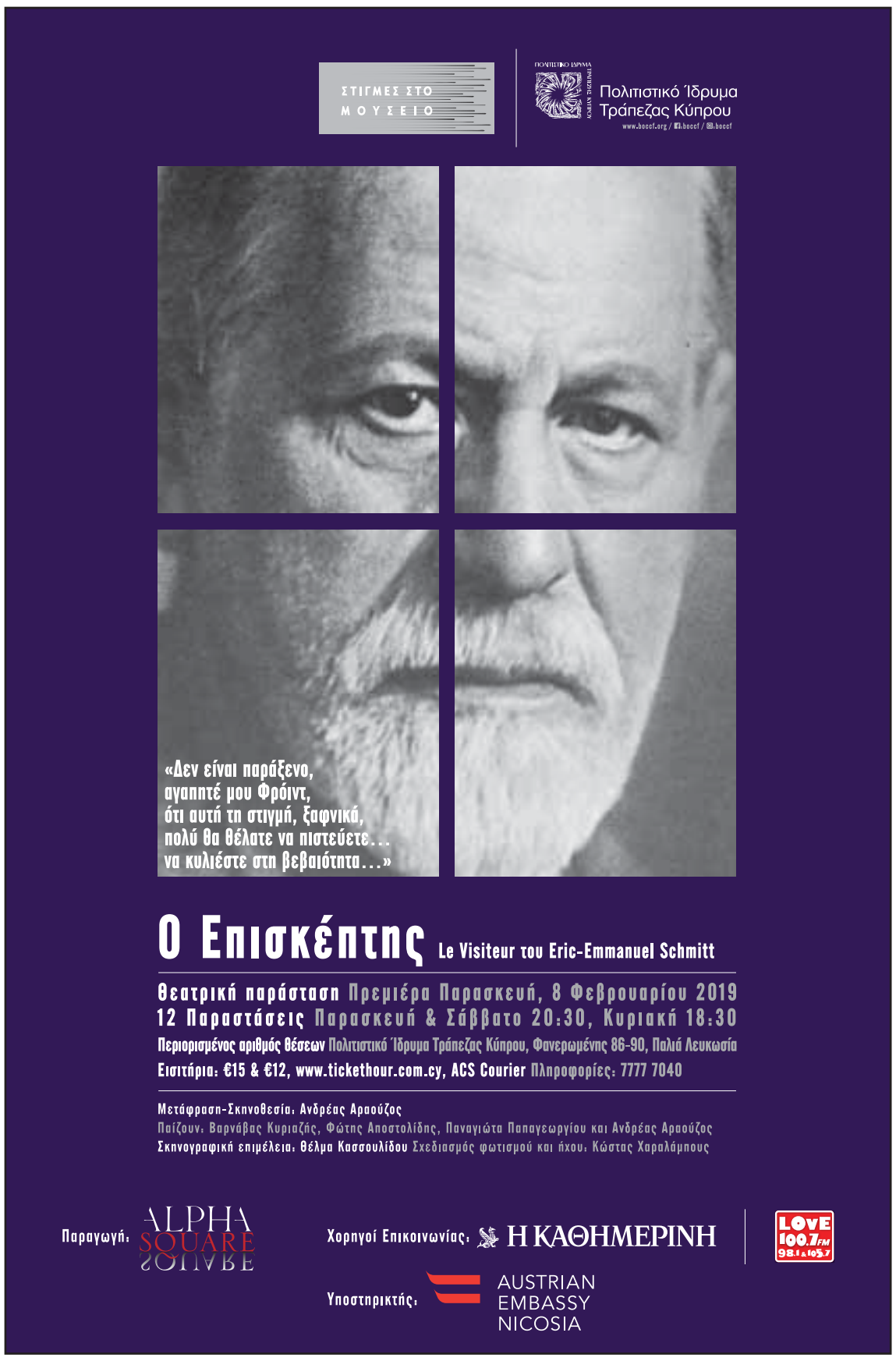

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**

Αλλόκοτες παράλληλες ιστορίες

Παραμονές Χριστουγέννωντου 1888, στις 23 Δεκεμβρίου το βράδυ, στην Αρλ του γαλλικού νότου, ο Βικέντιος Βαν Γκογκ κόβει με ξυράφι το αριστερό αυτί του, όλο ή μέρος του. Το βάζει σε φάκελο και πηγαίνει να το προσφέρει σε μια δεκαεξάχρονη που εργαζόταν σε πλησιόχωρο μπορντέλο, το οποίο επισκεπτόταν συχνά, μαζί με τον Γκογκέν, που ζούσε μαζί του στο περίφημο Κίτρινο Σπίτι, από τα τέλη Οκτωβρίου της ίδιας χρονιάς.

Οι λεπτομέρειες του περιστατικού δεν είναι γνωστές και οι υποθέσεις για το τι ακριβώς συνέβη εκείνη τη νύχτα συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Οι μελετητές της ζωής και του έργου του Βαν Γκογκ, πολλοί ψυχίατροι και ψυχαναλυτές έχουν διατυπώσει και εξακολουθούν να διατυπώνουν υποθέσεις για το τι οδήγησε τον μεγάλο ζωγράφο στο απονενοημένο διάβημα της αυτωτότμησης (βλ. και στα ελληνικά το βιβλίο του Μαρτίν Γκέιφορντ, «Το Κίτρινο Σπίτι», Ινδικτος 2008, σ. 297, 307-309). Το τραγικό περιστατικό κατέχει κεντρική θέση και στην αγιογραφική αλλά ασήμαντη τελικά ταινία του Τζούλιαν Σνάμπελ «Στην πύλη της αιωνιότητας» (2018), που προβάλλεται αυτές τις μέρες στις αίθουσες. Εφτά μήνες αργότερα ο Βαν Γκογκ θα αυτοκτονήσει, αφού εν τω μεταξύ πρόλαβε να ζωγραφίσει, με πυρετικό ρυθμό, δεκάδες αριστουργήματα, μεταξύ των οποίων και τις δύο πασίγνωστες αυτοπροσωπογραφίες με κομμένο αυτί.

Ο Βαν Γκογκ είναι ασφαλώς ο πιο διάσημος ωτότμητος, δεν είναι ωστόσο ο μόνος. Οι ψυχίατροι που έχουν μελετήσει το θέμα θα γνωρίζουν ασφαλώς και άλλες περιπτώσεις αυτωτότμησης ή παρόμοιου αυτοτραυματισμού. Δεν ξέρω όμως πόσο τους είναι γνωστή η περίπτωση του μοναχού Αμμωνίου, την ιστορία του οποίου διαβάζουμε στο «Λαυσαϊκόν» (XI) του Παλλαδίου. Ο Αμμώνιος, μαθητής του αβά Παμβό, ασκήτευε στα Κελλία, περίπου 18 χιλιόμετρα νοτίως της Νιτρίας. Ο Αμμούν, ιδρυτής της μοναστικής κοινότητας της Νιτρίας, ίδρυσε και τα Κελλία ως παράρτημά της. Στα Κελλία μόναζαν όσοι είχαν μεγαλύτερη έφεση στον ερημιτικό βίο, αφού είχαν προηγουμένως δοκιμαστεί στη Νιτρία. Η τρίτη έρημος του μοναχισμού της Κάτω Αιγύπτου του 4ου και 5ου αιώνα ήταν η Σκήτη. Ο Αμμώνιος, αντίθετα από ό,τι ίσχυε για τους περισσότερους, ήταν πολύ μορφωμένος μοναχός («καθ' υπερβολήν φιλόλογος ην ο ανήρ»), γι' αυτό και επίσκοπος Αλεξανδρείας

Λεπτομέρεια μιας από τις δύο αυτοπροσωπογραφίες (1889) του Βαν Γκογκ με κομμένο αυτί.

> *Ο Μάρκος, σαν έτοιμος από καιρό, αίφνης σήκωσε το χέρι του και με μια θεατρική κίνηση, φώναξε «να, πάνω από δω Γιώργη... μέσα στα δένδρα, εκεί θα ήθελα να με θάψουν».*

Τιμόθεος Α΄ (381-385) αποδέχεται αίτημα να τον χειροτονήσει επίσκοπο. Πηγαίνουν οι πιστοί στην έρημο και τον βρίσκουν, εκείνος αρνείται, αυτοί επιμένουν. Τότε ο Αμμώνιος για να κλείσει οριστικά το ζήτημα πήρε ψαλίδι και έκοψε το αριστερό αυτί του («λαβών ψαλίδα το ους αυτού το αριστερόν έως πυθμένος εψάλισε»). Εξ ου και Παρώτης απεκλήθη. Ο διαβασμένος ερημίτης γνωρίζει την απαγόρευση του «Λευιτικού» (21:18) ότι δεν μπορεί να προσφέρει δώρα, δηλαδή να είναι ιερεύς, «άνθρωπος χωλός ή τυφλός ή κολοβόρριν (=ρινότμητος) ή ωτότμητος» και πολλά άλλα παρόμοια.

Πιστεύει, λοιπόν, ο δεινός ασκητής ότι γλίτωσε για πάντα το επισκοπικό αξίωμα. Ο Τιμόθεος όμως διατείνεται ότι αυτή η απαγόρευση αφορά την Παλαιά Διαθήκη και δεν έχει καμία ισχύ πλέον, συμπληρώνει μάλιστα ότι, και ρινότμητο να του τον φέρουν, εκείνος θα τον χειροτονήσει. Πάνε και του το λένε και ο Αμμώνιος τους απαντάει: «Εάν με αναγκάσητε, την γλώσσαν μου αποτέμνω». Επειτα από αυτό τον άφησαν ήσυχο: τι να τον κάνεις έναν επίσκοπο που δεν μπορεί να μιλήσει; Το περιστατικό του Αμμωνίου, εκτός από τον Παλλάδιο, το διηγούνται και οι ιστορικοί Σωκράτης («Εκκλησιαστική ιστορία», 4, 23) και Σωζομενός («Εκκλησιαστική ιστορία», 6, 30). Κατά την εκδοχή μάλιστα του Σωκράτους ο απερίεργος Αμμώνιος έκοψε το δεξί αυτί του.

Ας προσθέσουμε με την ευκαιρία λίγα ακόμη για τη ζωή του Αμμωνίου. Ο μέγας ασκητής είχε διαβάσει Ωριγένη, Δίδυμο και άλλους εκκλησιαστικούς συγγραφείς. Ανήκε με άλλα λόγια, μαζί με τους τρεις αδελφούς του, στους ωριγενιστές μοναχούς της Νιτρίας και των Κελλίων, που υπάρχουν εκεί πριν από την άφιξη του Ευαγρίου. Αυτοί είναι οι περίφημοι Μακροί αδελφοί, που λέγονταν έτσι γιατί ήταν ψηλοί. Μπορεί ο Τιμόθεος να ήθελε να χειροτονήσει τον Αμμώνιο επίσκοπο, ο διάδοχός του όμως Θεόφιλος έγινε, μετά την προσχώρησή του στον αντιωριγενισμό, απηνής διώκτης του. Το 399 θα στραφεί με βιαιότητα κατά των ωριγενιστών μοναχών και κυρίως κατά του Αμμωνίου και των αδελφών του, όπως μας πληροφορεί και πάλι ο Παλλάδιος σε άλλο έργο του, τον «Διάλογο περί του βίου του Ιωάννου του Χρυσοστόμου» (VII). Επιτίθεται με αληθινά τάγματα εφόδου κατά των μοναχών των Κελλίων, σκυλεύει και λαφυραγωγεί, δίνοντας ως αμοιβή στους νεαρούς τραμπούκους τα μικροπράγματα των μοναχών. Ψάχνει απεγνωσμένα τον Αμμώνιο και τους αδελφούς του, αλλά αυτοί κρύβονται σε ένα πηγάδι και γλιτώνουν. Θα κάψει όμως τα κελιά τους μαζί με τα σπουδαία βιβλία που είχαν συγκεντρώσει εκεί, τα ιερά σκεύη τους και ένα παιδί. Οταν ολοκλήρωσε την επιδρομή του και γύρισε στην Αλεξάνδρεια, βγήκαν οι μοναχοί από τις κρυψώνες τους, φόρεσαν τις μηλωτές τους και έφυγαν για να σωθούν. Οι Μακροί αδελφοί και άλλοι τριακόσιοι περίπου μοναχοί που τους ακολουθούν θα καταφύγουν στην Παλαιστίνη αρχικά και κατόπιν στην Κωνσταντινούπολη, όπου τους δέχθηκε ο Ιωάννης Χρυσόστομος. Ο Αμμώνιος δεν μπόρεσε να γυρίσει πίσω στην έρημο, πέθανε στην Κωνσταντινούπολη (403). Μας πήγε μακριά το κομμένο αυτί του Βαν Γκογκ. Ο κόσμος των γραμμάτων και των τεχνών είναι ο κόσμος των συνειρμών.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ο θάνατος κι ο έρωντας

Νίτσα Φ. Χριστοδούλου
«Ψηφίδες του έρωτα και του πολέμου»
εκδ. Επιφανίου, **σελ.** 83

«**Ο έρωντας** κι ο θάνατος ίδια σπαθιά βαστούνε κι οι δυο με τρόπο ξαφνικό και ύπουλο χτυπούνε», αυτό το κομμάτι από τους Χαΐνηδες ήλθε στο μυαλό μου, όταν διάβασα τον τίτλο της ποιητικής συλλογής της Νίτσας Φ. Χριστοδούλου «Ψηφίδες του έρωτα και του πολέμου. Ποιήματα» από τις εκδόσεις Επιφανίου. Η συγγραφέας με τρόπο απαλό δείχνει την απώλεια, μοιάζει να κρύβει πίσω από τις λέξεις τον πόλεμο και τις τραγικές του συνέπειες, να εξυμνεί τον έρωτα, να προσπαθεί να κατευνάσει τη λύπη, να διαχειριστεί τη θλίψη που φέρνει ο έρωτας, να φτιάξει με αταίριαστες ψηφίδες ένα συνολικό έργο, όπου θα υμνείται η αγάπη και ο έρωτας για τα πράγματα, με τον χρόνο να δίνει το δικό του τέμπο στην ποίησή της. Η συγγραφέας χωρίζει σε δύο μέρη την ποιητική συλλογή της, το πρώτο, η «Παλιννόστηση», είναι μία τριλογία όπου προηγείται ένα επεξηγηματικό κείμενο, και αποτελείται από Λόγο, Αντίλογο και Επίλογο. Κύρια θεματική της «Παλιννόστησης» είναι ο έρωτας δύο νέων, με όνειρα κοινά, που τελικά αποχωρίζονται, ο έρωτάς τους διαλύεται από τον πόλεμο… και η θέληση της νέας να έχει δίπλα της τον αγαπημένο της, ως σκέψη, ως μνήμη, ως βαθύ συναίσθημα τελικά είναι και η απολύτρωσή της.

Το Α΄ μέρος θεωρώ ότι είναι προπομπός για το Β΄ μέρος όπου η συγγραφέας δίνει 25 ποιήματα, που μοιάζουν να είναι οργανικά μέρη της «Παλιννόστησης», σε αυτά κυριαρχεί ο έρωτας, η αίσθηση της οιονεί παρουσίας του Άλλου, της αντίπερα όχθης, του χαμένου. Βασικό συστατικό η χαρμολύπη, όπως εκείνη της Μεγάλης Εβδομάδας για τους χριστιανούς, οι οποίοι καρτερούν την Κυριακή της Ανάστασης. Έχω την αίσθηση ότι ο πόλεμος δεν πρωταγωνιστεί στα ποιήματα της Χριστοδούλου, αν και δηλώνει στον τίτλο της συλλογής της ότι υπάρχει. Είναι, λοιπόν, ο τίτλος παραπλανητικός; Όχι, σε καμία περίπτωση, αλλά επισκιάζεται από τον έρωτα, από την αγάπη και τον οιονεί πόθο της συνάντησης. Ένας πόθος που είναι τόσο επιθυμητός, αλλά ταυτόχρονα μοιάζει να ματαιοποιεί το υποκείμενο του κάθε ποιήματος, γράφοντας: «Εκεί π' απέλπιδα σ' αναζητώ».

Ένα, επίσης, έντονο στοιχείο της ποίησης της Χριστοδούλου στις «Ψηφίδες» είναι η αίσθηση του ονείρου και της προσμονής για επιστροφή, για επιστροφή οπουδήποτε, στην αγάπη, στα αγαπημένα πρόσωπα, στην αγαπημένη γη, στη ζεστή αγκαλιά της μάνας, της ερωμένης, σε μία προτεραία κατάσταση, που ο πόλεμος ράγισε και διαίρεσε και γράφει: «Πνίγηκαν οι παρόντες χρόνοι / μέσα στη θάλασσα. Πέταξαν με τον άνεμο οι πεθυμιές και οι απαντοχές. "Ολα πια τελείωσαν'. Έτσι απλά. Μ' έναν αόριστο». Τα ποιήματα της Νίτσας Χριστοδούλου πραγματεύονται επίσης τον χρόνο, τον παρελθόντα χρόνο με την αγάπη κυρίαρχο στοιχείο του, ενώ το σήμερα είναι εσωτερικός πόλεμος, είναι απώλεια και ενίοτε, παρηγορητικά η συγγραφέας κάνει επίκληση στο θείο και ελπίζει σε μια ανάσταση, σε μια επιστροφή, νά την πάλι η επιστροφή που ακόμη κι αν δεν είναι προσώρας εφικτή… «Αέναν αναζήτηση και νόστος / για τις πολύπαθες ρίζες. Αντίσταση στο βόλεμα. Και τη λησμονιά!»

Η Χριστοδούλου έδωσε ένα έργο που δουλευόταν μέσα της, έχω την αίσθηση, για πολλά χρόνια, είναι το απόσταγμα χρόνιων εσωτερικών διεργασιών που κάποτε έρχεται η ώρα να βγουν προς τα έξω. Η έκδοση «Ψηφίδες του έρωτα και του πολέμου» έχει και την καλλιτεχνική ματιά του Ανδρέα Λαδόμματου, ο οποίος εμπνεύστηκε από τα ποιήματα της συλλογής και έδωσε το δικό του στίγμα στον τόμο. Η Νίτσα Φ. Χριστοδούλου κατάφερε να εξωτερικεύσει θεωρώ τον εσωτερικό κόσμο της και άφησε ελεύθερα τα όνειρά της να ταξιδέψουν και να φωλιάσουν στ' Άγιου Ιλαρίωνα και στην Αγγελόκτιστη και στ' Αϊ Λια το κορφοβούνι και στης Πάφου τ' αφροστόλιστα ακρογιάλια.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΠΥΘΑΡΑ

Ο Χρήστος Πυθαράς γεννήθηκε το 1981. Σπούδασε σκηνοθεσία κινηματογράφου στο Εδιμβούργο. Είναι ο ιδρυτής και βασικός εισηγητής των πρακτικών σεμιναρίων σκηνοθεσίας του filmschool.gr. Εχει σκηνοθετήσει τρεις θεατρικές παραστάσεις και δύο μεγάλου μήκους ταινίες. Μετά τις «Λευκές μέρες» (2013), η «Παρουσία μου κάτω από τα πόδια σου» (2019) είναι η δεύτερη ποιητική του συλλογή, από τις εκδόσεις Αστάρτη.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Μια συλλογή διηγημάτων του Στίβεν Κινγκ και παλιά τεύχη των ΧΜΕΝ στα ελληνικά, από τις εκδόσεις Μαμούθ.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Θα μου άρεσε να είμαι κάποιος δευτερεύων χαρακτήρας στον περίεργο, χιουμοριστικό κόσμο του «A Confederacy of Dunces» του Τζον Κένεντι Τόουλ. Νέα Ορλεάνη και ο Ignatius –ένας από τους πιο ενδιαφέροντες λογοτεχνικούς χαρακτήρες – να κάνει τα δικά του.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους ποιητές ή συγγραφείς καλείτε, ζώντες και τεθνεώτες;
Τους Μπομπ Ντίλαν, Τσαρλς Μπουκόφσκι, Τζέιμς Τζόις, Τάσο Λειβαδίτη, Νίκο Καζαντζάκη, Φωτεινή Δράκου – καθισμένη δίπλα στον Μπουκόφσκι που μεθυσμένος προσπαθεί να της βάλει χέρι, Αλμπερ Καμύ, Τομ Γουέιτς και Μίλαν Κούντερα. Εγώ σε μια σκιερή γωνιά του δωματίου, να απολαμβάνω ένα ασύνδετο, ιδιοφυές και ετερόκλητο μωσαϊκό ανθρώπων.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;
Ξεκίνησα τον «Οδυσσέα» του Τζέιμς Τζόις, τέλος καλοκαιριού. Είμαι ακόμα στη σελίδα 42.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;
Αν εξαιρέσω ποιητικές συλλογές του Μπουκόφσκι στις οποίες επανέρχομαι συχνά, μάλλον την «Πτώση» του Καμύ και τον «Λύκο της Στέπας» του Ερμαν Εσε.

Υπάρχει στην τελευταία σας συλλογή «Η παρουσία μου κάτω από τα πόδια σου» μια ιδέα ή εμμονή που να τη διατρέχει; Ή και περισσότερες από μία;
Η νοσταλγία των παιδικών στιγμών / ετών, η όρεξη για σάρκα, ο φόβος του τετελεσμένου.

Προσευχή και ερωτική επιθυμία εναλλάσσονται ή/και ταυτίζονται στο βιβλίο;
Μάλλον. Το σεξ ως μυσταγωγία. Γίνεται όμως φανφαρονισμός όταν μπαίνεις στη διαδικασία να ορίσεις / αποσαφηνίσεις ο ίδιος την ατμόσφαιρα - αίσθηση που προσπαθείς να δημιουργήσεις με τους στίχους σου.

Εχετε Facebook, Twitter κ.τ.λ.; Υπάρχει καθόλου ποίηση εκεί μέσα;
Εχω Facebook. Το βασίλειο της επιφάνειας και του φαίνεσθαι (μου).

Η δεύτερη ποιητική συλλογή του Χρήστου Πυθαρά (φωτ.) «Η παρουσία μου κάτω από τα πόδια σου» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Αστάρτη.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

1. **«Η Συμφωνία των Πρεσπών και το Μακεδονικό»** των Αγγελου Συρίγου, Ευάνθη Χατζηβασιλείου (Πατάκη)
2. **«Becoming: Η δική μου ιστορία»** της Μισέλ Ομπάμα (Athens Bookstore Publications)
3. **«21 μαθήματα για τον 21ο αιώνα»** του Γιουβάλ Νόα Χαράρι (Αλεξάνδρεια)
4. **«Το δώρο του θυμού»** του Αρουν Γκάντι (Διόπτρα)
5. **«Ελλάδα, 1453-1821: Οι άγνωστοι αιώνες»** του Ντέιβιντ Μπρίουερ (Πατάκη)

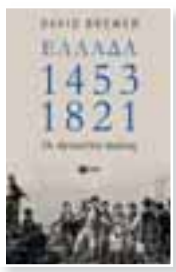

Αυτή την εβδομάδα

Λογοτεχνία

1. **«Το αγόρι στο χιόνι»** του Σάμουελ Μπιορκ (Διόπτρα)
2. **«Η θεραπεία»** του Σεμπάστιαν Φίτζεκ (Διόπτρα)
3. **«Ο φοίνικας»** του Χρήστου Χωμενίδη (Πατάκη)
4. **«Εγκλημα στο Οριαν Εξπρές»** της Αγκαθα Κρίστι (Ψυχογιός)
5. **«Το χαμόγελο του Δράκου»** της Αλκυόνης Παπαδάκη (Διόπτρα)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από τα καταστήματα Public.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

EPA/ROBIN VAN LONKHUIJSEN

ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Θησαυροί από το Ερμιτάζ

Η Αφροδίτη του Kostjonki βλέπει το φως στο Μουσείο Ερμιτάζ του Αμστερνταμ. Χρονολογείται πριν από 23.000 χρόνια και έχει ύψος εννέα εκατοστά. Είναι δάνειο από το περίφημο Ερμιτάζ της Αγίας Πετρούπολης προς το Ερμιτάζ του Αμστερνταμ με την ευκαιρία της έκθεσης με τίτλο «Θησαυροί! Αριστουργήματα από το Ερμιτάζ». Το Αμστερνταμ έχει προσθέσει τα τελευταία χρόνια στην παρακαταθήκη των μουσείων του το παράρτημα του Ερμιτάζ, του μητρικού μουσείου, στην Αγία Πετρούπολη.

EPA/MARTA PEREZ

ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

Ο Ντίρερ στην πόλη

Εως τις 26 Μαρτίου, η Βαρκελώνη θα φιλοξενεί έργα του Αλμπρεχτ Ντίρερ σε τρία διαφορετικά σημεία της πόλης. Αυτό το πρόγραμμα διασποράς εκθέσεων αφιερωμένο στον μεγάλο δάσκαλο της γερμανικής αναγέννησης, γεννημένο το 1471, δίνει την ευκαιρία στους χιλιάδες επισκέπτες της Βαρκελώνης και, φυσικά, στους κατοίκους της να δουν από κοντά μερικά σπουδαία έργα. Οι εκθέσεις φιλοξενούνται στο Real Circulo Artistico, στον καθεδρικό ναό και στο Μουσείο Diocesa.

ΓΕΥΣΩ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

ΖΥΡΙΧΗ

«Ενέργεια», ομαδική έκθεση

Η επίσκεψη σε ιδιωτικές γκαλερί είναι μια εναλλακτική διαδρομή γνωριμίας με μια πόλη. Στη Ζυρίχη, στην γκαλερί Karouzou (στην Kemstrasse 31, www.karouzougalerie.ch) εγκαινιάστηκε η ομαδική έκθεση σύγχρονης ζωγραφικής «Energie», στην οποία προσκλήθηκαν να λάβουν μέρος πολλοί καλλιτέχνες διαφόρων προελεύσεων. Στη φωτογραφία, λεπτομέρεια από ένα από τα δύο καινούργια έργα της ζωγράφου Γεύσως Παπαδάκη, την οποία προσκάλεσαν να λάβει μέρος στην ομαδική έκθεση.

EPA/GYORGY VARGA

ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ

Αφιερωμένος στον σιδηρόδρομο

Ο συνταξιούχος υπάλληλος των σιδηροδρόμων της Ουγγαρίας Τίμπορ Κόβακς φωτογραφίζεται δίπλα σε ένα από τα τρενάκια του. Τα κατασκευάζει μόνος του και είναι πιστά αντίγραφα. Χρησιμοποιεί φωτογραφίες ή απλώς επιστρατεύει τη μνήμη του, και τα υλικά του είναι ξύλο και πλαστικό. Αυτές τις μέρες, η αγάπη και το ταλέντο του τιμώνται σε μια έκθεση στην πόλη Ναγκικάνισα, 215 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Βουδαπέστης. Ηταν υπάλληλος των σιδηροδρόμων επί 44 χρόνια και ξεκίνησε το χόμπι του το 1982.

EPA/JUSTIN LANE

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Μάπλθορπ στο Γκούγκενχαϊμ

Οι μαυρόασπρες φωτογραφίες του Ρόμπερτ Μάπλθορπ ανακαλούν μια ολόκληρη εποχή. Η νέα έκθεση, με δείγματα της τέχνης αυτού του ρηξικέλευθου φωτογράφου που σφράγισε το ύφος της δεκαετίας του 1980, παρουσιάζεται στο Γκούγκενχαϊμ στο Μανχάταν, στο εμβληματικό σπειροειδές κτίριο που σχεδίασε αμέσως μετά τον πόλεμο ο Φρανκ Λόιντ Ράιτ. Η έκθεση με τίτλο «Υπαινικτικές εντάσεις: Ο Μάπλθορπ τώρα» θα παρουσιαστεί σε δύο διαδοχικές ενότητες έως τις 5 Ιανουαρίου 2020.

EPA/CESARE ABBATE

Από το Ηράκλειον της Καμπανίας στη Βίλα Γκετί του Μαλιμπού

ΝΑΠΟΛΗ

Η σκηνή προέρχεται από την περίφημη Βίλα των Παπύρων στο Ερκολάνο, το αρχαίο Ηράκλειον της Καμπανίας, στη νότια Ιταλία. Μια νωπογραφία που αναπαριστά ένα αρχιτεκτονικό τοπίο αποκαθίσταται και συντηρείται ως μέρος της προετοιμασίας για δανεισμό σημαντικών αρχαιοτήτων στη Βίλα Γκετί, στο Μαλιμπού της Καλιφόρνιας. Εκεί πρόκειται να εγκαινιαστεί, στις 26 Ιουνίου, η μεγάλη έκθεση «Θαμμένοι από τον Βεζούβιο: Θησαυροί από τη Βίλα των Παπύρων», που θα διαρκέσει έως τις 27 Οκτωβρίου. Για τις ανάγκες της έκθεσης στη Βίλα Γκετί, έχει στηθεί ένα προσωρινό εργαστήρι συντήρησης μέσα στο Αρχαιολογικό Πάρκο του Ερκολάνο, προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες και οι τελευταίοι έλεγχοι. Η Βίλα των Παπύρων, που συντηρούσε μία από τις σημαντικότερες βιβλιοθήκες της ύστερης αρχαιότητας, βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Πάρκο του Ερκολάνο, πλησίον της Νάπολης, και συμβολίζει μαζί με την Πομπηία την ακμή του ρωμαϊκού κόσμου στις πρώτες μετά Χριστόν δεκαετίες. Η ανακάλυψη του Ερκολάνο και της Πομπηίας κυρίως στη διάρκεια του 18ου αιώνα μετέβαλε τις απόψεις για τον ρωμαϊκό κόσμο και πυροδότησε τόσο το ρομαντικό κίνημα όσο και το κίνημα του νεοκλασικισμού. Ενέτεινε την έλξη για τους ερειπιώνες της αρχαιότητας, αλλά και ενίσχυσε την ανάγκη για την επαναφορά του κανόνα του αρχαίου κόσμου. Η έκθεση στην Καλιφόρνια απηχεί τη διαρκή σχέση ανάμεσα στο Μουσείο Γκετί και στις αρχαιότητες της νότιας Ιταλίας. Η Βίλα Γκετί είναι σχεδιασμένη σε ρυθμό που παραπέμπει στην πρωτότυπη Βίλα των Παπύρων στο αρχαίο Ηράκλειον, που οι Ιταλοί ονομάζουν Ερκολάνο. Η Βίλα των Παπύρων θάφτηκε στην έκρηξη του Βεζούβιου το 79 μ.Χ. και ανακαλύφθηκε εκ νέου τον 18ο αιώνα ακόμη και με υπόγειες σήραγγες. Η μελέτη και η έρευνα δεν σταματούν. Αναζωπυρώθηκαν μετά τη δεκαετία του '60 και συνεχίζονται. Η Βίλα των Παπύρων ήταν ναός γνώσης και πολυτέλειας. Φημιζόταν για τα λαμπρά χρωματιστά και τα ψηφιδωτά μάρμαρα, τις νωπογραφίες υψηλής αισθητικής, το πλήθος αγαλμάτων και προτομών από ορείχαλκο και μάρμαρο και, βεβαίως, την ονομαστή βιβλιοθήκη από χιλιάδες παπύρους. Η έκθεση στη Βίλα Γκεττί επαναφέρει το ενδιαφέρον γι' αυτό το μνημείο του πολιτισμού και επιχειρεί να αποκρυπτογραφήσει ορισμένους από τους παπύρους.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ / *Γράφει ο* **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

«...καθάπερ ευνούχος τα ερωτικά περιεργαζόμενος και λιχνεύων...»

Στον τόμο «Ερωτικαί Επιστολαί» του Αρισταίνετου, φροντισμένη έκδοση που κυκλοφόρησε εσχάτως από τον Gutenberg, περιλαμβάνονται πενήντα μυθοπλαστικές επιστολές με ερωτική θεματολογία. Ο Αρισταίνετος, «γνωστός μας ελληνόφωνος λόγιος της Υστερης Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, κοντά στο λυκόφως του αρχαίου κόσμου, όταν ο χριστιανισμός έχει εγκαθιδρυθεί», σημειώνει ο μεταφραστής Βασίλειος Π. Βερτουδάκης, «γράφει επιστολική λογοτεχνία, ακολουθώντας παλαιά μανιέρα και γλώσσα, με θεματικό άξονα τον έρωτα· και μάλιστα σε μια ποικιλία εκδοχών που ευρίσκονται επί το πλείστον στο εκτός γάμου και μονογαμίας πεδίο».

Κάναμε ένα παιχνίδι με τον κύριο Γκρι: του ζήτησα να διαλέξει στην τύχη μια επιστολή. Και αυτός άνοιξε στα τυφλά τον τόμο στη σελίδα 153, όπου και η μετάφραση (η έκδοση παραθέτει και το πρωτότυπο) της επιστολής 1.21. Ο τίτλος, προβοκατόρικος: «Για μια γυναίκα που επιτρέπει στον εραστή της τα πάντα εκτός από τη συνουσία». «Από τις σχεδόν τετρακόσιες σελίδες αυτού του υπέροχου τόμου», του είπα με μια κάποια αγανάκτηση, «πήγες κι έπεσες στην επιστολή που μιλάει περί ανολοκλήρωτου σαρκικού έρωτα». Ο Αριστομένης εξιστορεί στον Μυρωνίδη το πάθημα του Αρχιτέλη από το Φάληρο: Ο τελευταίος είναι ερωτευμένος με την Τελεσίππη. Μα εκείνη, «αφού πείστηκε μετά κόπων και βασάνων να συνάψει σχέση με τον νεαρό, του έβαλε το εξής παράδοξο όριο: "Μπορείς να χαϊδεύεις το στήθος μου", του έλεγε, "να απολαμβάνεις τα πιο γλυκά φιλιά μου, και να με παίρνεις στην αγκαλιά σου εφόσον είμαι ντυμένη· αλλά να κάνουμε έρωτα μήτε να ζητάς μήτε να προσδοκάς, γιατί θα στενοχωρηθείς και θα χάσεις και αυτά που σου επιτρέπονται!"».

> *Ο Αρχιτέλης είναι τόσο ερωτευμένος (ή απελπισμένος ή και τα δύο) που αποδέχεται τον εξωφρενικό όρο της Τελεσίππης.*

«Η γυμνή κοιμωμένη» (1910-1915) του Αμερικανού ζωγράφου και εικονογράφου Ουόρεν Μπ. Ντέιβις (1865-1928).

Ο Αρχιτέλης είναι τόσο ερωτευμένος (ή απελπισμένος ή και τα δύο αυτά μαζί) που αποδέχεται τον εξωφρενικό όρο της Τελεσίππης. Πλην όμως, τη ρωτάει προς τι τούτος ο περιορισμός. «Διότι η ερωτική πράξη», απάντησε εκείνη, «όσο την προσδοκά κανείς είναι γλυκιά, γοητευτική και πολύ λαχταριστή. Απαξ, όμως, και πραγματοποιηθεί, χάνει κάθε ενδιαφέρον».

Η Τελεσίππη φοβάται τον άστατο συναισθηματικό κόσμο των νεαρών ανδρών: μόλις κατακτήσουν το αντικείμενο του πόθου τους χάνουν το ενδιαφέρον τους. «Ή αυτό είναι μια δικαιολογία;» αναρωτιέται ο κύριος Γκρι. «Δεν ξέρω μήπως η Τελεσίππη γνωρίζει καλά ένα μυστικό: Post coïtum animal triste – μετά τη συνουσία κάθε ζώο αισθάνεται θλίψη. Κάτι που λαχταρούσαμε, τη στιγμή που το ζούμε, κάτι χάνουμε από αυτό, κάτι μας διαφεύγει, μας ξεγλιστρά σαν την άμμο, ανάμεσα στα δάχτυλα. Ισως η Τελεσίππη να μην το αντέχει αυτό. Το πρόβλημα δεν είναι πώς γδύνεσαι πριν· είναι πώς ντύνεσαι μετά».

Χμ, ναι, εντάξει. Αντε πες το αυτό στον Αρχιτέλη απ' το Φάληρο, ο οποίος «ζει μαζί με τη γυναίκα των πόθων του, όπως ένας ευνούχος που περιεργάζεται ό,τι έχει σχέση με τον έρωτα και ξερογλείφεται». Η Τελεσίππη προτιμά την ασφάλεια του μεγάλου θανάτου της απραξίας από το ρίσκο που ενέχει αυτός ο μικρός θάνατος τον οποίο φέρει μέσα του ο ερωτικός σπασμός.

Η πρόκληση και το ρίσκο της τεχνητής νοημοσύνης

Ο γκουρού Μαξ Τέγκμαρκ μιλάει στην «Κ»

«Αν ενισχύσουμε τη νοημοσύνη μας με την τεχνητή νοημοσύνη, τότε πολλές από τις τεχνολογίες που μπορεί να είχαμε σκεφθεί, και θα χρειάζονταν χιλιάδες ή εκατομμύρια χρόνια για να εφευρεθούν, θα μπορούσαν να αποκτηθούν μέσα στον χρόνο της δικής μας ζωής», λέει ο Μαξ Τέγκμαρκ, καθηγητής Φυσικής στο MIT.

Συνέντευξη στον
ΜΑΝΩΛΗ ΑΝΔΡΙΩΤΑΚΗ

Η συζήτηση για την τεχνητή νοημοσύνη (Τ.Ν.) τείνει σήμερα να γίνει μόδα. Οπως όμως με όλα τα περίπλοκα πράγματα, πολλοί μιλούν αλλά λίγοι είναι εκείνοι που πραγματικά ξέρουν. Ο Μαξ Τέγκμαρκ ανήκει αναμφίβολα στην κατηγορία των επιστημόνων που ενώ ξέρουν καλά για τι μιλούν, αποφεύγουν να θολώνουν τα νερά. Ο Τέγκμαρκ διδάσκει Φυσική στο MIT, είναι ο άμεσα υπεύθυνος για την πρώτη συνάντηση των σημαντικότερων ερευνητών του πεδίου το 2015 στο Πουέρτο Ρίκο και είναι ο συγγραφέας του διαφωτιστικού δοκιμίου «Life 3.0, Τι θα σημαίνει να είσαι άνθρωπος στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης». Το βιβλίο του ανέβηκε αμέσως μετά την κυκλοφορία του το καλοκαίρι του 2017 στη λίστα ευπώλητων των New York Times, μπήκε στη λίστα των αγαπημένων της χρονιάς του Μπαράκ Ομπάμα, σύντομα μεταφράστηκε σε 32 γλώσσες, ενώ στα ελληνικά κυκλοφόρησε μόλις πρόσφατα από τις εκδόσεις Τραυλός, σε μετάφραση του Νίκου Αποστολόπουλου. Ο Τέγκμαρκ είναι συνιδρυτής του Ινστιτούτου για το Μέλλον της Ζωής, μιας πρωτοβουλίας που έλαβε γενναία χρηματοδότηση από τον διάσημο επιχειρηματία της Σίλικον Βάλεϊ, Ιλον Μασκ, και στοχεύει στην ανάπτυξη της ωφέλιμης κι ασφαλούς Τ.Ν.

– Κύριε Τέγκμαρκ, εφόσον δεν γνωρίζουμε τι θα συμβεί αν επιτύχουμε την κατασκευή τεχνητής γενικής νοημοσύνης (ΤΓΝ), τι είναι όλες αυτές οι σχετικές προβλέψεις που ακούμε και διαβάζουμε τον τελευταίο καιρό;

– Νομίζω ότι το σημαντικό δεν είναι να προσπαθούμε να προβλέψουμε αυτά που μπορεί να συμβούν αν καταφέρουμε να κατασκευάσουμε ΤΓΝ, αλλά πρώτα να αναρωτηθούμε τι θέλουμε να συμβεί, και έπειτα να δούμε τι συγκεκριμένα βήματα πρέπει να κάνουμε για να φτάσουμε εκεί. Γιατί στην πραγματικότητα μπορεί να συμβεί οτιδήποτε. Μπορεί να φτιάξουμε ένα υπέροχο μέλλον που οι φτωχοί θα γίνουν πλουσιότεροι, οι πλούσιοι πλουσιότεροι, και όλοι θα είναι ελεύθεροι και υγιείς για να ζήσουν ωραιότατα. Μπορεί να φτιάξουμε έναν δυστοπικό εφιάλτη με πρωτοφανή παγκόσμια δικτατορία. Μπορεί ακόμα να φτιάξουμε ένα μέλλον όπου οι άνθρωποι θα εξολοθρευτούν. Το ζήτημα είναι να μην καθόμαστε ως παθητικοί θεατές να αναρωτιόμαστε τι μπορεί να μας συμβεί σαν να μην μπορούμε να το επηρεάσουμε.

– Είναι η πιο σημαντική συζήτηση της εποχής μας, η ηθική της Τ.Ν.;

– Νομίζω ότι η πιο σημαντική συζήτηση της εποχής μας συνολικά είναι το τι κάνει η Τ.Ν. στην ανθρωπότητα. Βλέπουμε την Τ.Ν. σταδιακά να αντικαθιστά ολοένα και περισσότερες θέσεις εργασίας, αυξάνοντας τις οικονομικές ανισότητες καθώς οι μισθοί σταματούν να πηγαίνουν στους εργαζομένους και αρχίζουν να κατευθύνονται στους ιδιοκτήτες των μηχανών, είμαστε επίσης στα πρόθυρα μιας κούρσας εξοπλισμών για φονικά αυτόνομα όπλα, ενώ οι ερευνητές της Τ.Ν. προβλέπουν ότι μέσα στις επόμενες δεκαετίες θα καταλήξουμε να κατασκευάσουμε ΤΓΝ, που θα μπορεί να κάνει όλες τις δουλειές καλύτερα απ' τους ανθρώπους. Αν συμβεί αυτό, είναι ξεκάθαρο ότι είτε θα είναι το καλύτερο πράγμα που έχει συμβεί στην ανθρωπότητα, ή το χειρότερο. Γιατί τότε θα έχουμε φτιάξει μια νέα οντότητα κατά πολύ εξυπνότερη από εμάς και θα είναι σαν να έχουμε δημιουργήσει μια νέα μορφή ζωής. Οι άνθρωποι είμαστε το κυρίαρχο είδος στον πλανήτη, όχι γιατί έχουμε περισσότερη δύναμη απ' τις τίγρεις, αλλά γιατί είμαστε εξυπνότεροι. Κι αν κατορθώσουμε να φτιάξουμε μηχανές που θα μας ξεπερνούν σε ευφυΐα, τότε αυτοί ή αυτό που τις ελέγχει θα μπορούσε εύκολα να ελέγχει όλη την ανθρωπότητα. Δεν χρειάζεται να είναι ένα τρομερό πράγμα, εσύ κι εγώ ήμασταν περιτριγυρισμένοι από πιο έξυπνα όντα όταν ήμασταν παιδιά, τη μαμά και τον μπαμπά μας, και αυτό λειτουργούσε αρκετά καλά γιατί οι στόχοι των γονιών μας ήταν σε συμφωνία με τους δικούς μας στόχους, ήθελαν δηλαδή πράγματα που μας βοηθούσαν. Μπορούμε όμοια να έχουμε ένα καλό μέλλον με την ΤΓΝ εάν καταφέρουμε την Τ.Ν. να καταλάβει τους στόχους μας, να τους υιοθετήσει, και να τους διατηρήσει.

– Ακούγεται πολύ δύσκολο αυτό.

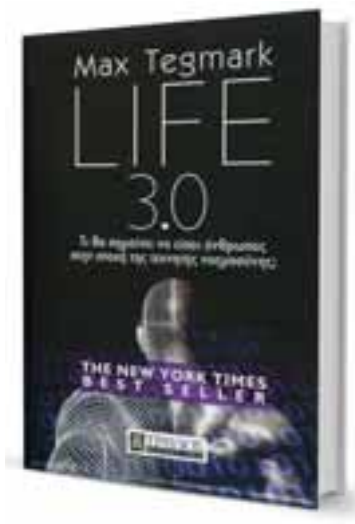

Το δοκίμιο «Life 3.0, Τι θα σημαίνει να είσαι άνθρωπος στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Τραυλός.

Πώς μπορεί να επιτευχθεί κάτι τέτοιο;

– Είναι όντως πολύ δύσκολο. Είναι τρία άλυτα προς το παρόν προβλήματα πάνω στα οποία πρέπει οι τεχνικοί να δουλέψουν σκληρά. Μπορεί να τους πάρει 30 χρόνια να τα λύσουν, γι' αυτό είναι καλό να ξεκινήσουν από τώρα, και όχι τη νύχτα πριν κάποιος «ανάψει» τον διακόπτη της υπερνοημοσύνης. Αν πεις, για παράδειγμα, στο σούπερ μελλοντικό αυτοκινούμενο όχημά σου να σε πάει στο αεροδρόμιο όσο γρηγορότερα γίνεται και φτάσεις εκεί καλυμμένος με εμετό, θα πεις «όχι, όχι, δεν εννοούσα αυτό», και το όχημα θα σου πει με τη ρομποτική του φωνή «αυτό ζήτησες ακριβώς», τότε θα εκτιμήσεις πόσο δύσκολο είναι να κάνεις τις μηχανές να καταλάβουν αυτό που πραγματικά θέλεις. Οταν τα παιδιά μου ήταν μικρά, ήταν ενθουσιασμένα με τα Lego, αλλά σήμερα όλα τα Lego τους σκονίζονται στο υπόγειο, γιατί τα βαριούνται. Εάν δημιουργήσουμε πολύ έξυπνες μηχανές που θα είναι πραγματικά ενθουσιασμένες με τον στόχο της προσφοράς βοήθειας στην ανθρωπότητα, δεν θα θέλουμε να βαρεθούν με αυτό το στόχο όσο γίνονται εξυπνότερες, όπως οι γιοι μου, ο Φίλιππος και ο Αλέξανδρος με τα Lego τους. Κι έπειτα υπάρχει μία ακόμα ερώτηση: αν καταφέρουμε τις μηχανές να καταλάβουν, να υιοθετήσουν και να διατηρήσουν τους στόχους μας, τι είδους στόχοι πρέπει να είναι αυτοί; Πρέπει να είναι οι στόχοι του Ντόναλντ Τραμπ; Οι στόχοι του Βαρουφάκη; Του ISIS; Του Σι Τζιπίνγκ; Τι μέλλον θέλουμε; Θέλουμε οι άνθρωποι να ζούμε βασικά σε περιβάλλοντα που μοιάζουν με ζωολογικούς κήπους, με απεριόριστα κοκτέιλ και ρομπομασάζ, ή θέλουμε μια κοινωνία με περισσότερες προκλήσεις που θα μας δίνουν νόημα και σκοπό; Οσο περισσότερο συζητάμε για όλα αυτά τόσο αυξάνονται οι πιθανότητες να καταλήξουμε σε ένα καλό μέλλον.

> *Αν κατορθώσουμε να φτιάξουμε μηχανές που θα μας ξεπερνούν σε ευφυΐα, τότε αυτοί ή αυτό που τις ελέγχει θα μπορούσε εύκολα να ελέγχει όλη την ανθρωπότητα.*

> *Θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί πριν απελευθερώσουμε κάτι εξυπνότερο από εμάς.*

– Στο βιβλίο σας, τα τρία από τα δώδεκα μελλοντικά σενάρια δεν συμπεριλαμβάνουν τον άνθρωπο στην εξίσωση. Πώς το βλέπετε αυτό;

– Οταν έγραφα το βιβλίο, συζητούσα πολύ με τη γυναίκα μου, και ήταν εντυπωσιακό ότι για κανένα απ' αυτά τα δώδεκα σενάρια δεν ένιωθα 100% ενθουσιασμένος, γι' αυτό κι είναι τόσο σημαντικό να συμμετάσχουμε όλοι σ' αυτή την συζήτηση. Υπάρχουν σίγουρα σενάρια που δεν επιθυμώ, αν η ανθρωπότητα καταλήξει σύντομα να εξαφανιστεί, τότε σημαίνει ότι είμαστε ελάχιστα φιλόδοξος ως πολιτισμός. Τώρα ο βαθμός των εφευρέσεών μας περιορίζεται απ' τη δική μας ικανότητα να τις εφευρίσκουμε, αλλά αν ενισχύσουμε τη νοημοσύνη μας με την Τ.Ν., τότε πολλές απ' τις τεχνολογίες που μπορεί να είχαμε σκεφθεί και θα χρειάζονταν χιλιάδες ή εκατομμύρια χρόνια για να εφευρεθούν, θα μπορούσαν να αποκτηθούν μέσα στον χρόνο της δικής μας ζωής.

Σίγουρα δεν υπάρχει έλλειψη θετικών προοπτικών, αλλά την ίδια στιγμή, δεν υπάρχει ούτε και έλλειψη τρόπων να πάνε τα πράγματα άσχημα. Εάν ήμασταν μία αγέλη από γορίλλες που έκαναν αυτή τη συζήτηση, ρωτώντας «έι, τι θα γινόταν αν εφευρίσκαμε ανθρώπους και τους απελευθερώναμε;», δεν νομίζω ότι οι γορίλλες θα χαίρονταν με τον τρόπο που θα τελείωνε όλο αυτό, οι άνθρωποι θα τους σκότωναν, θα κατέστρεφαν τις κατοικίες τους, και κάποιοι θα κατέληγαν σε κλουβιά. Με τον ίδιο τρόπο θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί πριν απελευθερώσουμε κάτι εξυπνότερο από εμάς. Ακόμα και αν πολλές ταινίες τείνουν να εστιάζουν σε προβλήματα που προκύπτουν από μηχανές που στρέφονται εναντίον μας, που αποφασίζουν να μας ξεφορτωθούν ή ό,τι άλλο, το ακόμα πιο προφανές πρόβλημα είναι ότι άλλοι άνθρωποι που δεν μας αρέσουν θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν την Τ.Ν. εις βάρος μας. Εχουμε ήδη δει την Cambridge Analytica να χρησιμοποιείται για να επηρεάσει εκλογές, κι αν μια μέρα φτιάξουμε υπεράνθρωπη νοημοσύνη, φαντάζομαι ότι θα είναι αρκετοί οι άνθρωποι σε αυτό τον πλανήτη που δεν θα ήθελες να ήταν υπεύθυνοι γι' αυτήν, γιατί ουσιαστικά θα ήταν υπεύθυνοι και για εσένα.

Πρέπει να απαγορευθούν τα φονικά αυτόνομα ρομπότ

– Υπάρχει όντως κούρσα εξοπλισμών στην Τ.Ν.;

– Υπάρχουν δύο είδη κούρσας Τ.Ν. Υπάρχει μία κούρσα πολιτών και μία κούρσα στρατιωτική. Η κούρσα των πολιτών βασίζεται στην παραδοχή ότι η Τ.Ν. τροφοδοτεί την οικονομία και ότι οι χώρες που θα μείνουν πίσω στην Τ.Ν., θα μείνουν πίσω και οικονομικά.

Η Ευρώπη ήταν πρώτη στον τομέα, μετά έγινε δεύτερη και τώρα είναι τρίτη, και δεν υπάρχει χώρα χωρίς κάποιο σχέδιο για την Τ.Ν., για το πώς θα μπορέσει να έχει καλύτερη Τ.Ν. πολιτών. Αυτό το καλωσορίζω. Παράλληλα, όμως, υπάρχει δυστυχώς και μια στρατιωτική κούρσα εξοπλισμών, η οποία μόλις τώρα αρχίζει. Η Τ.Ν. δυνητικά μπορεί να παραγάγει τα πιο απεχθή όπλα που θα έχει γνωρίσει ποτέ η ανθρωπότητα.

Εχουμε κάνει αυτό το βίντεο, το Slaughterbots, που προβάλλαμε στα Ηνωμένα Εθνη, για να μιλήσουμε για ένα είδος όπλου που ελπίζω να μη δούμε ποτέ. Είναι πολύ εύκολο με την Τ.Ν. να φτιάξεις μικρά drones στο μέγεθος ενός μικρού κουτιού, που θα έχουν GPS και λογισμικό αναγνώρισης προσώπου και θα μπορείς να τα προγραμματίζεις να σκοτώσουν όλους τους λευκούς ανθρώπους, όλους τους μαύρους, ή συγκεκριμένους τύπους ανθρώπων, να δολοφονήσουν μια πρώην φίλη σου, πολιτικούς σου αντιπάλους, και αυτό που είναι φριχτό μ' αυτά τα όπλα είναι ότι θα γίνουν απίστευτα φθηνά και θα είναι εν πολλοίς ανώνυμα. Ακόμα δεν ξέρουμε ποιος πέταξε το drone στο αεροδρόμιο του Στάνστεντ τον Δεκέμβριο του '18.

> *Η τεχνητή νοημοσύνη δυνητικά μπορεί να παραγάγει τα πιο απεχθή όπλα που θα έχει γνωρίσει ποτέ η ανθρωπότητα.*

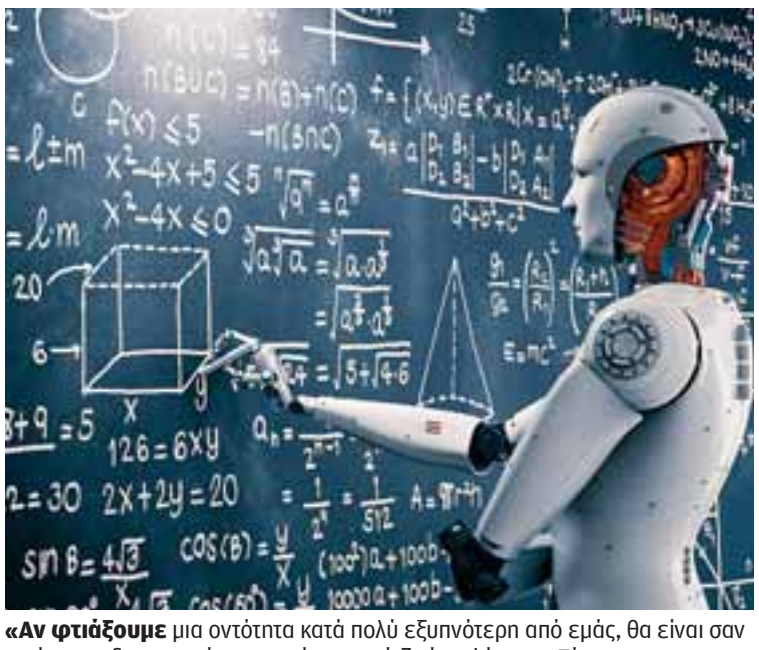

«Αν φτιάξουμε μια οντότητα κατά πολύ εξυπνότερη από εμάς, θα είναι σαν να έχουμε δημιουργήσει μια νέα μορφή ζωής», λέει ο κ. Τέγκμαρκ.

– Πώς θα αποφευχθεί αυτό το δυστοπικό σενάριο;

– Οι περισσότεροι ερευνητές της Τ.Ν. θέλουν πραγματικά να αποφύγουμε αυτό το μέλλον και πιέζουν πολύ για την επίτευξη ενός διεθνούς αποκλεισμού των φονικών αυτόνομων όπλων, των αυτόνομων φονικών ρομπότ. Είναι αυτό που συνέβη με τη βιολογία στις αρχές του '70. Τότε οι βιολόγοι επιτυχώς πίεσαν για τον αποκλεισμό των βιολογικών όπλων. Σε εκείνη την περίπτωση τα κατάφεραν και γι' αυτό θεωρούμε ότι η βιολογία είναι μια δύναμη του καλού, και συνδέουμε τη βιολογία με νέα φάρμακα και νέες θεραπείες κι όχι με βιολογικά όπλα.

Πιθανώς ούτε θα θυμάστε πότε διαβάσατε για τελευταία φορά κάτι για όπλα βιολογικού πολέμου και βιοτρομοκρατία. Ελπίζω να γίνει το ίδιο με τα όπλα Τ.Ν., ότι θα απαγορευθούν, το χειρότερο είδος τους τουλάχιστον. Αυτό σημαίνει ότι άνθρωποι στην Ελλάδα και οπουδήποτε αλλού θα πρέπει να ζητήσουν από τους πολιτικούς να τα απαγορεύσουν. Ως τώρα 25 χώρες έχουν υποστηρίξει την απαγόρευση, της Κίνας συμπεριλαμβανόμενης, αλλά όχι η Ελλάδα. Ελπίζω ότι κοιτάζοντας πίσω θα βλέπουμε την Τ.Ν. ως πηγή νέων λύσεων σε παγκόσμια προβλήματα και όχι ως την πηγή φθηνών και ανώνυμων μέσων για δολοφονίες.

Εγώ, ο «ψευτο-μποέμ» ρομαντικός

Απομνημονεύματα και στοχασμοί του επίτιμου καθηγητή Ρωμαϊκής Ιστορίας στο Κολέγιο της Γαλλίας, Πωλ Βεν

ΠΩΛ ΒΕΝ
Και στην αιωνιότητα δεν θα πλήττω. Αναμνήσεις
μτφρ. Γιώργος Καράμπελας, **εκδ.** Εστία

Της **ΕΥΗΣ ΜΑΛΛΙΑΡΟΥ**

Ο Πωλ Βεν, σήμερα ογδόντα οκτώ χρόνων, επίτιμος καθηγητής Ρωμαϊκής Ιστορίας στο Κολέγιο της Γαλλίας, δίνει από τις πρώτες σελίδες έναν ιδιαίτερο τόνο στις αναμνήσεις του, αντιμετωπίζοντας τον εαυτό του με αμεσότητα: «Εκκεντρικός; Δεν μου αξίζει ο τίτλος: δεν είμαι παρά ένας ψευτο-μποέμ με έφεση στον ρομαντισμό, αυτό είναι όλο. Δεν με νοιάζουν τα λεφτά, αφήνω καλά πουρμπουάρ αλλά χωρίς να ξεπαραδιάζομαι κιόλας, δεν αμέλησα ποτέ την πανεπιστημιακή μου καριέρα και δεν άγγιξα ποτέ ναρκωτικά. Ντύνομαι και κουρεύομαι όπως όλος ο κόσμος. Δεν είχα ποτέ τροχαίο ατύχημα».

Η ξεχωριστή προσωπικότητα του Βεν γίνεται αμέσως αντιληπτή στον αναγνώστη: η μανία του από παιδί να συλλέγει διάσπαρτα θραύσματα ρωμαϊκών επιγραφών στη γενέτειρά του Προβηγκία ταυτίζεται με τη ροπή ή το «κάλεσμα» του συγγραφέα προς τη λογιοσύνη. Το να είσαι λόγιος δεν έχει υλικό αντίκρισμα, αλλά πρόκειται για ένα ιδανικό, ένα ενδιαφέρον που δεν αφορά το σεξ, την εξουσία και το χρήμα, όπως ο ίδιος παρατηρεί με λεπτή ειρωνεία και στωικότητα. Αυτό το «ανιδιοτελές ενδιαφέρον» του για την ιστορική γνώση και τα ζητήματα που τίθενται μέσα από αυτήν, μεταμορφώνει σταδιακά τον Βεν σε έναν ακούραστο ερευνητή με αξιοθαύμαστη πανεπιστημιακή καριέρα και ιδιαίτερη συμβολή στην αρχαία ιστορία.

> *«Στην πραγματικότητα, είμαι πεπεισμένος ότι τα πάντα στη φύση είναι γενεσιουργός διόραση και σκέψη εν υπνώσει».*

Οι σπουδές του στη «Μεγάλη Σχολή» της Εκόλ Νορμάλ του Παρισιού, στις αρχές της δεκαετίας του 1950, του εμφυσούν το πάθος της έρευνας για το πώς γράφεται η Ιστορία. Είναι η εποχή που αρχίζει η μελέτη της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής πλευράς της Ιστορίας, αντί των γεγονότων των μεγάλων μαχών. Ο Βεν θα συναναστραφεί μια ομάδα διανοουμένων και θα γνωρίσει τον Ζεράρ Ζενέτ και τον Μισέλ Φουκό, στην αρχή της καριέρας τους. Ο σκεπτικισμός του Φουκό περιγράφεται παραστατικά στις αναμνήσεις του Βεν, καθώς υπήρξε προσωπικός φίλος, θαυμαστής και μελετητής του φιλοσόφου.

Το 1956 ο συγγραφέας θα σκίσει την κάρτα μέλους στο Κομμουνιστικό Κόμμα. Επιπλέον, αποφασίζει ότι είναι άθρησκος. Αναλογίζεται τα εξής: πώς γίνεται να είσαι κομμουνιστής και να πιστεύεις στην «αλήθεια» του Μαρξ και λογικά να βλέπεις ότι εκεί βρίσκεται το πρόσφορο έδαφος ώστε να διασφαλιστεί η ευημερία των αδικημένων, συγχρόνως όμως να έχεις διχασμένα αισθήματα, όταν η Σοβιετική Ενωση και τα εγκλήματα των στρατοπέδων του Στάλιν σου φέρνουν δυσφορία, έως και ναυτία;

Ο Ρώμος και ο Ρωμύλος θηλάζουν τη λύκαινα, στο κλασικό γλυπτό στη Βασιλική της Ακουιλίας. Ο Πωλ Βεν δίδαξε ρωμαϊκή ιστορία σε όλη του τη ζωή.

SHUTTERSTOCK

«Η πίστη δεν είναι πάντα μια αυτονόητη κατάσταση», αποφαίνεται ο ίδιος. Γίνεται πράξη, θέση και ομολογία παρόλο που διατηρούμε πάντα κατά βάθος ένα σπόρο αμφιβολίας. Ετσι και οι καθολικοί, όσον αφορά το δόγμα της μετουσίωσης στη Θεία Κοινωνία, αποφεύγουν να αποδεχθούν την έλλειψη του θαύματος, όταν η όστια παραμένει αλεύρι αντί να γίνει «σώμα Χριστού». Μια τέτοια πίστη, βασισμένη στην απωθημένη γνώση, μπορεί να διαρκέσει εφ' όρου ζωής.

Ο Βεν εκδίδει το πρώτο του βιβλίο στον πρωτοποριακό οίκο Σέιγ το 1971, αρχικά με τίτλο «Ιντριγκες στην υποσελήνια» (δηλαδή Ιντριγκες στη Γη μας). Ο τίτλος κατόπιν αλλάζει στο «Πώς γράφουμε την Ιστορία. Δοκίμιο επιστημολογίας». Πρόκειται για έναν μικρό τόμο απομνημονευμάτων αυτομόρφωσης και ιδεών, ενός αβάν-γκαρντ συγγραφέα της αρχαίας ιστορίας. Ο Βεν υποστηρίζει με ρηξικέλευθα επιχειρήματα ότι δεν υπάρχουν νόμοι στην Ιστορία, όπως ισχυρίζονται «απατηλά» οι ανθρωπιστικές επιστήμες, παρά μόνο «περίπλοκες» ίντριγκες σαν εκείνες των κωμωδιών και των τραγωδιών, «όπου αναμειγνύονται υλικές συνθήκες, ανθρώπινοι ρόλοι και μια δόση τύχης».

Τα τραγικά γεγονότα

Ορόσημο στη ζωή του Βεν υπήρξε η φιλία με τον Γάλλο ποιητή Ρενέ Σαρ. Μετά τον θάνατο του ποιητή ο ίδιος συμμετέχει σε παραστάσεις απαγγελίας ποίησης του Σαρ ανά τον κόσμο μαζί με τον φίλο του Μισέλ Πικολί. Τα τραγικά γεγονότα της προσωπικής του ζωής καταγράφονται στις τελευταίες σελίδες. Ακούμε μια φωνή στοχαστική, ανθρώπινη, γεμάτη συγκίνηση, θαυμάζοντας συνάμα το ψυχικό σθένος του αφηγητή μας. Ομως νωρίτερα θα έχουμε ήδη προσέξει την παράξενη σχέση του με τη μεταφυσική: «Στην πραγματικότητα, είμαι πεπεισμένος ότι τα πάντα στη φύση είναι γενεσιουργός διόραση και σκέψη εν υπνώσει. Με δυο λόγια, υπάρχει αλήθεια στον Πλωτίνο ή στον Μπερξόν. Το DNA δεν είναι παρά ένα αρχιτεκτονικό σχέδιο: ποιος όμως μεταφέρει τα κύτταρα εκεί όπου πρέπει να βρίσκονται για να φτιάξουν ένα στομάχι, έναν πνεύμονα, ένα έμβρυο; Και ποιος έχει κάνει το σχέδιο; Ναι, υπάρχουν τελικά και ειδικά αίτια, αλλά από πού προέρχονται και σε τι αποβλέπουν;».

Η ξεχωριστή προσωπικότητα του συγγραφέα γίνεται αμέσως αντιληπτή στον αναγνώστη του βιβλίου.

Ο Λάνθιμος μεγαλώνει το κοινό του

Γεμάτη αρετές η «Ευνοούμενη» των δέκα υποψηφιοτήτων για Οσκαρ

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Μετά τις δέκα οσκαρικές υποψηφιότητες, τις περισσότερες μαζί με το «Ρόμα» για οποιαδήποτε ταινία φέτος, η νέα ταινία του Γιώργου Λάνθιμου έρχεται επιτέλους και στις ελληνικές αίθουσες. Ο Ελληνας κινηματογραφιστής υπογράφει το πιο πλήρες μέχρι σήμερα φιλμ του, κρατώντας τις αρχές του ενώ ταυτόχρονα γίνεται πιο «προσβάσιμος» σε ένα ευρύτερο κοινό.

Το αριστοτεχνικά γραμμένο σενάριο των Ντέμπορα Ντέιβις και Τόνι Μακ Ναμάρα μας μεταφέρει στις αρχές του 18ου αιώνα και στη βρετανική βασιλική αυλή. Εκεί, εν μέσω πολέμου με τη Γαλλία, η φιλάσθενη βασίλισσα Αννα (Ολίβια Κόλμαν) βρίσκεται παραδομένη στις φροντίδες της λαίδης Σάρα (Ρέιτσελ Βάις), η οποία ουσιαστικά κυβερνά το κράτος για λογαριασμό της. Η ισορροπία, ωστόσο, θα διαταραχθεί όταν στο παλάτι καταφθάνει η Αμπιγκέϊλ (Εμα Στόουν), μια νεαρή κοπέλα, αποφασισμένη να γίνει η νέα ευνοούμενη της βασίλισσας. Αυτό αναπόφευκτα θα τη φέρει σε κόντρα με τη Σάρα.

Ο Λάνθιμος οικοδομεί υποδειγματικά έναν ακόμη από τους χαρακτηριστικούς του μικρόκοσμους, αυτή την φορά σε ταινία εποχής. Τα υπέροχα σκηνικά και κοστούμια ζωντανεύουν την ατμόσφαιρα, ενώ ταυτόχρονα ενισχύουν τον πηγαίο σουρεαλισμό του σεναρίου. Εκεί καθρεφτίζεται μια εποχή πολιτικής παρακμής –περίπου σαν τη σημερινή δηλαδή– όπου ο πρωθυπουργός της χώρας ενδιαφέρεται περισσότερο για τους αγώνες... πάπιας και η αντιπολίτευση δολοπλοκεί χυδαία σε σκοτεινούς διαδρόμους. Οι ευρυγώνιοι φακοί αιχμαλωτίζουν μοναδικά τους εσωτερικούς χώρους, όπου υφαίνονται οι περίτεχνοι αλλά και ευαίσθητοι ιστοί της εξουσίας. Η φαιδρή, συχνά παράλογη πλευρά της τελευταίας αναδεικνύεται μοναδικά σε γνήσια κωμικές στιγμές, ενώ αλλού πάλι προκαλεί μέχρι και τον οίκτο του θεατή.

Η γυναικεία διάσταση

Η σχετικότητα της δικαιοσύνης είναι επίσης ένα από τα θέματα που απασχολούν την ταινία: όταν η Αμπιγκέϊλ καταφέρνει τελικά να προσεγγίσει το όνειρό της, έχει πια ηθικά ξεπέσει χαμηλότερα από τον... ανταγωνισμό. Το βασικότερο στοιχείο του φιλμ, όμως, είναι η γυναικεία διάσταση της ιστορίας. Τρεις γυναικείοι χαρακτήρες βρίσκονται στο απόλυτο επίκεντρο και οι λεπτές ισορροπίες μεταξύ τους, οι σχέσεις ανταμοιβής, βίας και ενοχής παρουσιάζονται συναρπαστικά· από την άλλη, οι ούτως ή άλλως δευτερεύοντες ανδρικοί ρόλοι κινούνται περισσότερο στο όριο της καρικατούρας. Ολοι τους πάντως (οι ηθοποιοί) αποδίδουν εξαιρετικά –και γι' αυτό αξίζει επίσης συγχαρητήρια ο Λάνθιμος– με προεξάρχουσα μια απίθανη Ολίβια Κόλμαν, η οποία δίνει την ερμηνεία της καριέρας της. Ιδιαίτερη μνεία, τέλος, αξίζει το μοντάζ του Γιώργου Μαυροψαρίδη (επίσης υποψήφιος για Οσκαρ), ο οποίος επιτυγχάνει αξιοθαύμαστη οικονομία και ρυθμό που παράγεται σχεδόν από το... τίποτα, προφανώς σε αρμονική συνεργασία με τον σκηνοθέτη, αλλά και την ακριβέστατη, στην τοποθέτησή της, μουσική επένδυση.

«Η ευνοούμενη» ★★★★

ΔΡΑΜΑ ΕΠΟΧΗΣ (2018)
Σκηνοθεσία: Γιώργος Λάνθιμος
Ερμηνείες: Ολίβια Κόλμαν, Εμα Στόουν, Ρέιτσελ Βάις, Νίκολας Χουλτ

Τα εκπληκτικά σκηνικά μαζί με τα κοστούμια εποχής είναι από τα βασικά στοιχεία που καταφέρνουν να ζωντανέψουν την ιστορική ατμόσφαιρα της ταινίας.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στα «Αποδημητικά πουλιά» παρακολουθούμε μια άλλη, πολύ πιο τραγική, διάσταση της δημοφιλούς ιστορίας των διαβόητων καρτέλ ναρκωτικών της Κολομβίας. Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, μια οικογένεια ιθαγενών ξεκινά, σχεδόν τυχαία, την αγοραπωλησία μαριχουάνας με τελικό αποδέκτη την αμερικανική κατανάλωση. Μαγεμένοι από το άφθονο χρήμα, οι άνθρωποι διαφθείρονται ταχύτατα, ξεφεύγοντας από παραδόσεις που συνείχαν επί δεκαετίες την κοινότητά τους. Φιλμ μεγάλης έντασης, το οποίο διηγείται με προσωπικό τόνο μια ιστορία αυτοκαταστροφής που καθρεφτίζει και εκείνη μιας ολόκληρης χώρας.

Στο «Σέρλοκ Χολμς και δρ Γουάτσον» το πασίγνωστο δίδυμο του Αρθουρ Κόναν Ντόιλ επιστρέφει με στυλ έντονα κωμικό. Σε μια παρωδία επί της ουσίας του διάσημου ντετέκτιβ, ο Γουίλ Φέρελ και ο Τζον Σ. Ράιλι ενώνουν τις δυνάμεις τους, για ένα αποτέλεσμα που ωστόσο βρίσκεται επικίνδυνα κοντά στα όρια της φάρσας.

Στη «Θετική πλευρά της ζωής», η επιτυχημένη ιστορία των γνωστών μας «Αθικτων» αποκτά αμερικανικό ριμέικ. Ο Μπράιαν Κράνστον αναλαμβάνει τον ρόλο του πάμπλουτου τετραπληγικού Φίλιπ, ο οποίος αποφασίζει να προσλάβει τον πρώην τρόφιμο φυλακής Ντελ (Κέβιν Χαρτ) ως προσωπικό βοηθό του. Οι δύο άνδρες θα αναπτύξουν σταδιακά μια πολύ ιδιαίτερη σχέση, βοηθώντας ο ένας τον άλλο με τις δυσκολίες της ζωής. Πατώντας γερά πάνω στο πρότυπό του, το ριμέικ κυλάει αβίαστα κυρίως χάρη στις καλές ερμηνείες των πρωταγωνιστών. Ανάμεσά τους βρίσκεται και η Νικόλ Κίντμαν.

ΡΙΚ1 ΤΗΛ.: 22862000

22.45 Joe: Μια δυνατή φιλία
07.00 Θεία λειτουργία
10.10 Καμώματα τζι αρώματα Κυπριακή κωμική σειρά.
11.10 Road Trip - (Ε) Μουσική εκπομπή, με την Ελένη Ξένου.
11.35 Χωρίς αποσκευές - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή.
12.10 Χάλκινα χρόνια - (Ε) Κυπριακή σειρά εποχής.
13.30 Αμύνεσθαι Περί Πάτρης Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 ArtCafe, II - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
15.15 EU4U - (Ε) Κοινωνική εκπομπή.
16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε) Talk show.
17.30 Σπίτι στη φύση - (Ε)
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.20 Άγια στολίστε τη γιαγιά Κυπριώτικο σκετς.
18.50 Χωρίς αποσκευές Ταξιδιωτική εκπομπή.
19.20 Πεταλούδα Δραματική σειρά.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.00 Αθλητική Κυριακή
21.30 Τετ - Α - Τετ Talk show. Κων/νος Χριστοφίδης.
22.45 Joe: Μια δυνατή φιλία Κοινωνική ταινία, με τους Νίκολας Κέιτζ, Τάι Σέρινταν κ.ά.
23.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.35 Συνέχεια της ταινίας
00.30 The Graham Norton Show
01.15 Χωρίς αποσκευές - (Ε)
01.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
02.45 Αθλητική Κυριακή
03.15 Σπίτι στη φύση - (Ε)

ΡΙΚ2 ΤΗΛ.: 22862000

21.05 The Graham Norton Show
07.30 Παιδική ζώνη
α. Ο ταχυδρόμος Πατ
β. Ντετέκτιβ Νόντι
γ. Η Μπέμπα και οι κάρτες
δ. Οι Αγκαλίτσες
ε. Πιμ και Πίμπα
στ. Μπίλι Μπαμ Μπαμ
ζ. Μπομπ ο μάστορας
η. Οι Σούπερ Γουίνγκς
θ. Παπούτσια της Φράνι
ι. Η Μάρθα μιλά
κ. Ο Σούπερ Γουάι
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
11.30 Παιδική ζώνη
16.00 Το μικρό σπίτι στο λιβάδι Little house on the prairie Οικογενειακή σειρά.
17.15 Peter Linderbergh, Creator of the Supermodels - (Ε) Ντοκιμαντέρ.
17.50 Zoom Art Ψυχαγωγική εκπομπή.
18.00 Road Trip - (Ε) Ταξιδιωτική μουσική εκπομπή, με την Ελένη Ξένου.
18.30 Power of Sports Σειρά ντοκιμαντέρ.
19.00 Know it Σειρά ντοκιμαντέρ.
19.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)
19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)
20.00 The Great Outdoors - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
20.30 Railway Stories - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
21.05 The Graham Norton Show Chat show.
22.00 Mr Selfridge, II - (Ε) Κοινωνική βιογραφική σειρά εποχής.
23.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Ε)
00.00 ΓΙΟΥΡΟΝΙΟΥΣ

OMEGA ΤΗΛ.: 22477777

21.05 Το νησί
05.30 Τώρα ό,τι συμβαίνει Ενημερωτική εκπομπή, με τη Φαίη Μαυραγάνη.
09.45 Έλα, χαμογέλα Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο, με τη Σίσσυ Χρηστίδου.
12.45 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι, με τον Πέτρο Πολυχρονίδη.
13.50 Την τύχη μου μέσα - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
15.00 Ποιος ρωτάει; - (Ε) Τηλεπαιχνίδι.
15.50 Shopping Star - (Ε) Παιχνίδι μόδας, με τη Βίκυ Καγιά.
17.40 Χαρούμενος ταξιδιώτης Εκπομπή με τον Αλέξανδρο Ταραμουντά.
18.00 OMEGA NEWS
18.10 Χαρούμενος ταξιδιώτης (Συνέχεια)
19.00 FAKATEτους Σατιρική εκπομπή.
20.10 OMEGA NEWS
21.05 Το νησί Δραματική σειρά, με τους Κατερίνα Λέχου, Τάσο Νούσια, κ.ά.
22.05 The transporter Refueled Αστυνομική ταινία δράσης, με τους Εντ Σκράιν, Ρέι Στίβενσον, κ.ά.
00.10 Ου φονεύσεις - (Ε) Αστυνομική σειρά αυτοτελών επεισοδίων.
01.00 Hemlock Grove - (Ε) Μυστηριώδης σειρά τρόμου, με τους Φάμκε Γιάνσεν, Ντάγκρεϊ Σκοτ.
02.00 Ελεύθερη σχέση - (Ε) Κωμική σειρά.
03.00 DanSing Junior - (Ε)
05.00 UNA Fatsa - (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.20 Your Face Sounds Familiar
06.10 Πρωινή ενημέρωση Ενημερωτική εκπομπή.
06.40 Άκρως οικογενειακόν (Ε) Ελληνική σειρά.
07.30 Δείξε μου τον φίλο σου - (Ε) Κυπριακή σειρά.
08.20 Mamma mia - (Ε) Κυπριακή σειρά.
09.20 Το πιο γλυκό μου ψέμα (Ε) Ελληνική κωμική σειρά.
11.10 Ονειροπαγίδα - (Ε) Ελληνική σειρά.
12.00 Συνεντεύξεις από το πρωινό Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.20 Υγεία πάνω απ' όλα Εκπομπή, για την υγεία.
13.10 Τύχη βουνό - (Ε) Ελληνική σειρά.
14.00 Daddy cool - (Ε) Ελληνική σειρά.
15.40 Celebrity Game Night (Ε) Τηλεπαιχνίδι, με τον Θοδωρή Αθερίδη.
16.40 Beat Buzzer - (Ε) Μουσικό τηλεπαιχνίδι, με τον Γιώργο Μαυρίδη.
17.40 Εσύ στον κόσμο σου - (Ε) Κοινωνική σειρά.
18.00 Τα νέα του ANT1 σε 10΄
18.10 Εσύ στον κόσμο σου - (Ε) Κοινωνική σειρά.
19.30 La Pasta Pomilωri, 2 - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
20.20 Τα νέα του ANT1
21.20 Your Face Sounds Familiar Ψυχαγωγικό show με τη Μαρία Μπεκατώρου.
00.10 Τίτλοι ειδήσεων
00.20 Πάνω από τον νόμο - (Ε)
01.10 Χωρίς όρια - (Ε)
02.00 Ιατρικό απόρρητο - (Ε)
02.50 Ο ίσκιος της φωτιάς - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.15 My Style Rocks Gala
05.50 Οι Τάκκοι - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
06.50 Βασιλική - (Ε) Δραματική σειρά, με τους Γιώργο Ζένιο, Δέσποινα Μπεμπεδέλη.
07.30 Θέκλα μιλάμε ανοιχτά (Ε) Κοινωνική εκπομπή.
09.00 Βουράτε γειτόνοι - (Ε) Κυπριακή σειρά, με τους Γιώργο Ζένιο, Άλκηστη Παυλίδου, κ.ά.
10.00 Όσο έχω εσένα - (Ε) Κωμική σειρά, με τους Δημήτρη Κουρούμπαλη, Ευγενία Σαμαρά, κ.ά.
10.50 Παντρεμένοι και οι δυο - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
11.30 Εύκολα και σπιτικά Εκπομπή μαγειρικής με την Αθηνά Λοΐζίδου.
12.00 Παραδοσιακή βραδιά (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή με την Άντρη Καραντώνη.
13.50 Περί ορέξεως - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή, με τον Ανδρέα Δημητρόπουλο.
14.50 Στην υγειά μας ρε παιδιά Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.30 Power of Love Gala Ψυχαγωγικό τηλεπαιχνίδι.
18.10 Γεγονότα σε συντομία
18.20 Power of Love Gala - Ψυχαγωγικό τηλεπαιχνίδι.
20.20 Τομές στα γεγονότα
21.15 Survivor Ψυχαγωγικό τηλεπαιχνίδι επιβίωσης.
00.30 Γεγονότα σε τίτλους
00.40 Power of Love Gala - (Ε)
03.50 Ζωή ποδήλατο - (Ε)
04.40 Σε φόντο κόκκινο - (Ε)

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Παράδοση κατ' οίκον
06.00 Deal - (Ε) Τηλεπαιχνίδι.
07.00 Πάμε πακέτο - (Ε) Κοινωνική εκπομπή.
08.30 Έλα στη θέση μου - (Ε) Κωμική σειρά.
10.00 Σαββατοκύριακο με τον Μάνεση Ενημερωτική εκπομπή.
13.00 24 ώρες - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ, με τον Κωνσταντίνο Κωνσταντίνου.
14.00 Οικογενειακές ιστορίες Κοινωνική σειρά αυτοτελών επεισοδίων
14.45 Η φαμίλια - (Ε) Κωμική σειρά.
16.15 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε) Κωμική σειρά.
17.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.00 Έλα στη θέση μου Κωμική σειρά.
19.15 Το σόι σου - (Ε) Κωμική σειρά.
20.15 ALPHA NEWS
21.15 Παράδοση κατ' οίκον Νέα ψυχαγωγική εκπομπή με τη Βασιλική Χατζηαδάμου.
22.10 Κάρμα Κοινωνική σειρά αυτοτελών επεισοδίων
23.15 Bake Off Greece Εκπομπή ζαχαροπλαστικής με την Ιωάννα Τριανταφυλλίδου.
00.30 Μετά τα μεσάνυχτα Εκπομπή, με την Ελεονώρα Μελέτη.
02.00 Το τατουάζ - (Ε)
02.45 Σαν οικογένεια - (Ε)
03.30 Σ/Κ με τον Μάνεση - (Ε)

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

08.25 Harriet the spy
09.45 Ice princess
11.35 Λάθος στον έρωτα Ελληνική ταινία.
13.00 Τηλεαγορά
13.50 The Reagan's Βιογραφικό δράμα.
17.00 Τηλεαγορά
19.05 Jersey girl Κωμωδία, με τους Μπεν Άφλεκ, Λιβ Τάιλερ κ.ά.
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
01.00 Kiss the girls
02.55 First shot president down

TV PLUS ΤΗΛ.: 22259000

05.00 Παιδική ζώνη
08.45 Τηλεαγορά
09.45 Έλα, χαμογέλα Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο, με τη Σίσσυ Χρηστίδου.
12.50 Τηλεαγορά
13.15 Αποκαλυπτικά
16.20 Τηλεαγορά
20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.30 Τηλεαγορά
21.30 Dolce Vita, III Ψυχαγωγική εκπομπ.
22.30 Το ταξίδι της ζωής
23.35 Celebrity Travel
00.40 Ξένη σειρά

SMILE TV ΤΗΛ.: 25715126

12.00 Oggy & The Cockroaches
13.00 Angels Friends
14.00 Glimmies
15.00 Nonty
16.00 Heidi
17.00 Rabbids, II
18.00 Oggy & The Cockroaches
19.00 Popples
19.30 Glitter Force
20.00 Digimon Fusion
20.30 Rabbids, II
21.00 Pacman
21.30 Dragonball
22.00 Super Mario
22.30 Dinofroz
23.00 Extreme Dino

MOVIES BEST

21.00 Basmati Blues
07.30 The Clapper
09.15 My Bakery In Brooklyn
11.00 Dangerous Lessons
12.35 Me Estas Matando Susana aka You're Killing Me Susana
14.30 Reset
16.30 Story Of A Girl
18.00 Project Blue Book
19.00 Wishin' And Hopin'
21.00 Basmati Blues
23.00 77 Chances
00.45 Harry And Meghan: A Royal Romance
02.30 Negative

GREEK CINEMA

22.00 Η χαρτοπαίχτρα
06.55 Με χωρίς γυναίκες
08.25 Προ παντός ψυχραιμία
09.30 Για σένα την αγάπη μου
11.00 Ένα έξυπνο μούτρο
12.25 Τα 4 σκαλοπάτια
14.05 Αλλού τα κακαρίσματα
15.30 Ένας χίπυς με τσαρούχια
17.15 Η αδελφή μου θέλει ξύλο
18.35 Η ζούγκλα των πόλεων
20.25 Ζητείται ψεύτης
22.00 Η χαρτοπαίχτρα
23.45 Η Αθήνα τα μεσάνυχτα
01.15 Ο λεφτάς
02.45 Ένα ασύλληπτο κορόιδο

Η επικίνδυνη εντροπία της Δύσης

Το εκρηκτικό μείγμα του λαϊκισμού, του εθνικισμού και των ψευδών ειδήσεων που απειλεί πολλά φιλελεύθερα κράτη

TIMOTHY SNYDER
Ο δρόμος προς την ανελευθερία
μτφρ. Ανδρέας Παππάς
εκδ. Παπαδόπουλος, 2018, **σελ.** 448

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

SHUTTERSTOCK

Ο Ντόναλντ Τραμπ εγκωμιάζει πολιτικούς που επιτίθενται σε δημοσιογράφους και αραδιάζει δεκάδες ψεύδη κάθε φορά που ανοίγει το στόμα του.

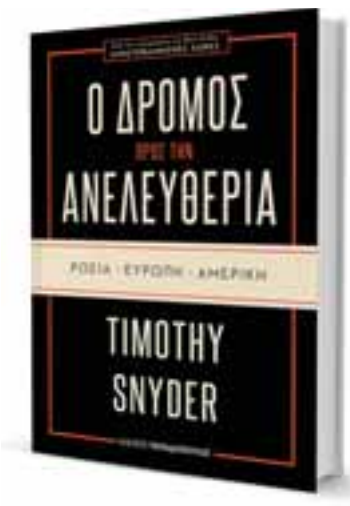

Το βιβλίο του καθηγητή Ιστορίας του Πανεπιστημίου του Γέιλ Τίμοθι Σνάιντερ κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Παπαδόπουλος.

Στη «Συνωμοσία εναντίον της Αμερικής» ο Φίλιπ Ροθ περιέγραψε το φανταστικό σενάριο της ήττας του Ρούζβελτ και της νίκης του Τσαρλς Λίντμπεργκ στις εκλογές του 1940. Ο Τύπος αποκαλούσε τον Λίντμπεργκ «ήρωα των αιθέρων», γιατί το 1927 είχε πραγματοποιήσει την πρώτη πτήση από τη Νέα Υόρκη στο Παρίσι χωρίς στάση. Ο βετεράνος πιλότος δεν έθεσε τελικά υποψηφιότητα, αλλά εκτός από προσωπικότητα με μεγάλη δημοτικότητα, ήταν υποστηρικτής του απομονωτισμού, οπαδός του φασισμού και φίλος του Χίτλερ. Ήταν ο «υποψήφιος της Γερμανίας». Τι θα σήμαινε μια πιθανή νίκη του για την έκβαση του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και την τύχη της Ευρώπης;

Στο νέο βιβλίο του «Ο δρόμος προς την ανελευθερία» (εκδ. Παπαδόπουλος) ο Τίμοθι Σνάιντερ αποκαλεί τον Τραμπ «υποψήφιο της Ρωσίας». Ο καθηγητής Ιστορίας του πανεπιστημίου του Γέιλ δεν προεξοφλεί το αποτέλεσμα της έρευνας του δικαστή Ρόμπερτ Μιούλερ για τη ρωσική επέμβαση στις αμερικανικές εκλογές του 2016, η οποία έχει σχεδόν ολοκληρωθεί, όπως ανακοινώθηκε στις αρχές της εβδομάδας. Υποστηρίζει, όμως, ότι η Ρωσία κατασκευάζει ψευδείς ειδήσεις με τις οποίες οξύνει τις αντιθέσεις στην κοινή γνώμη και στην πολιτική σκηνή των δυτικών χωρών –για το μεταναστευτικό, για την Ευρωπαϊκή Ενωση, για την οικονομία– με στόχο την ενίσχυση κομμάτων και πολιτικών που συμμερίζονται εθνοκεντρικές ιδέες, οι οποίες οδηγούν στην πράξη στην αποδυνάμωση του ΝΑΤΟ, της Ε.Ε. και της Δύσης συνολικά. Μια διασπασμένη Δύση, αποτελούμενη από χώρες που φιλονικούν μεταξύ τους και δοκιμάζονται από κύματα λαϊκισμού και εθνικισμού, διαμορφώνει ένα νέο διεθνές περιβάλλον μέσα στο οποίο η σχετική ισχύς της Ρωσίας αυτομάτως αναβαθμίζεται.

Ο υπολανθάνων φασισμός

Ο Σνάιντερ υπαινίσσεται ευθέως ότι η οικονομική κρίση ερεθίζει τον υπολανθάνοντα φασισμό και τον κυτταρικό πρωτογονισμό που βρίσκεται εν υπνώσει στην ψυχή των ανθρώπων και στο συλλογικό ασυνείδητο εθνών και κοινωνιών. Κατά συνέπεια, επιμένει στην εκτίμηση ότι το Κρεμλίνο δεν κάνει τίποτα περισσότερο από το να διευκολύνει την εντροπία της Δύσης εγκρίνοντας «μαύρες» επιχειρήσεις για την υποστήριξη «χρήσιμων ανόητων» εθνικιστών ηγετών με φασιστική νοοτροπία, όπως είναι ο Τραμπ. Ο ίδιος ο Πούτιν, κατά τον Σνάιντερ, στηρίζεται πολιτικά σε ένα «τοξικό μείγμα από φασισμό, θρησκοληψία, και αντιλήψεις του 19ου αιώνα». Δεν είναι τυχαίο ότι ο φιλόσοφος που κατά δήλωσή του εκτιμά περισσότερο ο Ρώσος ηγέτης είναι ο Ιβάν Ίλιν (1883-1954). Ο Ίλιν πίστευε ότι ο Θεός τα έκανε θάλασσα με τον κόσμο, αλλά δημιούργησε ένα έθνος αθώο και αγνό, το ρωσικό έθνος που μια μέρα θα βρει τον ηγέτη που θα το διασώσει και θα το ανυψώσει.

Ο Σνάιντερ υποστηρίζει ότι η αναβίωση του παλαιού σοβιετικού μηχανισμού παραγωγής ψευδών ειδήσεων στόχο έχει να υποβάλει στην παγκόσμια κοινή γνώμη την υποψία ότι η αλήθεια δεν είναι αυτή που φαίνεται. Ο μηχανισμός αυτός αξιοποιεί στο έπακρο τα social media για να διαδώσει εναλλακτικές αλήθειες. Μία από αυτές τις «αλήθειες» είναι ότι τα γεγονότα όπως παρουσιάζονται στα κλασικά μέσα ενημέρωσης της Δύσης είναι πλαστά. Είναι, δήθεν, το αποτέλεσμα μιας συνωμοσίας των ελίτ προκειμένου να χειραγωγήσουν τους πληθυσμούς και να επιτύχουν την επικράτηση της παγκοσμιοποίησης. Κάπως έτσι εξασθενεί σταθερά η αξιοπιστία της έγκυρης ενημέρωσης. Τα social media μετατράπηκαν σε όπλα με τα οποία πραγματοποιήθηκαν η δολοφονία της αλήθειας, ο αποπροσανατολισμός της δυτικής κοινής γνώμης και η υπονόμευση της εμπιστοσύνης στους φιλελεύθερους θεσμούς. Οι εθνικιστές, οι ρατσιστές και οι λαϊκιστές της Δύσης τρίβουν τα χέρια τους και μπαίνουν πρώτοι στον χορό. Η Μόσχα, ασφαλώς, διαμαρτύρεται ότι όλα τα παραπάνω είναι fake news της Δύσης για να πλήξει τη Ρωσία. Ποιος έχει δίκιο; Ποια είναι η αλήθεια για την αλήθεια; Οταν φτάνουμε να θέτουμε αυτό το ερώτημα, τότε έχουμε περάσει τα σύνορα της αλήθειας και βρισκόμαστε ήδη βαθιά μέσα στη χώρα της μετα-αλήθειας.

«Η μετα-αλήθεια είναι προ-φασισμός» λέει χωρίς δισταγμό ο Σνάιντερ – και ιδού το αποτέλεσμα της «μετα-αλήθειας» στις σύγχρονες ΗΠΑ που έχουν αλλάξει δραματικά μέσα σε μόνο δύο χρόνια. Η έννοια της αλήθειας είναι σε τέτοιο βαθμό ισοπεδωμένη από τον συστηματικό βομβαρδισμό της πραγματικότητας με προπαγάνδα και ψευδείς ειδήσεις, ώστε οι πραγματικές ειδήσεις δεν έχουν πλέον σχεδόν καμία επίδραση στους αποσυντονισμένους εγκεφάλους των ανυπεράσπιστων πολιτών.

> *Η έννοια της αλήθειας είναι ισοπεδωμένη από τον συστηματικό βομβαρδισμό της πραγματικότητας με προπαγάνδα, ιδίως μέσω των social media.*

> *Σύμφωνα με τον Σνάιντερ, η Ρωσία υποστηρίζει παρασκηνιακά «χρήσιμους ανόητους» ηγέτες με φασιστική νοοτροπία για δικό της όφελος.*

Οι «Τάιμς της Νέας Υόρκης» δημοσίευσαν προ μηνών ένα αποκαλυπτικό ρεπορτάζ 14.000 λέξεων για τις αμφιλεγόμενες φορολογικές πρακτικές του Τραμπ. Ενα ρεπορτάζ που θα είχε πλήξει θανάσιμα οποιονδήποτε άλλον πρόεδρο, σήμερα δημοσιεύθηκε και εξατμίστηκε μέσα σε λίγες ώρες. Είναι ανήκουστο Αμερικανός πρόεδρος να βρίσκεται σε μόνιμη προεκλογική εκστρατεία και να διοργανώνει διαρκώς συγκεντρώσεις όπου αγριεμένα πλήθη ουρλιάζουν «κλείστε τη στη φυλακή» («lock her up») μόλις αναφέρεται το όνομα της Χίλαρι Κλίντον. Ο πρόεδρος εγκωμιάζει πολιτικούς που επιτίθενται σε δημοσιογράφους, θεωρεί ανόητους τους μαύρους και αραδιάζει δεκάδες ψεύδη κάθε φορά που ανοίγει το στόμα του. Είναι ο πρόεδρος που φυλακίζει χιλιάδες παιδιά μεταναστών κάτω από άθλιες συνθήκες, σε κανονικά στρατόπεδα συγκέντρωσης, που παρουσιάζει τα μέσα ενημέρωσης ως «εχθρούς του λαού» («enemies of the people») και το κράτος δικαίου ως κράτος χειραγωγούμενο από τους αντιπάλους του. Βεβαίως, έχασε στην αναμέτρηση με τους Δημοκρατικούς για τη χρηματοδότηση του τείχους στα σύνορα με το Μεξικό.

Οι σκεπτικιστές τόνιζαν μέχρι πρότινος ότι η προεδρία Τραμπ δεν διαθέτει το κρίσιμο χαρακτηριστικό του ολοκληρωτισμού που είναι η κατάληψη των θεσμών και η χειραγώγηση της Δικαιοσύνης και των σωμάτων ασφαλείας.

Η καρατόμηση του Σέσιονς

Οι προσεκτικοί αναγνώστες του αμερικανικού Τύπου έχουν παρατηρήσει ότι το καθησυχαστικό αυτό επιχείρημα εξαφανίστηκε από τις μεγάλες εφημερίδες μετά τις 7 Νοεμβρίου, όταν ο Τραμπ καρατόμησε τον γενικό εισαγγελέα και επικεφαλής του υπουργείου Δικαιοσύνης Τζεφ Σέσιονς. Για τη θέση του ο Λευκός Οίκος πρότεινε τον γενικό εισαγγελέα επί Μπους του πρεσβύτερου, Γουίλιαμ Μπαρ. Ο Μπαρ έχει υποστηρίξει τις θέσεις Τραμπ για την έρευνα του εισαγγελέα Μιούλερ. Μέχρι στιγμής δεν έχει αναλάβει και παραμένει στη θέση του ο υπηρεσιακός υπουργός Δικαιοσύνης Μάθιου Γουίτακερ.

Βρίσκεται η αμερικανική δημοκρατία στα πρόθυρα μιας σκληρής σύγκρουσης ανάμεσα στον Λευκό Οίκο και σε όσους πρωτοστατούν στην αντίσταση απέναντι στη «συνωμοσία εναντίον της Αμερικής»; Ακόμα και όσοι θεωρούν ότι η ενοχοποίηση της Ρωσίας είναι υπερβολική και άδικη και επιμένουν ότι ο Τραμπ δεν είναι «άνθρωπος από τη Μαντζουρία», αλλά γνήσιος εκπρόσωπος της αμερικανικής υποκουλτούρας της οπλοκατοχής, του εθνικισμού, του μισογυνισμού, του απομονωτισμού, της ακροδεξιάς, της φιλαργυρίας, του αναλφαβητισμού, του ρατσισμού και των ριάλιτι, θα βρουν στο βιβλίο αυτό ένα στέρεο ερμηνευτικό πλαίσιο για την αναμφισβήτητη εντροπία της Δύσης που όλοι παρατηρούμε.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ / *Του* **ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ**

Επιτέλους, καλός Μάλερ από την Κρατική

Συνολικά επιτυχημένη υπήρξε η απόδοση της απαιτητικής «Συμφωνίας της Αναστάσεως» του Γκούσταβ Μάλερ: το δημοφιλές έργο του Βοημού συνθέτη ερμήνευσε η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών στην αίθουσα «Φίλων της Μουσικής» στις 18 Ιανουαρίου. Ο Στέφανος Τσιαλής, αρχιμουσικός και καλλιτεχνικός διευθυντής του συνόλου, δεν δάμασε απλώς τις αναγκαίες κολοσσιαίες δυνάμεις –124 μουσικούς, δύο μονωδούς και δύο χορωδίες– αλλά απέδωσε με επιτυχία το συγκινησιακό περιεχόμενο του έργου. Η δε ορχήστρα ανταποκρίθηκε γενικώς ικανοποιητικά, ειδικά στα πολλά εκτεθειμένα σολιστικά μέρη. Μόνη εξαίρεση υπήρξε ο εξάρχοντάς της Δημήτρης Σέμσης, ο οποίος εκτροχίασε δύο από τα χαρακτηριστικότερα. Ζητούμενο εξακολουθεί να είναι στα έγχορδα ένας ήχος περισσότερο ευγενής, στοιχείο απαραίτητο ειδικά στο συγκεκριμένο έργο. Πάγιο πρόβλημα παραμένει, επίσης, ο καλύτερος συντονισμός των εγχόρδων στις ζωηρές φράσεις, στη συγκεκριμένη περίπτωση στο πρώτο μέρος της Συμφωνίας, κάτι που θα επιτύγχαναν ενδεχομένως περισσότερες και πιο επίμονες δοκιμές. Με αυτές τις επιφυλάξεις, η απόδοση του έργου μπορεί να θεωρηθεί θετική και η ένταξή του στον προγραμματισμό μονάχα κέρδος για κοινό και μουσικούς.

> *Συναυλία με θετικό πρόσημο, αλλά και πάγια προβλήματα της ορχήστρας.*

ΜΑΡΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

Ο Στέφανος Τσιαλής απέδωσε με επιτυχία το συγκινησιακό περιεχόμενο του απαιτητικού -124 μουσικοί, δύο μονωδοί, δύο χορωδίες- έργου.

Στο πρώτο μέρος, το οποίο κατά τον Μάλερ αποδίδει το τελετουργικό μιας κηδείας, οι αδυναμίες έγιναν περισσότερο αισθητές. Κυρίως η έλλειψη ενός ομοιογενούς, μεστού και πάνω απ' όλα αισθητικά ωραίου ήχου στα έγχορδα περιόρισε την εκφραστική παλέτα της ορχήστρας στα βασικά και στέρησε διαστάσεις από την απόδοση των αποχρώσεων του συναισθήματος. Παρ' όλα αυτά, ο Τσιαλής ανέδειξε τη δραματουργία της μουσικής χάρη στη σαφή άρθρωση των κύριων και δευτερευόντων μουσικών θεμάτων, στην επιλογή των κατάλληλων ταχυτήτων αλλά και των στάσεων ανάμεσα στις μουσικές παραγράφους, καθώς επίσης μέσα από τις διαβαθμίσεις δυναμικής, οι οποίες προσέθεταν κίνηση και παλμό, όπως εναλλάσσονταν αντανακλώντας τις μεταβολές συγκινησιακής θερμοκρασίας του μουσικού κειμένου.

Περισσότερο ξάφνιασε η επιτυχημένη απόδοση στο δεύτερο και στο τρίτο μέρος του έργου, τα οποία λόγω του τρυφερού τους χαρακτήρα και της πιο ανάλαφρης διάθεσης, προσπερνιούνται συχνά δίχως πολλή σκέψη. Ο Τσιαλής βρήκε κυρίως την κατάλληλη ταχύτητα, όχι πολύ αργά ούτε πολύ ζωηρά, ώστε να εξασφαλίσει ότι το νοσταλγικό τους λίκνισμα θα εκτυλιχθεί γοητευτικά ανεμπόδιστο.

Στο τέταρτο μέρος, το περίφημο τραγούδι «Αρχέγονο φως» απέδωσε εκφραστικά με την εξαιρετικά πλούσια, πολυτελή φωνή της η Φινλανδή μεσόφωνος Λίλι Παασικίβι. Στο τελευταίο μέρος προστέθηκε η υψίφωνος Αλεξάντρα Στάινερ, με ισχυρή και τονικά ακριβή φωνή. Καλά προετοιμασμένες ήταν γενικά οι σολιστικές συνεισφορές των μουσικών της ορχήστρας όπως επίσης οι εκτός σκηνής μουσικές, συνεισφέροντας θετικά στο αποτέλεσμα. Ομοια, η Χορωδία της ΕΡΤ και η Μεικτή Δημοτική Χορωδία Αθηνών συνέβαλαν στο αποθεωτικό φινάλε έστω και σε λιγότερο κατανοητά γερμανικά.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2019
γαστρονόμος
Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ
ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY
ΠΙΤΕΣ
ΤΟΥ
ΚΟΣΜΟΥ
+
ΤΟ ΣΩΣΤΟ ΛΕΜΟΝΑΤΟ
από τον Χριστόφορο Πέσκια
ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΑΚΑ
από την Αθηνά Λοιζίδου
και τη Μαριλένα Ιωαννίδου
ΒΡΑΒΕΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ 2018
Η ΕΛΙΤ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ
ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ